I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2018/1139

zo 4. júla 2018

o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 100 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ([2]),

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([3]),

keďže:

(1) Je potrebné za každých okolností zaručiť vysokú a jednotnú úroveň bezpečnosti civilného letectva, a to prijatím spoločných bezpečnostných pravidiel a opatreniami, pomocou ktorých sa zabezpečí, že všetky výrobky, osoby a organizácie podieľajúce sa na činnosti civilného letectva v Únii budú spĺňať takéto pravidlá.

(2) Navyše je potrebné za každých okolností zaručiť vysokú a jednotnú úroveň ochrany životného prostredia, a to opatreniami, pomocou ktorých sa zabezpečí, že všetky výrobky, osoby a organizácie podieľajúce sa na činnosti civilného letectva v Únii budú v súlade s príslušným právom Únie a s medzinárodnými normami a odporúčanými postupmi.

(3) Okrem toho lietadlá tretích krajín, ktoré vykonávajú lety smerom na územie, na ktoré sa vzťahujú príslušné ustanovenia Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) a Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) (ďalej len „zmluvy“), v rámci tohto územia alebo z neho, by mali podliehať riadnemu dohľadu na úrovni Únie v rámci obmedzení stanovených Dohovorom o medzinárodnom civilnom letectve, ktorý bol podpísaný v Chicagu 7. decembra 1944 (ďalej len „Chicagský dohovor“), ktorého zmluvnými stranami sú všetky členské štáty.

(4) Nebolo by vhodné, aby všetky lietadlá podliehali spoločným pravidlám. Predovšetkým lietadlá s jednoduchým projektom alebo lietadlá, ktoré sú prevádzkované najmä na miestnej úrovni, ako aj lietadlá, ktoré boli vyrobené amatérsky, sú veľmi zriedkavé alebo existujú len v malom počte, by vzhľadom na obmedzené riziko, ktoré

([1]) Ú. v. EÚ C 75, 10.3.2017, s. 111.
([2]) Ú. v. EÚ C 88, 21.3.2017, s. 69.
([3]) Pozícia Európskeho parlamentu z 12. júna 2018 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 26. júna 2018.

predstavujú pre bezpečnosť civilného letectva, mali zostať pod regulačnou kontrolou členských štátov bez toho, aby iné členské štáty museli uznať takúto vnútroštátnu úpravu podľa tohto nariadenia. Avšak v záujme uľahčenia rozvoja vnútroštátnych pravidiel pre lietadlá, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“) môže na daný účel prijať poradenský materiál.

(5) Mala by sa však ustanoviť možnosť uplatňovať niektoré ustanovenia tohto nariadenia na určité typy lietadiel, ktoré sú inak vyňaté z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, najmä na priemyselne vyrábané lietadlá, ktoré by mohli mať výhody z voľného obehu v rámci Únie. Preto by organizácie, ktoré sa podieľajú na projekte takýchto lietadiel, mali mať možnosť požiadať agentúru o typové osvedčenie alebo prípadne predložiť agentúre vyhlásenie v súvislosti s typom lietadla, ktoré majú takéto organizácie uviesť na trh.

(6) V tomto nariadení by sa malo ustanoviť niekoľko nových nástrojov, ktoré by podporili vykonávanie jednoduchých a primeraných pravidiel pre letecký šport a rekreačné lietanie. Opatrenia prijaté v súlade s týmto nariadením na účely regulácie tohto segmentu leteckého odvetvia by mali byť primerané, nákladovo efektívne, flexibilné a mali by sa zakladať na najlepších postupoch existujúcich v členských štátoch. Uvedené opatrenia by sa mali vypracovať včas a v úzkej spolupráci s členskými štátmi a nemali by viesť k zbytočnému administratívnemu a finančnému zaťaženiu výrobcov a prevádzkovateľov.

(7) Nebolo by vhodné, aby všetky letiská podliehali spoločným pravidlám. Letiská, ktoré nie sú otvorené na verejné používanie, alebo letiská, ktoré neslúžia na účely obchodnej leteckej dopravy, alebo letiská bez prístrojových dráh so spevneným povrchom dĺžky viac ako 800 metrov, ktoré neobsluhujú výlučne vrtuľníky využívajúce postupy priblíženia alebo odletu podľa prístrojov, by mali zostať pod regulačnou kontrolou členských štátov bez toho, aby iné členské štáty museli uznať takúto vnútroštátnu úpravu podľa tohto nariadenia.

(8) Členské štáty by mali mať možnosť vyňať z tohto nariadenia letiská s nízkym objemom prevádzky za predpokladu, že dotknuté letiská spĺňajú minimálne spoločné bezpečnostné ciele stanovené v príslušných základných požiadavkách stanovených v tomto nariadení. Keď členský štát udelí takéto výnimky, mali by sa vzťahovať aj na vybavenie používané na dotknutom letisku, ako aj na poskytovateľov služieb pozemnej obsluhy a služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS), ktorí pôsobia na vyňatých letiskách. Výnimky, ktoré členské štáty udelili letiskám pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, by mali ostať v platnosti a informácie o týchto výnimkách by sa mali sprístupniť verejnosti.

(9) Letiská, ktoré riadi a prevádzkuje armáda, ako aj služby manažmentu letovej prevádzky a letecké navigačné služby (ďalej len „ATM/ANS“), ktoré poskytuje alebo sprístupňuje armáda, by sa mali z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vyňať. Členské štáty by však mali v súlade so svojim vnútroštátnym právom zaručiť, aby takéto letiská, keď sú otvorené verejnosti, a takéto ATM/ANS, keď slúžia na účely letovej prevádzky, na ktorú sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 ([1]), poskytovali úroveň bezpečnosti a interoperability s civilnými systémami, ktorá je rovnako účinná, ako úroveň vyplývajúca z uplatňovania základných požiadaviek pre letiská a ATM/ANS stanovených v tomto nariadení.

(10) Ak to členské štáty považujú za vhodnejšie, najmä s cieľom zvýšiť bezpečnosť, interoperabilitu alebo efektívnosť, uplatňovať namiesto svojho vnútroštátneho práva toto nariadenie na lietadlá vykonávajúce vojenské, colné, policajné, pátracie, záchranné a hasičské činnosti alebo služby, činnosti alebo služby kontroly hraníc a pobrežnej stráže či podobné činnosti alebo služby vykonávané vo verejnom záujme, mali by mať možnosť to urobiť. Členské štáty využívajúce túto možnosť by mali spolupracovať s agentúrou, a to najmä poskytovaním všetkých informácií potrebných na účely potvrdenia, že lietadlá a dotknuté činnosti sú v súlade s príslušnými ustanoveniami tohto nariadenia.

(11) Členské štáty by na účely zohľadnenia záujmov svojho leteckého priemyslu a leteckých prevádzkovateľov mali mať možnosť vyňať z tohto nariadenia činnosti týkajúce sa projektovania, výroby, údržby a prevádzky, ktoré sa vykonávajú v súvislosti s určitými malými lietadlami okrem bezpilotných lietadiel, s výnimkou prípadov, keď sa týmto lietadlám vydalo alebo sa malo vydať osvedčenie v súlade s týmto nariadením alebo nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 ([2]), alebo v súvislosti s ktorými bolo podané vyhlásenie v súlade s týmto nariadením. Takýmito výnimkami by nemala vznikať pre iné členské štáty povinnosť uznať takúto

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004, ktorým sa stanovuje rámec na vytvorenie jednotného európskeho neba (rámcové nariadenie) (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 1).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 z 20. februára 2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES (Ú. v. EÚ L 79, 19.3.2008, s. 1).

vnútroštátnu úpravu podľa tohto nariadenia. Takéto výnimky by však nemali zabrániť organizácii s hlavným miestom podnikateľskej činnosti na území členského štátu, ktorý udelil túto výnimku, v tom, aby sa rozhodla vykonávať činnosti týkajúce sa projektovania a výroby v súvislosti s lietadlami, na ktoré sa uvedené rozhodnutie vzťahuje, v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.

(12) Opatrenia prijaté v súlade s týmto nariadením, ktoré sa zameriavajú na reguláciu civilného letectva v Únii, a delegované a vykonávacie akty prijaté na jeho základe by mali zodpovedať a mali by byť primerané povahe a rizikám spojeným s rôznymi typmi lietadiel, prevádzky a činností, na ktoré sa vzťahujú. Takéto opatrenia by mali byť v rámci možností formulované spôsobom zameraným na ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, a zároveň umožňovať rôzne spôsoby dosiahnutia uvedených cieľov a mali by posilňovať aj systematický prístup k civilnému letectvu, zohľadňujúc pritom prepojenie medzi bezpečnosťou a inými technickými oblasťami regulácie letectva vrátane kybernetickej bezpečnosti. Malo by sa tak prispieť k nákladovo efektívnejšiemu dosiahnutiu požadovaných úrovní bezpečnosti a k podpore technických a prevádzkových inovácií. Je potrebné využívať uznávané normy a postupy odvetvia, v prípade ktorých sa preukázalo, že zabezpečujú súlad so základnými požiadavkami stanovenými v tomto nariadení.

(13) Uplatňovanie náležitých zásad manažmentu bezpečnosti je podstatné pre neustále zvyšovanie bezpečnosti civilného letectva v Únii, predvídanie nových bezpečnostných rizík a čo najlepšie využívanie obmedzených technických zdrojov. Preto je potrebné zriadiť spoločný rámec pre plánovanie a vykonávanie opatrení na zvýšenie bezpečnosti. Na uvedené účely by sa mal na úrovni Únie vypracovať európsky plán pre bezpečnosť letectva a európsky program bezpečnosti letectva. Každý členský štát by mal takisto vypracovať národný program bezpečnosti v súlade s požiadavkami uvedenými v prílohe 19 k Chicagskému dohovoru. K uvedenému programu by mal byť pripojený plán opisujúci opatrenia, ktoré má členský štát prijať na zmiernenie zistených bezpečnostných rizík.

(14) V súlade s prílohou 19 k Chicagskému dohovoru majú členské štáty stanoviť prijateľnú úroveň výkonnosti v oblasti bezpečnosti vo vzťahu k leteckým činnostiam v rámci ich zodpovednosti. S cieľom pomôcť členským štátom pri plnení tejto požiadavky koordinovaným spôsobom by sa európskym plánom pre bezpečnosť letectva mala stanoviť úroveň výkonnosti v oblasti bezpečnosti na úrovni Únie v súvislosti s rôznymi kategóriami leteckých činností. Uvedená úroveň výkonnosti v oblasti bezpečnosti by nemala mať záväzný charakter, ale mala by skôr vyjadrovať ambíciu Únie a členských štátov v oblasti bezpečnosti civilného letectva.

(15) Chicagským dohovorom sa ustanovujú minimálne normy na zaistenie bezpečnosti civilného letectva a ochrany životného prostredia, ktorá s ňou súvisí. Základnými požiadavkami Únie a ďalšími pravidlami stanovenými v tomto nariadení na ich vykonávanie by sa malo zabezpečiť, aby si členské štáty jednotným spôsobom plnili povinnosti, ktoré im ukladá Chicagský dohovor, vrátane povinností voči tretím krajinám. Ak sa pravidlá Únie líšia od minimálnych noriem zavedených Chicagským dohovorom, nie sú dotknuté povinnosti členských štátov oznámiť to zodpovedajúcim spôsobom Medzinárodnej organizácii civilného letectva.

(16) V súlade s medzinárodnými normami a odporúčanými postupmi Chicagského dohovoru by sa mali stanoviť základné požiadavky na výrobky, súčasti, nenainštalované vybavenie leteckej techniky, ako aj na letiská a poskytovanie ATM/ANS. Okrem toho by sa mali stanoviť aj základné požiadavky na osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na prevádzke lietadiel, prevádzke letísk a poskytovaní ATM/ANS, ako aj základné požiadavky na osoby a výrobky, ktoré sa podieľajú na výcviku a lekárskych vyšetreniach posádky a riadiacich letovej prevádzky

(17) Je dôležité, aby mali pracovníci, ktorých využívajú poskytovatelia ATM/ANS, ako napríklad technický personál, ktorý plní úlohy súvisiace s prevádzkovou bezpečnosťou ATM (ďalej len „ATSEP“), primeranú kvalifikáciu a odbornú prípravu na plnenie svojich povinností. Poskytovatelia ATM/ANS by tiež mali zaviesť výcvikové a preverovacie programy, a to s ohľadom na rôzne typy úloh súvisiacich s bezpečnosťou, ktoré ich pracovníci vykonávajú. Vykonávacími aktmi prijatými podľa tohto nariadenia, ktoré sa týkajú povinností poskytovateľov ATM/ANS, by sa mali na účely zaručenia potrebnej úrovne bezpečnosti ustanoviť ďalšie podrobné harmonizované pravidlá pre takýchto pracovníkov vrátane ATSEP.

(18) Základné požiadavky týkajúce sa environmentálnej kompatibility projektov výrobkov leteckej techniky by sa v záujme ochrany životného prostredia a ľudského zdravia pred škodlivými účinkami výrobkov letectva mali v prípade potreby vzťahovať na hluk a emisie z týchto výrobkov. Mali by zodpovedať požiadavkám, ktoré boli stanovené v tomto kontexte na medzinárodnej úrovni, ako sa uvádzajú v Chicagskom dohovore. V záujme zabezpečenia úplného súladu je vhodné odkazovať v tomto nariadení na príslušné ustanovenia uvedeného

dohovoru. Na výrobky, súčasti a nenainštalované vybavenie by sa však mali vzťahovať základné požiadavky týkajúce sa environmentálnej kompatibility stanovené v prílohe III k tomuto nariadeniu v rozsahu, v akom ustanovenia Chicagského dohovoru neobsahujú požiadavky na ochranu životného prostredia. Pokiaľ ide o uvedené výrobky, súčasti a nenainštalované vybavenie, mala by sa tiež ustanoviť možnosť stanoviť podrobné požiadavky na ochranu životného prostredia.

(19) Mali by sa takisto stanoviť základné požiadavky na bezpečné poskytovanie služieb pozemnej obsluhy a služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS).

(20) Vzhľadom na rastúcu závislosť civilného letectva od moderných informačných a komunikačných technológií by sa mali stanoviť základné požiadavky na zaistenie bezpečnostnej ochrany informácií využívaných odvetvím civilného letectva.

(21) Povinnosti prevádzkovateľa letiska môže plniť priamo prevádzkovateľ letiska alebo v niektorých prípadoch tretia strana. V takýchto prípadoch by mal prevádzkovateľ letiska uzavrieť s touto treťou stranou dojednania, prostredníctvom ktorých sa zabezpečí súlad s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.

(22) Mali by sa stanoviť základné požiadavky týkajúce sa ohlasovania a analýzy udalostí súvisiacich s bezpečnosťou. Podrobné pravidlá prijaté v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania základných požiadaviek a súladu s nimi by mali byť v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 ([1]).

(23) Výrobkom, súčastiam a nenainštalovanému vybaveniu leteckej techniky, letiskám a ich vybaveniu súvisiacemu s bezpečnosťou, leteckým prevádzkovateľom a prevádzkovateľom letísk, systémom ATM/ANS a komponentom ATM/ANS a poskytovateľom ATM/ANS, ako aj pilotom, riadiacim letovej prevádzky a osobám, výrobkom a organizáciám, ktoré sa podieľajú na ich výcviku a lekárskych vyšetreniach, by sa malo vydať osvedčenie alebo preukaz spôsobilosti, ak sa zistí, že spĺňajú príslušné základné požiadavky alebo prípadne iné požiadavky stanovené v tomto nariadení alebo podľa neho. S cieľom uľahčiť postup osvedčovania by sa mali prijať potrebné podrobné pravidlá vydávania uvedených osvedčení a v prípade potreby vyhlásení, ktoré sa majú vykonať na uvedený účel, a to so zreteľom na ciele tohto nariadenia a na povahu a riziko konkrétnej dotknutej činnosti.

(24) Palubní sprievodcovia, ktorí sa podieľajú na obchodnej leteckej doprave, by mali podliehať osvedčovaniu a ako výsledok tohto osvedčovania by sa im malo vydať osvedčenie. S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vydávania uvedeného osvedčenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci na stanovenie podrobných pravidiel a postupov na kvalifikáciu palubných sprievodcov. Takisto by malo byť možné, aby Komisia v uvedených vykonávacích aktoch so zreteľom na povahu a riziko dotknutej činnosti od palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na iných typoch prevádzky, vyžadovala, aby sa podrobili osvedčovaniu a boli držiteľmi osvedčenia. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ([2]).

(25) Organizáciám, ktoré sa podieľajú na projektovaní a výrobe výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia leteckej techniky, by sa malo umožniť predkladať vyhlásenia o súlade projektu výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia s príslušnými normami odvetvia, pokiaľ sa zváži, že sa tým zabezpečí prijateľná úroveň bezpečnosti. Uvedená možnosť by sa mala obmedziť na výrobky používané pri leteckom športe a rekreačnom lietaní a mala by sa uplatňovať za primeraných obmedzení a podmienok, aby sa zaistila bezpečnosť.

(26) Keďže bezpilotné lietadlá sú prevádzkované vo vzdušnom priestore spolu s lietadlami s posádkou, toto nariadenie by sa malo vzťahovať na bezpilotné lietadlá bez ohľadu na ich prevádzkovú hmotnosť. Technológie pre bezpilotné lietadlá teraz umožňujú širokú škálu prevádzok a tieto prevádzky by mali podliehať pravidlám primeraným vzhľadom na riziko spojené s konkrétnou prevádzkou alebo druhom prevádzky.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 376/2014 z 3. apríla 2014 o ohlasovaní udalostí, ich analýze a na ne nadväzujúcich opatreniach v civilnom letectve, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 a ktorým sa zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES a nariadenia Komisie (ES) č. 1321/2007 a (ES) č. 1330/2007 (Ú. v. EÚ L 122, 24.4.2014, s. 18).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

(27) V záujme uplatňovania prístupu založeného na riziku a zásady proporcionality by sa členským štátom mala poskytnúť určitá flexibilita, pokiaľ ide o prevádzky bezpilotných lietadiel, v rámci ktorej sa prihliadne na rozličné miestne charakteristiky v jednotlivých členských štátoch, ako je napríklad hustota obyvateľstva, a zároveň sa zaručí primeraná úroveň bezpečnosti.

(28) Pravidlá pre bezpilotné lietadlá by mali prispievať k dodržiavaniu príslušných práv zaručených právom Únie a najmä práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života stanoveného v článku 7 Charty základných práv Európskej únie, ako aj práva na ochranu osobných údajov stanoveného v článku 8 uvedenej charty a v článku 16 ZFEÚ, upraveného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 ([1]).

(29) Základné požiadavky uplatniteľné na bezpilotné lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie by sa mali vzťahovať aj na záležitosti týkajúce sa elektromagnetickej kompatibility a rádiového frekvenčného spektra, aby sa zabezpečilo, že nespôsobujú škodlivé rušenie, že rádiové frekvenčné spektrum využívajú účinne a podporujú jeho efektívne využívanie. Mnohé typy leteckého vybavenia však nie sú nevyhnutne určené na použitie konkrétne buď v bezpilotnom lietadle alebo v lietadle s posádkou, ale mohli by sa použiť v oboch. Uvedené požiadavky v súvislosti s elektromagnetickou kompatibilitou a rádiovým frekvenčným spektrom by sa mali preto uplatňovať len od chvíle a do takej miery, ako sa na projekty bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí a nenainštalovaného vybavenia začne vzťahovať osvedčovanie v súlade s týmto nariadením. Dôvodom tohto je zabezpečiť, že režim uplatniteľný na takéto letecké vybavenie je v súlade s režimom uplatniteľným na iné lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie, v súvislosti s ktorými sa takéto osvedčovanie tiež požaduje podľa tohto nariadenia. Pokiaľ ide o obsah, uvedené požiadavky by na účely zabezpečenia súladu mali byť rovnocenné s požiadavkami v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ ([2]) a v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ ([3]).

(30) Pokiaľ ide o niektoré typy bezpilotných lietadiel, uplatňovanie ustanovení tohto nariadenia týkajúcich sa registrácie, osvedčovania, identifikácie, dohľadu a presadzovania predpisov, ako aj ustanovení týkajúcich sa agentúry, nie je potrebné na dosiahnutie primeraných úrovní bezpečnosti. V uvedených prípadoch by sa mali uplatňovať mechanizmy dohľadu nad trhom stanovené v harmonizačných právnych predpisoch Únie o výrobkoch.

(31) Vzhľadom na riziko, ktoré môžu bezpilotné lietadlá predstavovať z hľadiska bezpečnosti, súkromia, ochrany osobných údajov, bezpečnostnej ochrany alebo životného prostredia, by sa mali stanoviť požiadavky týkajúce sa registrácie bezpilotných lietadiel a prevádzkovateľov bezpilotných lietadiel. Je tiež potrebné vytvoriť digitálne, harmonizované a interoperabilné vnútroštátne systémy registrácie, v ktorých by sa mali uchovávať informácie, vrátane rovnakých základných údajov, o bezpilotných lietadlách a prevádzkovateľoch bezpilotných lietadiel registrovaných v súlade s týmto nariadením a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe. Uvedené vnútroštátne systémy registrácie by mali byť v súlade s uplatniteľným právom Únie a vnútroštátnym právom týkajúcim sa súkromia a spracúvania osobných údajov a informácie uchovávané v týchto systémoch registrácie by mali byť ľahko dostupné.

(32) Pri podmienkach, pravidlách a postupoch platných v situáciách, v ktorých by malo projektovanie, výroba, údržba a prevádzka bezpilotných lietadiel, ako aj pracovníci a organizácie, ktorí sa podieľajú na týchto činnostiach, podliehať osvedčovaniu, by sa mala zohľadniť povaha a riziko dotknutého druhu prevádzky. Pri uvedených podmienkach, pravidlách a postupoch by sa mal zohľadniť najmä typ, rozsah a zložitosť prevádzky vrátane, ak je to relevantné, veľkosti a druhu prevádzky, ktorú obsluhuje zodpovedná organizácia alebo osoba; to, či je prevádzka otvorená pre verejnosť; do akej miery by mohla byť ostatná letová prevádzka alebo osoby a majetok na zemi ohrození prevádzkou; účel letu a typ použitého vzdušného priestoru; a zložitosť a výkonnosť dotknutých bezpilotných lietadiel.

(33) Malo by byť možné zakázať alebo obmedziť činnosti uvedené v kapitole III tohto nariadenia alebo ich podrobiť určitým podmienkam, ak je to potrebné v záujme bezpečnosti civilného letectva. Uvedená možnosť by sa mala uplatňovať v súlade s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na uvedený účel Komisiou. Členské štáty majú možnosť prijať v súlade s právom Únie opatrenia, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia z dôvodov zahŕňajúcich verejnú bezpečnosť a ochranu práv na súkromie a ochranu osobných údajov.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ z 26. februára 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov vzťahujúcich sa na elektromagnetickú kompatibilitu (Ú. v. EÚ L 96, 29.3.2014, s. 79).

([3]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/53/EÚ zo 16. apríla 2014 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa sprístupňovania rádiových zariadení na trhu, ktorou sa zrušuje smernica 1999/5/ES (Ú. v. EÚ L 153, 22.5.2014, s. 62).

(34) Modely lietadiel sa na účely tohto nariadenia považujú za bezpilotné lietadlá a používajú sa predovšetkým na rekreačné aktivity. V delegovaných a vykonávacích aktoch týkajúcich sa bezpilotných lietadiel, prijatých na základe tohto nariadenia by sa malo zohľadniť to, že takéto modely lietadiel mali doteraz dobré výsledky v oblasti bezpečnosti, a to najmä tie, ktoré prevádzkujú členovia združení alebo klubov prevádzkovateľov modelov lietadiel, ktorí pre tieto činnosti vyvinuli osobitné kódexy správania. Komisia by okrem toho pri prijímaní uvedených delegovaných a vykonávacích aktov mala zohľadňovať potrebu hladkého prechodu z rozdielnych vnútroštátnych systémov na nový regulačný rámec Únie, aby sa mohli modely lietadiel naďalej prevádzkovať tak ako dnes, ako aj zohľadňovať existujúce najlepšie postupy v členských štátoch.

(35) Na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia by mali Komisia, agentúra a príslušné orgány členských štátov spolupracovať a spoločne využívať zdroje, a tak pôsobiť ako jednotný európsky systém bezpečnosti letectva. Agentúra by mala aktívne podporovať spoločnú kultúru osvedčovania a dohľadu a výmenu najlepších administratívnych postupov, a to okrem iného uľahčovaním výmeny pracovníkov medzi príslušnými orgánmi, s cieľom prispieť k dosiahnutiu cieľov tohto nariadenia, a mala by pritom brať do úvahy spätnú väzbu od zainteresovaných strán. Cieľom monitorovacích činností agentúry týkajúcich sa uplatňovania tohto nariadenia členskými štátmi by malo byť aj posilnenie kapacity príslušných orgánov členských štátov plniť si povinnosti týkajúce sa osvedčovania a dohľadu a prenos vedomostí medzi týmito orgánmi.

(36) Je potrebné podporovať členské štáty pri vykonávaní ich úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom, a to najmä kooperatívnym a cezhraničným dohľadom, a presadzovaním predpisov, a to vytvorením účinného rámca pre združovanie a spoločné využívanie leteckých inšpektorov a iných špecialistov s príslušnými odbornými znalosťami. V tejto súvislosti a s cieľom uľahčiť takéto výmeny pracovníkov medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi by sa mala agentúre udeliť koordinačná úloha.

(37) Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány by mali spolupracovať ako partneri s cieľom zlepšiť odhaľovanie nebezpečných podmienok a prijať vhodné nápravné opatrenia. Členské štáty by mali mať najmä možnosť prenášať medzi sebou alebo na agentúru povinnosti podľa tohto nariadenia, ktoré sa týkajú osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov, najmä ak je to potrebné na zvýšenie bezpečnosti alebo efektívnejšie využívanie zdrojov. Takýto prenos by mal byť dobrovoľný, mal by sa uskutočniť len vtedy, ak existujú dostatočné záruky, že sa uvedené úlohy budú môcť plniť účinne, a mal by vzhľadom na úzky vzťah medzi osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov nevyhnutne zahŕňať všetky uvedené povinnosti vo vzťahu k právnickej alebo fyzickej osobe, lietadlu, vybaveniu, letisku, systému ATM/ANS alebo komponentu ATM/ANS, na ktorý sa prenos vzťahuje. Prenos zodpovednosti by sa mal uskutočniť na základe vzájomného súhlasu, malo by ho byť možné odvolať a mal by byť podmienený uzatvorením dojednaní, ktorými sa ustanovia podrobnosti potrebné na zabezpečenie plynulého prechodu a zachovania účinného plnenia príslušných úloh. Pri uzatváraní uvedených podrobných dojednaní by sa malo náležite prihliadať na názory a legitímne záujmy dotknutých právnických alebo fyzických osôb a prípadne na názory agentúry.

(38) Pri takomto prenose zodpovednosti na iný členský štát by sa mal príslušný vnútroštátny orgán členského štátu, ktorý akceptoval žiadosť o prenos, stať príslušným orgánom, a teda by mal mať všetky právomoci a povinnosti vo vzťahu k dotknutým právnickým alebo fyzickým osobám podľa tohto nariadenia, v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe a vo vnútroštátnom práve členského štátu, ktorý žiadosť akceptoval. Prenos vo vzťahu k presadzovaniu predpisov by sa mal vzťahovať len na rozhodnutia a opatrenia súvisiace s úlohami v oblasti osvedčovania a dohľadu, ktoré boli prenesené na príslušný vnútroštátny orgán členského štátu, ktorý žiadosť akceptoval. Uvedené rozhodnutia a opatrenia by mali podliehať preskúmaniu vnútroštátnymi súdmi členského štátu, ktorý žiadosť akceptoval v súlade s vnútroštátnym právom tohto členského štátu. Je možné, aby členský štát, ktorý žiadosť akceptoval, bol považovaný za zodpovedný za plnenie príslušných úloh. Všetky ostatné povinnosti členského štátu, ktorý predložil žiadosť, v oblasti presadzovania predpisov by mali zostať prenosom nedotknuté.

(39) Možnosťou preniesť na agentúru alebo iný členský štát zodpovednosť za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov ustanovenou v tomto nariadení by nemali byť dotknuté práva ani povinnosti členských štátov podľa Chicagského dohovoru. A preto, aj keď sa pri takomto prenose predpokladá presun zodpovednosti na agentúru alebo na iný členský štát na účely práva Únie, nie je tým dotknutá zodpovednosť členského štátu, ktorý predložil žiadosť, podľa Chicagského dohovoru.

(40) Keďže spolupráca medzi agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi je nevyhnutná na zabezpečenie vysokej a jednotnej úrovne bezpečnosti v Únii, keď sa úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov prenášajú z príslušných vnútroštátnych orgánov na agentúru, pokiaľ ide

o organizácie, ktorých značná časť zariadení a pracovníkov sa nachádza vo viac ako jednom členskom štáte, by takýto prenos nemal ohroziť udržateľnosť príslušných vnútroštátnych orgánov z hľadiska vedomostí, zručností, zdrojov a ekonomickej životaschopnosti, nemal by viesť k žiadnym formám súťaže medzi agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a nemal by ovplyvniť nezávislosť agentúry pri vykonávaní inšpekcií dodržiavania noriem na účely overenia jednotného uplatňovania tohto nariadenia.

(41) V situáciách, keď overené dôkazy týkajúce sa bezpečnosti pochádzajúce z inšpekcií a iných monitorovacích činností vykonávaných agentúrou naznačujú existenciu závažnej a pretrvávajúcej neschopnosti členského štátu účinne zabezpečovať niektoré alebo všetky úlohy osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov podľa tohto nariadenia, a keď takáto situácia ohrozuje bezpečnosť civilného letectva, mal by sa zriadiť mechanizmus podpory dohľadu. V takých prípadoch by agentúra a dotknutý členský štát mali na žiadosť Komisie vytvoriť dočasný program technickej pomoci s cieľom pomôcť príslušnému členskému štátu pri odstraňovaní zistených nedostatkov. Súčasťou takého programu technickej pomoci môže byť najmä odborná príprava inšpektorov a iných príslušných pracovníkov, pomoc pri tvorbe dokumentácie a postupov súvisiacich s dohľadom, ako aj iná praktická a konkrétna podpora nevyhnutná na obnovenie bezpečnosti. Pri koncipovaní programu technickej pomoci a počas jeho vykonávania je potrebné brať do úvahy potreby a názory agentúry a dotknutého členského štátu. Ak však dotknutý členský štát uzná, že program nemožno úspešne vykonať podľa plánu, mal by informovať Komisiu a buď preniesť zodpovednosť za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov, v súvislosti s ktorými existujú nedostatky, na agentúru alebo iný členský štát, alebo prijať iné opatrenia na odstránenie nedostatkov.

(42) S cieľom dosiahnuť hlavné ciele tohto nariadenia, ako aj ciele týkajúce sa voľného pohybu tovaru, osôb, služieb a kapitálu by osvedčenia vydané a vyhlásenia predložené v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe mali byť platné a uznané vo všetkých členských štátoch bez ďalších požiadaviek alebo hodnotenia.

(43) Pri vydávaní osvedčení podľa tohto nariadenia môže byť potrebné zohľadniť osvedčenia alebo iné relevantné dokumenty potvrdzujúce zhodu, vydané v súlade s právnymi predpismi tretích krajín. K tomu by sa malo pristúpiť v prípade, že sa tak stanovuje v príslušných medzinárodných dohodách uzavretých medzi Úniou a tretími krajinami alebo v delegovaných aktoch prijatých Komisiou podľa tohto nariadenia, a to v súlade s uvedenými dohodami alebo delegovanými aktmi.

(44) Vzhľadom na pravidlá o akceptovaní osvedčení a iných relevantných dokumentov potvrdzujúcich zhodu, vydaných v súlade s právnymi predpismi tretích krajín, ktoré sú stanovené v tomto nariadení, by mali byť všetky medzinárodné dohody uzatvorené medzi členským štátom a treťou krajinou vypovedané alebo aktualizované, ak takéto dohody nie sú zlučiteľné s uvedenými pravidlami.

(45) S ohľadom na uplatňovanie pravidiel stanovených v tomto nariadení alebo v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe by sa mal členským štátom poskytnúť určitý stupeň flexibility, aby mohli prijímať potrebné opatrenia a okamžite reagovať na problémy týkajúce sa bezpečnosti civilného letectva alebo udeľovať výnimky v prípade určitých naliehavých nepredvídateľných okolností alebo naliehavých prevádzkových potrieb, a to pod podmienkou splnenia primeraných podmienok na účely zabezpečenia najmä proporcionality, objektívnej kontroly a transparentnosti. Z dôvodov proporcionality by agentúra a Komisia mali posudzovať iba dotknuté výnimky s cieľom vydať odporúčanie alebo prijať rozhodnutie, ak ich trvanie presahuje obdobie jednej leteckej sezóny, teda osem mesiacov, bez toho, aby boli dotknuté právomoci Komisie podľa článku 258 ZFEÚ. Ak je agentúra príslušným orgánom pre vydávanie niektorých osvedčení v súlade s týmto nariadením, mala by mať takisto právomoc udeľovať takéto výnimky, a to v rovnakých situáciách a za rovnakých podmienok, ako sú podmienky, ktoré sa uplatňujú v súvislosti s členskými štátmi. V tejto súvislosti by sa mali ustanoviť aj prípadné zmeny príslušných pravidiel stanovených v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na základe tohto nariadenia, a to najmä s cieľom umožniť iné spôsoby dosiahnutia súladu, a zároveň zabezpečiť prijateľnú úroveň bezpečnosti civilného letectva v Únii.

(46) S cieľom zabezpečiť riadne uplatňovanie tohto nariadenia a so zreteľom na potrebu identifikovať, posúdiť a zmierniť riziká pre bezpečnosť civilného letectva by si Komisia, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány mali vymieňať všetky informácie, ktoré majú k dispozícii v súvislosti s uplatňovaním tohto nariadenia. Na tieto účely by agentúra mala mať možnosť organizovať štruktúrovanú spoluprácu pri zhromažďovaní, výmene a analýze príslušných informácií súvisiacich s bezpečnosťou, pričom by mala podľa možnosti využívať existujúce

informačné systémy. Na tento účel by mala mať možnosť uzatvoriť potrebné dojednania s fyzickými a právnickými osobami, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, alebo so združeniami takýchto osôb. Je potrebné objasniť, že agentúra zostáva pri výkone svojich koordinačných úloh súvisiacich so zhromažďovaním, výmenou a analýzou informácií viazaná obmedzeniami, pokiaľ ide o jej prístup k informáciám zo záznamov zo zapisovačov zvuku alebo obrazu v kabíne a zo zapisovačov letových údajov stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 ([1]), a najmä v jeho článku 8 ods. 2 písm. d), článku 14 ods. 1 písm. g) a v článku 14 ods. 2

(47) Je potrebné ustanoviť opatrenia, ktorými sa zabezpečí primeraná ochrana informácií, ktoré v zmysle tohto nariadenia zhromažďujú, vymieňajú si a analyzujú Komisia, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány, ako aj zabezpečiť ochranu zdrojov takýchto informácií. Uvedené opatrenia by nemali nenáležite zasahovať do súdnych systémov členských štátov. Preto by nimi nemalo byť dotknuté uplatniteľné vnútroštátne trestné právo hmotné a procesné vrátane používania informácií ako dôkazných prostriedkov. Okrem toho by uvedenými opatreniami nemali byť dotknuté práva tretích strán na občianskoprávne konanie a tieto práva by mali podliehať výhradne vnútroštátnemu právu.

(48) S cieľom uľahčiť výmenu informácií medzi Komisiou, agentúrou a členskými štátmi vrátane údajov, ktoré majú význam pre osvedčovanie, dohľad a činnosti presadzovania predpisov, by agentúra mala vytvoriť a spravovať elektronický register takýchto informácií v spolupráci s Komisiou a členskými štátmi.

(49) Na spracúvanie osobných údajov pri uplatňovaní tohto nariadenia sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2016/679. Podľa uvedeného nariadenia môžu členské štáty stanoviť výnimky a obmedzenia vo vzťahu k niektorým právam a povinnostiam stanoveným v danej smernici, a to aj pokiaľ ide o spracúvanie lekárskych údajov a údajov o zdravotnom stave. Spracúvanie osobných údajov, a najmä lekárskych údajov a údajov o zdravotnom stave v rámci registra vytvoreného podľa tohto nariadenia, je potrebné na zaistenie účinnej spolupráce medzi členskými štátmi pri osvedčovaní zdravotnej spôsobilosti pilotov a dohľade nad ňou. Výmena osobných údajov by mala podliehať prísnym podmienkam a mala by byť obmedzená na to, čo je absolútne nevyhnutné na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Preto by zásady stanovené v nariadení (EÚ) 2016/679 mali byť v prípade potreby v tomto nariadení doplnené alebo objasnené.

(50) Na spracúvanie osobných údajov agentúrou pri plnení jej povinností podľa tohto nariadenia a konkrétnejšie na správu registra zriadeného podľa tohto nariadenia sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ([2]), a najmä jeho ustanovenia týkajúce sa dôverného charakteru a bezpečnosti spracúvania. Preto by zásady stanovené v nariadení (ES) č. 45/2001 mali byť v prípade potreby v tomto nariadení doplnené alebo objasnené.

(51) Agentúra bola zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 ([3]) v rámci existujúcej inštitucionálnej štruktúry a rovnováhy právomocí Únie, je nezávislá vo vzťahu k technickým záležitostiam a je právne, administratívne a finančne nezávislá. Agentúre sa zverili ďalšie právomoci v súlade s nariadením (ES) č. 216/2008. Mali by sa vykonať niektoré zmeny v jej štruktúre a fungovaní, aby bola lepšie pripravená na nové úlohy, ktoré jej zveruje toto nariadenie.

(52) V rámci inštitucionálneho systému Únie sú za vykonávanie práva Únie v prvom rade zodpovedné členské štáty. Úlohy osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov požadované týmto nariadením a delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe by mal preto v zásade vykonávať na vnútroštátnej úrovni jeden alebo viac príslušných orgánov členských štátov. V určitých jasne vymedzených prípadoch by však aj agentúra mala mať právomoc vykonávať uvedené úlohy. V uvedených prípadoch by mala mať agentúra možnosť prijímať potrebné opatrenia súvisiace s prevádzkou lietadiel, kvalifikáciou posádky alebo využívaním lietadiel tretích krajín, ak sa tak najlepšie zaručí jednotnosť a uľahčí fungovanie vnútorného trhu.

(53) Agentúra by mala Komisii poskytovať technické odborné znalosti pri príprave potrebných právnych predpisov a prípadne pomáhať členským štátom a odvetviu pri ich vykonávaní. Mala by byť schopná vydávať certifikačné špecifikácie a poradenský materiál spolu s inými podrobnými špecifikáciami a poradenským materiálom a robiť technické nálezy a vydávať požadované osvedčenia alebo evidovať vyhlásenia.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010 z 20. októbra 2010 o vyšetrovaní a prevencii nehôd a incidentov v civilnom letectve a o zrušení smernice 94/56/ES (Ú. v. EÚ L 295, 12.11.2010, s. 35).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1).

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1592/2002 z 15. júla 2002 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva (Ú. v. ES L 240, 7.9.2002, s. 1).

(54) Globálne navigačné satelitné systémy (ďalej len „GNSS“), a najmä úniový program Galileo, zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1285/2013 ([1]), budú zohrávať kľúčovú úlohu pri implementácii európskeho systému riadenia letovej prevádzky. V tejto súvislosti je potrebné objasniť, že služby, ktoré zosilňujú signály vysielané satelitmi základných konštelácií GNSS na účely leteckej navigácie, ako napríklad tie, ktoré poskytuje prevádzkovateľ Európskej geostacionárnej navigačnej prekrývacej služby (ďalej len „EGNOS“) a iní poskytovatelia, by sa mali považovať za ATM/ANS. Agentúra by tiež mala mať právomoc vypracovať potrebné technické špecifikácie a osvedčovať organizácie poskytujúce celoeurópske ATM/ANS, ako napríklad poskytovateľ služieb EGNOS, s cieľom zabezpečiť vysokú a jednotnú úroveň bezpečnosti, interoperabilitu a prevádzkovú efektívnosť.

(55) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 ([2]) sa agentúre ukladá povinnosť oznamovať všetky informácie, ktoré by mohli byť relevantné pre aktualizáciu zoznamu leteckých dopravcov, ktorí z bezpečnostných dôvodov podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v Únii. Agentúra by mala takisto pomáhať Komisii pri vykonávaní uvedeného nariadenia vykonávaním potrebných hodnotení prevádzkovateľov z tretích krajín a orgánov zodpovedných za dohľad nad nimi a mala by Komisii poskytovať príslušné odporúčania.

(56) V záujme zabezpečenia súladu s týmto nariadením by malo byť možné ukladať pokuty alebo pravidelné sankčné platby alebo obidvoje, držiteľom osvedčení vydaných agentúrou a podnikom, ktoré agentúre predložili vyhlásenia, ak porušujú pravidlá, ktoré sa na ne vzťahujú podľa tohto nariadenia. Komisia by mala ukladať takéto pokuty a pravidelné sankčné platby na základe odporúčania agentúry. V tomto ohľade by mala Komisia v závislosti od okolností každého jednotlivého prípadu reagovať na takéto porušenia primeraným a náležitým spôsobom pri zohľadnení iných možných opatrení, ako je napríklad odňatie osvedčenia.

(57) S cieľom prispieť k jednotnému uplatňovaniu tohto nariadenia by mala mať agentúra právomoc monitorovať takéto uplatňovanie členskými štátmi, a to aj prostredníctvom vykonávania inšpekcií.

(58) Na základe svojich technických odborných znalostí by agentúra mala pomáhať Komisii pri tvorbe výskumnej politiky a vykonávaní výskumných programov Únie. Malo by byť povolené vykonávať výskum, ktorý je bezodkladne potrebný, a zapojiť sa do výskumných projektov ad hoc na základe rámcového programu Únie pre výskum a inováciu alebo iných súkromných alebo verejných programov financovania Únie alebo mimo Únie.

(59) So zreteľom na existujúce prepojenie medzi bezpečnosťou a bezpečnostnou ochranou v civilnom letectve by sa agentúra mala zúčastňovať na spolupráci v oblasti bezpečnostnej ochrany letectva vrátane kybernetickej bezpečnosti. Svojimi odbornými znalosťami by mala prispievať k vykonávaniu pravidiel Únie v tejto oblasti Komisiou a členskými štátmi.

(60) Agentúra by mala na požiadanie pomáhať členským štátom a Komisii v oblasti medzinárodných vzťahov týkajúcich sa záležitostí, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, najmä pokiaľ ide o harmonizáciu pravidiel a vzájomného uznávania osvedčení. Mala by byť oprávnená nadväzovať vhodné vzťahy prostredníctvom pracovných dojednaní s orgánmi tretích krajín a medzinárodnými organizáciami príslušnými v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, po konzultácii s Komisiou. S cieľom podporovať bezpečnosť na celom svete a vzhľadom na vysoké štandardy uplatňované v Únii by agentúra mala mať možnosť zapojiť sa v rámci svojich právomocí do projektov ad hoc s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami v oblasti technickej spolupráce, výskumu a pomoci. Agentúra by takisto mala pomáhať Komisii pri vykonávaní práva Únie v iných technických oblastiach regulácie civilného letectva, ako sú napríklad bezpečnostná ochrana alebo jednotné európske nebo, v ktorých má agentúra príslušné odborné znalosti.

(61) S cieľom podporovať najlepšie postupy a jednotné vykonávanie právnych predpisov Únie v oblasti bezpečnosti letectva by agentúra mala mať možnosť schvaľovať poskytovateľov leteckej odbornej prípravy a poskytovať takúto odbornú prípravu.

(62) Agentúra by mala byť riadená a prevádzkovaná v súlade so zásadami spoločného vyhlásenia Európskeho parlamentu, Rady a Európskej komisie o decentralizovaných agentúrach z 19. júla 2012.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1285/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení a využívaní európskych systémov satelitnej navigácie, ktorým sa ruší nariadenie Rady (ES) č. 876/2002 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 683/2008 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 1).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorým sa zrušuje článok 9 smernice 2004/36/ES (Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 15).

(63) Komisia a členské štáty by mali mať zastúpenie v správnej rade agentúry, aby mohli účinne kontrolovať jej činnosť. Uvedenej správnej rade by sa mali zveriť právomoci potrebné predovšetkým na vymenovanie výkonného riaditeľa a prijatie konsolidovanej výročnej správy o činnosti, programového dokumentu, ročného rozpočtu a rozpočtových pravidiel agentúry.

(64) V záujme transparentnosti by zainteresované strany mali mať v správnej rade agentúry status pozorovateľa.

(65) Verejný záujem si vyžaduje, aby agentúra pri svojej činnosti v oblasti bezpečnosti vychádzala výhradne z nezávislých odborných znalostí a aby pritom dôsledne uplatňovala toto nariadenie a delegované a vykonávacie akty prijaté na jeho základe. Na uvedené účely by mal rozhodnutia agentúry v oblasti bezpečnosti prijímať jej výkonný riaditeľ, ktorý by mal disponovať vysokým stupňom flexibility pri využívaní poradenstva a organizovaní vnútorného chodu agentúry.

(66) Je potrebné zabezpečiť, aby strany, ktorých sa rozhodnutia agentúry týkajú, mali prístup k potrebným opravným prostriedkom, ktoré by mali zodpovedať špecifickej povahe letectva. Preto by sa mal zaviesť vhodný odvolací mechanizmus, aby proti rozhodnutiam agentúry bolo možné podať odvolanie prostredníctvom odvolacej rady, ktorej rozhodnutia môžu byť predmetom konania na Súdnom dvore Európskej únie v súlade so ZFEÚ.

(67) Všetky rozhodnutia prijaté Komisiou podľa tohto nariadenia môže preskúmať Súdny dvor v súlade so ZFEÚ. Súdny dvor by mal v súlade s článkom 261 ZFEÚ disponovať neobmedzenou právomocou vo vzťahu k rozhodnutiam, ktorými Komisia ukladá pokuty alebo pravidelné sankčné platby.

(68) Agentúra by pri vypracúvaní návrhov pravidiel všeobecnej povahy, ktoré majú vykonávať vnútroštátne orgány, mala uskutočňovať konzultácie s členskými štátmi. Okrem toho, ak by takéto návrhy pravidiel mohli mať značné sociálne dôsledky, agentúra by mala uskutočňovať náležité konzultácie so zainteresovanými stranami vrátane sociálnych partnerov Únie.

(69) Agentúra by v záujme účinného vykonávania svojich úloh podľa tohto nariadenia mala podľa potreby spolupracovať s inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie v oblastiach, v ktorých majú ich činnosti vplyv na technické aspekty civilného letectva. Agentúra by mala predovšetkým spolupracovať s Európskou chemickou agentúrou zriadenou nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ([1]) pri výmene informácií o bezpečnosti chemických látok, ich vplyve na bezpečnosť letectva a o súvisiacich vedeckých a technických aspektoch. Keď sa vyžaduje konzultácia týkajúca sa vojenských aspektov, agentúra by mala okrem konzultácie s členskými štátmi uskutočniť konzultácie aj s Európskou obrannou agentúrou zriadenou rozhodnutím Rady (SZBP) 2015/1835 ([2]) a vojenskými odborníkmi určenými členskými štátmi.

(70) Je potrebné, aby sa verejnosti poskytli primerané informácie o úrovni bezpečnosti civilného letectva a súvisiacej ochrany životného prostredia, berúc do úvahy nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ([3]) a príslušné vnútroštátne právne predpisy.

(71) V záujme zaručenia úplnej samostatnosti a nezávislosti agentúry by sa jej mal prideliť samostatný rozpočet financovaný najmä z príspevkov Únie, ako aj z poplatkov a platieb od používateľov európskeho systému bezpečnosti letectva. Žiadny finančný príspevok, ktorý agentúre poskytnú členské štáty, tretie krajiny alebo iné subjekty či osoby, by nemal ohroziť jej nezávislosť a nestrannosť. Na príspevok Únie a akékoľvek ďalšie dotácie, ktoré možno hradiť zo všeobecného rozpočtu Únie, by sa mal uplatňovať rozpočtový postup Únie a audit účtov by mal vykonávať Európsky Dvor audítorov. Aby sa agentúra mohla zúčastňovať na všetkých relevantných budúcich projektoch, mala by mať možnosť získavať granty.

(72) S cieľom zabezpečiť, aby agentúra mohla efektívne a včas reagovať na dopyt po činnostiach, ktoré vykonáva, najmä pokiaľ ide o osvedčovanie a činnosti súvisiace s možným prenosom zodpovednosti z členských štátov, a zároveň uplatňovať riadne finančné hospodárenie, by sa v pláne pracovných miest mali zohľadniť zdroje potrebné na efektívne a včasné uspokojenie dopytu po osvedčovaní a iných službách agentúry vrátane tých, ktoré

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1).

([2]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2015/1835 z 12. októbra 2015, ktorým sa vymedzuje štatút, sídlo a spôsob fungovania Európskej obrannej agentúry (Ú. v. EÚ L 266, 13.10.2015, s. 55).

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43).

vyplývajú z prenosu zodpovednosti. Na tieto účely by sa mal stanoviť súbor ukazovateľov na meranie pracovného zaťaženia agentúry a efektívnosti vo vzťahu k činnostiam financovaným z poplatkov a platieb. Vzhľadom na uvedené ukazovatele by agentúra mala prispôsobiť svoje personálne plánovanie a riadenie zdrojov súvisiace s poplatkami a platbami tak, aby mohla primerane reagovať na tento dopyt a na prípadné výkyvy príjmov z poplatkov a platieb.

(73) Je potrebné zaviesť primerané opatrenia na zabezpečenie nevyhnutnej ochrany citlivých informácií týkajúcich sa bezpečnosti.

(74) Poplatky a platby vyberané agentúrou by mali byť stanovené transparentným, spravodlivým, nediskriminačným a jednotným spôsobom. Nemali by ohrozovať konkurencieschopnosť dotknutého odvetvia Únie. Okrem toho by mali spočívať na základoch, ktoré náležite zohľadňujú schopnosť dotknutých právnických alebo fyzických osôb uhrádzať poplatky a platby, najmä pokiaľ ide o malé a stredné podniky.

(75) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Väčšina uvedených právomocí, a najmä právomocí týkajúcich sa stanovenia podrobných ustanovení o pravidlách a postupoch, by sa mala vykonávať v súlade s nariadením (EÚ) č. 182/2011.

(76) Komisia by mala okamžite prijať uplatniteľné vykonávacie akty, ak sa to vyžaduje z vážnych a naliehavých dôvodov v riadne odôvodnených prípadoch týkajúcich sa nápravných opatrení a bezpečnostných opatrení.

(77) S cieľom zohľadniť technické, vedecké, prevádzkové alebo bezpečnostné potreby by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmenu alebo prípadne doplnenie ustanovenia o letovej spôsobilosti súvisiace s projektovaním a výrobou, obmedzeniami času letu, prevádzkovateľmi letísk, systémami ATM/ANS a komponentmi ATM/ANS a projektovaním, výrobou a údržbou bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie týchto lietadiel, ako aj ustanovenia týkajúce sa pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach, prevádzkovateľov z tretích krajín, o určitých aspektoch dohľadu a presadzovania predpisov, o akceptovaní osvedčení vydaných treťou krajinou, o pokutách a pravidelných sankčných platbách, o odvolacej rade a o požiadavkách stanovených v prílohách II až IX k tomuto nariadeniu,.

Okrem toho by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o zmenu odkazu v tomto nariadení na požiadavky na ochranu životného prostredia uvedené v diele I zmeny 12, diele II zmeny 9 a pôvodnom vydaní dielu III prílohy 16 k Chicagskému dohovoru, platných k 1. januáru 2018, s cieľom aktualizovať ich vzhľadom na následné zmeny prílohy 16 k uvedenému dohovoru.

(78) Komisia by pri prijímaní delegovaných aktov, ktorými sa menia prílohy II až IX k tomuto nariadeniu, mala náležitým spôsobom zohľadniť medzinárodné normy a odporúčané postupy, a najmä tie medzinárodné normy, ktoré sú stanovené vo všetkých prílohách k Chicagskému dohovoru.

(79) Pri prijímaní aktov podľa tohto nariadenia je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([1]). Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa konkrétne všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín odborníkov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

(80) Poskytovatelia ANS by mali zaviesť a vykonávať plán náhradných postupov pre prípad narušenia služieb ATM.

(81) Zapojením európskych tretích krajín by sa malo zabezpečiť zlepšenie bezpečnosti civilného letectva v celej Európe. Európske tretie krajiny, ktoré s Úniou uzavreli medzinárodné dohody o prijatí a uplatňovaní acquis Únie v oblasti, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, by sa mali zapojiť do práce agentúry v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v rámci uvedených dohôd.

([1]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

(82) Týmto nariadením sa stanovujú spoločné pravidlá v oblasti civilného letectva a potvrdzuje zriadenie agentúry. Nariadenie (ES) č. 216/2008 by sa preto malo zrušiť.

(83) Keďže pravidlá potrebné na zabezpečenie interoperability európskej siete manažmentu letovej prevádzky (EATMN) sa nachádzajú v tomto nariadení alebo sa budú nachádzať v delegovaných aktoch prijatých na jeho základe, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 ([1]) by sa malo zrušiť. Na prípravu, prijatie a začatie uplatňovania potrebných delegovaných a vykonávacích aktov bude však potrebný určitý čas.

Vykonávacie pravidlá prijaté na základe nariadenia (ES) č. 552/2004 by sa preto mali zatiaľ naďalej uplatňovať, konkrétne nariadenia Komisie (ES) č. 1033/2006 ([2]), (ES) č. 1032/2006 ([3]), (ES) č. 633/2007 ([4]), (ES) č. 262/2009 ([5]), (ES) č. 29/2009 ([6]), (EÚ) č. 73/2010 ([7]) a vykonávacie nariadenia Komisie (EÚ) č. 1206/2011 ([8]), (EÚ) č. 1207/2011 ([9]) a (EÚ) č. 1079/2012 ([10]). Niektoré články nariadenia (ES) č. 552/2004 a jeho príloh, na ktoré sa v nich odkazuje, by sa mali, pokiaľ ide o otázky obsiahnuté v tomto odôvodnení, naďalej uplatňovať do dátumu začatia uplatňovania príslušných vykonávacích a delegovaných aktov.

(84) Nariadením (ES) č. 216/2008 sa mení nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 ([11]) vypustením jeho prílohy III s účinnosťou od nadobudnutia účinnosti zodpovedajúcich opatrení uvedených v článku 8 ods. 5 nariadenia (ES) č. 216/2008. Takéto opatrenia, ktoré sa majú ešte prijať, sa týkajú obmedzení času letu a požiadaviek na odpočinok so zreteľom na prevádzku aerotaxi, pohotovostných lekárskych služieb a jednopilotnej obchodnej leteckej dopravy letúnmi. Iné ustanovenia nariadenia (EHS) č. 3922/91 sa stali zastaranými. Nariadenie (EHS) č. 3922/91 by sa preto malo zrušiť k dátumu začatia uplatňovania uvedených opatrení, ktoré sa majú ešte prijať. Nariadením (EHS) č. 3922/91 sa však ustanovuje aj Výbor pre leteckú bezpečnosť v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011 a tento výbor pomáha Komisii aj v kontexte nariadenia (ES) č. 2111/2005. Nariadenie (ES) č. 2111/2005 by sa preto malo zmeniť tak, aby na účely uvedeného nariadenia tento výbor naďalej pomáhal Komisii aj po zrušení nariadenia (EHS) č. 3922/91.

(85) Zmeny, ktoré prinieslo toto nariadenie, majú vplyv na vykonávanie iných právnych predpisov Únie. Preto by sa malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ([12]) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a (ES) č. 2111/2005. Predovšetkým by malo byť možné, aby sa zodpovedné orgány bezpečnostného vyšetrovania mohli rozhodnúť, s ohľadom na očakávané poučenia pre zlepšenie bezpečnosti letectva, že nezačnú bezpečnostné vyšetrovanie v prípade nehody alebo vážneho incidentu, ktorý sa týka bezpilotného lietadla, pre ktoré sa nevyžaduje osvedčenie ani vyhlásenie podľa tohto nariadenia a nebola smrteľne alebo vážne zranená nijaká osoba. Malo by sa objasniť, že v takomto prípade ide o tie osvedčenia a vyhlásenia, ktoré sa vzťahujú na súlad projektu bezpilotných lietadiel s uplatniteľnými požiadavkami a ktoré sú pod dohľadom agentúry. Uvedená pružnosť orgánov bezpečnostného vyšetrovania by sa mala začať uplatňovať od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 z 10. marca 2004 o interoperabilite siete manažmentu letovej prevádzky v Európe (nariadenie o interoperabilite) (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 26).

([2]) Nariadenie Komisie (ES) č. 1033/2006 zo 4. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na postupy pre letové plány v predletovej fáze pre jednotný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 186, 7.7.2006, s. 46).

([3]) Nariadenie Komisie (ES) č. 1032/2006 zo 6. júla 2006, ktorým sa ustanovujú požiadavky na automatické systémy na výmenu letových údajov na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky (Ú. v. EÚ L 186, 7.7.2006, s. 27).

([4]) Nariadenie Komisie (ES) č. 633/2007 zo 7. júna 2007, ktorým sa ustanovujú požiadavky na uplatňovanie protokolu prenosu letových správ na účely oznamovania, koordinácie a odovzdávania letov medzi stanovišťami riadenia letovej prevádzky (Ú. v. EÚ L 146, 8.6.2007, s. 7).

([5]) Nariadenie Komisie (ES) č. 262/2009 z 30. marca 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na koordinované prideľovanie a využívanie výzvových kódov pre mód S v jednotnom európskom vzdušnom priestore (Ú. v. EÚ L 84, 31.3.2009, s. 20).

([6]) Nariadenie Komisie (ES) č. 29/2009 zo 16. januára 2009, ktorým sa ustanovujú požiadavky na služby dátového spojenia pre spoločný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 13, 17.1.2009, s. 3).

([7]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 73/2010 z 26. januára 2010, ktorým sa stanovujú požiadavky kvality leteckých údajov a leteckých informácií pre jednotné európske nebo (Ú. v. EÚ L 23, 27.1.2010, s. 6).

([8]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1206/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na identifikáciu lietadla pre sledovanie v rámci jednotného európskeho neba (Ú. v. EÚ L 305, 23.11.2011, s. 23).

([9]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1207/2011 z 22. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú požiadavky na výkonnosť a interoperabilitu sledovania pre jednotné európske nebo (Ú. v. EÚ L 305, 23.11.2011, s. 35).

([10]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 1079/2012 zo 16. novembra 2012, ktorým sa ustanovujú požiadavky na kanálový rozstup pri hlasovej komunikácii pre jednotný európsky vzdušný priestor (Ú. v. EÚ L 320, 17.11.2012, s. 14).

([11]) Nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva (Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 4).

([12]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3).

(86) Nariadenie (ES) č. 1008/2008 by sa malo zmeniť tak, aby náležite zohľadňovalo možnosť zavedenú týmto nariadením, že sa agentúra môže stať príslušným orgánom pre vydávanie osvedčení leteckého prevádzkovateľa a dohľad nad nimi. Vzhľadom na rastúci význam leteckých dopravcov s prevádzkovými základňami v niekoľkých členských štátoch, v dôsledku čoho už príslušný orgán pre prevádzkové licencie a príslušný orgán pre osvedčenia leteckého prevádzkovateľa nemusia byť nevyhnutne totožné, je navyše potrebné posilniť účinný dohľad nad uvedenými leteckými dopravcami. Nariadenie (ES) č. 1008/2008 by sa preto malo zmeniť, aby sa zaistila úzka spolupráca medzi orgánmi zodpovednými za dohľad v súvislosti s osvedčením leteckého prevádzkovateľa, resp. prevádzkovou licenciou.

(87) Vzhľadom na zmeny regulačného režimu Únie upravujúceho najmä bezpilotné lietadlá zavedené týmto nariadením by sa smernice 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ mali zmeniť. Predovšetkým by sa v súvislosti s inými lietadlami ako bezpilotnými lietadlami, ako aj motormi, vrtuľami, súčasťami a nenainštalovaným vybavením súvisiacimi s inými lietadlami ako bezpilotnými lietadlami malo zaručiť, že každé takéto letecké vybavenie bude naďalej vyňaté z rozsahu pôsobnosti uvedených smerníc. Bezpilotné lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie by tiež mali byť vyňaté z rozsahu pôsobnosti uvedených smerníc, ale len od chvíle a do takej miery, ako projekty bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí a nenainštalovaného vybavenia osvedčí agentúra v súlade s týmto nariadením vzhľadom na to, že podľa tohto nariadenia v uvedenom prípade podliehajú základným požiadavkám týkajúcim sa elektromagnetickej kompatibility a rádiového frekvenčného spektra, pričom súlad s týmito požiadavkami je potrebné posúdiť a zabezpečiť v rámci pravidiel, ktoré sa týkajú osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov a ktoré sú ustanovené týmto nariadením. Vyňatie akéhokoľvek takého leteckého vybavenia z rozsahu pôsobnosti smerníc 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ by sa však malo týkať len leteckého vybavenia, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a ktoré je určené výlučne len na letecké použitie na chránených leteckých frekvenciách. V dôsledku toho nie je vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel ani vybavenie, ktoré je určené na letecké použitie ale aj na iné typy použitia, vyňaté z rozsahu pôsobnosti smerníc 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ, a preto sa naň môžu vzťahovať tak pravidlá tohto nariadenia, ako aj uvedených smerníc.

(88) Keďže ciele tohto nariadenia, a to ustanovenie a zachovávanie vysokej a jednotnej úrovne bezpečnosti civilného letectva a zároveň zaručenie vysokej a jednotnej úrovne ochrany životného prostredia, nemožno uspokojivo dosiahnuť členskými štátmi z dôvodu prevažne nadnárodnej povahy letectva a jeho zložitosti, avšak z dôvodu ich celoúnijného rozsahu pôsobnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku neprekračuje toto nariadenie rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

ZÁSADY

Článok 1

Predmet úpravy a ciele

1. Základným cieľom tohto nariadenia je dosiahnuť a udržať vysokú a jednotnú úroveň bezpečnosti civilného letectva v Únii.

2. Cieľom tohto nariadenia je ďalej:

a) prispieť k širšej politike Únie v oblasti letectva a k zvýšeniu celkovej výkonnosti odvetvia civilného letectva;

b) uľahčiť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu, zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetky subjekty vnútorného trhu leteckej dopravy a zlepšiť konkurencieschopnosť leteckého odvetvia v Únii;

c) prispieť k vysokej a jednotnej úrovni ochrany životného prostredia;

d) uľahčiť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, pohyb tovaru, služieb a pracovníkov na celom svete nadviazaním primeranej spolupráce s tretími krajinami a ich leteckými orgánmi a podporou vzájomného akceptovania osvedčení a iných príslušných dokumentov;

e) podporovať nákladovú efektívnosť, okrem iného aj predchádzaním duplicite, a podporovať účinnosť regulačných a certifikačných postupov a postupov dohľadu, ako aj efektívne využívanie súvisiacich zdrojov na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni;

f) prispieť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, k dosiahnutiu a zachovaniu vysokej a jednotnej úrovne bezpečnostnej ochrany civilného letectva;

g) pomáhať členským štátom v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, pri uplatňovaní ich práv a plnení ich záväzkov vyplývajúcich z Chicagského dohovoru zabezpečením podľa potreby spoločného výkladu a jednotného a včasného vykonávania jeho ustanovení;

h) podporovať na celom svete stanoviská Únie, ktoré sa týkajú noriem a pravidiel v oblasti civilného letectva nadväzovaním vhodnej spolupráce s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami;

i) podporovať výskum a inovácie, okrem iného v rámci regulačných a certifikačných postupov a postupov dohľadu;

j) podporovať v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, technickú a operačnú interoperabilitu a výmenu najlepších administratívnych postupov;

k) podporovať dôveru cestujúcich v bezpečné civilné letectvo.

3. Ciele stanovené v odsekoch 1 a 2 sa okrem iného dosahujú:

a) vypracovaním, prijímaním a jednotným uplatňovaním všetkých potrebných aktov;

b) prijímaním opatrení na zlepšenie bezpečnostných noriem;

c) zabezpečením platnosti a uznávania vyhlásení a osvedčení vydaných v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe, a to v celej Únii a bez akýchkoľvek ďalších požiadaviek;

d) vypracovaním podrobných technických noriem za účasti normalizačných a iných orgánov odvetvia, ktoré sa budú používať na dosiahnutie súladu s týmto nariadením a prípadne s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe;

e) zriadením nezávislej Agentúry Európskej únie pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“);

f) jednotným vykonávaním všetkých potrebných aktov príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a agentúrou v rámci ich príslušných oblastí zodpovednosti;

g) zhromažďovaním, analýzou a výmenou informácií s cieľom podporiť rozhodovanie založené na dôkazoch;

h) realizáciou informačných a propagačných iniciatív vrátane odbornej prípravy, komunikácie a šírenia relevantných informácií.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto nariadenie sa vzťahuje na:

a) projektovanie a výrobu výrobkov, súčastí a vybavenia na diaľkové ovládanie lietadla fyzickou alebo právnickou osobou pod dohľadom agentúry alebo členského štátu v rozsahu, v akom sa na tieto činnosti nevzťahuje písmeno b);

b) projektovanie, výrobu, údržbu a prevádzku lietadiel, ako aj ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie lietadla, ak lietadlo je alebo bude:

   i) registrované v členskom štáte okrem prípadu a v rozsahu, v akom členský štát preniesol svoje povinnosti podľa Chicagského dohovoru na tretiu krajinu a lietadlo prevádzkuje letecký prevádzkovateľ z tretej krajiny;

   ii) registrované v tretej krajine a prevádzkuje ho letecký prevádzkovateľ, ktorý je usadený, má bydlisko alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti na území, na ktoré sa vzťahujú zmluvy;

   iii) bezpilotné lietadlo, ktoré nie je registrované v členskom štáte ani v tretej krajine a letecký prevádzkovateľ ho prevádzkuje na území, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, pričom daný prevádzkovateľ je na tomto území usadený, má bydlisko alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti;

c) prevádzku lietadiel leteckým prevádzkovateľom z tretej krajiny v smere na územie, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, v rámci neho alebo z neho;

d) projektovanie, výrobu, údržbu a prevádzku vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou používaného alebo určeného na použitie na letiskách uvedených v písmene e) a na poskytovanie služieb pozemnej obsluhy a služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche na týchto letiskách (AMS);

e) projektovanie, údržbu a prevádzku letísk vrátane vybavenia súvisiaceho s bezpečnosťou, ktoré sa používa na týchto letiskách, umiestnených na území, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, a ktoré:

i) sú otvorené na verejné používanie;

ii) slúžia na účely obchodnej leteckej dopravy a

iii) majú prístrojovú dráhu so spevneným povrchom dĺžky 800 metrov alebo viac, alebo obsluhujú výlučne vrtuľníky využívajúce postupy priblíženia alebo odletu podľa prístrojov;

f) ochranu okolia letísk uvedených v písmene e) bez toho, aby bolo dotknuté právo Únie a vnútroštátne právo v oblasti životného prostredia a územného plánovania;

g) poskytovanie ATM/ANS v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba, ako aj na projektovanie, výrobu, údržbu a prevádzku systémov a komponentov používaných pri poskytovaní týchto ATM/ANS;

h) projektovanie štruktúr vzdušného priestoru v rámci vzdušného priestoru jednotného európskeho neba bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 551/2004 ([1]) a povinnosti členských štátov v oblasti vzdušného priestoru patriaceho pod ich právomoc.

2. Toto nariadenie sa vzťahuje aj na pracovníkov a organizácie, ktorí sa podieľajú na činnostiach uvedených v odseku 1.

3. Toto nariadenie sa nevzťahuje na:

a) lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti, nenainštalované vybavenie a vybavenie na diaľkové ovládanie lietadla pri vykonávaní vojenských, colných, policajných, pátracích, záchranných a hasičských činností alebo služieb či činností alebo služieb kontroly hraníc a pobrežnej stráže alebo podobných činností alebo služieb pod kontrolou a na zodpovednosť členského štátu, ktoré vykonáva vo verejnom záujme subjekt s právomocami orgánu verejnej moci alebo ktoré sa vykonávajú vo verejnom záujme v mene takéhoto subjektu, ani na pracovníkov a organizácie podieľajúcich sa na činnostiach a službách, ktoré vykonávajú uvedené lietadlá;

b) letiská alebo ich súčasti, ako aj vybavenie, pracovníkov a organizácie, ktoré riadi a prevádzkuje armáda;

c) ATM/ANS vrátane systémov a komponentov, pracovníkov a organizácií, ktoré poskytuje alebo sprístupňuje armáda;

d) projektovanie, výrobu, údržbu a prevádzku lietadiel, ktorých činnosť predstavuje malé riziko pre bezpečnosť letectva, ako sa uvádza v prílohe I, ako aj na pracovníkov a organizácie, ktoré sa na týchto činnostiach podieľajú, okrem prípadov, keď pre lietadlo bolo v súlade s nariadením (ES) č. 216/2008 vydané osvedčenie alebo sa osvedčenie považuje za vydané.

Pokiaľ ide o písmeno a), členské štáty zabezpečia, aby sa činnosti a služby, ktoré vykonávajú lietadlá uvedené v uvedenom písmene, vykonávali s patričným zreteľom na bezpečnostné ciele tohto nariadenia. Členské štáty takisto zabezpečia, aby uvedené lietadlá boli v prípade potreby bezpečne oddelené od ostatných lietadiel.

Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov podľa Chicagského dohovoru, sa môžu lietadlá, na ktoré sa vzťahuje príloha I k tomuto nariadeniu a ktoré sú registrované v jednom členskom štáte, prevádzkovať v ostatných členských štátoch, ak s tým súhlasí členský štát, na území ktorého sa lietadlo prevádzkuje. V ostatných členských štátoch sa tiež môže vykonávať údržba takýchto lietadiel a môže sa zmeniť ich projekt, a to vtedy, ak sa takéto zmeny projektu a údržba uskutočňujú pod dohľadom členského štátu, v ktorom je lietadlo registrované, a v súlade s postupmi stanovenými vo vnútroštátnom práve tohto členského štátu.

4. Odchylne od odseku 3 prvého pododseku písm. d) sa toto nariadenie a delegované a vykonávacie akty prijaté na jeho základe uplatňujú na projektovanie, výrobu a údržbu typu lietadla, na ktorý sa vzťahuje bod 1 písm. e), f), g), h) alebo i) prílohy I, a na pracovníkov a organizácie podieľajúce sa na uvedených činnostiach, ak:

a) organizácia zodpovedná za projekt daného typu lietadla požiadala agentúru o vydanie typového osvedčenia v súlade s článkom 11 alebo prípadne predložila agentúre vyhlásenie v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a) v súvislosti s uvedeným typom lietadla;

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 551/2004 z 10. marca 2004 o organizácii a využívaní vzdušného priestoru v jednotnom európskom nebi (nariadenie o vzdušnom priestore) (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 20).

b) uvedený typ lietadla je určený na sériovú výrobu a

c) projekt daného typu lietadla nebol skoršie schválený v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi členského štátu.

Toto nariadenie a delegované a vykonávacie akty prijaté na jeho základe sa uplatňujú na dotknutý typ lietadla od dátumu, ku ktorému bolo vydané typové osvedčenie, alebo prípadne od dátumu, ku ktorému bolo podané vyhlásenie. Ustanovení o posudzovaní žiadosti o typové osvedčenie a o vydávaní typového osvedčenia agentúrou sa však uplatňujú od dátumu prijatia žiadosti.

5. Bez toho, aby boli dotknuté požiadavky v oblasti vnútroštátnej bezpečnosti a obrany a článok 7 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 ([1]), členské štáty zabezpečia, aby:

a) zariadenia uvedené v odseku 3 prvom pododseku písm. b) tohto článku, ktoré sú otvorené na verejné používanie a

b) ATM/ANS uvedené v odseku 3 prvom pododseku písm. c) tohto článku, ktoré sa poskytujú pre letovú prevádzku a na ktoré sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 549/2004,

poskytovali úroveň bezpečnosti a interoperability s civilnými systémami, ktorá je rovnako účinná ako úroveň vyplývajúca z uplatňovania základných požiadaviek stanovených v prílohách VII a VIII k tomuto nariadeniu.

6. Členský štát sa môže rozhodnúť uplatňovať ktorýkoľvek z oddielov I, II, III alebo VII kapitoly III, alebo akúkoľvek ich kombináciu, na niektoré alebo všetky činnosti uvedené v odseku 3 prvom pododseku písm. a) a na pracovníkov a organizácie podieľajúcich sa na týchto činnostiach, ak sa domnieva, že vzhľadom na povahu dotknutých činnosti, pracovníkov a organizácií, ako aj na účel a obsah dotknutých ustanovení možno príslušné ustanovenia účinne uplatňovať.

Od dátumu stanoveného v uvedenom rozhodnutí sa dotknuté činnosti, pracovníci a organizácie upravujú výlučne ustanoveniami príslušného oddielu alebo oddielov a ustanoveniami tohto nariadenia týkajúcimi sa uplatňovania uvedených oddielov.

Dotknutý členský štát svoje rozhodnutie bezodkladne oznámi Komisii a agentúre a poskytne im všetky príslušné informácie, najmä:

a) oddiel alebo dotknuté oddiely;

b) dotknuté činnosti, pracovníkov a organizácie;

c) dôvody svojho rozhodnutia a

d) dátum, od ktorého sa toto rozhodnutie uplatňuje.

Ak Komisia po konzultácii s agentúrou usúdi, že podmienky uvedené v prvom pododseku neboli splnené, Komisia prijme vykonávacie akty stanovujúce zodpovedajúce rozhodnutie. Po oznámení takýchto vykonávacích aktov dotknutému členskému štátu, tento členský štát bezodkladne rozhodne o zmene alebo zrušení skoršieho rozhodnutia uvedeného v prvom pododseku tohto odseku a informuje o tom Komisiu a agentúru.

Členský štát sa tiež môže kedykoľvek rozhodnúť, že zmení alebo zruší skoršie rozhodnutie uvedené v prvom pododseku tohto odseku, a to bez toho, aby bol dotknutý štvrtý pododsek. V takýchto prípadoch o tom bezodkladne informuje Komisiu a agentúru.

Agentúra zahrnie do registra uvedeného v článku 74 všetky rozhodnutia Komisie a členských štátov, ktoré boli oznámené podľa tohto odseku.

Komisia, agentúra a príslušné orgány dotknutého členského štátu spolupracujú na účely uplatňovania tohto odseku.

7. Členské štáty môžu rozhodnúť, že z tohto nariadenia vyjmú projektovanie, údržbu a prevádzku letiska a vybavenia súvisiaceho s bezpečnosťou, ktoré sa používa na tomto letisku, ak dané letisko neobslúži viac ako 10 000 cestujúcich v obchodnej leteckej doprave ročne a neuskutoční viac ako 850 pohybov súvisiacich s nákladnou dopravou ročne, a za predpokladu, že dotknuté členské štáty zabezpečia, že táto výnimka neohrozí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 33.

Od dátumu uvedeného v príslušnom rozhodnutí o výnimke sa projektovanie, údržba a prevádzka dotknutého letiska, a jeho vybavenie súvisiace s bezpečnosťou a služby pozemnej obsluhy a služba riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) na danom letisku už neregulujú týmto nariadením ani delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 z 10. marca 2004 o poskytovaní letových navigačných služieb v jednotnom európskom nebi (nariadenie o poskytovaní služieb) (Ú. v. EÚ L 96, 31.3.2004, s. 10).

Dotknutý členský štát bezodkladne oznámi Komisii a agentúre svoje rozhodnutie o výnimke a dôvody jeho prijatia.

Ak Komisia po konzultácii s agentúrou usúdi, že takáto výnimka členského štátu nie je v súlade s podmienkami uvedenými v prvom pododseku, Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví svoje zodpovedajúce rozhodnutie. Po tom, čo Komisia oznámila takéto vykonávacie akty dotknutému členskému štátu, tento členský štát bezodkladne zmení alebo zruší svoje rozhodnutie o výnimke a informuje o tom Komisiu a agentúru.

Členské štáty oznamujú Komisii a agentúre aj výnimky, ktoré udelili v súlade s článkom 4 ods. 3b nariadenia (ES) č. 216/2008.

Členské štáty každoročne preskúmajú údaje o objeme dopravy na letiskách, ktorým udelili výnimku podľa tohto odseku alebo podľa článku 4 ods. 3b nariadenia (ES) č. 216/2008. Ak sa uvedeným preskúmaním preukáže, že počas troch po sebe nasledujúcich rokov niektoré z uvedených letísk obslúži viac ako 10 000 cestujúcich v obchodnej leteckej doprave ročne alebo vykoná viac ako 850 pohybov súvisiacich s nákladnou dopravou ročne, dotknutý členský štát výnimku pre dané letisko zruší. V uvedenom prípade o tom informuje Komisiu a agentúru.

Agentúra zahrnie do registra uvedeného v článku 74 všetky rozhodnutia Komisie a členských štátov, ktoré boli oznámené podľa tohto odseku.

8. Členský štát sa môže rozhodnúť, že z tohto nariadenia vyjme činnosti týkajúce sa projektovania, výroby, údržby a prevádzky súvisiace s jednou alebo viacerými z nasledujúcich kategórií lietadiel:

a) jednomiestne alebo dvojmiestne letúny, okrem bezpilotných letúnov, ktorých merateľná kritická rýchlosť alebo najmenšia rýchlosť ustáleného letu pri pristávacej konfigurácii nepresahuje 45 uzlov kalibrovanej rýchlosti letu a maximálna vzletová hmotnosť (MTOM) podľa záznamov členského štátu nepresahuje 600 kg pri letúnoch, ktoré nie sú spôsobilé pristáť na vode, alebo 650 kg pri letúnoch spôsobilých pristáť na vode;

b) jednomiestne alebo dvojmiestne vrtuľníky, okrem bezpilotných vrtuľníkov, ktorých maximálna vzletová hmotnosť (MTOM) podľa záznamov členského štátu nepresahuje 600 kg pri vrtuľníkoch, ktoré nie sú spôsobilé pristáť na vode alebo 650 kg pri vrtuľníkoch spôsobilých pristáť na vode;

c) jednomiestne alebo dvojmiestne vetrone (okrem bezpilotných vetroňov) a motorové vetrone (okrem bezpilotných motorových vetroňov), ktorých maximálna vzletová hmotnosť (MTOM) podľa záznamov členského štátu nepresahuje 600 kg.

Avšak, pokiaľ ide o kategórie lietadiel uvedených v prvom pododseku, členské štáty nesmú takéto rozhodnutie prijať pre lietadlo, v súvislosti s ktorým bolo v súlade s nariadením (ES) č. 216/2008 alebo s týmto nariadením vydané osvedčenie, alebo sa osvedčenie považuje za vydané, alebo bolo v súlade s týmto nariadením podané vyhlásenie.

9. Rozhodnutie o výnimke prijaté členským štátom podľa odseku 8 nebráni organizácii s hlavným miestom podnikateľskej činnosti na území tohto členského štátu, aby sa rozhodla vykonávať svoje činnosti týkajúce sa projektovania a výroby v súvislosti s lietadlami, na ktoré sa uvedené rozhodnutie vzťahuje v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe. Ak takáto organizácia prijme takéto rozhodnutie, informuje o ňom dotknutý členský štát. V takýchto prípadoch sa rozhodnutie o výnimke, ktoré prijal členský štát podľa odseku 8, neuplatňuje na uvedené projektové a výrobné činnosti ani na naprojektované a vyrobené lietadlá na základe týchto činností.

10. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov podľa Chicagského dohovoru, sa môžu lietadlá, na ktoré sa rozhodnutie o výnimke prijaté podľa odseku 8 uplatňuje a ktoré sú registrované v členskom štáte, ktorý toto rozhodnutie prijal, prevádzkovať v ostatných členských štátoch, ak s tým súhlasí členský štát, na území ktorého sa lietadlo prevádzkuje. V ostatných členských štátoch sa tiež môže vykonávať údržba takýchto lietadiel alebo sa môže zmeniť ich projekt, a to vtedy, ak sa takáto údržba a takéto zmeny projektu a uskutočňujú pod dohľadom členského štátu, v ktorom je lietadlo registrované, a v súlade s postupmi stanovenými vo vnútroštátnom práve tohto členského štátu.

V každom osvedčení, ktoré je vydané v súvislosti s lietadlom, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie o výnimke prijaté podľa odseku 8, sa musí jasne uviesť, že toto osvedčenie nebolo vydané podľa tohto nariadenia, ale podľa vnútroštátneho práva členského štátu, ktorý osvedčenie vydáva. Ostatné členské štáty môžu takéto vnútroštátne osvedčenia akceptovať len vtedy, ak samy prijali zodpovedajúce rozhodnutie podľa odseku 8.

11. Všetky ustanovenia vnútroštátneho práva členského štátu, ktorý prijal rozhodnutie o výnimke podľa odseku 8, ktorými sa upravujú činnosti týkajúce sa projektovania, výroby, údržby a prevádzky lietadla, na ktoré sa toto rozhodnutie vzťahuje, musia byť primerané vzhľadom na povahu a riziko dotknutej činnosti a musia sa v nich zohľadniť ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4.

Členský štát, ktorý prijal rozhodnutie o výnimke podľa odseku 8, bezodkladne oznámi toto rozhodnutie Komisii a agentúre a poskytne im všetky relevantné informácie, a najmä dátum, od ktorého sa rozhodnutie uplatňuje, a kategóriu lietadiel, na ktoré sa rozhodnutie vzťahuje.

Členský štát môže rozhodnúť o zmene alebo zrušení rozhodnutia o výnimke, ktoré prijal podľa tohto odseku 8. V takýchto prípadoch o tom bezodkladne informuje Komisiu a agentúru.

Agentúra zahrnie do registra uvedeného v článku 74 všetky rozhodnutia členských štátov, ktoré boli oznámené podľa tohto odseku.

Rozhodnutie o výnimke, ktoré členský štát prijal podľa odseku 8, sa uplatňuje aj na organizácie a pracovníkov podieľajúcich sa na činnostiach týkajúcich sa projektovania, výroby, údržby a prevádzky, na ktoré sa uvedené rozhodnutie vzťahuje.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „dohľad“ je nepretržité overovanie zo strany príslušného orgánu alebo v jeho mene, že požiadavky tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, na základe ktorých bolo vydané osvedčenie, alebo požiadavky, v súvislosti s ktorými bolo podané vyhlásenie, sa naďalej plnia;

2. „Chicagský dohovor“ je Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve, podpísaný v Chicagu 7. decembra 1944, a prílohy k tomuto dohovoru;

3. „výrobok“ je lietadlo, motor alebo vrtuľa;

4. „súčasť“ je prvok výrobku, ako ho vymedzuje typový návrh výrobku;

5. „ATM/ANS“ sú manažment letovej prevádzky a letecké navigačné služby a zahŕňa všetky tieto činnosti: funkcie a služby manažmentu letovej prevádzky vymedzené v článku 2 bode 10 nariadenia (ES) č. 549/2004; letecké navigačné služby vymedzené v článku 2 bode 4 uvedeného nariadenia vrátane funkcií a služieb riadenia siete uvedených v článku 6 nariadenia (ES) č. 551/2004ako aj služby, ktoré zosilňujú signály vysielané satelitmi základných konštelácií GNSS na účely leteckej navigácie; projektovanie letových postupov; a služby vytvárania a spracúvania údajov, ako aj formátovania a dodávania údajov pre všeobecnú letovú prevádzku na účely leteckej navigácie;

6. „komponent ATM/ANS“ sú hmotné objekty, ako napríklad hardvér, a nehmotné objekty, ako napríklad softvér, od ktorých závisí interoperabilita európskej siete manažmentu letovej prevádzky (EATMN);

7. „systém ATM/ANS“ je súbor palubných a pozemných komponentov, ako aj kozmické zariadenie, ktoré poskytuje podporu leteckým navigačným službám vo všetkých fázach letu;

8. „riadiaci plán ATM“ je plán schválený rozhodnutím Rady 2009/320/ES ([1]) v súlade s článkom 1 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 219/2007 ([2]);

9. „osvedčovanie“ je akákoľvek forma uznávania, ktorou sa na základe primeraného posúdenia v súlade s týmto nariadením potvrdzuje, že právnická alebo fyzická osoba, výrobok, súčasť, nenainštalované vybavenie, vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotného lietadla, letisko, vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou, systém ATM/ANS, komponent ATM/ANS alebo výcvikové zariadenie na simuláciu letu spĺňajú uplatniteľné požiadavky tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, prostredníctvom vydania osvedčenia potvrdzujúceho ich splnenie;

10. „vyhlásenie“ je akékoľvek písomné vyhlásenie podané v súlade s týmto nariadením na výhradnú zodpovednosť právnickej alebo fyzickej osoby, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, ktorým sa potvrdzuje, že sú splnené uplatniteľné požiadavky tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe týkajúce sa právnickej alebo fyzickej osoby, výrobku, súčasti, nenainštalovaného vybavenia, vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotného lietadla, vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou, systému ATM/ANS, komponentu ATM/ANS alebo výcvikového zariadenia na simuláciu letu;

([1]) Rozhodnutie Rady 2009/320/ES z 30. marca 2009, ktorým sa schvaľuje európsky akčný plán riadenia letovej prevádzky výskumného projektu RLP jednotného európskeho neba (SESAR) (Ú. v. EÚ L 95, 9.4.2009, s. 41).

([2]) Nariadenie Rady (ES) č. 219/2007 z 27. februára 2007 o založení spoločného podniku na vývoj novej generácie európskeho systému riadenia letovej prevádzky (SESAR) (Ú. v. EÚ L 64, 2.3.2007, s. 1).

11. „oprávnený subjekt“ je akreditovaná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej môže agentúra alebo príslušný vnútroštátny orgán prideliť niektoré úlohy osvedčovania alebo dohľadu podľa tohto nariadenia, ktoré plní pod ich kontrolou a v rámci ich zodpovednosti;

12. „osvedčenie“ je každé osvedčenie, schválenie, preukaz spôsobilosti, povolenie, potvrdenie alebo iný doklad vydaný ako výsledok osvedčovania potvrdzujúci súlad s uplatniteľnými požiadavkami;

13. „letecký prevádzkovateľ“ je každá právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá prevádzkuje jedno alebo viaceré lietadlá alebo ponúka ich prevádzku;

14. „prevádzkovateľ letiska“ je každá právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá prevádzkuje jedno alebo viaceré letiská alebo ponúka ich prevádzku;

15. „výcvikové zariadenie na simuláciu letu“ je každý typ zariadenia, ktoré na zemi simuluje podmienky letu, vrátane letových simulátorov, letových výcvikových zariadení, zariadení na nácvik postupov letov a navigácie a základných zariadení na nácvik používania prístrojov;

16. „letisko“ je vymedzená plocha na pevnine alebo na vode, na upevnenej konštrukcii, upevnenej konštrukcii mimo pevniny alebo plávajúcej konštrukcii, vrátane všetkých budov, zariadení a vybavenia na tejto ploche, ktorá je v celom rozsahu alebo sčasti určená na prílety, odlety a pozemné pohyby lietadiel;

17. „vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou“ je akýkoľvek nástroj, vybavenie, mechanizmus, aparatúra, súčiastka, softvér alebo príslušenstvo, ktoré sa používa alebo je určené na použitie s cieľom podporiť bezpečnú prevádzku lietadiel na letisku;

18. „odbavovacia plocha“ je vymedzená plocha letiska určená na umiestnenie lietadla na účely nastupovania alebo vystupovania cestujúcich a nakladania alebo vykladania batožiny, pošty alebo nákladu, plnenie palivom, parkovanie alebo údržbu;

19. „služba riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS)“ je služba poskytovaná na reguláciu činností a pohybu lietadiel a vozidiel na odbavovacej ploche;

20. „letová informačná služba“ je služba určená na poskytovanie rád a informácií užitočných na bezpečné a efektívne vykonávanie letov;

21. „všeobecná letová prevádzka“ sú všetky pohyby civilných lietadiel a štátnych lietadiel vykonávané v súlade s postupmi Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ďalej len „ICAO“);

22. „medzinárodné normy a odporúčané postupy“ sú medzinárodné normy a odporúčané postupy, ktoré prijala ICAO v súlade s článkom 37 Chicagského dohovoru;

23. „služby pozemnej obsluhy“ sú všetky služby poskytované na letiskách, ktoré zahŕňajú činnosti súvisiace s bezpečnosťou v oblasti pozemného dohľadu, odbavenie letov a služby vyvažovania lietadla, vybavenie cestujúcich, vybavenie batožiny, vybavenie nákladu a poštových zásielok, obsluhu lietadla na odbavovacej ploche, služby pre lietadlo, obsluhu paliva a oleja a nakládku cateringu vrátane prípadu, keď prevádzkovatelia lietadiel poskytujú tieto služby pozemnej obsluhy sami sebe (pozemná obsluha pre vlastnú potrebu);

24. „obchodná letecká doprava“ je prevádzka lietadiel na účely prepravy cestujúcich, nákladu alebo pošty za odplatu alebo inú primeranú protihodnotu;

25. „výkonnosť v oblasti bezpečnosti“ je výsledok dosiahnutý Úniou, členským štátom alebo organizáciou v oblasti bezpečnosti, vymedzený ich cieľmi výkonnosti v oblasti bezpečnosti a ukazovateľmi výkonnosti v oblasti bezpečnosti;

26. „ukazovateľ výkonnosti v oblasti bezpečnosti“ je parameter používaný na monitorovanie a hodnotenie výkonnosti v oblasti bezpečnosti;

27. „cieľ výkonnosti v oblasti bezpečnosti“ je plánovaný alebo zamýšľaný cieľ na účely splnenia ukazovateľov výkonnosti v oblasti bezpečnosti počas daného časového obdobia;

28. „lietadlo“ je každé zariadenie schopné pohybu v atmosfére následkom iných reakcií, než sú reakcie vzduchu voči zemskému povrchu;

29. „nenainštalované vybavenie“ je akýkoľvek prístroj, vybavenie, mechanizmus, aparatúra, súčiastka, softvér alebo príslušenstvo, ktoré letecký prevádzkovateľ prepravuje na palube lietadla, ktoré nie je súčasťou a ktoré sa používa alebo je určené na použitie pri prevádzke alebo kontrole lietadla, podporuje schopnosť prežitia osôb v lietadle alebo ktoré by mohlo mať vplyv na bezpečnú prevádzku lietadla;

30. „bezpilotné lietadlo“ je akékoľvek lietadlo prevádzkované autonómne alebo určené na samostatnú prevádzku alebo na pilotovanie na diaľku bez pilota na palube;

31. „pilot na diaľku“ je fyzická osoba zodpovedná za bezpečné vykonanie letu bezpilotného lietadla ovládaním jeho ovládacích prvkov, a to manuálne alebo pri automatickom lete bezpilotného lietadla tak, že monitoruje jeho kurz a naďalej môže kedykoľvek zasiahnuť a zmeniť jeho kurz;

32. „vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotného lietadla“ je akýkoľvek prístroj, vybavenie, mechanizmus, aparatúra, súčiastka, softvér alebo príslušenstvo, ktoré je potrebné na bezpečnú prevádzku bezpilotného lietadla, ktoré nie je súčasťou a ktoré sa neprepravuje na palube tohto bezpilotného lietadla;

33. „vzdušný priestor jednotného európskeho neba“ je vzdušný priestor nad územím, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, ako aj každý iný vzdušný priestor, v ktorom členské štáty uplatňujú nariadenie (ES) č. 551/2004 v súlade s článkom 1 ods. 3 uvedeného nariadenia;

34. „príslušný vnútroštátny orgán“ je jeden alebo viac subjektov určených členským štátom, ktoré majú potrebné právomoci a pridelené povinnosti, pokiaľ ide o vykonávanie úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe a s nariadením (ES) č. 549/2004.

Článok 4

Zásady prijímania opatrení podľa tohto nariadenia

1. Komisia, agentúra a členské štáty pri prijímaní opatrení podľa tohto nariadenia:

a) zohľadňujú súčasný stav vývoja a najlepšie postupy v oblasti letectva a prihliadajú na skúsenosti v oblasti letectva na celom svete, ako aj na vedecký a technický pokrok v príslušných oblastiach;

b) vychádzajú z najlepších dostupných dôkazov a analýzy;

c) umožňujú okamžitú reakciu na zistené príčiny nehôd, vážnych incidentov a úmyselných porušení bezpečnostnej ochrany;

d) zohľadňujú prepojenie rôznych oblastí bezpečnosti letectva, ako aj medzi bezpečnosťou letectva, kybernetickou bezpečnosťou a inými technickými oblasťami regulácie letectva;

e) pokiaľ je to možné, stanovujú požiadavky a postupy spôsobom, ktorý je založený na výsledkoch a zameriava sa na ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, a zároveň umožňuje rôzne spôsoby plnenia uvedených cieľov založených na výsledkoch;

f) podporujú spoluprácu a efektívne využívanie zdrojov medzi orgánmi na úrovni Únie a na úrovni členských štátov;

g) prijímajú nezáväzné opatrenia vrátane opatrení na podporu bezpečnosti, ak je to možné;

h) zohľadňujú medzinárodné práva a záväzky Únie a členských štátov v oblasti civilného letectva vrátane práv a záväzkov vyplývajúcich z Chicagského dohovoru;

2. Opatrenia prijaté podľa tohto nariadenia zodpovedajú a sú primerané povahe a riziku každej konkrétnej činnosti, na ktorú sa vzťahujú. Komisia, agentúra a členské štáty pri vypracúvaní a ustanovovaní týchto opatrení primerane príslušnej činnosti zohľadňujú:

a) či sú na palube iné osoby než letová posádka, a najmä to, či je prevádzka otvorená pre verejnosť;

b) do akej miery môžu byť danou činnosťou ohrozené tretie osoby alebo majetok na zemi;

c) zložitosť, výkonnosť a prevádzkové charakteristiky dotknutých lietadiel;

d) účel letu, typ lietadla a typ použitého vzdušného priestoru;

e) typ, rozsah a zložitosť prevádzky alebo činnosti vrátane, ak je to relevantné, veľkosti a druhu prevádzky, ktorú uskutočňuje zodpovedná organizácia alebo osoba;

f) do akej miery sú osoby dotknuté rizikami súvisiacimi s prevádzkou schopné posúdiť a kontrolovať uvedené riziká;

g) výsledky predchádzajúcich činností osvedčovania a dohľadu.

KAPITOLA II

MANAŽMENT BEZPEČNOSTI LETECTVA

Článok 5

Európsky program bezpečnosti letectva

1. Komisia po konzultácii s agentúrou a členskými štátmi prijme, uverejní a podľa potreby aktualizuje dokument opisujúci fungovanie európskeho systému bezpečnosti letectva, ktorý obsahuje pravidlá, činnosti a postupy používané na riadenie bezpečnosti civilného letectva v Únii v súlade s týmto nariadením (ďalej len „európsky program bezpečnosti letectva“).

2. Európsky program bezpečnosti letectva obsahuje aspoň prvky týkajúce sa povinností štátu v oblasti manažmentu bezpečnosti uvedené v medzinárodných normách a odporúčaných postupoch.

V európskom programe bezpečnosti letectva sa takisto opisuje postup vypracovania, prijatia, aktualizácie a vykonávania európskeho plánu pre bezpečnosť letectva uvedeného v článku 6, do ktorého musia byť úzko zapojené členské štáty a príslušné zainteresované strany.

Článok 6

Európsky plán pre bezpečnosť letectva

1. Agentúra v úzkej spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami uvedenými v článku 5 ods. 2 druhom pododseku vypracuje, prijme, uverejní a následne aspoň raz ročne aktualizuje európsky plán pre bezpečnosť letectva. Na základe posúdenia relevantných bezpečnostných informácií sa v európskom pláne pre bezpečnosť letectva určujú hlavné bezpečnostné riziká s vplyvom na európsky systém bezpečnosti letectva a stanovujú nevyhnutné opatrenia na zmiernenie uvedených rizík.

2. Agentúra v úzkej spolupráci s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami uvedenými v článku 5 ods. 2 druhom pododseku v osobitnom portfóliu bezpečnostných rizík dokumentuje bezpečnostné riziká uvedené v odseku 1 tohto článku a monitoruje vykonávanie súvisiacich zmierňujúcich opatrení dotknutými stranami, a to v prípade potreby aj stanovením ukazovateľov výkonnosti v oblasti bezpečnosti.

3. V európskom pláne pre bezpečnosť letectva sa so zreteľom na ciele stanovené v článku 1 určuje úroveň výkonnosti v oblasti bezpečnosti v Únii. Komisia, agentúra a členské štáty spolupracujú na dosiahnutí uvedenej úrovne bezpečnosti.

Článok 7

Národný program bezpečnosti

1. Každý členský štát v konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami vytvorí a zachováva v platnosti národný program bezpečnosti na účely riadenia bezpečnosti civilného letectva v súvislosti s leteckými činnosťami v rámci jeho zodpovednosti (ďalej len „národný program bezpečnosti“). Uvedený program musí byť primeraný rozsahu a zložitosti uvedených činností a musí byť v súlade s európskym programom bezpečnosti letectva.

2. Národný program bezpečnosti obsahuje aspoň prvky týkajúce sa povinností štátu v oblasti manažmentu bezpečnosti uvedené v medzinárodných normách a odporúčaných postupoch.

3. V národnom programe bezpečnosti sa so zreteľom na ciele stanovené v článku 1 a úroveň výkonnosti v oblasti bezpečnosti uvedenú v článku 6 ods. 3 určí úroveň výkonnosti v oblasti bezpečnosti, ktorú je potrebné dosiahnuť na vnútroštátnej úrovni, pokiaľ ide o letecké činnosti v rámci zodpovednosti príslušného členského štátu.

Článok 8

Národný plán pre bezpečnosť letectva

1. Národný plán pre bezpečnosť letectva je súčasťou národného programu bezpečnosti alebo je k nemu pripojený. Každý členský štát v konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami určí v tomto pláne na základe posúdenia relevantných bezpečnostných informácií hlavné bezpečnostné riziká ovplyvňujúce jeho národný systém bezpečnosti civilného letectva a stanoví nevyhnutné opatrenia na zmiernenie uvedených rizík.

2. Národný plán pre bezpečnosť letectva zahŕňa riziká a opatrenia určené v európskom pláne pre bezpečnosť letectva, ktoré sa týkajú príslušného členského štátu. Členský štát informuje agentúru o rizikách a opatreniach identifikovaných v európskom pláne pre bezpečnosť letectva, ktoré sa podľa jeho názoru netýkajú jeho národného systému bezpečnosti letectva, a uvedie dôvody.

KAPITOLA III

ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY

ODDIEL I

Letová spôsobilosť a ochrana životného prostredia

Článok 9

Základné požiadavky

1. Lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) okrem bezpilotných lietadiel a ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie musia spĺňať základné požiadavky letovej spôsobilosti stanovené v prílohe II k tomuto nariadeniu.

2. Pokiaľ ide o hluk a emisie, uvedené lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie musia spĺňať požiadavky na ochranu životného prostredia uvedené v diele I zmeny 12, v diele II zmeny 9 a v pôvodnom vydaní dielu III prílohy 16 k Chicagskému dohovoru, platných k 1. januáru 2018.

Základné požiadavky v oblasti environmentálnej kompatibility stanovené v prílohe III k tomuto nariadeniu sa vzťahujú na výrobky, súčasti a nenainštalované vybavenie v rozsahu, v akom ustanovenia Chicagského dohovoru uvedené v prvom pododseku tohto odseku neobsahujú požiadavky na ochranu životného prostredia.

Organizácie, ktoré sa podieľajú na projektovaní, výrobe a údržbe výrobkov uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) a b), musia byť v súlade s bodom 8 prílohy III k tomuto nariadeniu.

Článok 10

Plnenie požiadaviek

1. Pokiaľ ide o lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) okrem bezpilotných lietadiel a ich motory, vrtule a súčasti, splnenie požiadaviek uvedených v článku 9 sa zabezpečí v súlade s článkami 11 a 12 a článkom 15 ods. 1

2. Pokiaľ ide o lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. b) bode i) okrem bezpilotných lietadiel a ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie, plnenie požiadaviek uvedených v článku 9 sa zabezpečí v súlade s článkami 11 až 16.

Článok 11

Projekt výrobkov

Projekt výrobku podlieha osvedčovaniu a vydá sa preň typové osvedčenie. Zmeny uvedeného projektu takisto podliehajú osvedčovaniu a vydá sa pre ne osvedčenie zmien vrátane doplnkových typových osvedčení. Postup opráv podlieha osvedčovaniu a vydá sa preň schválenie.

Schválenie sa vydáva v súvislosti s údajmi o prevádzkovej spôsobilosti súvisiacimi s typovým návrhom. Uvedené schválenie je súčasťou typového osvedčenia alebo typového osvedčenia s obmedzeniami uvedeného v článku 18 ods. 1 písm. b).

Uvedené typové osvedčenie, uvedené osvedčenie zmien, uvedené schválenie postupu opráv a uvedené schválenie údajov o prevádzkovej spôsobilosti sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že projekt výrobku spĺňa základné požiadavky osvedčovania stanovené v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. b) bode i) a prípadne v článku 19 ods. 1 písm. b) bode ii) a že projekt výrobku nemá žiadnu vlastnosť alebo charakteristiku, pre ktorú by bol environmentálne nekompatibilný alebo nebezpečný pre prevádzku.

Uvedené typové osvedčenie, uvedené osvedčenie zmien, uvedené schválenie postupu opráv a uvedené schválenie údajov o prevádzkovej spôsobilosti môže aj bez takejto žiadosti vydať organizácia schválená v súlade s článkom 15, ktorej bolo udelené oprávnenie na vydávanie daných osvedčení alebo schválení v súlade s delegovaným aktom uvedeným v článku 19 ods. 1 písm. k), ak uvedená organizácia zistí, že projekt výrobku spĺňa podmienky stanovené v treťom pododseku tohto odseku.

V prípade projektov motorov a vrtúľ, ktoré boli osvedčené ako súčasť projektu lietadla v súlade s týmto článkom, sa nevyžaduje samostatné typové osvedčenie.

Článok 12

Projekt súčastí

Pokiaľ nie je v delegovaných aktoch uvedených v článku 19 stanovené inak, projekt súčastí podlieha osvedčovaniu a vydá sa preň osvedčenie.

Uvedené osvedčenie sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že daný projekt súčasti je v súlade so základnými požiadavkami osvedčovania stanovenými v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. b) bode iii).

Uvedené osvedčenie môže aj bez takejto žiadosti vydať organizácia schválená v súlade s článkom 15, ktorej bolo udelené oprávnenie vydávať dané osvedčenia v súlade s delegovaným aktom uvedeným v článku 19 ods. 1 písm. k), ak táto organizácia zistila, že projekt súčasti je v súlade so základnými požiadavkami osvedčovania stanovenými v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. b) bode iii).

V prípade projektu súčastí, ktoré boli osvedčené ako súčasť projektu výrobku v súlade s článkom 11, sa nevyžaduje samostatné osvedčenie.

Článok 13

Projekt nenainštalovaného vybavenia

Projekt nenainštalovaného vybavenia podlieha osvedčovaniu a vydá sa preň osvedčenie, ak sa tak ustanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 19.

Uvedené osvedčenie sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že daný projekt nenainštalovaného vybavenia je v súlade so základnými požiadavkami osvedčovania stanovenými v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. b) bode iii).

Uvedené osvedčenie môže aj bez takejto žiadosti vydať organizácia schválená v súlade s článkom 15, ktorej bolo udelené oprávnenie vydávať uvedené osvedčenia v súlade s delegovaným aktom uvedeným v článku 19 ods. 1 písm. k), ak uvedená organizácia zistí, že projekt nenainštalovaného vybavenia spĺňa základné podmienky osvedčovania stanovené v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. b) bode iii).

Článok 14

Jednotlivé lietadlá

1. Jednotlivé lietadlá podliehajú osvedčovaniu a vydajú sa pre ne osvedčenia o letovej spôsobilosti, a ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 19, aj hlukové osvedčenie.

Uvedené osvedčenia sa vydávajú na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že lietadlo zodpovedá projektu osvedčenému v súlade s článkom 11 a že lietadlo je schopné bezpečnej a environmentálne kompatibilnej prevádzky.

2. Osvedčenia uvedené v odseku 1 tohto článku zostávajú v platnosti, pokiaľ lietadlo, jeho motory, vrtule a nenainštalované vybavenie zostávajú v súlade s vykonávacími aktmi, ktoré sa týkajú zachovania letovej spôsobilosti uvedenej v článku 17, a pokiaľ sú schopné bezpečnej a environmentálne kompatibilnej prevádzky.

Článok 15

Organizácie

1. Pokiaľ nie je v delegovaných aktoch uvedených v článku 19 stanovené inak, organizácie zodpovedné za projektovanie a výrobu výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia podliehajú osvedčovaniu a vydá sa im schválenie. Uvedené schválenie sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa pravidlá stanovené delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 9. V uvedenom schválení musia byť podrobne uvedené oprávnenia udelené organizácii a rozsah schválenia.

2. Schválenie sa vyžaduje aj v prípade:

a) organizácií zodpovedných za zachovanie a riadenie zachovania letovej spôsobilosti výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia a

b) organizácií podieľajúcich sa na odbornej príprave pracovníkov zodpovedných za uvoľnenie výrobku, súčasti alebo nenainštalovaného vybavenia po údržbe do prevádzky.

Prvý pododsek sa však neuplatňuje na situácie, keď sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 17 ods. 1 písm. b), so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti takéto schválenia nevyžadujú.

Schválenia uvedené v tomto odseku sa vydávajú na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 17, prijaté na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 9.

3. V schváleniach uvedených v odseku 2 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené organizácii. Uvedené schválenia možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 17 ods. 1 písm. b).

4. Schválenia uvedené v odseku 2 tohto článku možno obmedziť, pozastaviť ich platnosť alebo zrušiť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto schválenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 17 ods. 1 písm. b).

5. Ak sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 17 ods. 1 písm. b), so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti, nevyžaduje schválenie uvedené v odseku 2 tohto článku, v týchto vykonávacích opatreniach sa ešte môže vyžadovať, aby dotknutá organizácia vydala vyhlásenie o svojej spôsobilosti a svojej dostupnosti prostriedkov na splnenie povinností spojených s činnosťami, ktoré vykonáva v súlade s týmito vykonávacími aktmi.

Článok 16

Pracovníci

1. Pracovníci zodpovední za prepustenie výrobku, súčasti alebo nenainštalovaného vybavenia po údržbe do prevádzky musia byť držiteľmi preukazu spôsobilosti s výnimkou situácií, keď sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 17 ods. 1 písm. d) a so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti takéto preukazy spôsobilosti nevyžadujú.

Uvedený preukaz spôsobilosti sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 17 prijaté na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 9.

2. V preukaze spôsobilosti uvedenom v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené pracovníkom. Preukaz spôsobilosti možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 17 ods. 1 písm. d).

3. Preukaz spôsobilosti uvedený v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, pozastaviť jeho platnosť alebo zrušiť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto preukazu spôsobilosti v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 17 ods. 1 písm. d).

Článok 17

Vykonávacie akty týkajúce sa letovej spôsobilosti

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 9, pokiaľ ide o lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b), okrem bezpilotných lietadiel, a ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) pravidiel a postupov zachovávania platnosti osvedčení uvedených v článku 14 a v článku 18 ods. 2 prvom pododseku písm. a);

b) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia schválení uvedených v článku 15 ods. 2 a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto schválenia nevyžadujú;

c) pravidiel a postupov pre vyhlásenia uvedené v článku 15 ods. 5 a pre situácie, v ktorých sa takéto vyhlásenia vyžadujú;

d) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia preukazov spôsobilosti uvedených v článku 16 a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto preukazy spôsobilosti nevyžadujú;

e) oprávnení a povinností držiteľov schválení a preukazov spôsobilosti vydaných podľa článku 15 ods. 2 a článku 16 a organizácií, ktoré podávajú vyhlásenia v súlade s článkom 15 ods. 5;

f) pravidiel a postupov údržby výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia;

g) pravidiel a postupov riadenia zachovania letovej spôsobilosti lietadiel;

h) dodatočných požiadaviek na letovú spôsobilosť výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia, ktorých projekt už bol osvedčený, potrebných na podporu zachovania letovej spôsobilosti a zvyšovanie bezpečnosti.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

2. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 9 a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohách 1, 6 a 8 k Chicagskému dohovoru.

Článok 18

Odchýlky

1. Odchylne od článkov 9 až 13, podľa vhodnosti:

a) súlad projektu výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia s uplatniteľnými základnými požiadavkami uvedenými v článku 9 možno posúdiť bez vydania osvedčenia, ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 19 ods. 1 písm. d) bode i). V uvedenom prípade sa v delegovaných aktoch uvedených v článku 19 ods. 1 písm. j) určia podmienky a postupy takéhoto posúdenia. Delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. d) bode i) možno stanoviť, že organizácia zodpovedná za projektovanie a výrobu uvedených výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia môže podať vyhlásenie o súlade ich projektu s uvedenými základnými požiadavkami a s podrobnými špecifikáciami stanovenými v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. i) a prijatými na účely zabezpečenia súladu uvedených projektov s uvedenými základnými požiadavkami;

b) keď projekt lietadla nespĺňa základné požiadavky uvedené v článku 9, možno vydať typové osvedčenie s obmedzeniami. V uvedenom prípade sa osvedčenie vydá na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že projekt lietadla je v súlade so základnými požiadavkami osvedčovania stanovenými v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. b) bodoch i) a ii) a že projekt lietadla je primeraný, pokiaľ ide o letovú spôsobilosť a environmentálnu kompatibilitu, vzhľadom na zamýšľané použitie lietadla.

2. Odchylne od článkov 9, 10 a 14, podľa vhodnosti:

a) v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 sa vydá osvedčenie o letovej spôsobilosti s obmedzeniami alebo hlukové osvedčenie s obmedzeniami pre lietadlá, ktorých projekt bol buď predmetom vyhlásenia v súlade s odsekom 1 písm. a), alebo ktorým bolo vydané typové osvedčenie s obmedzeniami v súlade s odsekom 1 písm. b). V uvedenom prípade sa uvedené osvedčenia vydávajú na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že lietadlo zodpovedá uvedenému projektu a že je schopné bezpečnej a environmentálne kompatibilnej prevádzky;

b) v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 sa môže vydať letové povolenie na prevádzku lietadiel, ktoré nemajú platné osvedčenie o letovej spôsobilosti alebo platné osvedčenie o letovej spôsobilosti s obmedzeniami. V uvedenom prípade sa takéto letové povolenie vydá na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že lietadlo je schopné bezpečne uskutočniť základný let.

Letové povolenie môže aj bez takýchto žiadostí vydať organizácia schválená v súlade s článkom 15, ktorej bolo udelené oprávnenie vydávať dané letové povolenia v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 19 ods. 1 písm. k) alebo vykonávacími aktmi uvedeným v článku 17 ods. 1 písm. e), ak uvedená organizácia zistí, že lietadlo je schopné bezpečne uskutočniť základný let.

Letové povolenie podlieha príslušným obmedzeniam stanoveným v delegovaných aktoch uvedených v článku 19 ods. 1 písm. f), a najmä obmedzeniam v záujme ochrany bezpečnosti tretích osôb.

Článok 19

Delegované právomoci

1. Pokiaľ ide o lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b), okrem bezpilotných lietadiel, ako aj o ich motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom stanoviť podrobné pravidlá, pokiaľ ide o:

a) podrobné požiadavky na ochranu životného prostredia týkajúce sa výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia v situáciách uvedených v článku 9 ods. 2 druhom pododseku;

b) podmienky, za ktorých agentúra v súlade s článkom 77 stanoví a oznámi žiadateľovi:

i) základné požiadavky typového osvedčovania uplatniteľné na výrobok na účely typového osvedčovania podľa článku 11 a článku 18 ods. 1 písm. b);

ii) základné požiadavky osvedčovania uplatniteľné na výrobok na účely schvaľovania údajov o prevádzkovej spôsobilosti podľa článku 11 vrátane

— minimálneho učebného plánu pre výcvik osvedčujúceho personálu údržby na získanie typovej kvalifikačnej kategórie;

— minimálneho učebného plánu pre pilotov na získanie typovej kvalifikačnej kategórie a referenčných údajov pre objektívne posúdenie súvisiacich simulátorov;

— prípadne základného zoznamu minimálneho vybavenia;

— údajov o type lietadla relevantných pre palubných sprievodcov;

— dodatočných špecifikácií na zabezpečenie súladu s oddielom III;

iii) základné požiadavky osvedčovania uplatniteľné na súčasti alebo nenainštalované vybavenie, vrátane vybavenia a prístrojov súvisiacich s bezpečnosťou uvedených v článku 30 ods. 7, na účely osvedčovania podľa článkov 12 a 13;

c) osobitné podmienky súladu lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b) bode ii) so základnými požiadavkami uvedenými v článku 9;

d) podmienky vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení uvedených v článkoch 11, 12, 13 a článku 18 ods. 1 písm. b) vrátane:

i) podmienok platných v situáciách, v ktorých sa v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a pri zohľadnení povahy a rizikovosti konkrétnej dotknutej činnosti vyžadujú alebo nevyžadujú takéto osvedčenia alebo sa prípadne povoľujú vyhlásenia;

ii) podmienok týkajúcich sa doby platnosti uvedených osvedčení a podmienok predĺženia ich doby platnosti, ak je ich platnosť obmedzená;

e) podmienky vydávania, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení o letovej spôsobilosti a hlukových osvedčení uvedených v článku 14 ods. 1, ako aj osvedčení o letovej spôsobilosti s obmedzeniami a hlukových osvedčení s obmedzeniami uvedených v článku 18 ods. 2 prvom pododseku písm. a).

f) podmienky vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti, zrušenia a používania letových povolení uvedených v článku 18 ods. 2 prvom pododseku písm. b);

g) podmienky vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia schválení uvedených v článku 15 ods. 1 a podmienky platné v situáciách, v ktorých sa v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a pri zohľadnení povahy a rizikovosti konkrétnej dotknutej činnosti vyžadujú alebo nevyžadujú takéto schválenia alebo sa prípadne povoľujú vyhlásenia;

h) oprávnenia a povinnosti držiteľov osvedčení vydaných podľa článkov 11, 12 a 13, článku 14 ods. 1, článku 15 ods. 1, článku 18 ods. 1 písm. b) a článku 18 ods. 2 a organizácií, ktoré podali vyhlásenia v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a) a písm. g) tohto odseku;

i) podmienky týkajúce sa stanovenia podrobných špecifikácií pre projekt výrobkov, projekt súčastí a projekt nenainštalovaného vybavenia, ktoré sú predmetom vyhlásenia v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a);

j) podmienky a postupy posúdenia letovej spôsobilosti a environmentálnej kompatibility projektu výrobkov, projektu súčastí a projektu nenainštalovaného vybavenia v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a) bez potreby vydania osvedčenia, vrátane podmienok a obmedzení prevádzky;

k) podmienky pre organizácie, ktorým bolo vydané schválenie v súlade s článkom 15 ods. 1, udeliť oprávnenie vydávať osvedčenia uvedené v článkoch 11, 12 a 13 a v článku 18 ods. 2 prvom pododseku písm. b).

2. Pokiaľ ide o letovú spôsobilosť a environmentálnu kompatibilitu lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) a b), okrem bezpilotných lietadiel, ako aj ich motorov, vrtúľ, súčastí a nenainštalovaného vybavenia, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť prílohy II a III, ak je to potrebné z dôvodov technického, prevádzkového alebo vedeckého vývoja alebo dôkazov v oblasti letovej spôsobilosti alebo environmentálnej kompatibility, a to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a v rozsahu potrebnom na tento účel.

3. Pokiaľ ide o environmentálnu kompatibilitu lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) a b), okrem bezpilotných lietadiel, a ich motorov, vrtúľ, súčastí a nenainštalovaného vybavenia, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť odkazy na ustanovenia Chicagského dohovoru uvedené v článku 9 ods. 2 prvom pododseku a aktualizovať ich vzhľadom na následné zmeny uvedených ustanovení, ktoré nadobudnú platnosť po 4. júli 2018 a ktoré budú uplatniteľné vo všetkých členských štátoch, pokiaľ sa takýmito úpravami nerozšíri rozsah pôsobnosti tohto nariadenia.

ODDIEL II

Posádka

Článok 20

Základné požiadavky

Piloti a palubní sprievodcovia, ktorí sa podieľajú na prevádzke lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, ako aj výcvikové zariadenia na simuláciu letu, osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na výcviku, skúšaní, preskúšaní alebo posudzovaní zdravotnej spôsobilosti týchto pilotov a palubných sprievodcov, musia spĺňať základné požiadavky stanovené v prílohe IV.

Článok 21

Piloti

1. Piloti musia byť držiteľmi príslušného preukazu spôsobilosti pilota a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti pilota pre vykonávanú činnosť s výnimkou situácií, keď sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 23 ods. 1 písm. c) bode i), so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti takéto preukazy spôsobilosti a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti nevyžadujú.

2. Preukaz spôsobilosti pilota uvedený v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 23 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 20.

3. Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti pilota uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 23 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 20.

4. V preukaze spôsobilosti pilota a osvedčení zdravotnej spôsobilosti pilota uvedených v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené pilotovi.

Preukaz spôsobilosti pilota a osvedčenie zdravotnej spôsobilosti pilota možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 23 ods. 1 písm. c).

5. Preukaz spôsobilosti pilota alebo osvedčenie zdravotnej spôsobilosti pilota uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a podmienky vydávania a zachovávania platnosti preukazu spôsobilosti alebo osvedčenia zdravotnej spôsobilosti v súlade s vykonávacími aktmi uvedených článku 23 ods. 1 písm. c).

6. Výcvik a skúseností týkajúce sa lietadiel, na ktoré sa toto nariadenie nevzťahuje, môžu byť uznané na účely získania preukazu spôsobilosti pilota uvedeného v odseku 1 tohto článku v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 23 ods. 1 písm. c) bode iv).

Článok 22

Palubní sprievodcovia

1. Palubní sprievodcovia, ktorí sa podieľajú na prevádzke obchodnej leteckej dopravy, musia byť držiteľmi osvedčenia.

2. So zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti možno od palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na iných činnostiach, než je obchodná letecká doprava, vyžadovať aj osvedčenie v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 23 ods. 2 písm. a).

3. Osvedčenia uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa vydávajú na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 23 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 20.

4. V osvedčeniach uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené palubným sprievodcom. Osvedčenie možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 23 ods. 2 písm. a).

5. Osvedčenia uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania alebo zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 23 ods. 2 písm. a).

6. Palubní sprievodcovia sa pred uplatnením svojich oprávnení a potom v pravidelných intervaloch podrobia posúdeniu zdravotnej spôsobilosti s cieľom zabezpečiť plnenie základných požiadaviek uvedených v článku 20 týkajúcich sa zdravotnej spôsobilosti v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 23 ods. 2 písm. b).

Článok 23

Vykonávacie akty týkajúce sa pilotov a palubných sprievodcov

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 20, pokiaľ ide o pilotov, ktorí sa podieľajú na prevádzke lietadiel podľa článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) rôznych kategórií preukazov spôsobilosti pilota a osvedčení zdravotnej spôsobilosti pilota uvedených v článku 21, ako aj rôznych kvalifikačných kategórií, ktoré sa týkajú takýchto preukazov spôsobilosti pilota zodpovedajúcich rôznym druhom vykonávaných činností;

b) oprávnení a povinností držiteľov preukazov spôsobilosti pilotov, kvalifikačných kategórií a osvedčení zdravotnej spôsobilosti pilotov;

c) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia preukazov spôsobilosti pilotov, kvalifikačných kategórií a osvedčení zdravotnej spôsobilosti pilotov vrátane:

   i) pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto preukazy spôsobilosti, kvalifikačné kategórie a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti nevyžadujú;

   ii) pravidiel a postupov prevodu národných preukazov spôsobilosti pilota a národných osvedčení zdravotnej spôsobilosti pilota na preukazy spôsobilosti pilota a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti pilota podľa článku 21 ods. 1;

   iii) pravidiel a postupov prevodu národných preukazov spôsobilosti palubných inžinierov na preukazy spôsobilosti pilotov podľa článku 21 ods. 1;

   iv) pravidiel a postupov uznávania výcviku a skúseností týkajúcich sa lietadiel, na ktoré sa toto nariadenie nevzťahuje, na účely získania preukazov spôsobilosti pilota podľa článku 21 ods. 1

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 20 tohto nariadenia a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohe 1 k Chicagskému dohovoru.

Uvedené vykonávacie akty podľa potreby zahŕňajú ustanovenia týkajúce sa vydávania všetkých typov preukazov spôsobilosti pilota a kvalifikačných kategórií, ktoré sa vyžadujú podľa prílohy 1 k Chicagskému dohovoru. Uvedené vykonávacie akty môžu zahŕňať aj ustanovenia týkajúce sa vydávania iných typov preukazov spôsobilosti pilota a kvalifikačných kategórií.

2. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 20, pokiaľ ide o palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na prevádzke lietadiel podľa článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo rušenia osvedčení pre palubných sprievodcov a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto osvedčenia vyžadujú v prípade palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na iných činnostiach než na obchodnej leteckej doprave;

b) pravidiel a postupov posudzovania zdravotnej spôsobilosti palubných sprievodcov uvedených v článku 22;

c) oprávnení a povinností držiteľov osvedčení pre palubných sprievodcov uvedených v článku 22.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

Článok 24

Výcvikové organizácie a poverené letecké zdravotnícke zariadenia

1. V prípade poverených leteckých zdravotníckych zariadení sa vyžaduje schválenie.

2. V prípade výcvikových organizácií pre pilotov a výcvikových organizácií pre palubných sprievodcov sa vyžaduje schválenie s výnimkou situácií, keď sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 27 ods. 1 písm. a), so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti takéto schválenia nevyžadujú.

3. Schválenia uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa vydávajú na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 27 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 20.

4. V schváleniach uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené organizácii. Uvedené schválenia možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. a).

5. Schválenia uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť ich platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti tohto schválenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. a).

6. Keď sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 27 ods. 1 písm. a), so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti schválenie uvedené v odseku 2 tohto článku v prípade výcvikovej organizácie pre pilotov alebo výcvikovej organizácie pre palubných sprievodcov nevyžaduje, vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 27 ods. 1 písm. b) sa môže stále vyžadovať, aby dotknutá organizácia vydala vyhlásenie o svojej spôsobilosti a dostupnosti prostriedkov na splnenie svojich povinností spojených s činnosťami, ktoré vykonáva v súlade s týmito vykonávacími aktmi.

Článok 25

Výcvikové zariadenia na simuláciu letu

1. V prípade výcvikových zariadení na simuláciu letu sa vyžaduje osvedčenie pre každé zariadenie s výnimkou situácií, keď sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 27 ods. 1 písm. a), so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti takéto osvedčenia nevyžadujú.

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že on aj zariadenie spĺňajú požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 27 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 20.

3. V osvedčení uvedenom v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú funkcie zariadenia. Osvedčenie možno zmeniť tak, aby sa v ňom zohľadnili zmeny uvedených funkcií, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. a).

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ alebo zariadenie už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti tohto osvedčenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. a).

5. V prípade, že sa tak stanovuje vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 27, sa od organizácií zodpovedných za prevádzku výcvikového zariadenia na simuláciu letu vyžaduje, aby podali vyhlásenie o súlade uvedeného zariadenia so základnými požiadavkami uvedenými v článku 20 a s podrobnými špecifikáciami stanovenými v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. b).

Článok 26

Inštruktori a examinátori

1. Osoby zodpovedné za letový výcvik, výcvik simulácie letu alebo posudzovanie zručností pilotov, ako aj poverení leteckí lekári musia byť držiteľmi osvedčenia s výnimkou situácií, keď sa ako výsledok prijatia vykonávacích aktov uvedených v článku 27 ods. 1 písm. a), so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä povahu a riziko dotknutej činnosti takéto osvedčenia nevyžadujú.

2. So zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti možno od osôb zodpovedných za poskytovanie výcviku palubných sprievodcov alebo za posudzovanie zručností palubných sprievodcov vyžadovať osvedčenie v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. a).

3. Osvedčenia uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa vydávajú na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 27 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 20.

4. V osvedčeniach uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa podrobne uvedú udelené oprávnenia.

Uvedené osvedčenia možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. a).

5. Osvedčenia uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť ich platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takýchto osvedčení, v súlade s vykonávacími opatreniami aktmi uvedenými v článku 27 ods. 1 písm. a).

Článok 27

Vykonávacie akty týkajúce sa výcviku, skúšania, preskúšania a posudzovania zdravotnej spôsobilosti

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného uplatňovania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 20, pokiaľ ide o výcvikové zariadenia na simuláciu letu, ako aj o osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na výcviku, skúšaní, preskúšaní alebo posudzovaní zdravotnej spôsobilosti pilotov a palubných sprievodcov, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo rušenia schválení a osvedčení uvedených v článkoch 24, 25 a 26 a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto schválenia a osvedčenia vyžadujú alebo nevyžadujú;

b) pravidiel a postupov pre vyhlásenia výcvikových organizácií pre pilotov a výcvikových organizácií pre palubných sprievodcov uvedené v článku 24 ods. 6 a vyhlásenia prevádzkovateľov výcvikových zariadení na simuláciu letu uvedené v článku 25 ods. 5 a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto vyhlásenia vyžadujú;

c) oprávnení a povinností držiteľov schválení a osvedčení uvedených v článkoch 24, 25 a 26, ako aj organizácií, ktoré podávajú vyhlásenia v súlade s článkom 24 ods. 6 a článkom 25 ods. 5

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

2. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 20 a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohách 1 a 6 k Chicagskému dohovoru.

Článok 28

Delegované právomoci

1. Pokiaľ ide o pilotov a palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na prevádzke lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, ako aj výcvikové zariadenia na simuláciu letu, osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na výcviku, skúšaní, preskúšaní alebo posudzovaní zdravotnej spôsobilosti týchto pilotov a palubných sprievodcov, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť prílohu IV, ak je to potrebné z dôvodov technického, prevádzkového alebo vedeckého vývoja alebo dôkazov týkajúcich sa posádky súvisiacich s bezpečnosťou, a to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a v rozsahu potrebnom na tento účel.

2. Pravidlá uvedené v odseku 1 zahŕňajú podľa potreby ustanovenia týkajúce sa vydávania všetkých typov preukazov spôsobilosti pilotov a kvalifikačných kategórií, ktoré sa vyžadujú na základe Chicagského dohovoru. Uvedené pravidlá môžu zahŕňať aj ustanovenia týkajúce sa vydávania iných typov preukazov spôsobilosti a kvalifikačných kategórií.

ODDIEL III

Letecká prevádzka

Článok 29

Základné požiadavky

Prevádzka lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, musí spĺňať základné požiadavky stanovené v prílohe V, prípadne v prílohách VII a VIII.

Článok 30

Leteckí prevádzkovatelia

1. S cieľom zabezpečiť súlad so základnými požiadavkami uvedenými v článku 29 a so zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti, možno od leteckých prevádzkovateľov, ktorí sú usadení, majú bydlisko alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti na území, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 31 ods. 1 prvom pododseku písm. b) a c) vyžadovať, aby:

a) podali vyhlásenie o svojej spôsobilosti a dostupnosti prostriedkov na plnenie povinností spojených s prevádzkou lietadiel v súlade s uvedenými vykonávacími aktmi alebo

b) boli držiteľmi osvedčenia.

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 31 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 29.

3. V osvedčení uvedenom v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené leteckému prevádzkovateľovi. Osvedčenie možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 31 ods. 1 prvom pododseku písm. b).

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia, v súlade s vykonávacími uvedenými v článku 31 ods. 1 prvom pododseku písm. b).

5. So zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti možno od leteckých prevádzkovateľov uvedených v odseku 1 tohto článku v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 31 vyžadovať, aby:

a) spĺňali špecifické požiadavky pri uzatváraní dohôd o spoločnom využívaní kódu alebo dohôd o prenájme;

b) spĺňali špecifické požiadavky pri prevádzke lietadla, ktoré je registrované v tretej krajine;

c) vytvorili zoznam minimálneho vybavenia alebo rovnocenný dokument, ktorým sa ustanoví prevádzka lietadla za špecifikovaných podmienok v prípade, že konkrétne prístroje, časti vybavenia alebo funkcie sú na začiatku letu nefunkčné.

6. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzka lietadiel v smere na územie, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, v rámci neho alebo z neho, ktorú uskutočňuje letecký prevádzkovateľ, ktorý je usadený, má bydlisko alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti mimo uvedeného územia, ale vo vzťahu ku ktorému členské štáty vykonávajú funkcie a úlohy štátu prevádzkovateľa podľa Chicagského dohovoru, ako aj pracovníci a organizácie, ktoré sa podieľajú na uvedenej prevádzke, spĺňali úroveň bezpečnosti, ktorá je rovnocenná úrovni stanovenej v tomto nariadení.

7. Ak sa tak stanovuje vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 31 ods. 1 prvom pododseku písm. g), je lietadlo vybavené potrebným vybavením a prístrojmi súvisiacimi s bezpečnosťou, ktoré sú v prípade, že sa to vyžaduje, osvedčené v súlade s delegovaným aktom uvedeným v článku 19 ods. 1 písm. b) bode iii), vrátane niektorých alebo všetkých týchto zariadení:

a) letové zapisovače;

b) prostriedky na sledovanie polohy lietadiel;

c) prostriedky na včasné získanie údajov z letového zapisovača v prípade lietadla v tiesni, a to prostredníctvom elektronickej komunikácie v reálnom čase alebo iných vhodných technických riešení.

Článok 31

Vykonávacie akty týkajúce sa leteckej prevádzky

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 29, pokiaľ ide o prevádzku lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, Komisia na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) osobitných pravidiel a postupov prevádzky lietadiel v súlade so základnými požiadavkami uvedenými v článku 29;

b) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení uvedených v článku 30 ods. 1 písm. b) a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto osvedčenia vyžadujú;

c) pravidiel a postupov pre vyhlásenia leteckých prevádzkovateľov uvedené v článku 30 ods. 1 písm. a) a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto vyhlásenia vyžadujú;

d) oprávnení a povinností držiteľov osvedčení uvedených v článku 30 ods. 1 písm. b) a leteckých prevádzkovateľov, ktorí podávajú vyhlásenia v súlade s článkom 30 ods. 1 písm. a);

e) ďalších požiadaviek potrebných na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 29 uplatniteľných na leteckých prevádzkovateľov usadených, s bydliskom alebo hlavným miestom podnikateľskej činnosti na území, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, ak uvedení prevádzkovatelia uzatvárajú dohody o spoločnom využívaní kódu alebo dohody o prenájme alebo ak prevádzkujú lietadlo registrované v tretej krajine;

f) pravidiel a postupov pre leteckých prevádzkovateľov uvedených v článku 30 ods. 1, pokiaľ ide o vytvorenie zoznamu minimálneho vybavenia alebo rovnocenného dokumentu a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takýto zoznam vyžaduje;

g) pravidiel a postupov, v súlade s ktorými musí byť lietadlo vybavené potrebným vybavením a prístrojmi súvisiacimi s bezpečnosťou, vrátane letových zapisovačov a/alebo prostriedkov uvedených v článku 30 ods. 7, a pravidiel a postupov týkajúcich sa uchovávania, ochrany, používania a prípadne bezpečného prenosu príslušných údajov.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

2. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 29 tohto nariadenia a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohe 6 k Chicagskému dohovoru.

Článok 32

Delegované právomoci

1. Pokiaľ ide o prevádzku lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom stanoviť podrobné pravidlá, pokiaľ ide o:

a) podmienky, ktoré musia spĺňať prevádzkovatelia uvedení v článku 30 ods. 1 a ich členovia posádky so zreteľom na obmedzenia času letu a času v službe, ako aj požiadavky na odpočinok členov posádky;

b) podmienky a postupy potrebné na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 29, ktoré sa týkajú schválenia individuálnych schém špecifikácií času letu príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a vydávania stanovísk agentúry k týmto schémam v súlade s článkom 76 ods. 7

2. Pokiaľ ide o prevádzku lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. b), okrem bezpilotných lietadiel, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť prílohu V a prípadne prílohy VII a VIII, ak je to potrebné z dôvodov technického, prevádzkového alebo vedeckého vývoja alebo dôkazov súvisiacich s bezpečnosťou v oblasti leteckej prevádzky, a to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a v rozsahu potrebnom na tento účel.

ODDIEL IV

Letiská

Článok 33

Základné požiadavky

Letiská, vybavenie letísk súvisiace s bezpečnosťou, prevádzka letísk a poskytovanie služieb pozemnej obsluhy a služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) na letiskách uvedených v článku 2 ods. 1 písm. e) musia spĺňať základné požiadavky stanovené v prílohe VII, prípadne v prílohe VIII.

Článok 34

Osvedčovanie letísk

1. Letiská musia mať osvedčenie. Uvedené osvedčenie sa vzťahuje na letisko a jeho vybavenie súvisiace s bezpečnosťou, ak sa na toto vybavenie nevzťahuje vyhlásenie podané alebo osvedčenie uvedené v článku 35 ods. 1 písm. a) a b).

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že letisko:

a) spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 36 a základné požiadavky osvedčovania letísk stanovené v odseku 5 tohto článku a

b) nemá žiadnu vlastnosť ani charakteristiku, v dôsledku ktorej by jeho prevádzka bola nebezpečná.

3. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno zmeniť, aby sa zohľadnili zmeny letiska alebo jeho vybavenia súvisiaceho s bezpečnosťou, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 36 ods. 1 písm. c).

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak letisko alebo jeho vybavenie súvisiace s bezpečnosťou už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 36 ods. 1 písm. c).

5. Základné požiadavky osvedčovania letiska tvoria:

a) uplatniteľné certifikačné špecifikácie týkajúce sa druhu letísk;

b) ustanovenia uplatniteľných certifikačných špecifikácií, pre ktoré bola akceptovaná rovnocenná úroveň bezpečnosti;

c) osobitné podrobné technické špecifikácie, ktoré sú potrebné, ak sú v dôsledku projektového riešenia konkrétneho letiska alebo skúsenosti s prevádzkou niektoré certifikačné špecifikácie uvedené v písmene a) tohto odseku neprimerané alebo nevhodné na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 33.

Článok 35

Vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou

1. So zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti sa vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 36 môže od organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní, výrobe a údržbe vybavenia letísk súvisiaceho s bezpečnosťou, ktoré sa používa alebo je určené na použitie na letiskách, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, vyžadovať, aby:

a) vyhlásili, že takéto vybavenie spĺňa podrobné špecifikácie stanovené v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 36, alebo

b) boli držiteľmi osvedčenia týkajúceho sa uvedeného vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou.

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 písm. b) tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že vybavenie je v súlade s podrobnými špecifikáciami stanovenými v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 36 a prijatými na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 33.

3. V osvedčení uvedenom v odseku 1 písm. b) tohto článku sa podrobne uvedú funkcie vybavenia. Uvedené osvedčenie možno zmeniť, aby sa zohľadnili zmeny týchto funkcií, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 36 ods. 1 písm. d).

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 písm. b) tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak vybavenie už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 36 ods. 1 písm. d).

Článok 36

Vykonávacie akty týkajúce sa letísk a vybavenia letísk súvisiaceho s bezpečnosťou

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 33, pokiaľ ide o letiská a vybavenie letísk súvisiace s bezpečnosťou, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) pravidiel a postupov týkajúcich sa stanovenia základných požiadaviek osvedčovania, ktoré sa vzťahujú na letisko, v súlade s článkom 34 ods. 5 a ich oznámenia žiadateľovi na účely osvedčovania v súlade s článkom 34 ods. 1;

b) pravidiel a postupov týkajúcich sa stanovenia podrobných špecifikácií, ktoré sa vzťahujú na vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou, a ich oznámenia žiadateľovi na účely osvedčovania v súlade s článkom 35 ods. 1;

c) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení pre letiská uvedených v článku 34 vrátane prevádzkových obmedzení týkajúcich sa konkrétneho konštrukčného riešenia letiska;

d) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení týkajúcich sa vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou uvedených v článku 35 ods. 1 a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto osvedčenia vyžadujú;

e) pravidiel a postupov týkajúcich sa stanovenia podrobných špecifikácií, ktoré sa vzťahujú na vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou, ktoré je predmetom vyhlásenia v súlade s článkom 35 ods. 1;

f) pravidiel a postupov pre vyhlásenie týkajúce sa vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou uvedené v článku 35 ods. 1 a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto vyhlásenia vyžadujú;

g) oprávnení a povinností držiteľov osvedčení uvedených v článku 34 a článku 35 ods. 1, ako aj organizácií, ktoré podávajú vyhlásenia v súlade s článkom 35 ods. 1;

h) pravidiel a postupov akceptovania a prevodu národných osvedčení pre letiská vydaných na základe vnútroštátneho práva na osvedčenia pre letiská uvedené v článku 34 tohto nariadenia vrátane opatrení, ktoré už príslušný členský štát povolil na základe nahlásených rozdielov v porovnaní s prílohou 14 k Chicagskému dohovoru.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeného v článku 127 ods. 3

2. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 33 tohto nariadenia a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohe 14 k Chicagskému dohovoru.

Článok 37

Organizácie

1. Organizácie zodpovedné za prevádzku letísk podliehajú osvedčovaniu a vydá sa im osvedčenie. Uvedené osvedčenie sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky delegovaných aktov uvedených v článku 39 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 33.

V osvedčení musia byť podrobne uvedené oprávnenia udelené organizácii s osvedčením a rozsah osvedčenia.

2. Organizácie zodpovedné za poskytovanie služieb pozemnej obsluhy a služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) na letiskách, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, podávajú vyhlásenie o svojej spôsobilosti a dostupnosti prostriedkov na plnenie povinností spojených so službami poskytovanými v súlade so základnými požiadavkami uvedenými v článku 33.

Článok 38

Ochrana okolia letísk

1. Členské štáty prijmú potrebné opatrenia na zabezpečenie ochrany letísk nachádzajúcich sa na ich území pred činnosťami a zmenami v ich okolí, ktoré môžu spôsobovať neprijateľné riziká pre lietadlá využívajúce tieto letiská.

2. Organizácie uvedené v článku 37 ods. 1 monitorujú činnosti a zmeny, ktoré môžu spôsobovať neprijateľné bezpečnostné riziká pre leteckú dopravu v okolí letiska, za ktorého prevádzku sú zodpovedné. Prijmú potrebné opatrenia na zmiernenie uvedených rizík, pokiaľ na ne majú dosah, a ak nie, upriamia na tieto riziká pozornosť príslušných orgánov členského štátu, v ktorom sa letisko nachádza.

3. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného uplatňovania tohto článku a na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 vykonávacie akty v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

Článok 39

Delegované právomoci

1. Pokiaľ ide o prevádzku letísk a poskytovanie služieb pozemnej obsluhy a služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) na letiskách, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom stanoviť podrobné pravidlá týkajúce sa:

a) osobitných podmienok prevádzky letísk v súlade so základnými požiadavkami uvedenými v článku 33;

b) podmienok vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení uvedených v článku 37 ods. 1;

c) oprávnení a povinností držiteľov osvedčení uvedených v článku 37 ods. 1;

d) podmienok a postupov pre vyhlásenie organizácií poskytujúcich služby pozemnej obsluhy a organizácií poskytujúcich služby riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) v súlade s článkom 37 ods. 2 vrátane uznávania týchto vyhlásení prevádzkovateľmi bez ďalšieho overovania;

e) oprávnení a povinností organizácií poskytujúcich služby pozemnej obsluhy a organizácií poskytujúcich služby riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS), ktoré podali vyhlásenia v súlade s článkom 37 ods. 2;

2. Pokiaľ ide o letiská, vybavenie letísk súvisiace s bezpečnosťou, prevádzku letísk, služby pozemnej obsluhy a služby riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS), Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť prílohu VII a prípadne prílohu VIII, ak je to potrebné z dôvodov technického, prevádzkového alebo vedeckého vývoja alebo dôkazov súvisiacich s bezpečnosťou v oblasti letísk, a to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a v rozsahu potrebnom na tento účel.

ODDIEL V

ATM/ANS

Článok 40

Základné požiadavky

1. Pri poskytovaní ATM/ANS uvedených v článku 2 ods. 1 písm. g) sa musia dodržiavať základné požiadavky stanovené v prílohe VIII a prípadne v prílohe VII.

2. Lietadlá prevádzkované vo vzdušnom priestore jednotného európskeho neba s výnimkou tých, ktoré sú zapojené do činností uvedených v článku 2 ods. 3 písm. a), musia spĺňať základné požiadavky stanovené v bode 1 prílohy VIII.

Článok 41

Poskytovatelia ATM/ANS

1. Poskytovatelia ATM/ANS musia byť držiteľmi osvedčenia.

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 43 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 40.

3. V osvedčení uvedenom v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú udelené oprávnenia. Uvedené osvedčenie možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 43 ods. 1 prvom pododseku písm. b).

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 43 ods. 1 prvom pododseku písm. b).

5. Odchylne od odseku 1 tohto článku a v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 43 môžu členské štáty rozhodnúť o tom, že poskytovateľom letových informačných služieb sa povoľuje, aby podali vyhlásenie o svojej spôsobilosti a dostupnosti prostriedkov na plnenie povinností spojených so službami poskytovanými v súlade so základnými požiadavkami uvedenými v článku 40. V uvedenom prípade dotknutý členský štát informuje o svojom rozhodnutí Komisiu, agentúru a ostatné členské štáty.

6. Odchylne od odseku 1 môžu členské štáty udeliť poskytovateľom ATM/ANS výnimky z požiadavky byť držiteľom osvedčenia, ak sú splnené všetky tieto podmienky:

a) prevádzkovateľ má hlavné miesto podnikateľskej činnosti mimo území, za ktoré sú zodpovedné členské štáty podľa Chicagského dohovoru;

b) poskytovanie ATM/ANS týmto poskytovateľom sa týka malého objemu letovej prevádzky v obmedzenej časti vzdušného priestoru, za ktorý je zodpovedný členský štát udeľujúci výnimku, a táto časť vzdušného priestoru hraničí so vzdušným priestorom, za ktorý je zodpovedná tretia krajina;

c) vyžadovať od poskytovateľa, aby preukázal súlad s pravidlami uvedenými v odseku 1, by viedlo k neprimeranému úsiliu z jeho strany vzhľadom na povahu a riziko dotknutej činnosti, ktorú vykonáva v rámci uvedeného vzdušného priestoru;

d) dotknutý členský štát stanovil pravidlá a postupy uplatniteľné na poskytovanie ATM/ANS poskytovateľom, ktorými sa v súlade s medzinárodnými normami a odporúčanými postupmi a so zreteľom na osobitné okolnosti daného prípadu zabezpečuje prijateľná úroveň bezpečnosti a dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 40, a zaviedol vhodné a účinné prostriedky a podmienky dohľadu a presadzovania predpisov s cieľom zaistiť dodržiavanie týchto pravidiel a postupov;

e) jasne sa vymedzil rozsah výnimky, pričom táto výnimka sa obmedzuje na to, čo je nevyhnutne potrebné; ak trvanie výnimky presiahne päť rokov, podlieha pravidelnému preskúmaniu vo vhodných intervaloch, a uplatňuje sa nediskriminačným spôsobom.

Ak má členský štát v úmysle udeliť takúto výnimku, oznámi svoj zámer Komisii a agentúre, pričom uvedie všetky relevantné informácie.

Komisia po konzultácii s agentúrou prijme vykonávacie akty obsahujúce jej rozhodnutie, či sú splnené podmienky stanovené v prvom pododseku tohto odseku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 127 ods. 2 Uvedené vykonávacie akty sa uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a agentúra ich zaradí do registra uvedeného v článku 74.

Dotknutý členský štát udelí výnimku iba v prípade, že vykonávacie akty uvedené v treťom pododseku obsahujú kladné rozhodnutie. Výnimku zruší v prípade, že najmä prostredníctvom pravidelného preskúmania uvedeného v prvom pododseku písmene e) zistí, že podmienky stanovené v prvom pododseku už nie sú splnené. Komisiu a agentúru bezodkladne informuje o udelení každej výnimky a prípadne o výsledku uvedených preskúmaní a akýchkoľvek zrušeniach.

Článok 42

Organizácie, ktoré sa podieľajú na projektovaní, výrobe alebo údržbe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS

1. So zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti, možno od organizácií, ktoré sa podieľajú na projektovaní, výrobe alebo údržbe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 43 vyžadovať, aby:

a) podali vyhlásenie o svojej spôsobilosti a dostupnosti prostriedkov na plnenie povinností spojených s vykonávanými činnosťami v súlade s uvedenými vykonávacími aktmi alebo

b) boli držiteľmi osvedčenia.

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 písm. b) tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa pravidlá stanovené vykonávacími aktmi uvedenými v článku 43 a prijatými na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 40.

3. V osvedčení uvedenom v odseku 1 psím. b) tohto článku sa podrobne uvedú udelené oprávnenia. Osvedčenie možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 43 ods. 1 prvom pododseku písm. d).

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 písm. b) tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 43 ods. 1 prvom pododseku písm. d).

Článok 43

Vykonávacie akty týkajúce sa poskytovateľov ATM/ANS a organizácií podieľajúcich sa na projektovaní, výrobe alebo údržbe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 40, pokiaľ ide o poskytovanie ATM/ANS uvedených v článku 2 ods. 1 písm. g), na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) osobitných pravidiel a postupov poskytovania ATM/ANS v súlade so základnými požiadavkami uvedenými v článku 40 vrátane vypracovania a zavedenia plánu náhradných postupov v súlade bodom 5.1.f prílohy VIII;

b) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení uvedených v článku 41 ods. 1;

c) pravidiel a postupov pre vyhlásenie poskytovateľov letových informačných služieb uvedené v článku 41 ods. 5 a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto vyhlásenia povoľujú;

d) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení uvedených v článku 42 ods. 1 písm. b) a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto osvedčenia vyžadujú;

e) pravidiel a postupov pre vyhlásenie organizácií uvedené v článku 42 ods. 1 písm. a) a situácie, v ktorých sa takéto vyhlásenia vyžadujú;

f) oprávnení a povinností držiteľov osvedčení uvedených v článku 41 ods. 1 a v článku 42 ods. 1 písm. b), ako aj organizácií, ktoré podávajú vyhlásenia v súlade s článkom 41 ods. 5 a článkom 42 ods. 1 písm. a).

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

2. V pravidlách uvedených v odseku 1 sa náležite zohľadní riadiaci plán ATM.

3. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 40 tohto nariadenia a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohách 2 až 4, 10, 11 a 15 k Chicagskému dohovoru.

Článok 44

Vykonávacie akty týkajúce sa využívania vzdušného priestoru a navrhovania štruktúry vzdušného priestoru

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 40, pokiaľ ide o poskytovanie ATM/ANS uvedených v článku 2 ods. 1 písm. g), ako aj navrhovanie štruktúry vzdušného priestoru, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) prevádzkových pravidiel, ktoré sa týkajú využívania vzdušného priestoru, vybavenia lietadiel a systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS potrebných na využívanie vzdušného priestoru;

b) pravidiel a postupov navrhovania štruktúry vzdušného priestoru v záujme zabezpečenia súladu s článkom 46.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

2. V pravidlách uvedených v odseku 1 sa náležite zohľadní riadiaci plán ATM.

3. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 40 tohto nariadenia a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohách 2, 3, 10, 11 a 15 k Chicagskému dohovoru.

Článok 45

Systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS

1. Ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 47, poskytovatelia ATM/ANS uvedení v článku 41 sú povinní podať vyhlásenie, že systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, ktoré majú títo poskytovatelia služieb uviesť do prevádzky, sú v súlade s podrobnými špecifikáciami stanovenými v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 47 a prijatými na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 40.

2. Ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 47, systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS podliehajú osvedčovaniu a vydá sa pre ne osvedčenie.

Uvedené osvedčenie sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že uvedené systémy a komponenty spĺňajú podrobné špecifikácie stanovené v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 47 a prijatými na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 40.

Odchylne od prvého pododseku a ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 47, možno organizáciám, ktoré sa podieľajú na projektovaní, výrobe alebo údržbe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, povoliť, aby podali vyhlásenie, že uvedené systémy a komponenty spĺňajú podrobné špecifikácie stanovené v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 47 a prijatými na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 40 a že uvedené systémy a komponenty sú vhodné na použitie.

Článok 46

Navrhovanie štruktúry vzdušného priestoru

Členské štáty zabezpečia, aby bola štruktúra vzdušného priestoru riadne navrhnutá, overená a schválená pred tým, ako sa zavedie a začnú ju používať lietadlá, a to v súlade s podrobnými pravidlami prijatými Komisiou podľa článku 44 ods. 1 písm. b).

Článok 47

Delegované právomoci

1. Pokiaľ ide o systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128, ktorými sa stanovia podrobné pravidlá, pokiaľ ide o:

a) podmienky týkajúce sa stanovenia podrobných špecifikácií, ktoré sa vzťahujú na systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, a ich oznámenia žiadateľovi na účely osvedčovania v súlade s článkom 45 ods. 2;

b) podmienky vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení uvedených v článku 45 ods. 2 a podmienok platných v situáciách, v ktorých sa v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a pri zohľadnení povahy a rizika konkrétnej dotknutej činnosti vyžadujú takéto osvedčenia alebo sa prípadne povoľujú vyhlásenia;

c) oprávnenia a povinnosti držiteľov osvedčení uvedených v článku 45 ods. 2;

d) oprávnenia a povinnosti organizácií, ktoré podávajú vyhlásenia v súlade s článkom 45 ods. 1 a 2;

e) podmienky a postupy pre vyhlásenia poskytovateľov ATM/ANS v súlade s článkom 45 ods. 1 a podmienok platných v situáciách, v ktorých sa v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a pri zohľadnení povahy a rizika konkrétnej dotknutej činnosti vyžadujú takéto vyhlásenia;

f) podmienky týkajúce sa stanovenia podrobných špecifikácií, ktoré sa vzťahujú na systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, ktoré sú predmetom vyhlásenia v súlade s článkom 45 ods. 1 a 2.

2. Pokiaľ ide o poskytovanie ATM/ANS, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť prílohu VIII a prípadne prílohu VII, ak je to potrebné z dôvodov technického, prevádzkového alebo vedeckého vývoja alebo dôkazov súvisiacich s bezpečnosťou v oblasti ATM/ANS, a to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a v rozsahu potrebnom na tento účel.

ODDIEL VI

Riadiaci letovej prevádzky

Článok 48

Základné požiadavky

Riadiaci letovej prevádzky, ktorí sa podieľajú na poskytovaní ATM/ANS uvedených v článku 2 ods. 1 písm. g), ako aj osoby, organizácie a syntetické výcvikové zariadenia, ktoré sa podieľajú na výcviku, skúšaní, preskúšaní alebo posudzovaní zdravotnej spôsobilosti týchto riadiacich letovej prevádzky, musia spĺňať základné požiadavky stanovené v prílohe VIII.

Článok 49

Riadiaci letovej prevádzky

1. Riadiaci letovej prevádzky musia byť držiteľmi preukazu spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky príslušného pre službu, ktorú majú poskytovať.

2. Preukaz spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky uvedený v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ o preukaz spôsobilosti preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 50 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 48.

3. Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď riadiaci letovej prevádzky preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 50 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 48.

4. V preukaze spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky a osvedčení zdravotnej spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky uvedených v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené riadiacemu letovej prevádzky. Uvedený preukaz spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky a uvedené osvedčenie zdravotnej spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 50 ods. 1 prvom pododseku písm. c).

5. Preukaz spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky a osvedčenie zdravotnej spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti preukazu spôsobilosti alebo osvedčenia zdravotnej spôsobilosti, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 50 ods. 1 prvom pododseku písm. c).

Článok 50

Vykonávacie opatrenia týkajúce sa riadiacich letovej prevádzky

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 48, pokiaľ ide o riadiacich letovej prevádzky, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) rôznych kategórií, kvalifikačných kategórií a doložiek, ktoré sa týkajú preukazov spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky uvedených v článku 49;

b) oprávnení a povinností držiteľov preukazov spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky, kvalifikačných kategórií a doložiek, ktoré sa týkajú preukazov spôsobilosti a osvedčení zdravotnej starostlivosti uvedených v článku 49;

c) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia preukazov spôsobilosti, kvalifikačných kategórií a doložiek, ktoré sa týkajú preukazov spôsobilosti a osvedčení zdravotnej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky uvedených v článku 49, vrátane pravidiel a postupov prevodu národných preukazov spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky a národných osvedčení zdravotnej spôsobilosti na preukazy spôsobilosti a osvedčenia zdravotnej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky uvedené v článku 49;

d) pravidiel a postupov pre riadiacich letovej prevádzky, pokiaľ ide o obmedzenia času v službe a požiadavky na odpočinok; takýmito pravidlami a postupmi sa má dosiahnuť vysoká úroveň bezpečnosti, a to ochranou pred vplyvom únavy, a zároveň umožniť dostatočná pružnosť pri plánovaní.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

2. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 48 tohto nariadenia a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohe 1 k Chicagskému dohovoru.

Článok 51

Výcvikové organizácie pre riadiacich letovej prevádzky a poverené letecké zdravotnícke zariadenia

1. V prípade výcvikových organizácií pre riadiacich letovej prevádzky a poverených leteckých zdravotníckych zariadení sa vyžaduje schválenie.

2. Schválenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 53 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 48.

3. V schválení uvedenom v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú oprávnenia udelené organizácii. Schválenie možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 53 ods. 1 prvom pododseku písm. a).

4. Schválenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti tohto schválenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 53 ods. 1 prvom pododseku písm. a).

Článok 52

Inštruktori, hodnotitelia a poverení leteckí lekári

1. Osoby zodpovedné za poskytovanie praktického výcviku alebo za hodnotenie praktických zručností riadiacich letovej prevádzky, ako aj poverení leteckí lekári musia byť držiteľmi osvedčenia.

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky vykonávacích aktov uvedených v článku 53 a prijatých na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 48.

3. V osvedčení uvedenom v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú udelené oprávnenia. Osvedčenie možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odobrať oprávnenia v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 53 ods. 1 prvom pododseku písm. a).

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa pravidlá a postupy vydávania a zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 53 ods. 1 prvom pododseku písm. a).

Článok 53

Vykonávacie akty týkajúce sa výcviku, skúšania, preskúšania a posudzovania zdravotnej spôsobilosti

1. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 48, pokiaľ ide o osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na výcviku, skúšaní, preskúšaní a posudzovaní zdravotnej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia schválení a osvedčení uvedených v článkoch 51 a 52;

b) oprávnení a povinností držiteľov schválení a osvedčení uvedených v článkoch 51 a 52.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

2. Komisia pri prijímaní uvedených vykonávacích aktov zabezpečí dodržiavanie základných požiadaviek uvedených v článku 48 tohto nariadenia a náležitým spôsobom zohľadní medzinárodné normy a odporúčané postupy, najmä tie, ktoré sú stanovené v prílohe 1 k Chicagskému dohovoru.

Článok 54

Delegované právomoci

Pokiaľ ide o riadiacich letovej prevádzky, osoby a organizácie, ktoré sa podieľajú na výcviku, skúšaní, preskúšaní alebo posudzovaní zdravotnej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky, ako aj o syntetické výcvikové zariadenia, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť prílohu VIII, ak je to potrebné z dôvodov technického, prevádzkového alebo vedeckého vývoja alebo dôkazov súvisiacich s bezpečnosťou týkajúcich sa výcvikových organizácií a riadiacich letovej prevádzky, a to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a v rozsahu potrebnom na tento účel.

ODDIEL VII

Bezpilotné lietadlá

Článok 55

Základné požiadavky na bezpilotné lietadlá

V prípade, že sa projektovanie, výroba, údržba a prevádzka lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) týka bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na ich diaľkové ovládanie, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach, musí spĺňať základné požiadavky stanovené v prílohe IX, a ak sa tak stanovuje v delegovaných aktov uvedených v článku 58 a vykonávacích aktoch uvedených v článku 57, so základnými požiadavkami stanovenými v prílohách II, IV a V.

Článok 56

Súlad bezpilotných lietadiel s predpismi

1. So zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti, prevádzkové charakteristiky dotknutého bezpilotného lietadla a charakteristiky oblasti prevádzky, možno v súvislosti s projektovaním, výrobou, údržbou a prevádzkou bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na ich diaľkové ovládanie, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach, vyžadovať osvedčenie v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 58 a vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57.

2. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku sa vydáva na základe žiadosti, keď žiadateľ preukáže, že spĺňa požiadavky delegovaných aktov uvedených v článku 58 a vykonávacích aktov uvedených v článku 57.

3. V osvedčení uvedenom v odseku 1 tohto článku sa podrobne uvedú bezpečnostné obmedzenia, prevádzkové podmienky a oprávnenia. Osvedčenie možno zmeniť s cieľom doplniť alebo odstrániť obmedzenia, podmienky a oprávnenia v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 58 a vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57.

4. Osvedčenie uvedené v odseku 1 tohto článku možno obmedziť, zrušiť alebo pozastaviť jeho platnosť, ak držiteľ už nespĺňa podmienky, pravidlá a postupy vydávania alebo zachovávania platnosti takéhoto osvedčenia, v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 58 a vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57.

5. So zreteľom na ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4, a najmä na povahu a riziko dotknutej činnosti, prevádzkové charakteristiky dotknutého bezpilotného lietadla a charakteristiky oblasti prevádzky, sa môže v delegovaných aktoch uvedených v článku 58 a vykonávacích aktoch uvedených v článku 57 vyžadovať v súvislosti s projektovaním, výrobou, údržbou a prevádzkou bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na ich diaľkové ovládanie, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach, vyhlásenie súladu s týmito delegovanými a vykonávacími aktmi.

6. V prípade, že ciele a zásady stanovené v článkoch 1 a 4 možno dosiahnuť bez uplatňovania kapitol IV a V tohto nariadenia, v delegovaných aktoch uvedených v článku 58 ods. 1 písm. c) sa môže ustanoviť, že uvedené kapitoly sa neuplatňujú ani na základné požiadavky uvedené v článku 55, ani na príslušné podrobné pravidlá stanovené v súlade s článkom 58. V takýchto prípadoch predstavujú uvedené základné požiadavky a uvedené podrobné pravidlá „harmonizačné právne predpisy Spoločenstva“ v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ([1]) a rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES ([2]).

7. Členské štáty zabezpečia, že informácie o registrácii bezpilotných lietadiel a prevádzkovateľov bezpilotných lietadiel podliehajúcich registračnej povinnosti v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57 a bode 4 prílohy IX sa uchovávajú v digitálnych, harmonizovaných a interoperabilných vnútroštátnych systémoch registrácie. Členské štáty majú prístup k uvedeným informáciám a môžu si ich vymieňať prostredníctvom registra uvedeného v článku 74.

8. Týmto oddielom nie je dotknutá možnosť členských štátov stanoviť vnútroštátne pravidlá s cieľom podrobiť prevádzku bezpilotných lietadiel určitým podmienkam z dôvodov, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, vrátane verejnej bezpečnosti alebo ochrany súkromia a ochrany osobných údajov v súlade s právom Únie.

Článok 57

Vykonávacie akty týkajúce sa bezpilotných lietadiel

Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a plnenia základných požiadaviek uvedených v článku 55, pokiaľ ide o prevádzku lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) v prípade, že sa týka bezpilotných lietadiel, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) osobitných pravidiel a postupov týkajúcich sa prevádzky bezpilotných lietadiel, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach;

b) pravidiel a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení alebo podávania vyhlásení, ktoré sa týkajú prevádzky bezpilotných lietadiel, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach a pravidiel a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto osvedčenia alebo vyhlásenia vyžadujú; pravidlá a postupy vydávania uvedených osvedčení a podávania uvedených vyhlásení môžu vychádzať alebo pozostávať z podrobných požiadaviek uvedených v oddieloch I, II a III;

c) oprávnení a povinností držiteľov osvedčení a fyzických a právnických osôb, ktoré podávajú vyhlásenia;

d) pravidiel a postupov registrácie a označovania bezpilotných lietadiel a registrácie prevádzkovateľov bezpilotných lietadiel, ako sa uvádza v oddiele 4 prílohy IX;

e) pravidiel a postupov vytvorenia digitálnych, interoperabilných a harmonizovaných vnútroštátnych systémov registrácie uvedených v článku 56 ods. 7;

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 30).

([2]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh a o zrušení rozhodnutia 93/465/EHS (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 82).

f) pravidiel a postupov prevodu národných osvedčení na osvedčenia požadované podľa článku 56 ods. 1

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

Článok 58

Delegované právomoci

1. Pokiaľ ide o projektovanie, výrobu a údržbu lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) v prípade, že sa týka bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na ich diaľkové ovládanie, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128, v ktorých stanoví podrobné pravidlá týkajúce sa:

a) osobitných podmienok, pokiaľ ide o projektovanie, výrobu a údržbu bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie týchto lietadiel, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácie podieľajúce sa na týchto činnostiach, ktoré sú potrebné na zabezpečenie dodržiavania základných požiadaviek uvedených v článku 55; môže ísť o podmienky, za ktorých musí byť bezpilotné lietadlo vybavené potrebnými vlastnosťami a funkciami týkajúcimi sa predovšetkým obmedzení maximálnej prevádzkovej vzdialenosti a nadmorskej výšky, ohlasovanie polohy, obmedzenia vstupu do určitých zemepisných oblastí, protizrážkových systémov, stabilizácie letu a automatizovaného pristávania;

b) podmienok a postupov vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení alebo podávania vyhlásení, pokiaľ ide o projektovanie, výrobu a údržbu bezpilotných lietadiel, ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie týchto lietadiel, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácie podieľajúce sa na týchto činnostiach, uvedených v článku 56 ods. 1 a 5 a podmienok a postupov platných v situáciách, v ktorých sa takéto osvedčenia alebo vyhlásenia vyžadujú; podmienky a postupy vydávania uvedených osvedčení a podávania uvedených vyhlásení môžu vychádzať alebo pozostávať z podrobných požiadaviek uvedených v oddieloch I, II a III;

c) podmienok, za ktorých sa na požiadavky týkajúce sa projektovania, výroby a údržby bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na ich diaľkové ovládanie na účely článku 56 ods. 6 nevzťahujú kapitoly IV a V;

d) oprávnení a povinností držiteľov osvedčení a fyzických a právnických osôb, ktoré podávajú vyhlásenia;

e) podmienok prevodu národných osvedčení na osvedčenia požadované podľa článku 56 ods. 1

2. Pokiaľ ide o projektovanie, výrobu, údržbu a prevádzku lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) v prípade, že sa týka bezpilotných lietadiel a ich motorov, vrtúľ, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na ich diaľkové ovládanie, ako aj pracovníkov, vrátane pilotov na diaľku, a organizácií podieľajúcich sa na týchto činnostiach, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom meniť prílohu IX a prípadne prílohu III, ak je to potrebné z dôvodov technického, prevádzkového alebo vedeckého vývoja alebo dôkazov týkajúcich sa bezpečnosti v oblasti leteckej prevádzky, a to v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a v rozsahu potrebnom na tento účel.

ODDIEL VIII

Lietadlá využívané prevádzkovateľom tretej krajiny pri letoch do Únie, v rámci Únie alebo z Únie

Článok 59

Uplatniteľné pravidlá

Bez toho, aby bol dotknutý bod 1 prílohy VIII a pravidlá prijaté na základe článku 44 ods. 1 písm. a), lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. c), ako aj ich posádka a prevádzkovanie musia spĺňať uplatniteľné normy ICAO.

Pokiaľ takéto normy neexistujú, uvedené lietadlá, ich posádka a prevádzkovanie musia spĺňať:

a) pokiaľ ide o iné lietadlá ako bezpilotné – základné požiadavky stanovené v prílohách II, IV a V;

b) pokiaľ ide o bezpilotné lietadlá – základné požiadavky stanovené v prílohe IX a ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 61, základné požiadavky stanovené v prílohách II, IV a V.

Druhý pododsek sa však neuplatňuje v prípade, že uvedené základné požiadavky sú v rozpore s právami tretích krajín podľa medzinárodných dohovorov.

Článok 60

Plnenie požiadaviek

1. Prevádzka lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. c) v obchodnej leteckej doprave podlieha osvedčovaniu a vydá sa na ňu povolenie.

Uvedené povolenie sa vydáva na základe žiadosti, ak žiadateľ preukázal svoju spôsobilosť a dostupnosť prostriedkov na plnenie povinností spojených s prevádzkou lietadiel v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 59. V povolení musia byť podrobne uvedené oprávnenia udelené prevádzkovateľovi a rozsah prevádzky.

2. Ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 61, prevádzka lietadiel uvedených v článku 2 ods. 1 písm. c) v inej ako obchodnej leteckej doprave podlieha osvedčovaniu a vydá sa na ňu povolenie.

Uvedené povolenie sa vydáva na základe žiadosti, ak žiadateľ preukázal svoju spôsobilosť a dostupnosť prostriedkov na plnenie povinností spojených s prevádzkou lietadiel v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 59.

V povolení musia byť podrobne uvedené oprávnenia udelené prevádzkovateľovi a rozsah prevádzky.

Odchylne od prvého pododseku tohto odseku a ak sa tak stanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 61, leteckým prevádzkovateľom uvedeným v článku 2 ods. 1 písm. c) prevádzkujúcim inú ako obchodnú leteckú dopravu sa povoľuje, aby podali vyhlásenie o svojej spôsobilosti a dostupnosti prostriedkov na plnenie povinností spojených s prevádzkou týchto lietadiel v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 59.

3. S výnimkou prevádzky bezpilotných lietadiel sa povolenia a vyhlásenia uvedené v odsekoch 1 a 2 nevyžadujú v súvislosti s prevádzkou lietadiel, ktoré nad územím, na ktoré sa vzťahujú zmluvy, len prelietajú.

Článok 61

Delegované právomoci

1. Pokiaľ ide o lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. c), ako aj ich posádku a prevádzkovanie, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128, v ktorých stanoví podrobné pravidlá týkajúce sa:

a) vydávania povolení pre lietadlá, ktoré nemajú štandardné osvedčenie ICAO o letovej spôsobilosti, alebo vydávania povolení pre pilotov, ktorí nie sú držiteľmi štandardného povolenia ICAO, na prevádzkovanie letov na územie, v rámci územia alebo z územia, na ktoré sa vzťahujú zmluvy;

b) špecifických podmienok prevádzky lietadla v súlade s článkom 59;

c) alternatívnych podmienok pre prípady, keď plnenie noriem a požiadaviek uvedených v článku 59 nie je možné, alebo predstavuje neprimerané úsilie zo strany prevádzkovateľa pri zabezpečovaní plnenia cieľov príslušných noriem a požiadaviek;

d) podmienky vydávania, zachovávania platnosti, zmeny, obmedzovania, pozastavovania platnosti alebo zrušenia osvedčení uvedených v článku 60 a podmienky platné v situáciách, v ktorých sa v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1 a pri zohľadnení povahy a rizika konkrétnej dotknutej činnosti vyžadujú takéto osvedčenia alebo sa prípadne povoľujú vyhlásenia. Uvedené podmienky musia prihliadať na osvedčenia vydané štátom registrácie alebo štátom prevádzkovateľa a v prípade bezpilotných lietadiel tým štátom, v ktorom sa nachádza vybavenie na ich diaľkové ovládanie, a nesmie nimi byť dotknuté nariadenie (ES) č. 2111/2005 a vykonávacie akty prijaté na jeho základe;

e) oprávnení a povinností držiteľov povolení uvedených v článku 60 ods. 1 a 2 a prípadne leteckých prevádzkovateľov, ktorí podali vyhlásenia v súlade s článkom 60 ods. 2

2. Komisia pri prijímaní pravidiel uvedených v odseku 1 predovšetkým zabezpečí, aby:

a) sa podľa potreby využili odporúčané postupy a dokumenty s usmerneniami ICAO;

b) žiadna požiadavka nepresiahla požiadavky tohto nariadenia na lietadlá uvedené v článku 2 ods. 1 písm. b) bode i) a na posádky a prevádzkovateľov takýchto lietadiel;

c) bol postup na získanie povolení uvedených v článku 60 ods. 1 a 2 jednoduchý, primeraný, účinný a nákladovo efektívny a umožňoval preukazovanie súladu spôsobom úmerným zložitosti prevádzky a riziku spojenému s danou prevádzkou. Komisia predovšetkým zabezpečí, aby sa zohľadnili:

   i) výsledky Všeobecného programu hodnotenia dohľadu nad bezpečnosťou ICAO;

   ii) informácie zozbierané v rámci programov inšpekcií na odbavovacej ploche vytvorených v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 62 ods. 13 a vykonávacími aktmi uvedenými v článku 62 ods. 14;

   iii) iné zistené informácie o bezpečnostných aspektoch v súvislosti s dotknutým prevádzkovateľom;

   iv) osvedčenia vydané v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny;

d) aspekty týkajúce sa ATM/ANS.

KAPITOLA IV

SPOLOČNÝ SYSTÉM OSVEDČOVANIA, DOHĽADU A PRESADZOVANIA PREDPISOV

Článok 62

Osvedčovanie, dohľad a presadzovanie predpisov

1. Komisia, agentúra a členské štáty spolupracujú v rámci jednotného európskeho systému bezpečnosti letectva na zabezpečovaní súladu s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.

2. Na zabezpečenie súladu s týmto nariadením a s delegovaných a vykonávacích aktmi prijatými na jeho základe agentúra a príslušné vnútroštátne orgány:

a) prijímajú a posudzujú žiadosti, ktoré im boli predložené, prípadne vydávajú osvedčenia alebo predlžujú ich platnosť a prijímajú vyhlásenia, ktoré sa im podali, v súlade s kapitolou III;

b) vykonávajú dohľad nad držiteľmi osvedčení, fyzickými a právnickými osobami, ktoré podali vyhlásenia, a výrobkami, súčasťami, vybavením, systémami ATM/ANS a komponentmi ATM/ANS, výcvikovými zariadeniami na simuláciu letu a letiskami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;

c) vykonávajú potrebné vyšetrovania, inšpekcie, vrátane inšpekcií na odbavovacej ploche, audity a ďalšie monitorovacie činnosti s cieľom identifikovať možné porušenia požiadaviek stanovených v tomto nariadení a v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe zo strany právnických alebo fyzických osôb, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje;

d) prijímajú všetky potrebné opatrenia na presadzovanie predpisov vrátane zmeny, obmedzenia, pozastavenia platnosti alebo zrušenia nimi vydaných osvedčení, zákazu štartu lietadla a uloženia sankcií s cieľom zamedziť pokračovaniu zistených porušení;

e) v záujme bezpečnosti zakazujú, obmedzujú alebo podrobujú určitým podmienkam činnosti uvedené v kapitole III;

f) zabezpečujú primeranú úroveň kvalifikácie svojich zamestnancov, ktorí sa podieľajú na úlohách osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov, a to aj poskytovaním zodpovedajúcej odbornej prípravy.

3. Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné vnútroštátne orgány boli pri prijímaní technických rozhodnutí týkajúcich sa osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov nezávislé, aby svoje úlohy plnili nestranne a transparentne a aby tomu zodpovedala ich organizácia, personálne vybavenie a riadenie. Členské štáty tiež zabezpečia, aby ich príslušné vnútroštátne orgány mali potrebné zdroje a schopnosti na efektívne a včasné plnenie úloh, ktoré sú im pridelené na základe tohto nariadenia.

4. Zodpovednosť za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov uvedené v odseku 2 sa určí v súlade s týmto odsekom.

Agentúra je zodpovedná za úlohy, ktoré jej boli pridelené podľa článkov 77 až 82 a za úlohy, ktoré na ňu boli prenesené podľa článkov 64 a 65.

Ak však členský štát udelí výnimku v súlade s článkom 41 ods. 6, článok 80 ods. 1 písm. a) sa neuplatňuje a za dohľad a presadzovanie predpisov, pokiaľ ide o dotknutého poskytovateľa ATM/ANS, zodpovedá dotknutý členský štát, ako sa stanovuje v uvedenej výnimke.

Príslušný vnútroštátny orgán členského štátu, v ktorom sa nachádza letisko, zodpovedá za úlohy súvisiace s osvedčením letiska uvedené v článku 34 ods. 1 a osvedčením prevádzkovateľa letiska uvedené v článku 37 ods. 1

Uvedený príslušný vnútroštátny orgán je zodpovedný aj za úlohy dohľadu a presadzovania predpisov v súvislosti s organizáciami zodpovednými za poskytovanie služieb pozemnej obsluhy alebo služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) na tomto letisku.

Vo všetkých ostatných prípadoch je za tieto úlohy zodpovedný príslušný vnútroštátny orgán členského štátu, v ktorom má fyzická alebo právnická osoba, ktorá žiada o osvedčenie alebo podáva vyhlásenie, svoje hlavné miesto podnikateľskej činnosti, alebo ak táto osoba nemá hlavné miesto podnikateľskej činnosti, v ktorom má bydlisko alebo v ktorom je usadená, pokiaľ nie je v záujme účinného plnenia úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov potrebné prideliť ich príslušnému vnútroštátnemu orgánu iného členského štátu v súlade s podrobnými pravidlami uvedenými v odseku 14 písm. d).

Ak sa tak však stanovuje vo vykonávacích aktoch uvedených v odseku 15, tak:

a) za vydávanie osvedčení o zdravotnej spôsobilosti pilotov uvedených v článku 21 ods. 1 a osvedčení zdravotnej spôsobilosti riadiacich letovej prevádzky uvedených v článku 49 ods. 1 sú zodpovední poverení leteckí lekári, poverené letecké zdravotnícke zariadenia a všeobecní lekári;

b) za vydávanie osvedčení pre palubných sprievodcov uvedených v článku 22 sú zodpovedné výcvikové organizácie pre palubných sprievodcov, ktorým bolo vydané schválenie v súlade s článkom 24, a prevádzkovatelia lietadiel, ktorým bolo vydané osvedčenie v súlade s článkom 30.

5. Členské štáty môžu rozhodnúť, že odchylne od odseku 4 budú za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súvislosti s leteckým prevádzkovateľom podieľajúcim sa na prevádzke obchodnej leteckej dopravy spoločne zodpovedať ich príslušné vnútroštátne orgány, ak sú splnené obe tieto podmienky:

a) takáto spoločná zodpovednosť sa ustanovila v dohode, ktorú tieto členské štáty medzi sebou uzavreli pred 1. januárom 1992;

b) uvedené členské štáty zabezpečili, aby ich príslušné vnútroštátne orgány plnili uvedené úlohy účinne a v súlade s týmto nariadením a delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe.

Dotknuté členské štáty najneskôr do 12.marca 2019 oznámia svoje rozhodnutie o spoločnej zodpovednosti Komisii a agentúre a poskytnú im všetky príslušné informácie, a to predovšetkým dohodu uvedenú v písmene a) a opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného plnenia týchto úloh v súlade s písmenom b).

Ak Komisia po konzultácii s agentúrou usúdi, že podmienky uvedené v prvom pododseku neboli splnené, prijme vykonávacie akty stanovujúce jej rozhodnutie. Po tom, čo Komisia oznámila takéto vykonávacie akty dotknutým členským štátom, tieto členské štáty bezodkladne zmenia alebo zrušia svoje rozhodnutie o spoločnej zodpovednosti a informuje o tom Komisiu a agentúru.

Agentúra zahrnie do registra uvedeného v článku 74 všetky rozhodnutia Komisie a členských štátov, ktoré boli oznámené podľa tohto odseku.

6. Dohľad, ktorý vykonáva agentúra a príslušné vnútroštátne orgány, je nepretržitý a vychádza z priorít stanovených vzhľadom na riziká pre civilné letectvo.

7. Agentúra pri vykonávaní inšpekcií na odbavovacej ploche uvedených v odseku 2 písm. c) spolupracuje s príslušným vnútroštátnym orgánom členského štátu, na ktorého území sa uskutočňuje kontrola na odbavovacej ploche.

8. Agentúra riadi a používa nástroje a postupy potrebné na zbieranie, výmenu a analýzu informácií týkajúcich sa bezpečnosti získaných pri inšpekciách na odbavovacej ploche uvedených v odseku 2 písm. c).

9. S cieľom uľahčiť účinné plnenie úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov si Komisia, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány vymieňajú relevantné informácie vrátane informácií o možných alebo zistených porušeniach.

10. Agentúra podporuje jednotný výklad a uplatňovanie požiadaviek uvedených v tomto nariadení a v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe, okrem iného prostredníctvom prípravy poradenského materiálu uvedeného v článku 76 ods. 3 po konzultácii s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

11. Každá právnická alebo fyzická osoba, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, môže upozorniť agentúru na akékoľvek rozdiely v uplatňovaní pravidiel, ktoré podľa nej existujú medzi členskými štátmi. Ak takéto rozdiely vážne narúšajú činnosti týchto osôb alebo vedú k iným závažným ťažkostiam, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány dotknutých členských štátov začnú spolupracovať na riešení a v prípade potreby urýchlenom odstránení týchto rozdielov. Ak tieto rozdiely nemožno odstrániť, agentúra predloží záležitosť Komisii.

12. Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány podniknú potrebné a účinné kroky na zvýšenie a podporu informovanosti o bezpečnosti civilného letectva a na šírenie informácií týkajúcich sa bezpečnosti, ktoré sú dôležité pre prevenciu nehôd a incidentov.

13. Pokiaľ ide o úlohy agentúry súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov podľa tohto nariadenia, Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128, v ktorých stanoví podrobné pravidlá týkajúce sa:

a) podmienok vykonávania osvedčovania a vykonávania vyšetrovaní, inšpekcií, auditov a iných monitorovacích činností, ktoré sú potrebné na zaistenie účinného dohľadu agentúry nad fyzickými a právnickými osobami, výrobkami, súčasťami, vybavením, systémami ATM/ANS a komponentmi ATM/ANS, výcvikovými zariadeniami na simuláciu letu a letiskami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;

b) podmienok vykonávania inšpekcií na odbavovacej ploche zo strany agentúry a zákazu štartu lietadla, keď lietadlo, jeho prevádzkovateľ alebo jeho posádka nespĺňajú požiadavky tohto nariadenia alebo delegovaných vykonávacích aktov prijatých na jeho základe;

c) podmienok, v súlade s ktorými sa činnosti upravené v kapitole III môžu zakázať, obmedziť alebo podrobiť určitým podmienkam v záujme bezpečnosti;

d) podmienok vydávania a šírenia povinných informácií a odporúčaní agentúrou v súlade s článkom 76 ods. 6 s cieľom zaručiť bezpečnosť činností upravených v kapitole III;

e) podmienok vydávania a šírenia povinných informácií agentúrou v súlade s článkom 77 v záujme zachovania letovej spôsobilosti a environmentálnej kompatibility výrobkov, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie lietadiel a podmienok schválenia náhradných spôsobov dosiahnutia súladu, pokiaľ ide o tieto povinné informácie;

f) podmienok a postupov akreditácie oprávneného subjektu na účely článku 69 zo strany agentúry.

14. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a dodržiavania odsekov 2 až 9 tohto článku, pokiaľ ide o úlohy príslušných vnútroštátnych orgánov súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov podľa tohto nariadenia, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) pravidiel a postupov vykonávania osvedčovania a vykonávania vyšetrovaní, inšpekcií, auditov a iných monitorovacích činností, ktoré sú potrebné na zaistenie účinného dohľadu príslušného vnútroštátneho orgánu nad fyzickými a právnickými osobami, výrobkami, súčasťami, vybavením, systémami ATM/ANS a komponentmi ATM/ANS, výcvikovými zariadeniami na simuláciu letu a letiskami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;

b) pravidiel a postupov vykonávania inšpekcií na odbavovacej ploche zo strany príslušného vnútroštátneho orgánu a zákazu štartu lietadla, keď lietadlo, jeho prevádzkovateľ alebo jeho posádka nespĺňajú požiadavky tohto nariadenia alebo delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe;

c) pravidiel a postupov, v súlade s ktorými sa činnosti upravené v kapitole III môžu zakázať, obmedziť alebo podrobiť určitým podmienkam v záujme bezpečnosti;

d) pokiaľ ide o odsek 4, pravidiel a postupov rozdelenia povinností medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi s cieľom zabezpečiť účinné plnenie úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov;

e) pravidiel a postupov akreditácie oprávneného subjektu na účely článku 69 zo strany príslušného vnútroštátneho orgánu.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

15. Komisia prijme v záujme zabezpečenia jednotného vykonávania a dodržiavania odsekov 2 až 9 tohto článku, pokiaľ ide o úlohy agentúry a príslušných vnútroštátnych orgánov súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov podľa tohto nariadenia, na základe zásad stanovených v článku 4 a na účely dosiahnutia cieľov stanovených v článku 1, vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné ustanovenia týkajúce sa:

a) pravidiel a postupov zhromažďovania, výmeny a šírenia relevantných informácií medzi Komisiou, agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v záujme účinného plnenia ich úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov vrátane informácií o možných alebo zistených porušeniach;

b) pravidiel a postupov týkajúcich sa kvalifikácií zamestnancov agentúry a príslušných vnútroštátnych orgánov podieľajúcich sa na úlohách osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov, ako aj organizácií, ktoré sa podieľajú na ich odbornej príprave;

c) pravidiel a postupov pre systémy správy a riadenia agentúry a príslušných vnútroštátnych orgánov v súvislosti s plnením úloh osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov;

d) pokiaľ ide o odsek 4 tohto článku, pravidiel a postupov týkajúcich sa pridelenia povinností povereným leteckým lekárom a povereným leteckým zdravotníckym zariadeniam na účely vydávania osvedčení zdravotnej spôsobilosti pilota a osvedčení zdravotnej spôsobilosti riadiaceho letovej prevádzky, ako aj podmienok platných v situáciách, v ktorých sa takéto povinnosti zveria všeobecným lekárom, s cieľom zabezpečiť účinné plnenie úloh súvisiacich s vydávaním osvedčení zdravotnej spôsobilosti pilotov a riadiacich letovej prevádzky;

e) pokiaľ ide o odsek 4 tohto článku, pravidiel a postupov týkajúcich sa pridelenia povinností organizáciám vykonávajúcim výcvik palubných sprievodcov a leteckých prevádzkovateľov na účely vydávania osvedčení pre palubných sprievodcov s cieľom zabezpečiť účinné plnenie úloh súvisiacich s osvedčovaním palubných sprievodcov.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

Článok 63

Združenie európskych leteckých inšpektorov

1. Agentúra v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vytvorí mechanizmus dobrovoľného združovania a spoločného využívania inšpektorov a iných pracovníkov s odbornými znalosťami, ktoré sú relevantné pre plnenie úloh osvedčovania a dohľadu podľa tohto nariadenia.

Agentúra v spolupráci s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vymedzí na tento účel potrebné kvalifikačné a skúsenostné profily, na základe ktorých tieto orgány a agentúra určia kandidátov na účasť v mechanizme združovania a spoločného využívania v úlohe európskych leteckých inšpektorov, v prípade, že sú k dispozícii.

2. Agentúra a každý príslušný vnútroštátny orgán môžu požiadať združenie európskych leteckých inšpektorov o pomoc pri výkone dohľadu a činností súvisiacich osvedčovaním. Agentúra koordinuje odpovede na tieto žiadosti a na tento účel vypracúva po konzultácii s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi vhodné postupy.

3. Európski leteckí inšpektori vykonávajú dohľad a činnosti súvisiace s osvedčovaním pod kontrolou, na základe pokynov a v rámci zodpovednosti agentúry alebo príslušného vnútroštátneho orgánu, ktorý požiadal o pomoc.

4. Náklady na pomoc, ktorú poskytujú európski leteckí inšpektori, hradí orgán žiadajúci o pomoc.

Uvedený orgán môže rozhodnúť, že bude uvedenú pomoc financovať prostredníctvom poplatkov fakturovaných a vyberaných na základe pravidiel stanovených v súlade s odsekom 6 písm. c), od právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá bola predmetom činností osvedčovania a dohľadu vykonaných uvedenými európskymi leteckými inšpektormi.

Uvedený orgán prevedie v takom prípade vybranú sumu orgánu, ktorý poskytol pomoc.

5. Všetky vyhlásenia, záznamy a správy európskych leteckých inšpektorov pri výkone ich činností v súlade s týmto článkom sa vo všetkých aspektoch považujú za rovnocenné s vyhláseniami, záznamami a správami vnútroštátnych inšpektorov a predstavujú prípustné dôkazy v správnom alebo súdnom konaní.

6. Pokiaľ ide o mechanizmus združovania a spoločného využívania uvedený v odseku 1 tohto článku, Komisia môže prijímať vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné pravidlá, pokiaľ ide o:

a) pravidlá a postupy, v súlade s ktorými agentúra a príslušné vnútroštátne orgány žiadajú o pomoc, dostávajú ju alebo poskytujú prostredníctvom tohto mechanizmu;

b) pravidlá a postupy týkajúce sa povolení európskych leteckých inšpektorov a podrobných pravidiel uplatniteľných na európskych leteckých inšpektorov pri poskytovaní takejto pomoci.

c) pravidlá a postupy týkajúce sa stanovovania a vyberania poplatkov uvedených v odseku 4 tohto článku.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

Článok 64

Prenos zodpovednosti na žiadosť členských štátov

1. Členský štát môže agentúru požiadať, aby plnila úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov uvedené v článku 62 ods. 2, pokiaľ ide o ktorékoľvek alebo všetky fyzické a právnické osoby, lietadlá, vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou, systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, výcvikové zariadenia na simuláciu letu a letiská, za ktoré je dotknutý členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe.

Agentúra sa po akceptovaní uvedenej žiadosti stáva príslušným orgánom zodpovedným za úlohy, na ktoré sa žiadosť vzťahuje, a žiadajúcemu členskému štátu sa odoberie zodpovednosť za tieto úlohy.

Pri vykonávaní uvedenej zodpovednosti za uvedené úlohy agentúrou sa uplatňujú kapitoly IV a V.

2. Členský štát môže požiadať iný členský štát, aby plnil úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním uvedené v článku 62 ods. 2, pokiaľ ide o ktorékoľvek alebo všetky fyzické a právnické osoby, lietadlá, vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou, systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, výcvikové zariadenia na simuláciu letu a letiská, za ktoré je dotknutý členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia a podľa delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe.

Členský štát sa po akceptovaní takejto žiadosti stáva zodpovedným za úlohy, na ktoré sa daná žiadosť vzťahuje, a žiadajúcemu členskému štátu sa odoberie zodpovednosť za tieto úlohy.

Pri vykonávaní zodpovednosti za úlohy, ktoré sa preniesli v súlade s týmto odsekom, sa uplatňujú kapitoly II a IV a články 131 a 132, ako aj uplatniteľné ustanovenia vnútroštátneho práva akceptujúceho členského štátu.

3. Pokiaľ ide o presadzovanie predpisov, členský štát, ktorý žiadosť akceptoval, alebo agentúra, sú zodpovedné len za otázky súvisiace s postupmi, ktoré vedú k prijatiu rozhodnutí zo strany príslušného vnútroštátneho orgánu tohto členského štátu alebo agentúry týkajúcich sa úloh súvisiacich s osvedčovaním a dohľadom, ktoré boli na tento členský štát alebo agentúru prenesené v súlade s týmto článkom, ako aj otázok súvisiacich s uplatňovaním uvedených rozhodnutí. Pokiaľ ide o všetky ostatné otázky týkajúce sa presadzovania predpisov, pridelenie povinností ustanovené v tomto nariadení a v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe zostáva nedotknuté.

4. Agentúra alebo prípadne členský štát akceptujú žiadosť uvedenú v odseku 1 alebo 2, len ak sa agentúra alebo príslušný vnútroštátny orgán dotknutého členského štátu domnievajú, že majú potrebné zdroje a môžu účinne vykonávať zodpovednosť za príslušné úlohy.

5. Ak si členský štát želá uplatniť odsek 1 alebo 2, uzatvorí s agentúrou alebo prípadne iným členským štátom podrobné dojednania týkajúce sa prenosu zodpovednosti za príslušné úlohy. Uvedené podrobné dojednania sa pred finalizáciou konzultujú s fyzickými a právnickými osobami, ktorých sa tento prenos týka, a v prípade prenosu uvedeného v odseku 2, s agentúrou. V uvedených podrobných dojednaniach sa prinajmenšom jasne určia úlohy, ktoré sa prenášajú, a stanovia sa v nich právne, praktické a administratívne dojednania potrebné na zabezpečenie riadneho prenosu a účinného a nepretržitého pokračovania plnenia príslušných úloh v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe, ako aj plynulého pokračovania činností, ktoré vykonávajú príslušné fyzické a právnické osoby. Podrobné dojednania obsahujú aj ustanovenia o prenose príslušných technických záznamov a dokumentácie.

Agentúra a dotknutý členský štát alebo prípadne dotknuté členské štáty zabezpečia, aby prenos zodpovednosti za úlohy prebiehal v súlade s uvedenými podrobnými dojednaniami.

6. Agentúra sprístupňuje prostredníctvom registra zriadeného podľa článku 74 zoznam členských štátov, ktoré uplatnili odseky 1 a 2 tohto článku. V uvedenom zozname sa jasne uvádzajú prenášané úlohy a príslušný orgán zodpovedný za úlohy po ich prenose.

Agentúra zohľadňuje prenos zodpovednosti za úlohy pri vykonávaní inšpekcií a iných monitorovacích činností v súlade s článkom 85.

7. Prenosy zodpovednosti podľa tohto článku sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté práva a povinnosti členských štátov podľa Chicagského dohovoru.

Keď členský štát v súlade s týmto článkom prenesie zodpovednosť za úlohy, ktoré mu priznáva Chicagský dohovor, informuje ICAO o skutočnosti, že agentúra alebo iný členský štát vykonávajú v jeho mene funkcie a povinnosti, ktoré mu vyplývajú z Chicagského dohovoru.

8. Členský štát, ktorý preniesol zodpovednosť za úlohy na agentúru alebo iný členský štát podľa odseku 1 alebo 2, môže kedykoľvek rozhodnúť o odvolaní prenosu zodpovednosti. V uvedenom prípade sa primerane uplatňujú odseky 4, 5 a 6 a odsek 7 druhý pododsek.

Článok 65

Prenos zodpovednosti na žiadosť organizácií pôsobiacich vo viac ako jednom členskom štáte

1. Organizácia môže požiadať, aby agentúra konala ako príslušný orgán zodpovedný za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov, pokiaľ ide o túto organizáciu, a to odchylne od článku 62 ods. 4, ak je táto organizácia držiteľom osvedčenia, alebo je oprávnená požiadať o osvedčenie v súlade s kapitolou III príslušný vnútroštátny orgán jedného členského štátu, ale je v situácii, alebo má v úmysle dostať sa do situácie, keď sa značná časť zariadení a pracovníkov, ktorých sa uvedené osvedčenie týka, nachádza v inom členskom štáte alebo vo viacerých iných členských štátoch.

Takúto žiadosť môžu podať aj dve alebo viaceré organizácie, ktoré sú súčasťou jedného podnikateľského zoskupenia a z ktorých každá má hlavné miesto podnikateľskej činnosti v inom členskom štáte, pričom každá je držiteľom osvedčenia alebo je oprávnená požiadať o osvedčenie v súlade s kapitolou III pre rovnaký druh leteckej činnosti.

2. Žiadosť uvedenú v odseku 1 zasielajú dotknuté organizácie agentúre a príslušným vnútroštátnym orgánom členských štátov, v ktorých majú svoje hlavné miesto podnikateľskej činnosti.

Po doručení uvedenej žiadosti sa agentúra a príslušné vnútroštátne orgány čo najskôr navzájom poradia, a ak je to potrebné, požiadajú organizácie, ktoré podali žiadosť, o doplňujúce stanovisko. Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány v rámci uvedených porád v prípade dohody o prenose zodpovednosti zohľadnia využitie inšpektorov a iných pracovníkov, ktorých majú k dispozícii dotknuté vnútroštátne príslušné orgány.

Ak po uvedených poradách agentúra alebo dotknutý príslušný vnútroštátny orgán usúdi, že žiadosť by mohla mať nepriaznivý vplyv na jeho schopnosť účinne vykonávať úlohy v oblasti osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe, alebo by mohla inak nepriaznivo ovplyvniť účinné fungovanie daného orgánu, informuje do 180 dní od dátumu doručenia tejto žiadosti dotknuté organizácie o tom, že sa domnieva, že by táto žiadosť mohla mať nepriaznivý vplyv, s uvedením jeho odôvodnenia. Uvedený informačný list sa oznamuje aj druhej strane. V uvedenom prípade sa žiadosť považuje za zamietnutú.

3. Ak žiadosť nebola zamietnutá v súlade s odsekom 2, agentúra a dotknuté príslušné vnútroštátne orgány uzatvoria podrobné dojednania týkajúce sa prenosu zodpovednosti za dotknuté úlohy. S organizáciami, ktoré požiadali agentúru, aby konala ako ich príslušný orgán, sa uvedené podrobné dojednania prekonzultujú pred ich finalizáciou. V uvedených podrobných dojednaniach sa prinajmenšom jasne určia úlohy, ktoré sa prenášajú, a stanovia sa v nich právne, praktické a administratívne dojednania potrebné na zabezpečenie riadneho prenosu a účinného a nepretržitého pokračovania plnenia príslušných úloh v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe, ako aj plynulého pokračovania činností, ktoré vykonávajú dotknuté organizácie. Podrobné dojednania obsahujú aj ustanovenia o prenose príslušných technických záznamov a dokumentácie.

Agentúra a dotknutý členský štát alebo prípadne dotknuté členské štáty zabezpečia, aby prenos zodpovednosti za úlohy prebiehal v súlade s uvedenými podrobnými dojednaniami. Agentúra pri vykonávaní uvedených dojednaní v čo najväčšej možnej miere využíva inšpektorov a iných pracovníkov, ktorí sú k dispozícii v členských štátoch.

4. Po uzavretí podrobných dojednaní podľa odseku 3 sa agentúra stáva príslušným orgánom zodpovedným za úlohy, na ktoré sa žiadosť vzťahuje, a príslušnému členskému štátu alebo príslušným členským štátom sa odoberie zodpovednosť za tieto úlohy. Pri vykonávaní zodpovednosti agentúry za prenášané úlohy sa uplatňujú kapitoly IV a V.

5. Na akýkoľvek prenos zodpovednosti za úlohy podľa tohto článku sa primerane uplatňuje článok 64 ods. 3, 6 a 7.

6. Organizácie, v prípade ktorých agentúra koná ako príslušný orgán podľa tohto článku, môžu požiadať, aby členské štáty, v ktorých majú tieto organizácie svoje hlavné miesto podnikateľskej činnosti, opätovne prevzali zodpovednosť za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov, pokiaľ ide o tieto organizácie. V uvedenom prípade sa primerane uplatňujú ustanovenia článku 64 ods. 4 až 7.

Článok 66

Mechanizmus podpory dohľadu

1. Ak sú splnené všetky tieto podmienky:

a) výsledky inšpekcií a iných monitorovacích činností, ktoré agentúra vykonáva v súlade s článkom 85, naznačujú existenciu závažnej a pretrvávajúcej neschopnosti členského štátu účinne vykonávať niektoré alebo všetky úlohy osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov podľa tohto nariadenia;

b) Komisia požiadala príslušný členský štát, aby odstránil nedostatky zistené v súlade s písmenom a);

c) členský štát uspokojivo neodstránil nedostatky a výsledná situácia ohrozuje bezpečnosť civilného letectva,

dotknutý členský štát a agentúra na žiadosť Komisie vytvoria spoločne dočasný program technickej pomoci s cieľom odstrániť zistené nedostatky a pomôcť dotknutému členskému štátu, aby do konca podpornej fázy obnovil svoju schopnosť vykonávať úlohy osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Uvedený program technickej pomoci zahŕňa najmä harmonogram programu, plánovanie a výkon úloh osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov v prípadoch, pri ktorých boli zistené nedostatky, odbornú prípravu a kvalifikácie príslušných inšpektorov a pracovníkov a organizáciu práce príslušného vnútroštátneho orgánu dotknutého členského štátu, ak má priamy vplyv na zistené nedostatky.

2. Zodpovednosť za realizáciu programu technickej pomoci zameraného na odstránenie zistených nedostatkov nesie dotknutý členský štát. Dotknutý členský štát spolupracuje pri realizácii uvedeného programu technickej pomoci na uvedený účel s agentúrou, okrem iného aj tak, že vydáva všetky potrebné pokyny príslušnému vnútroštátnemu orgánu a poskytuje akékoľvek materiálne vybavenie potrebné na úspešné vykonávanie programu pomoci.

Počas realizácie programu technickej pomoci nesie dotknutý členský štát naďalej zodpovednosť za úlohy osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2 Agentúra znáša vlastné náklady na poskytnutie pomoci dotknutému členskému štátu.

Dotknutý členský štát pri realizácii programu technickej pomoci využíva podľa potreby vzhľadom na povahu nedostatkov združenie európskych leteckých inšpektorov zriadené podľa článku 63, oprávnené subjekty podľa článku 69 a možnosti odbornej prípravy podľa článku 92.

3. Agentúra poskytuje Komisii a ostatným členským štátom aktuálne informácie o pokroku pri realizácii programu technickej pomoci.

4. Dotknutý členský štát vyvinie maximálne úsilie na obnovenie svojej schopnosti vykonávať úlohy osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov podľa tohto nariadenia. Ak dotknutý členský štát zistí, že program technickej pomoci nemožno realizovať podľa plánu, informuje o tom Komisiu a svoju zodpovednosť za úlohy osvedčovania, dohľadu a presadzovania predpisov prenesie na agentúru alebo na iný členský štát v súlade s článkom 64 alebo prijme iné opatrenia na odstránenie nedostatkov. Zodpovednosť za úlohy sa prenáša v rozsahu, ktorý je nevyhnutne potrebný na odstránenie zistených nedostatkov. Agentúra zahrnie informácie o prenesených úlohách do registra zriadeného podľa článku 74 a uvedené informácie zverejní.

5. Týmto článkom nie je dotknuté uplatňovanie iných opatrení vrátane článku 67 tohto nariadenia a nariadenia (ES) č. 2111/2005.

Článok 67

Platnosť a uznávanie osvedčení a vyhlásení

1. Osvedčenia vydané agentúrou alebo príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a vyhlásenia predložené fyzickými a právnickými osobami v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe podliehajú výlučne pravidlám, podmienkam a postupom ustanoveným v tomto nariadení a vnútroštátnym správnym požiadavkám a sú platné a uznávajú sa vo všetkých členských štátoch bez ďalších požiadaviek alebo hodnotenia

2. Ak Komisia usúdi, že právnická alebo fyzická osoba, ktorej bolo vydané osvedčenie alebo ktorá predložila vyhlásenie, už nespĺňa uplatniteľné požiadavky tohto nariadenia alebo delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, na základe odporúčania agentúry požiada členský štát zodpovedný za dohľad nad touto osobou, aby prijal náležité nápravné a bezpečnostné opatrenia vrátane obmedzenia rozsahu alebo pozastavenia doby platnosti osvedčenia. Komisia prijme vykonávacie akty obsahujúce uvedené rozhodnutie. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 127 ods. 2 Komisia prijme z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa bezpečnosti letectva okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 127 ods. 4

Odchylne od odseku 1 prestáva byť príslušné osvedčenie alebo vyhlásenie platné a prestáva sa uznávať vo všetkých členských štátoch od dátumu nadobudnutia účinnosti uvedeného vykonávacieho aktu.

3. Ak sa Komisia domnieva, že členský štát uvedený v odseku 2 prijal náležité nápravné a bezpečnostné opatrenia, na základe odporúčania agentúry rozhodne, že dotknuté osvedčenie alebo vyhlásenie je znova platné a uznáva sa vo všetkých členských štátoch v súlade s odsekom 1.

Komisia prijme vykonávacie akty obsahujúce uvedené rozhodnutie. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 127 ods. 2 Komisia prijme z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa bezpečnosti letectva okamžite uplatniteľné vykonávacie akty v súlade s postupom uvedeným v článku 127 ods. 4

4. Týmto článkom nie je dotknuté nariadenie (ES) č. 2111/2005.

Článok 68

Akceptovanie osvedčenia vydaného treťou krajinou

1. Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány môžu buď vydávať osvedčenia, ktoré sú stanovené v tomto nariadení a v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe, na základe osvedčení vydaných v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny, alebo akceptovať osvedčenia a iné príslušné dokumenty potvrdzujúce dodržiavanie pravidiel v oblasti civilného letectva, ktoré boli vydané v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny, ak je takáto možnosť stanovená v:

a) medzinárodných dohodách týkajúcich sa uznávania osvedčení uzavretých medzi Úniou a treťou krajinou;

b) delegovaných aktoch prijatých na základe odseku 3, alebo

c) v prípade, že neexistuje medzinárodná dohoda ani príslušný delegovaný akt uvedené v písmenách a) a b) tohto odseku, a bez toho, aby bol dotknutý článok 140 ods. 6 tohto nariadenia, v dohode, ktorá sa týka uznávania osvedčení, uzavretej medzi členským štátom a treťou krajinou pred nadobudnutím účinnosti nariadenia (ES) č. 1592/2002, ktorá bola oznámená Komisii a ostatným členským štátom v súlade s článkom 9 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 1592/2002 alebo s článkom 12 ods. 2 písm. a) nariadenia (ES) č. 216/2008.

2. S cieľom získať a zachovať dôveru v regulačné systémy tretích krajín je agentúra oprávnená vykonávať potrebné technické posúdenia a hodnotenia právnych predpisov tretích krajín a zahraničných leteckých orgánov. Agentúra môže na účely vykonávania týchto posúdení a hodnotení uzatvárať pracovné dojednania v súlade s článkom 90 ods. 2

3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128,v ktorých stanoví podrobné pravidlá, pokiaľ ide o akceptovanie osvedčení a iných dokumentov potvrdzujúcich dodržiavanie pravidiel v oblasti civilného letectva vydaných v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny a zabezpečujúcich úroveň bezpečnosti rovnocennú s úrovňou vyplývajúcou z tohto nariadenia, vrátane podmienok a postupov pre získanie a udržanie potrebnej dôvery v regulačné systémy tretích krajín.

Článok 69

Oprávnené subjekty

1. Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány môžu prideliť svoje úlohy súvisiace s osvedčovaním a dohľadom podľa tohto nariadenia oprávneným subjektom, ktoré boli akreditované v súlade s delegovanými aktmi uvedenými v článku 62 ods. 13 písm. f) alebo vykonávacími aktmi uvedenými v článku 62 ods. 14 prvom pododseku písm. e) ako subjekty spĺňajúce kritériá stanovené v prílohe VI.

Bez toho, aby bol dotknutý odsek 4, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány, ktoré využívajú oprávnené subjekty, vytvoria systém na túto akreditáciu a na posúdenie plnenia týchto kritérií oprávnenými subjektmi v momente akreditácie aj priebežne po nej.

Oprávnený subjekt musí byť akreditovaný buď jednotlivo agentúrou, alebo príslušným vnútroštátnym orgánom, alebo spoločne dvoma alebo viacerými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, alebo agentúrou a jedným alebo viacerými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

2. Agentúra alebo prípadne príslušný vnútroštátny orgán alebo orgány musia zmeniť, obmedziť, pozastaviť alebo zrušiť platnosť nimi udelenej akreditácie oprávneného subjektu, ak tento subjekt už nespĺňa kritériá stanovené v prílohe VI.

3. Agentúra alebo príslušný vnútroštátny orgán alebo orgány akreditujúce oprávnený subjekt môžu tomuto oprávnenému subjektu udeliť oprávnenie vydávať osvedčenia, predlžovať ich platnosť, meniť ich, obmedzovať, pozastavovať ich platnosť alebo rušiť, alebo prijímať vyhlásenia v mene agentúry alebo príslušného vnútroštátneho orgánu. Toto oprávnenie sa zahrnie do rozsahu akreditácie.

4. Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány musia bez ďalších technických požiadaviek alebo hodnotenia uznať akreditácie oprávnených subjektov udelené agentúrou a inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súlade s odsekom 1.

Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány však nie sú povinné využiť celý rozsah akreditácie udelenej iným vnútroštátnym príslušným orgánom alebo agentúrou, ani využiť celý rozsah oprávnení, ktoré danému oprávnenému subjektu udelil iný príslušný vnútroštátny orgán alebo agentúra v súlade s odsekom 3.

5. Agentúra a príslušné vnútroštátne orgány si vymieňajú informácie o udelených, obmedzených, pozastavených a zrušených akreditáciách vrátane informácií o rozsahu udelenej akreditácie a oprávnení. Agentúra uvedené informácie sprístupní prostredníctvom registra uvedeného v článku 74.

Článok 70

Bezpečnostné ustanovenia

1. Toto nariadenie a delegované a vykonávacie akty prijaté na jeho základe nebránia členskému štátu, aby okamžite reagoval na problém týkajúci sa bezpečnosti civilného letectva, ak sú splnené všetky tieto podmienky:

a) problém je spojený s vážnym rizikom pre bezpečnosť letectva a od uvedeného členského štátu sa vyžaduje okamžité opatrenie na jeho riešenie;

b) nie je možné, aby členský štát primerane vyriešil problém v súlade s týmto nariadením a s delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe;

c) prijaté opatrenia sú úmerné závažnosti problému.

Dotknutý členský štát v takom prípade okamžite prostredníctvom registra zriadeného podľa článku 74 informuje Komisiu, agentúru a ostatné členské štáty o prijatých opatreniach, ich trvaní a dôvodoch na ich prijatie.

2. Po tom, ako sa agentúre doručí oznámenie uvedené v odseku 1 tohto článku, agentúra bez zbytočného odkladu posúdi, či boli splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku. Agentúra zaradí výsledky uvedeného posúdenia do registra zriadeného podľa článku 74.

Ak sa agentúra domnieva, že uvedené podmienky boli splnené, bez zbytočného odkladu posúdi, či problém, ktorý zistil členský štát, dokáže riešiť prijatím rozhodnutí uvedených v článku 76 ods. 4 prvom pododseku, v dôsledku čoho nebude potrebné, aby daný členský štát prijal opatrenia. Ak sa agentúra domnieva, že problém môže riešiť uvedeným spôsobom, prijme zodpovedajúce rozhodnutie a informuje o tom členské štáty prostredníctvom registra zriadeného podľa článku 74. Ak sa domnieva, že problém nemožno riešiť uvedeným spôsobom, odporučí Komisii, aby delegované akty alebo vykonávacie akty prijaté na základe tohto nariadenia zmenila tak, ako to považuje za potrebné vzhľadom na uplatňovanie odseku 1 tohto článku.

Ak sa agentúra domnieva, že uvedené podmienky neboli splnené, bez zbytočného odkladu vydá odporúčanie Komisii týkajúce sa výsledkov uvedeného posúdenia. Agentúra zaradí takéto odporúčanie do registra zriadeného podľa článku 74.

3. Komisia s prihliadnutím na odporúčanie agentúry uvedené v odseku 2 treťom pododseku posúdi, či boli podmienky stanovené v odseku 1 splnené.

4. Ak Komisia usúdi, že uvedené podmienky neboli splnené, alebo ak sa nestotožní s výsledkom posúdenia agentúrou, prijme bez zbytočného odkladu zodpovedajúce vykonávacie akty obsahujúce jej rozhodnutie a uvádzajúce jej zistenie. Uvedené vykonávacie akty sa uverejnia v *Uradnom vestníku Európskej únie* a agentúra ich zaradí do registra zriadeného podľa článku 74.

Po oznámení vykonávacieho aktu, ktorým sa potvrdzuje, že uvedené podmienky neboli splnené, dotknutý členský štát okamžite zruší opatrenie prijaté v súlade s odsekom 1.

Článok 71

Ustanovenia o flexibilite

1. Členské štáty môžu udeliť všetkým fyzickým alebo právnickým osobám, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, výnimky z požiadaviek uplatniteľných na uvedené osoby podľa kapitoly III alebo podľa delegovaných alebo vykonávacích aktov prijatých na základe uvedenej kapitoly, okrem základných požiadaviek stanovených v uvedenej kapitole, v prípade naliehavých nepredvídaných okolností ovplyvňujúcich tieto osoby alebo naliehavé prevádzkové potreby týchto osôb, pričom musia byť splnené všetky nasledujúce podmienky:

a) na uvedené okolnosti alebo potreby nemožno primerane reagovať v súlade s uplatniteľnými požiadavkami;

b) je zabezpečená bezpečnosť, ochrana životného prostredia a súlad s uplatniteľnými základnými požiadavkami, v prípade potreby prostredníctvom uplatňovania opatrení na zmiernenie rizika;

c) členský štát zmiernil v najvyššej možnej miere všetky možné narušenia trhových podmienok v dôsledku udelenia výnimky a

d) rozsah pôsobnosti a trvanie výnimky sa obmedzujú na nevyhnutne potrebnú mieru a uplatňujú sa na nediskriminačnom základe.

V takom prípade príslušný členský štát bezodkladne oznámi Komisii, agentúre a ostatným členským štátom prostredníctvom registra zriadeného podľa článku 74 udelenú výnimku, jej trvanie, dôvod jej udelenia a prípadne uplatnenie potrebných zmierňujúcich opatrení.

2. Ak bola výnimka uvedená v odseku 1 tohto článku udelená na obdobie, ktorého dĺžka prevyšuje osem po sebe nasledujúcich mesiacov, alebo ak členský štát udelil rovnakú výnimku opakovane a jej celková dĺžka presahuje osem mesiacov, agentúra posúdi, či podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku boli splnené, a vydá do troch mesiacov od dátumu doručenia posledného oznámenia uvedeného v odseku 1 tohto článku odporúčanie Komisii týkajúce sa výsledkov uvedeného posúdenia. Agentúra zaradí takéto odporúčanie do registra zriadeného podľa článku 74.

V uvedenom prípade Komisia s prihliadnutím na uvedené odporúčanie posúdi, či boli uvedené podmienky splnené. Ak Komisia usúdi, že uvedené podmienky neboli splnené, alebo ak sa nestotožní s výsledkom posúdenia agentúrou, prijme do troch mesiacov odo dňa prijatia tohto odporúčania zodpovedajúci vykonávací akt obsahujúci jej rozhodnutie. Uvedené vykonávacie akty sa uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a agentúra ich zaradí do registra zriadeného podľa článku 74.

Po oznámení vykonávacieho aktu, ktorým sa potvrdzuje, že uvedené podmienky neboli splnené, dotknutý členský štát bezodkladne zruší výnimku udelenú podľa odseku 1 tohto článku.

3. Ak sa členský štát domnieva, že plnenie uplatniteľných základných požiadaviek stanovených v prílohách možno preukázať inými prostriedkami než tými, ktoré sú stanovené v delegovaných a vo vykonávacích aktoch prijatých na základe tohto nariadenia, a že uvedené prostriedky predstavujú významné výhody z hľadiska bezpečnosti civilného letectva alebo efektívnosti pre osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, alebo pre dotknuté orgány, môže Komisii a agentúre predložiť prostredníctvom registra zriadeného podľa článku 74 odôvodnenú žiadosť o zmenu dotknutého delegovaného alebo vykonávacieho aktu, na základe ktorej by umožňoval využívanie týchto iných prostriedkov.

V uvedenom prípade agentúra bez zbytočného odkladu vydá Komisii odporúčanie o tom, či žiadosť podaná členským štátom spĺňa podmienky stanovené v prvom pododseku. Ak je to vzhľadom na uplatňovanie tohto odseku potrebné, Komisia musí bezodkladne a s prihliadnutím na uvedené odporúčanie zvážiť zmenu dotknutého delegovaného alebo vykonávacieho aktu.

Článok 72

Zhromažďovanie, výmena a analýza informácií

1. Komisia, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány si v kontexte uplatňovania tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe vymieňajú všetky pre ne dostupné informácie, ktoré sú dôležité pre ostatné strany pri plnení ich úloh podľa tohto nariadenia. Príslušné orgány členských štátov poverené vyšetrovaním nehôd a incidentov v civilnom letectve alebo analýzou udalostí majú takisto oprávnenie na prístup k týmto informáciám, ktoré sú relevantné pri plnení ich úloh. Uvedené informácie možno poskytnúť aj zainteresovaným stranám v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v odseku 5.

2. Bez toho, aby boli dotknuté nariadenia (EÚ) č. 996/2010 a (EÚ) č. 376/2014, agentúra koordinuje na úrovni Únie zhromažďovanie, výmenu a analýzu informácií o otázkach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, vrátane prevádzkových letových údajov. Na tento účel môže agentúra uzatvárať s fyzickými a právnickými osobami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, alebo so združeniami takýchto osôb dojednania týkajúce sa zhromažďovania, výmeny a analýzy informácií. Pri zhromažďovaní, výmene a analýze informácií a uzatváraní takýchto dojednaní a pri ich uplatňovaní agentúra v čo najväčšej miere v súlade s odsekom 6 tohto článku, článkom 73 ods. 1 a článkami 123 a 132 tohto nariadenia obmedzuje administratívne zaťaženie dotknutých osôb a zabezpečuje primeranú ochranu informácií vrátane osobných údajov v nich uvedených.

3. Agentúra na požiadanie pomáha Komisii pri riadení európskeho centrálneho registra uvedeného v článku 8 nariadenia (EÚ) č. 376/2014.

4. Na požiadanie Komisie agentúra analyzuje naliehavé alebo dôležité problémy patriace do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia. Na účely vykonávania takejto analýzy spolupracujú s agentúrou podľa potreby príslušné vnútroštátne orgány.

5. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné pravidlá výmeny informácií podľa odseku 1 tohto článku medzi Komisiou, agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a šírenie takýchto informácií zainteresovaným stranám. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

V podrobných pravidlách uvedených v prvom pododseku tohto odseku sa zohľadní potreba:

a) poskytovať fyzickým a právnickým osobám, ktorých sa týka toto nariadenie, informácie potrebné na zabezpečenie súladu s cieľmi stanovenými v článku 1 a ich presadzovania;

b) obmedziť šírenie a využívanie informácií na to, čo je nevyhnutne potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 1;

c) zabrániť tomu, aby sa informácie sprístupňovali alebo využívali na určovanie viny alebo zodpovednosti, bez toho, aby bolo dotknuté uplatniteľné vnútroštátne trestné právo.

6. Komisia, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány, ako aj fyzické a právnické osoby a združenia týchto osôb uvedené v odseku 2 tohto článku prijmú v súlade s právom Únie a s vnútroštátnym právom opatrenia potrebné na zabezpečenie príslušnej dôvernosti informácií, ktoré im boli poskytnuté podľa tohto článku. Týmto odsekom nie sú dotknuté akékoľvek prísnejšie požiadavky na dôvernosť stanovené v nariadeniach (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 alebo iných právnych predpisoch Únie.

7. S cieľom informovať širokú verejnosť o celkovej úrovni bezpečnosti civilného letectva v Únii agentúra každý rok a vtedy, ak nastali osobitné okolnosti, uverejňuje hodnotenie bezpečnosti. Uvedené hodnotenie musí obsahovať analýzu všeobecnej bezpečnostnej situácie používajúcu jednoduché a ľahko zrozumiteľné formulácie, v ktorej sa musí uviesť, či existujú zvýšené bezpečnostné riziká.

Článok 73

Ochrana zdroja informácií

1. Ak sa príslušnému vnútroštátnemu orgánu poskytli informácie uvedené v článku 72 ods. 1 a 2, zdroj takýchto informácií sa chráni v súlade s uplatniteľným právom Únie a vnútroštátnym právom o ochrane zdroja informácií týkajúcich sa bezpečnosti civilného letectva. Ak takéto informácie poskytne Komisii alebo agentúre fyzická osoba, zdroj takýchto informácií sa nesmie prezradiť a osobné údaje uvedeného zdroja nesmú byť zaznamenané spolu s poskytnutými informáciami.

2. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatniteľné vnútroštátne trestné právo, členské štáty sa zdržia začatia konania v súvislosti s vopred neplánovaným alebo neúmyselným porušením zákona, na ktoré boli upozornené len tým, že o uvedenom porušení dostali správu podľa tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe.

Prvý pododsek sa neuplatňuje v prípade úmyselného porušenia predpisov alebo v prípade, keď došlo k očividnému, zásadnému a závažnému nezohľadneniu zjavného rizika a závažnému pracovnému zlyhaniu spočívajúcemu v nevykonaní opatrení, ktoré sa za daných okolností jednoznačne mali vykonať, čím sa spôsobila predvídateľná škoda osobe alebo na majetku, alebo sa výrazne ohrozila úroveň bezpečnosti civilného letectva.

3. Členské štáty môžu zachovať alebo prijať opatrenia na posilnenie ochrany zdrojov informácií uvedených v odseku 1.

4. Zamestnanci a zmluvní pracovníci, ktorí poskytnú informácie v rámci uplatňovania tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, sa na základe poskytnutých informácií nesmú stať predmetom akejkoľvek zaujatosti zo strany svojho zamestnávateľa alebo organizácie, pre ktorú sa poskytujú služby.

Prvý pododsek sa neuplatňuje v prípade úmyselného porušenia predpisov alebo v prípade, keď došlo k očividnému, zásadnému a závažnému nezohľadneniu zjavného rizika a závažnému pracovnému zlyhaniu spočívajúcemu v nevykonaní opatrení, ktoré sa za daných okolností jednoznačne mali vykonať, čím sa spôsobila predvídateľná škoda osobe alebo na majetku, alebo sa výrazne ohrozila bezpečnosť civilného letectva.

5. Tento článok nebráni Komisii, agentúre a členským štátom, aby prijímali opatrenia potrebné na udržiavanie alebo zvyšovanie bezpečnosti civilného letectva.

6. Týmto článkom nie sú dotknuté pravidlá o ochrane zdroja informácií stanovené v nariadeniach (EÚ) č. 996/2010 a (EÚ) č. 376/2014.

Článok 74

Register informácií

1. Agentúra zriadi a spravuje, v spolupráci s Komisiou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, register informácií potrebný na zabezpečenie účinnej spolupráce medzi agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súvislosti s výkonom ich úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov podľa tohto nariadenia.

Uvedený register obsahuje informácie o:

a) osvedčeniach vydaných a vyhláseniach prijatých agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súlade s kapitolou III a článkami 64 a 65 a článkami 77 až 82;

b) osvedčeniach vydaných a vyhláseniach prijatých oprávnenými subjektmi v mene agentúry a príslušných vnútroštátnych orgánov v súlade s článkom 69 ods. 3;

c) akreditáciách udelených oprávneným subjektom agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súlade s článkom 69 vrátane informácií o rozsahu akreditácie a udelených oprávnení;

d) opatreniach prijatých členskými štátmi podľa článku 2 ods. 6 a 7, ako aj príslušných rozhodnutiach Komisie;

e) rozhodnutiach členských štátov prijatých podľa článku 2 ods. 8;

f) rozhodnutiach členských štátov prijatých podľa článku 41 ods. 5;

g) prenose zodpovednosti za úlohy členskými štátmi na agentúru alebo iný členský štát v súlade s článkami 64 a 65 vrátane podrobností o úlohách, ktoré sa preniesli;

h) rozhodnutiach Komisie prijatých v súlade s článkom 67;

i) oznámeniach príslušných vnútroštátnych orgánov o individuálnych schémach špecifikácií času letu predkladaných agentúre na základe delegovaných aktov prijatých v súlade s článkom 32 ods. 1 písm. b) a príslušných stanoviskách agentúry vydaných v súlade s článkom 76 ods. 7;

j) oznámeniach členských štátov o opatreniach prijatých v bezprostrednej reakcii na problém týkajúci sa bezpečnosti civilného letectva a o udelení výnimiek, ako aj o príslušných odporúčaniach agentúry a rozhodnutiach Komisie podľa článku 70 ods. 1 a článku 71 ods. 1;

k) žiadostiach členských štátov týkajúcich sa iných spôsobov dosiahnutia súladu so základnými požiadavkami a zodpovedajúcich odporúčaniach agentúry podľa článku 71 ods. 3;

l) oznámeniach agentúry a príslušných rozhodnutiach Komisie podľa článku 76 ods. 4;

m) informáciách, ktoré majú k dispozícii príslušné vnútroštátne orgány a týkajú sa činností lietadiel, ktoré sa podieľajú na iných činnostiach než obchodná letecká doprava;

n) informáciách týkajúcich sa vykonávania medzinárodných noriem a odporúčaných postupov, ako sa uvádza v článku 90 ods. 4;

o) rozhodnutiach členských štátov a Komisie, ktoré boli oznámené podľa článku 62 ods. 5 vrátane informácií o úlohách, ktoré sa vykonávajú spoločne;

p) výnimkách, ktoré udelili členské štáty podľa článku 41 ods. 6, a o príslušných rozhodnutiach Komisie;

q) opatreniach agentúry, ktoré sa týkajú letov nad oblasťami, v ktorých prebieha konflikt, uplatňovaných v súlade s článkom 88 ods. 3;

r) iných informáciách, ktoré môžu byť potrebné na zabezpečenie účinnej spolupráce medzi agentúrou a príslušnými vnútroštátnymi orgánmi v súvislosti s plnením ich úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov podľa tohto nariadenia.

2. Príslušné vnútroštátne orgány, poverení leteckí lekári a poverené letecké zdravotnícke zariadenia si prostredníctvom registra vymieňajú aj informácie o zdravotnej spôsobilosti pilotov. Všetky takéto informácie, ktoré predstavujú osobné údaje, vrátane údajov o zdravotnom stave sa obmedzia na to, čo je nevyhnutne potrebné na zabezpečenie účinného osvedčovania pilotov a dohľadu nad nimi v súlade s článkom 21.

3. Žiadne osobné údaje obsiahnuté v registri ani údaje o zdravotnom stave sa nesmú uchovávať dlhšie, ako je nevyhnutné na účely, na ktoré boli tieto údaje zozbierané alebo na ktoré prebieha ich ďalšie spracúvanie.

4. Členské štáty a agentúra musia zabezpečiť, aby dotknuté osoby, ktorých osobné údaje sa spracúvajú v registri, boli o tejto skutočnosti vopred informované.

5. Členské štáty a agentúra môžu obmedziť rozsah práv dotknutých osôb na prístup, opravu alebo výmaz osobných údajov obsiahnutých v registri v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na zaistenie bezpečnosti civilného letectva, v súlade s článkom 23 nariadenia (EÚ) 2016/679 a článkom 20 nariadenia (ES) č. 45/2001.

6. Bez toho, aby tým bol dotknutý odsek 7, Komisia, agentúra, príslušné vnútroštátne orgány a ktorýkoľvek príslušný orgán členského štátu poverený vyšetrovaním nehôd a incidentov v civilnom letectve musia mať na účely plnenia svojich úloh bezpečný prístup online a ku všetkým informáciám obsiahnutým v registri.

V prípade potreby môže Komisia a agentúra zainteresovaným stranám poskytnúť určité informácie obsiahnuté v registri, okrem informácií uvedených v odseku 2, alebo ich zverejniť.

Agentúra v každom prípade sprístupňuje informácie týkajúce sa:

a) osvedčení vydaných a vyhlásení doručených v súlade s článkom 2 ods. 4;

b) rozhodnutia Komisie alebo členského štátu, ktoré boli oznámené podľa článku 2 ods. 6 a 7;

c) rozhodnutia členského štátu, ktoré boli oznámené podľa článku 2 ods. 11 druhého pododseku.

7. Informácie obsiahnuté v registri sú chránené pred neoprávneným prístupom prostredníctvom vhodných nástrojov a protokolov. Prístup k informáciám uvedeným v odseku 2 a ich zverejnenie sa obmedzuje na osoby, ktoré sú zodpovedné za osvedčovanie pilotov a dohľad nad ich zdravotnou spôsobilosťou, na účely plnenia ich úloh podľa tohto nariadenia. Obmedzený prístup k týmto informáciám na účely zabezpečenia riadneho fungovania registra, najmä na jeho technickú údržbu, je možné poskytnúť aj iným povereným osobám. Osoby oprávnené na prístup k informáciám, ktoré obsahujú osobné údaje, musia vopred absolvovať odbornú prípravu v oblasti platných právnych predpisov týkajúcich sa ochrany osobných údajov a súvisiacich bezpečnostných opatrení.

8. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví pravidlá potrebné na fungovanie a spravovanie registra a podrobné požiadavky, pokiaľ ide o:

a) technické aspekty zriadenia a údržby registra;

b) klasifikáciu informácií, ktoré majú Komisia, agentúra a príslušné orgány členských štátov odosielať na účely zaradenia do registra, vrátane formy a spôsobu odoslania takýchto informácií;

c) pravidelné a normalizované aktualizovanie informácií obsiahnutých v registri;

d) podrobné dojednania pre šírenie a uverejňovanie určitých informácií obsiahnutých v registri v súlade s odsekom 6 tohto článku;

e) klasifikáciu informácií o zdravotnej spôsobilosti pilotov, ktoré majú príslušné vnútroštátne orgány, poverení leteckí lekári a poverené letecké zdravotnícke zariadenia odosielať na účely zaradenia do registra, vrátane formy a spôsobu odosielania takýchto informácií;

f) podrobné dojednania pre ochranu informácií obsiahnutých v registri pred neoprávneným prístupom, pre obmedzenie prístupu k informáciám a pre ochranu osobných údajov obsiahnutých v registri v súlade s uplatniteľným právom Únie o ochrane osobných údajov, najmä pred náhodným alebo nezákonným zničením, stratou, pozmenením alebo zverejnením;

g) maximálnu povolenú dobu uchovávania osobných údajov obsiahnutých v registri vrátane informácií týkajúcich sa zdravotnej spôsobilosti pilotov, ktoré predstavujú osobné údaje;

h) podrobné podmienky, v súlade s ktorými členské štáty a agentúra môžu obmedziť práva dotknutých osôb na prístup k osobným údajom obsiahnutým v registri, ich opravu alebo výmaz osobných údajov na účely odseku 5 tohto článku.

Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

KAPITOLA V

AGENTÚRA EURÓPSKEJ ÚNIE PRE BEZPEČNOSŤ LETECTVA

ODDIEL I

Úlohy

Článok 75

Zriadenie a funkcie agentúry

1. Týmto sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva.

2. Na účely zabezpečenia riadneho fungovania a rozvoja civilného letectva v Únii v súlade s cieľmi stanovenými v článku 1 agentúra:

a) plní akékoľvek úlohy a zaujíma stanoviská ku všetkým záležitostiam, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;

b) pomáha Komisii prostredníctvom prípravy opatrení, ktoré sa majú prijať podľa tohto nariadenia. Ak uvedené opatrenia obsahujú technické predpisy, Komisia nesmie zmeniť ich obsah bez predchádzajúcej koordinácie s agentúrou;

c) poskytuje Komisii potrebnú technickú, vedeckú a administratívnu pomoc na plnenie jej úloh;

d) prijíma potrebné opatrenia v rámci právomocí, ktoré na ňu boli prenesené prostredníctvom tohto nariadenia alebo iného právneho predpisu Únie;

e) vykonáva inšpekcie, iné monitorovacie činnosti a vyšetrovania potrebné na plnenie svojich úloh podľa tohto nariadenia, alebo, o ktoré ju požiada Komisia;

f) v rámci svojich právomocí plní v mene členských štátov funkcie a úlohy, ktoré sú im pridelené v súlade s platnými medzinárodnými dohovormi, najmä Chicagským dohovorom;

g) podporuje príslušné vnútroštátne orgány pri plnení ich úloh, najmä tým, že im poskytne fórum na výmenu informácií a odborných znalostí;

h) na požiadanie Komisie prispieva v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, k vytváraniu, meraniu, vykazovaniu a analýze ukazovateľov výkonnosti v prípadoch, keď sa právom Únie určujú systémy výkonnosti týkajúce sa civilného letectva;

i) presadzuje na medzinárodnej úrovni normy a predpisy Únie v oblasti letectva nadväzovaním vhodnej spolupráce s príslušnými orgánmi tretích krajín a medzinárodnými organizáciami;

j) spolupracuje s inými inštitúciami, orgánmi úradmi a agentúrami Únie v tých oblastiach, v ktorých sa ich činnosť týka technických aspektov civilného letectva.

Článok 76

Opatrenia agentúry

1. Agentúra na požiadanie pomáha Komisii pri príprave návrhov na zmeny tohto nariadenia a návrhov delegovaných a vykonávacích aktov, ktoré sa majú prijať na základe tohto nariadenia v súlade so zásadami stanovenými v článku 4. Dokumenty, ktoré agentúra predkladá Komisii na uvedené účely, musia mať formu stanovísk.

2. Agentúra vydáva odporúčania adresované Komisii na účely uplatňovania článkov 70 a 71.

3. Agentúra v súlade s článkom 115 a uplatniteľnými delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na základe tohto nariadenia vydáva certifikačné špecifikácie a iné podrobné špecifikácie, prijateľné spôsoby dosiahnutia súladu a poradenský materiál pre uplatňovanie tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe.

4. Agentúra prijíma príslušné rozhodnutia na účely uplatňovania odseku 6 tohto článku, článkov 77 až 83, 85 a 126, a ak jej boli pridelené úlohy podľa článkov 64 a 65.

Agentúra môže udeľovať výnimky akejkoľvek právnickej alebo fyzickej osobe, ktorej vydala osvedčenie v situáciách a za podmienok stanovených v článku 71 ods. 1

V takom prípade agentúra bezodkladne oznamuje Komisii a členským štátom prostredníctvom registra zriadeného podľa článku 74 udelené výnimky, dôvody ich udelenia a prípadne prijaté nevyhnutné zmierňujúce opatrenia.

Ak bola výnimka udelená na obdobie presahujúce osem po sebe nasledujúcich mesiacov alebo ak agentúra udelila rovnakú výnimku opakovane a jej celková dĺžka presahuje osem mesiacov, Komisia posúdi, či boli splnené podmienky stanovené v článku 71 ods. 1 Ak Komisia usúdi, že to tak nie je, prijme zodpovedajúce vykonávacie akty obsahujúce jej rozhodnutie. Uvedené vykonávacie akty sa uverejnia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a agentúra ich zaradí do registra zriadeného podľa článku 74.

Po oznámení uvedeného vykonávacieho aktu musí agentúra výnimku bezodkladne zrušiť.

5. Agentúra vydáva správy o inšpekciách a iných monitorovacích činnostiach vykonávaných podľa článku 85.

6. Agentúra bez zbytočného odkladu reaguje na naliehavý bezpečnostný problém patriaci do pôsobnosti tohto nariadenia:

a) určením nápravných opatrení, ktoré majú prijať fyzické a právnické osoby, vo vzťahu ku ktorým koná ako príslušný orgán, a sprístupnením súvisiacich informácií vrátane smerníc alebo odporúčaní týmto osobám, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie cieľov stanovených v článku 1. Agentúra môže tiež vydávať bezpečnostné bulletiny, ktoré obsahujú nezáväzné informácie alebo odporúčania určené iným fyzickým a právnickým osobám zapojeným do leteckých činností;

b) určením bezpečnostných cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť, a odporúčaním nápravných opatrení, ktoré majú prijať príslušné vnútroštátne orgány, a sprístupnením súvisiacich informácií týmto príslušným vnútroštátnym orgánom, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie cieľov stanovených v článku 1.

Pokiaľ ide o písmeno b), príslušné vnútroštátne orgány bez zbytočného odkladu informujú agentúru o opatreniach prijatých na dosiahnutie uvedených bezpečnostných cieľov, ktoré určila agentúra. Okrem toho, ak sa problém týka viacerých členských štátov, dotknuté príslušné vnútroštátne orgány spolupracujú s agentúrou s cieľom zabezpečiť, aby sa opatrenia potrebné na dosiahnutie týchto bezpečnostných cieľov prijímali koordinovane.

7. Agentúra vydáva stanoviská k individuálnym schémam špecifikácií času letu, ktoré navrhujú členské štáty na základe delegovaných aktov prijatých v súlade s článkom 32 ods. 1 písm. b) a ktoré sa odchyľujú od certifikačných špecifikácií prijatých agentúrou.

Článok 77

Letová spôsobilosť a environmentálne osvedčovanie

1. S ohľadom na výrobky, súčasti, nenainštalované vybavenie a vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a článku 2 ods. 1 písm. b) bode i) vykonáva agentúra v mene členských štátov v prípade potreby a tak, ako je uvedené v Chicagskom dohovore alebo prílohách k tomuto dohovoru, funkcie a úlohy štátu projektovania, výroby alebo registrácie, pokiaľ sa tieto funkcie a úlohy týkajú osvedčovania projektov a povinných informácií o zachovaní letovej spôsobilosti. Na tento účel agentúra najmä:

a) stanovuje a oznamuje žiadateľovi základné požiadavky osvedčovania v prípade každého projektu výrobku a vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel, v súvislosti s ktorým bola v súlade s článkom 11 alebo článkom 56 ods. 1 podaná žiadosť o typové osvedčenie, typové osvedčenie s obmedzeniami, zmenu typového osvedčenia alebo typového osvedčenia s obmedzeniami vrátane doplnkového typového osvedčenia, schválenia postupu opráv alebo schválenia údajov o prevádzkovej spôsobilosti;

b) v prípade každého projektu súčasti alebo nenainštalovaného vybavenia, v súvislosti s ktorými bola podaná žiadosť o osvedčenie v súlade s článkom 12, 13 alebo článkom 56 ods. 1, stanovuje a oznamuje žiadateľovi základné požiadavky osvedčovania;

c) v prípade lietadla, v súvislosti s ktorým bola podaná žiadosť o letové povolenie v súlade s článkom 18 ods. 2 prvým pododsekom písm. b) alebo článkom 56 ods. 1, vydáva schválenie súvisiacich letových podmienok týkajúcich sa projektu;

d) stanovuje a sprístupňuje špecifikácie letovej spôsobilosti a environmentálnej kompatibility uplatniteľné na projekt výrobkov, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel, ktoré sú predmetom vyhlásenia v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a) alebo článkom 56 ods. 5;

e) zodpovedá za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o typové osvedčenia, typové osvedčenia s obmedzeniami, osvedčenia zmien vrátane doplnkových typových osvedčení, schválenia postupov opráv a schválenia údajov o prevádzkovej spôsobilosti v súvislosti s projektom výrobkov v súlade s článkom 11, článkom 18 ods. 1 písm. b) alebo článkom 56 ods. 1;

f) zodpovedá za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o osvedčenia týkajúce sa projektu súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel v súlade s článkami 12 a 13 a článkom 56 ods. 1;

g) vydáva príslušné karty environmentálnych údajov o projekte výrobkov, ktoré osvedčuje v súlade s článkom 11 a článkom 56 ods. 1;

h) zabezpečuje funkcie zachovania letovej spôsobilosti v súvislosti s projektom výrobkov, projektom súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel, pre ktoré vydala osvedčenie a nad ktorými vykonáva dohľad, a tiež bez zbytočného odkladu reaguje na problém v oblasti bezpečnosti alebo bezpečnostnej ochrany a vydáva a šíri príslušné povinné informácie.

2. Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2 vzhľadom na:

a) schválenia organizácií zodpovedných za projekt výrobkov, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel a vyhlásenia, ktoré tieto organizácie vydávajú, v súlade s článkom 15 ods. 1, článkom 19 ods. 1 písm. g) a článkom 56 ods. 1 a 5;

b) schválenia organizácií zodpovedných za výrobu, údržbu a riadenie zachovania letovej spôsobilosti výrobkov, súčastí, nenainštalovaného vybavenia a vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel a organizácií podieľajúcich sa na výcviku pracovníkov zodpovedných za prepustenie výrobku, súčasti, nenainštalovaného vybavenia alebo vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel po údržbe do prevádzky a vyhlásenia, ktoré tieto organizácie vydávajú, v súlade s článkom 15, článkom 19 ods. 1 písm. g) a článkom 56 ods. 1 a 5, ak tieto organizácie majú hlavné miesto podnikateľskej činnosti mimo území, za ktoré sú podľa Chicagského dohovoru zodpovedné členské štáty.

3. Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o vyhlásenia, ktoré organizácie vydali v súlade s článkom 18 ods. 1 písm. a) a článkom 56 ods. 5 a ktoré sa týkajú súladu projektu výrobku, súčasti, nenainštalovaného vybavenia alebo vybavenia na diaľkové ovládanie bezpilotného lietadla s podrobnými technickými špecifikáciami.

Článok 78

Osvedčovanie posádky

1. Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o schválenia výcvikových organizácií pilotov, výcvikových organizácií palubných sprievodcov a poverených leteckých zdravotníckych zariadení uvedených v článku 24 a článku 56 ods. 1 a 5 a o vyhlásenia, ktoré tieto organizácie vydávajú, ak tieto organizácie a zariadenia majú hlavné miesto podnikateľskej činnosti mimo území, za ktoré sú zodpovedné členské štáty podľa Chicagského dohovoru.

2. Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o osvedčenia a vyhlásenia týkajúce sa výcvikových zariadení na simuláciu letu v súlade s článkom 25 a článkom 56 ods. 1 a 5, v každom z týchto prípadov:

a) zariadenie prevádzkuje organizácia s hlavným miestom podnikateľskej činnosti mimo území, za ktoré sú zodpovedné členské štáty podľa Chicagského dohovoru;

b) zariadenie sa nachádza mimo území, za ktoré sú zodpovedné členské štáty podľa Chicagského dohovoru.

Článok 79

Osvedčovanie vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou

Pokiaľ ide o vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou uvedené v článku 35, agentúra:

a) stanovuje a oznamuje žiadateľovi podrobné špecifikácie, ktoré sa vzťahujú na vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou podliehajúce osvedčovaniu v súlade s článkom 35;

b) stanovuje a sprístupňuje podrobné špecifikácie, ktoré sa vzťahujú na vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou, ktoré je predmetom vyhlásenia v súlade s článkom 35;

c) je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o osvedčenia a vyhlásenia v súlade s článkom 35 týkajúce sa vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou.

Článok 80

ATM/ANS

1. Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2 vzhľadom na:

a) osvedčenia pre poskytovateľov ATM/ANS uvedených v článku 41, ak títo poskytovatelia majú svoje hlavné miesto podnikateľskej činnosti mimo území, za ktoré sú zodpovedné členské štáty podľa Chicagského dohovoru, a ak sú zodpovední za poskytovanie ATM/ANS vo vzdušnom priestore nad územím, na ktoré sa vzťahujú zmluvy;

b) osvedčenia pre poskytovateľov ATM/ANS uvedených v článku 41, ak títo poskytovatelia poskytujú celoeurópske ATM/ANS;

c) osvedčenia pre organizácie uvedené v článku 42 a vyhlásenia, ktoré tieto organizácie vydávajú, ak sa tieto organizácie podieľajú na projektovaní, výrobe alebo údržbe systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS, ktoré sa používajú pri poskytovaní služieb uvedených v písmene b) tohto odseku, a tiež ak prispievajú k vykonávaniu výskumného projektu ATM jednotného európskeho neba (SESAR);

d) vyhlásenia poskytovateľov ATM/ANS, ktorým agentúra vydala osvedčenie v súlade s písmenami a) a b) tohto odseku, pokiaľ ide o systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, ktoré títo poskytovatelia uviedli do prevádzky v súlade s článkom 45 ods. 1

2. Pokiaľ ide o systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS uvedené v článku 45 vrátane prípadov, keď prispievajú k vykonávaniu projektu SESAR, agentúra v prípade, že sa tak ustanovuje v delegovaných aktoch uvedených v článku 47:

a) stanovuje a oznamuje žiadateľovi podrobné špecifikácie, ktoré sa vzťahujú na systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, ktoré sú predmetom osvedčovania v súlade s článkom 45 ods. 2;

b) stanovuje a sprístupňuje podrobné špecifikácie, ktoré sa vzťahujú na systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, ktoré sú predmetom vyhlásenia v súlade s článkom 45 ods. 2;

c) je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o osvedčenia a vyhlásenia týkajúce sa systémov ATM/ANS a komponentov ATM/ANS v súlade s článkom 45 ods. 2

Článok 81

Osvedčovanie výcvikových organizácií pre riadiacich letovej prevádzky

Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o osvedčenia pre výcvikové organizácie pre riadiacich letovej prevádzky uvedené v článku 51, ak tieto organizácie majú hlavné miesto podnikateľskej činnosti a prípadne aj pracovníkov mimo území, za ktoré sú zodpovedné členské štáty podľa Chicagského dohovoru.

Článok 82

Prevádzkovatelia lietadiel z tretej krajiny a medzinárodný dohľad nad bezpečnosťou

1. Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o povolenia a vyhlásenia pre prevádzku lietadiel a leteckých prevádzkovateľov podľa článku 60, ak členský štát vo vzťahu k dotknutým leteckým prevádzkovateľom nevykonáva funkcie a povinnosti štátu prevádzkovateľa.

2. Agentúra je zodpovedná za úlohy súvisiace s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2, pokiaľ ide o povolenia pre lietadlá a pilotov uvedené v článku 61 ods. 1 písm. a).

3. Agentúra pomáha na požiadanie Komisii pri vykonávaní nariadenia (ES) č. 2111/2005 vykonaním všetkých potrebných posúdení bezpečnosti, vrátane návštev na mieste, týkajúcich sa leteckých prevádzkovateľov z tretích krajín a orgánov zodpovedných za dohľad nad nimi. Výsledky týchto posúdení spolu s príslušnými odporúčaniami poskytuje Komisii.

Článok 83

Vyšetrovania, ktoré vykonáva agentúra

1. Agentúra vykonáva buď priamo, alebo prostredníctvom príslušných vnútroštátnych úradov alebo oprávnených subjektov vyšetrovania potrebné na vykonávanie jej úloh súvisiacich s osvedčovaním, dohľadom a presadzovaním predpisov v súlade s článkom 62 ods. 2

2. Na účely vykonávania vyšetrovaní uvedených v odseku 1 je agentúra splnomocnená:

a) požadovať od právnických alebo fyzických osôb, ktorým vydala osvedčenie alebo ktoré jej predložili vyhlásenie, aby agentúre poskytli všetky potrebné informácie;

b) požadovať od uvedených osôb ústne vysvetlenie akejkoľvek skutočnosti, dokumentu, predmetu, postupu alebo inej záležitosti, aby bolo možné zistiť, či tieto osoby spĺňajú požiadavky tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe;

c) vstupovať do relevantných priestorov, na relevantné pozemky a do relevantných dopravných prostriedkov uvedených osôb;

d) prezerať, kopírovať alebo excerpovať všetky relevantné dokumenty, záznamy alebo údaje, ktoré majú uvedené osoby v držbe alebo ku ktorým majú prístup, bez ohľadu na to, na akom médiu sú tieto informácie uchovávané.

Ak je to potrebné na zistenie, či osoba, ktorej agentúra vydala osvedčenie alebo ktorá agentúre predložila vyhlásenie, spĺňa požiadavky tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, agentúra je takisto splnomocnená vykonávať právomoci uvedené v prvom pododseku vo vzťahu k akejkoľvek inej právnickej alebo fyzickej osobe, o ktorej možno odôvodnene predpokladať, že má informácie relevantné na tieto účely, alebo má ku nim prístup. Právomoci ustanovené v tomto odseku sa vykonávajú v súlade s vnútroštátnym právom členského štátu alebo tretej krajiny, v ktorých sa uskutočňuje vyšetrovanie, pri riadnom zohľadnení práv a oprávnených záujmov dotknutých osôb a v súlade so zásadou proporcionality.

Ak je na vstup do relevantných priestorov, na relevantné pozemky a do relevantných dopravných prostriedkov podľa písmena c) prvého pododseku v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom potrebné predchádzajúce povolenie súdneho alebo správneho orgánu dotknutého členského štátu alebo tretej krajiny, uvedené právomoci sa môžu uplatňovať len po získaní takéhoto predchádzajúceho povolenia.

3. Agentúra zabezpečí, aby jej zamestnanci a prípadne aj iní odborníci zúčastňujúci sa na vyšetrovaní, boli dostatočne kvalifikovaní, primerane poučení a náležite oprávnení. Uvedené osoby vykonávajú svoje právomoci po preukázaní sa písomným oprávnením.

4. Úradníci príslušných orgánov členského štátu, na území ktorého má vyšetrovanie prebiehať, na žiadosť agentúry pomáhajú pri vykonávaní vyšetrovania. Ak je potrebná takáto pomoc, agentúra v dostatočnom čase pred vyšetrovaním informuje členský štát, na území ktorého sa má vyšetrovanie vykonať, o vyšetrovaní a o potrebe pomoci.

Článok 84

Pokuty a pravidelné sankčné platby

1. Komisia môže na žiadosť agentúry uložiť právnickej alebo fyzickej osobe, ktorej agentúra vydala osvedčenie alebo ktorá agentúre predložila vyhlásenie v súlade s týmto nariadením, buď jednu, alebo obidve z týchto sankcií:

a) pokutu, ak táto osoba úmyselne alebo z nedbanlivosti porušila niektoré z ustanovení tohto nariadenia alebo delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe;

b) pravidelné sankčné platby, ak táto osoba naďalej porušuje niektoré z uvedených ustanovení, s cieľom donútiť túto osobu k dodržiavaniu uvedených ustanovení.

2. Pokuty a pravidelné sankčné platby uvedené v odseku 1 musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Musia byť stanovené tak, aby zohľadňovali závažnosť prípadu, a to predovšetkým rozsah ohrozenia bezpečnosti alebo ochrany životného prostredia, činnosť, ktorej sa porušenie týka, a ekonomickú výkonnosť dotknutej právnickej alebo fyzickej osoby.

Výška pokút nesmie presiahnuť 4 % ročného príjmu alebo obratu dotknutej právnickej alebo fyzickej osoby. Výška pravidelných sankčných platieb nesmie presiahnuť 2,5 % priemerného denného príjmu alebo obratu dotknutej právnickej alebo fyzickej osoby.

3. Komisia môže ukladať pokuty a pravidelné sankčné platby podľa odseku 1 len vtedy, ak sú iné opatrenia ustanovené v tomto nariadení a v delegovaných a vykonávacích aktoch prijatých na jeho základe na riešenie takýchto porušení nevhodné alebo neprimerané.

4. Komisia prijme so zreteľom na ukladanie pokút a pravidelných sankčných platieb v súlade s týmto článkom delegované akty v súlade s článkom 128, v ktorých stanoví:

a) podrobné kritériá a podrobnú metodiku stanovenia sumy pokút a pravidelných sankčných platieb;

b) podrobné pravidlá vyšetrovania, prijímania súvisiacich opatrení a podávania správ, ako aj rozhodovania vrátane ustanovení o práve na obhajobu, prístupe k spisu, právnom zastúpení, dôvernosti a dočasných ustanoveniach a

c) postupy pre výber pokút a pravidelných sankčných platieb.

5. Súdny dvor má neobmedzenú právomoc, pokiaľ ide o preskúmanie rozhodnutí Komisie prijatých podľa odseku 1. Môže zrušiť, znížiť alebo zvýšiť uloženú pokutu alebo uložené pravidelné sankčné platby.

6. Rozhodnutia Komisie prijaté podľa odseku 1 nemajú trestnoprávny charakter.

Článok 85

Monitorovanie členských štátov

1. Agentúra pomáha Komisii pri monitorovaní uplatňovania tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe zo strany členských štátov vykonávaním inšpekcií a iných monitorovacích činností. Uvedené inšpekcie a iné monitorovacie činnosti sa zameriavajú aj na pomoc členským štátom pri zabezpečovaní jednotného uplatňovania tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe a pri výmene najlepších postupov.

Agentúra oznamuje Komisii inšpekcie a iné monitorovacie činnosti vykonávané podľa tohto odseku.

2. Na účely vykonávania inšpekcií a iných monitorovacích činností uvedených v odseku 1 je agentúra splnomocnená:

a) požiadať ktorýkoľvek vnútroštátny príslušný orgán a ktorúkoľvek fyzickú a právnickú osobu, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, o poskytnutie všetkých potrebných informácií agentúre;

b) požiadať uvedené orgány a osoby o ústne vysvetlenie akejkoľvek skutočnosti, dokumentu, predmetu, postupu alebo inej záležitosti na zistenie, či členský štát spĺňa požiadavky tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe;

c) vstupovať do relevantných priestorov, na relevantné pozemky a do relevantných dopravných prostriedkov uvedených orgánov a osôb;

d) prezerať, kopírovať alebo excerpovať všetky relevantné dokumenty, záznamy alebo údaje, ktoré majú uvedené orgány a osoby v držbe alebo ku ktorým majú prístup, bez ohľadu na to, na akom médiu sú tieto informácie uchovávané.

Ak je to potrebné na zistenie, či členský štát spĺňa požiadavky tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe, agentúra je takisto splnomocnená vykonávať právomoci uvedené v prvom pododseku vo vzťahu k akejkoľvek inej právnickej alebo fyzickej osobe, o ktorej možno odôvodnene predpokladať, že má informácie relevantné na tieto účely, alebo má ku nim prístup.

Právomoci ustanovené v tomto odseku sa vykonávajú v súlade s vnútroštátnym právom členského štátu, v ktorom sa uskutočňuje inšpekcia alebo iné monitorovacie činnosti, pri riadnom zohľadnení práv a oprávnených záujmov dotknutých orgánov a osôb a v súlade so zásadou proporcionality. Ak je na vstup do relevantných priestorov, na relevantné pozemky a do relevantných dopravných prostriedkov podľa písmena c) prvého pododseku v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom potrebné predchádzajúce povolenie súdneho alebo správneho orgánu príslušného členského štátu, uvedené právomoci sa môžu uplatňovať len po získaní takéhoto predchádzajúceho povolenia.

3. Agentúra zabezpečí, aby jej zamestnanci a prípadne aj iní odborníci zúčastňujúci sa na inšpekcii alebo inej monitorovacej činnosti boli dostatočne kvalifikovaní a primerane poučení. V prípade inšpekcií uvedené osoby vykonávajú svoje právomoci po preukázaní sa písomným oprávnením.

Agentúra v dostatočnom predstihu pred inšpekciou informuje dotknutý členský štát o predmete danej činnosti, jej účele a dátume, keď by sa mala začať, a o totožnosti svojich zamestnancov a všetkých ďalších odborníkov vykonávajúcich túto činnosť.

4. Dotknutý členský štát musí inšpekciu alebo inú monitorovaciu činnosť uľahčiť. Zabezpečuje, aby dotknuté orgány a osoby spolupracovali s agentúrou.

Ak právnická alebo fyzická osoba s agentúrou nespolupracuje, príslušné orgány dotknutého členského štátu musia poskytnúť agentúre potrebnú pomoc, aby mohla vykonať inšpekciu alebo inú monitorovaciu činnosť.

5. Ak vykonávanie inšpekcie alebo inej monitorovacej činnosti podľa tohto článku zahŕňa inšpekciu alebo inú monitorovaciu činnosť právnickej alebo fyzickej osoby, na ktorú sa vzťahuje toto nariadenie, uplatňuje sa článok 83 ods. 2, 3 a 4.

6. Na žiadosť členského štátu sa mu sprístupnia správy, ktoré agentúra vypracovala podľa odseku 1, a to v úradnom jazyku Únie alebo v jazykoch členského štátu, v ktorom sa inšpekcia vykonala.

7. Agentúra uverejňuje súhrn informácií o uplatňovaní tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe každým členským štátom. Agentúra musí zahrnúť uvedené informácie do výročného prehľadu bezpečnosti uvedeného v článku 72 ods. 7

8. Agentúra so zreteľom na ciele stanovené v článku 1 prispieva k posúdeniu vplyvu vykonávania tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe bez toho, aby boli dotknuté posúdenia Komisie podľa článku 124.

9. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné pravidlá týkajúce sa pracovných metód agentúry na účely vykonávania úloh podľa tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

Článok 86

Výskum a inovácie

1. Agentúra pomáha Komisii a členským štátom identifikovať kľúčové témy výskumu v oblasti civilného letectva s cieľom prispieť k zabezpečeniu konzistentnosti a koordinácie medzi verejne financovaným výskumom a vývojom a politikami spadajúcimi do oblasti pôsobnosti tohto nariadenia.

2. Agentúra podporuje Komisiu pri vymedzovaní a plnení príslušných rámcových programov Únie pre výskumné a inovačné činnosti a ročných i viacročných pracovných programov vrátane vykonávania hodnotiacich postupov, preskúmavania financovaných projektov a využívania výsledkov výskumných a inovačných projektov.

Agentúra vykonáva časti rámcového programu pre výskum a inováciu súvisiace s civilným letectvom, ak jej Komisia delegovala príslušné právomoci.

3. Agentúra môže vykonávať a financovať výskum, pokiaľ sa týka výhradne zlepšenia činností v rámci jej právomocí. Výskumné potreby a činnosti agentúry sa zahrnú do jej ročného pracovného programu.

4. Výsledky výskumu financovaného agentúrou sa uverejňujú, pokiaľ takémuto uverejneniu nebráni uplatniteľné právo duševného vlastníctva alebo bezpečnostné pravidlá agentúry uvedené v článku 123.

5. Okrem úloh stanovených v odsekoch 1 až 4 tohto článku a v článku 75 môže agentúra vykonávať aj ad hoc výskumné činnosti za predpokladu, že tieto činnosti sú zlučiteľné s úlohami agentúry a cieľmi tohto nariadenia.

Článok 87

Ochrana životného prostredia

1. Opatrenia prijímané agentúrou, pokiaľ ide o emisie a hluk, na účely osvedčenia projektu výrobkov v súlade s článkom 11 sa zameriavajú na predchádzanie významným škodlivým vplyvom na klímu, životné prostredie a ľudské zdravie spôsobeným dotknutými výrobkami civilného letectva a náležite sa v nich zohľadňujú medzinárodné normy a odporúčané postupy, environmentálny prínos, technologická uskutočniteľnosť a hospodárske dôsledky.

2. Komisia, agentúra, iné inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a členské štáty v rámci svojich príslušných právomocí spolupracujú na záležitostiach životného prostredia vrátane tých, ktoré sú upravené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES ([1]) a nariadení (ES) č. 1907/2006, s cieľom zabezpečiť, aby sa zohľadnilo prepojenie medzi klímou a ochranou životného prostredia, ľudským zdravím a inými technickými oblasťami civilného letectva, pričom náležite zohľadňujú medzinárodné normy a odporúčané postupy, environmentálny prínos, technologická uskutočniteľnosť a hospodárske dôsledky.

3. Ak má agentúra príslušné odborné znalosti, pomáha Komisii pri vymedzovaní a koordinácii politík a opatrení na ochranu životného prostredia v civilnom letectve, najmä uskutočňovaním štúdií, simuláciami a poskytovaním technického poradenstva, pričom zohľadňuje prepojenie medzi klímou a ochranou životného prostredia, ľudským zdravím a inými technickými oblasťami civilného letectva.

([1]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

4. S cieľom informovať zainteresované strany a širokú verejnosť agentúra prinajmenšom každé tri roky uverejňuje environmentálny prehľad, ktorý musí poskytovať objektívne informácie o stave ochrany životného prostredia v súvislosti s civilným letectvom v Únii.

Pri príprave tohto prehľadu agentúra vychádza predovšetkým z informácií, ktoré už sú dostupné inštitúciám a orgánom Únie, ako aj z verejne dostupných informácií.

Agentúra zapojí do vypracovania uvedeného prehľadu členské štáty a konzultuje v tejto súvislosti s príslušnými zainteresovanými stranami a organizáciami.

Prehľad musí obsahovať aj odporúčania zamerané na zlepšenie úrovne ochrany životného prostredia v oblasti civilného letectva v Únii.

Článok 88

Prepojenie medzi bezpečnosťou a bezpečnostnou ochranou civilného letectva

1. Komisia, agentúra a členské štáty spolupracujú v otázkach bezpečnostnej ochrany civilného letectva vrátane kybernetickej bezpečnosti, v prípadoch, keď existuje prepojenie medzi bezpečnosťou a bezpečnostnou ochranou civilného letectva.

2. V prípadoch, keď existuje prepojenie medzi bezpečnosťou a bezpečnostnou ochranou civilného letectva, agentúra na požiadanie poskytuje Komisii technickú pomoc pri vykonávaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008 ([1]) a iných príslušných ustanovení právnych predpisov Únie, ak má príslušné odborné znalosti v oblasti bezpečnosti.

3. S cieľom prispieť k ochrane civilného letectva pred činmi protiprávneho zasahovania, keď existuje prepojenie medzi bezpečnosťou a bezpečnostnou ochranou civilného letectva, agentúra v prípade potreby bez zbytočného odkladu reaguje na naliehavý problém, ktorý je pre členské štáty spoločný, v prípadoch a ktorý patrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, a to:

a) prijatím opatrení podľa článku 77 ods. 1 písm. h) na riešenie zraniteľných miest v projekte lietadiel;

b) odporúčaním nápravných opatrení, ktoré by mali prijať príslušné vnútroštátne orgány alebo fyzické a právnické osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a/alebo šírením príslušných informácií týmto orgánom a osobám, v prípade, že problém ovplyvňuje prevádzku lietadiel, vrátane informácií o rizikách pre civilné letectvo vyplývajúcich z oblastí, v ktorých prebieha konflikt.

Pred prijatím opatrení uvedených v písmenách a) a b) prvého pododseku agentúra získa súhlas Komisie a vedie konzultácie s členskými štátmi. Agentúra vychádza pri uvedených opatreniach podľa možnosti zo spoločných posúdení rizika v rámci Únie a zohľadňuje potrebu rýchlej reakcie v núdzových prípadoch.

Článok 89

Prepojenie medzi bezpečnosťou civilného letectva a sociálno-ekonomickými faktormi

1. Komisia, agentúra, iné inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a členské štáty v rámci svojich príslušných právomocí spolupracujú s cieľom zabezpečiť zohľadňovanie prepojenia medzi bezpečnosťou civilného letectva a súvisiacimi sociálno-ekonomickými faktormi, a to aj v regulačných postupoch, v rámci dohľadu a pri uplatňovaní kultúry spravodlivosti vymedzenej v článku 2 nariadenia (EÚ) č. 376/2014, s cieľom reagovať na sociálno-ekonomické riziká pre bezpečnosť letectva.

2. Pri reagovaní na takéto prepojenie sa agentúra radí s príslušnými zainteresovanými stranami.

3. Agentúra uverejňuje každé tri roky prehľad, ktorý obsahuje objektívne informácie o krokoch a prijatých opatreniach, a to najmä tých, ktorými sa reagovalo na prepojenie medzi bezpečnosťou civilného letectva a sociálno-ekonomickými faktormi.

Článok 90

Medzinárodná spolupráca

1. Agentúra na požiadanie pomáha Komisii pri riadení vzťahov s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami, pokiaľ ide o záležitosti, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Takáto pomoc musí prispievať najmä k harmonizácii pravidiel, vzájomnému uznávaniu osvedčení, v záujme európskeho priemyslu, a podpore európskych noriem v oblasti bezpečnosti letectva.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 300/2008 z 11. marca 2008 o spoločných pravidlách v oblasti bezpečnostnej ochrany civilného letectva a o zrušení nariadenia (ES) č. 2320/2002 (Ú. v. EÚ L 97, 9.4.2008, s. 72).

2. Agentúra môže spolupracovať s príslušnými orgánmi tretích krajín a medzinárodnými organizáciami príslušnými v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie. Na tento účel môže agentúra po predchádzajúcej porade s Komisiou uzavrieť s uvedenými orgánmi a medzinárodnými organizáciami pracovné dojednania. Uvedenými pracovnými dojednaniami nevznikajú Únii ani jej členským štátom žiadne právne záväzky.

3. Agentúra pomáha členským štátom pri uplatňovaní ich práv a plnení ich záväzkov podľa medzinárodných dohôd týkajúcich sa záležitostí, ktoré sú predmetom tohto nariadenia, najmä práv a záväzkov podľa Chicagského dohovoru.

Agentúra môže pôsobiť ako regionálna organizácia pre dohľad nad bezpečnosťou v rámci ICAO.

4. Agentúra v spolupráci s Komisiou a členskými štátmi zaradí do registra uvedeného v článku 74, a v prípade potreby v ňom aktualizuje, tieto informácie:

a) informácie o súlade tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe a opatrení, ktoré prijala agentúra podľa tohto nariadenia, s medzinárodnými normami a odporúčanými postupmi;

b) ďalšie informácie súvisiace s vykonávaním tohto nariadenia, ktoré sú spoločné pre všetky členské štáty a relevantné pre monitorovanie súladu členských štátov s Chicagským dohovorom a medzinárodnými normami a odporúčanými postupmi zo strany ICAO;

Členské štáty používajú uvedené informácie pri vykonávaní svojich povinností podľa článku 38 Chicagského dohovoru a pri poskytovaní informácií ICAO v rámci jej Všeobecného programu hodnotenia dohľadu nad bezpečnosťou.

5. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné ustanovenia zmluvy, Komisia, agentúra a príslušné vnútroštátne orgány, ktoré sa podieľajú na činnostiach ICAO, spolupracujú prostredníctvom siete odborníkov na technických otázkach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a týkajú sa práce ICAO. Agentúra poskytuje tejto sieti potrebnú administratívnu podporu vrátane pomoci pri príprave a organizácii jej zasadnutí.

6. Okrem úloh stanovených v odsekoch 1 až 5 tohto článku a v článku 75 sa agentúra zapája do ad hoc technickej spolupráce a projektov s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami zameraných na výskum a pomoc, a to za predpokladu, že tieto činnosti sú zlučiteľné s úlohami agentúry a cieľmi stanovenými v článku 1.

Článok 91

Riešenie krízových situácií v letectve

1. Agentúra v rámci svojich právomocí prispieva k včasnej reakcii na krízy v oblasti letectva a k zmierňovaniu ich dôsledkov, pričom svoju činnosť koordinuje s inými vhodnými zainteresovanými stranami.

2. Agentúra sa zúčastňuje na činnostiach Európskej jednotky krízovej koordinácie v letectve (ďalej len „EACCC“) zriadenej v súlade s článkom 18 nariadenia Komisie (EÚ) č. 677/2011 ([1]).

Článok 92

Letecká odborná príprava

1. S cieľom podporiť najlepšie postupy a jednotnosť vykonávania tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe môže agentúra na žiadosť poskytovateľa leteckej odbornej prípravy posúdiť, či tento poskytovateľ a jeho výcvikové kurzy spĺňajú požiadavky, ktoré agentúra stanovila a uverejnila vo svojej úradnej publikácii. Ak sa ich splnenie potvrdí, poskytovateľ je oprávnený poskytovať agentúre schválené výcvikové kurzy.

2. Agentúra môže poskytovať odbornú prípravu, ktorá je v prvom rade určená jej zamestnancom a zamestnancom príslušných vnútroštátnych orgánov, ale aj príslušným orgánom tretích krajín, medzinárodným organizáciám, fyzickým a právnickým osobám, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a iným zainteresovaným stranám, a to prostredníctvom vlastných zdrojov odbornej prípravy alebo v prípade potreby využitím externých poskytovateľov odbornej prípravy.

([1]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 677/2011 zo 7. júla 2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania funkcií siete manažmentu letovej prevádzky (ATM) a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. 691/2010 (Ú. v. EÚ L 185, 15.7.2011, s. 1).

Článok 93

Implementácia jednotného európskeho neba

Za predpokladu, že agentúra disponuje príslušnými odbornými znalosťami, Komisii na požiadanie poskytuje technickú pomoc pri implementácii jednotného európskeho neba, najmä prostredníctvom:

a) vykonávania technických inšpekcií, technických vyšetrovaní a štúdií;

b) prispievania v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, a v spolupráci s orgánom na preskúmanie výkonnosti ustanoveným v článku 11 nariadenia (ES) č. 549/2004 k implementácii systému výkonnosti leteckých navigačných služieb a sieťových funkcií;

c) prispievania k vykonávaniu riadiaceho plánu ATM vrátane rozvoja a zavádzania programu SESAR.

ODDIEL II

Vnútorná štruktúra

Článok 94

Právne postavenie, sídlo a miestne kancelárie

1. Agentúra je orgánom Únie. Má právnu subjektivitu.

2. V každom členskom štáte má agentúra najširšiu právnu spôsobilosť priznávanú právnickým osobám na základe právnych poriadkov členských štátov. Môže konkrétne nadobúdať hnuteľný a nehnuteľný majetok alebo s ním nakladať a môže byť účastníkom súdneho konania.

3. Sídlo agentúry je v Kolíne v Spolkovej republike Nemecko.

4. Agentúra môže zriadiť miestne kancelárie v členských štátoch alebo jej zamestnanci budú využívať kancelárie delegácií Únie v tretích krajinách v súlade s článkom 104 ods. 4

5. Agentúru právne zastupuje jej výkonný riaditeľ.

Článok 95

Zamestnanci

1. Na zamestnancov agentúry sa vzťahuje Služobný poriadok úradníkov Európskej únie, Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie ([1]) a pravidlá prijaté na základe dohody medzi inštitúciami Únie na účely uplatňovania uvedeného služobného poriadku a podmienok zamestnávania.

2. Agentúra môže využívať vyslaných národných odborníkov alebo ďalších zamestnancov, ktorých ona sama nezamestnáva. Správna rada prijme rozhodnutie, v ktorom stanoví pravidlá vysielania národných odborníkov do agentúry.

Článok 96

Výsady a imunity

Na agentúru a jej zamestnancov sa vzťahuje Protokol č. 7 o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ.

Článok 97

Zodpovednosť

1. Zmluvná zodpovednosť agentúry sa spravuje rozhodným právom pre danú zmluvu.

2. Súdny dvor má právomoc vynášať rozsudky podľa akejkoľvek rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve, ktorú uzavrela agentúra.

3. V prípade mimozmluvnej zodpovednosti nahradí agentúra v súlade so všeobecnými zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov akúkoľvek škodu, ktorú spôsobila ona alebo jej zamestnanci pri výkone svojich povinností.

([1]) Nariadenie Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 z 29. februára 1968, ktorým sa ustanovuje Služobný poriadok a podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev a osobitné pravidlá, ktoré sa dočasne uplatňujú na úradníkov Komisie (Ú. v. ES L 56, 4.3.1968, s. 1).

4. Súdny dvor má právomoc rozhodovať v sporoch o náhradu škody uvedenej v odseku 3.

5. Osobná zodpovednosť zamestnancov voči agentúre sa riadi ustanoveniami uvedenými v služobnom poriadku alebo v podmienkach zamestnávania, ktoré sa na nich vzťahujú.

Článok 98

Funkcie správnej rady

1. Agentúra má správnu radu.

2. Správna rada:

a) vymenúva výkonného riaditeľa a v prípade potreby predlžuje jeho funkčné obdobie alebo ho odvoláva z funkcie v súlade s článkom 103;

b) prijíma konsolidovanú výročnú správu o činnosti agentúry a do 1. júla každého roka ju zasiela Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a Dvoru audítorov. Konsolidovaná výročná správa o činnosti sa zverejňuje;

c) každoročne prijíma programový dokument agentúry dvojtretinovou väčšinou hlasov členov s hlasovacím právom a v súlade s článkom 117;

d) každoročne prijíma rozpočet agentúry dvojtretinovou väčšinou hlasov členov s hlasovacím právom a v súlade s článkom 120 ods. 11;

e) vypracúva postupy, ktorými výkonný riaditeľ prijíma rozhodnutia, ako sa uvádza v článkoch 115 a 116;

f) vykonáva svoje funkcie týkajúce sa rozpočtu agentúry podľa článkov 120, 121 a 125;

g) vymenúva členov odvolacej rady podľa článku 106;

h) vykonáva disciplinárnu právomoc nad výkonným riaditeľom;

i) poskytuje stanovisko k pravidlám týkajúcim sa poplatkov a platieb uvedeným v článku 126;

j) prijíma svoj rokovací poriadok;

k) rozhoduje o jazykovom režime agentúry;

l) prijíma rozhodnutia týkajúce sa zriadenia vnútorných štruktúr agentúry na úrovni riaditeľov a v prípade potreby ich úprav;

m) v súlade s odsekom 6 vykonáva, pokiaľ ide o zamestnancov agentúry, právomoci, ktoré sa na základe služobného poriadku prenášajú na menovací orgán a ktoré sa na základe podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov prenášajú na orgán splnomocnený uzatvárať pracovné zmluvy (ďalej len „právomoci menovacieho orgánu“);

n) v súlade s článkom 110 služobného poriadku prijíma primerané vykonávacie predpisy na účely uplatňovania služobného poriadku a podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov;

o) prijíma pravidlá na zamedzenie konfliktom záujmov svojich členov, ako aj členov odvolacej rady a riešenie týchto konfliktov záujmov;

p) zabezpečuje primerané nadväzné opatrenia na zistenia a odporúčania vyplývajúce zo správ o vnútornom alebo vonkajšom audite a z hodnotení v rámci vnútorného alebo vonkajšieho auditu, ako aj z vyšetrovaní Európskeho úradu pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“) ([1]);

q) prijíma rozpočtové pravidlá platné pre agentúru v súlade s článkom 125;

r) vymenúva účtovníka podliehajúceho služobnému poriadku a podmienkam zamestnávania ostatných zamestnancov, ktorý je pri vykonávaní svojich povinností úplne nezávislý;

s) prijíma stratégiu boja proti podvodom, ktorá je primeraná rizikám podvodov, pričom zohľadňuje náklady a prínosy opatrení, ktoré sa majú vykonať;

t) zaujíma stanovisko k návrhu európskeho programu bezpečnosti letectva v súlade s článkom 5;

u) prijíma európsky plán pre bezpečnosť letectva v súlade s článkom 6;

v) prijíma riadne odôvodnené rozhodnutia v súvislosti so zbavením imunity v súlade s článkom 17 Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Európskej únie, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ a ZFEÚ;

w) stanovuje postupy pre náležitú spoluprácu agentúry s vnútroštátnymi justičnými orgánmi bez toho, aby boli dotknuté nariadenia (EÚ) č. 996/2010 a (EÚ) č. 376/2014.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

3. Správna rada môže poskytovať poradenstvo výkonnému riaditeľovi vo všetkých otázkach týkajúcich sa oblastí, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

4. Správna rada zriadi poradný orgán reprezentujúci celú škálu zainteresovaných strán dotknutých činnosťou agentúry, s ktorým vedie konzultácie pred prijatím rozhodnutia v oblastiach uvedených v odseku 2 písm. c), e), f) a i). Správna rada tiež môže rozhodnúť, že ostatné záležitosti uvedené v odsekoch 2 a 3 prekonzultuje s poradným orgánom. Pre správnu radu nie je stanovisko poradného orgánu v nijakom prípade záväzné.

5. Správna rada môže vytvoriť pracovné orgány, ktoré jej pomáhajú pri plnení jej úloh vrátane prípravy rozhodnutí a monitorovania ich vykonávania.

6. Správna rada v súlade s článkom 110 služobného poriadku prijme rozhodnutie na základe článku 2 ods. 1 služobného poriadku a článku 6 podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov, ktorým deleguje príslušné právomoci menovacieho orgánu na výkonného riaditeľa a vymedzí podmienky, kedy možno uvedené delegovanie právomoci pozastaviť. Výkonný riaditeľ je oprávnený uvedené právomoci delegovať ďalej.

Ak si to vyžadujú výnimočné okolnosti, správna rada môže na základe rozhodnutia dočasne pozastaviť delegovanie právomocí menovacieho orgánu na výkonného riaditeľa a subjekty, na ktoré túto právomoc delegoval ďalej, a tieto právomoci vykonávať sama alebo ich delegovať na jedného zo svojich členov alebo na iného člena personálu ako výkonného riaditeľa.

Článok 99

Zloženie správnej rady

1. Správna rada sa skladá zo zástupcov členských štátov a Komisie, pričom všetci majú hlasovacie právo. Každý členský štát vymenuje jedného člena správnej rady a dvoch náhradníkov. Náhradník zastupuje člena len v prípade jeho neprítomnosti. Komisia vymenuje dvoch zástupcov a ich náhradníkov. Funkčné obdobie členov a ich náhradníkov je štyri roky. Uvedené obdobie sa môže predĺžiť.

2. Členovia správnej rady a ich náhradníci sa vymenúvajú s prihliadnutím na ich znalosti, uznávané skúsenosti a angažovanosť v oblasti civilného letectva, pričom sa zohľadnia príslušné odborné znalosti v oblasti riadenia, správy a rozpočtu, ktoré sa majú využiť na plnenie cieľov tohto nariadenia. Členovia nesú celkovú zodpovednosť prinajmenšom za politiku bezpečnosti civilného letectva vo svojich príslušných členských štátoch.

3. Všetky strany zastúpené v správnej rade sa usilujú o obmedzenie fluktuácie svojich zástupcov s cieľom zabezpečiť kontinuitu práce správnej rady. Všetky strany sa musia usilovať o dosiahnutie vyváženého zastúpenia mužov a žien v správnej rade.

4. V prípade potreby sa v dohodách uvedených v článku 129 ustanoví účasť zástupcov európskych tretích krajín v správnej rade so štatútom pozorovateľov a podmienky takejto účasti.

5. Poradný orgán uvedený v článku 98 ods. 4 vymenuje štyroch svojich členov, ktorí sa zúčastňujú na zasadnutiach správnej rady so štatútom pozorovateľov. V čo najširšej miere reprezentujú rôzne názory zastúpené v poradnom orgáne. Prvé funkčné obdobie trvá 48 mesiacov a môže sa predĺžiť.

Článok 100

Predseda správnej rady

1. Správna rada si spomedzi svojich členov s hlasovacím právom volí predsedu a podpredsedu. V prípade, že si predseda nemôže plniť svoje povinnosti, zastupuje ho z úradnej moci podpredseda.

2. Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu je štyri roky a môže sa jedenkrát predĺžiť na ďalšie štyri roky. Ak kedykoľvek počas svojho funkčného obdobia prestanú byť členmi správnej rady, ich funkčné obdobie sa automaticky skončí k rovnakému dátumu.

Článok 101

Zasadnutia správnej rady

1. Zasadnutia správnej rady zvoláva jej predseda.

2. Riadne zasadnutia správnej rady sa konajú aspoň dvakrát ročne. Okrem toho sa zasadnutie zvolá na žiadosť predsedu, Komisie alebo aspoň jednej tretiny jej členov.

3. Výkonný riaditeľ agentúry sa zúčastňuje na rokovaniach bez hlasovacieho práva.

4. Členom správnej rady môžu v súlade s jej rokovací poriadkom pomáhať ich poradcovia alebo odborníci.

5. Správna rada môže pozvať akúkoľvek osobu, o ktorej stanovisko má záujem, aby sa zúčastnila na zasadnutiach so štatútom pozorovateľa.

6. Funkcie sekretariátu správnej rady plní agentúra.

Článok 102

Pravidlá hlasovania správnej rady

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 98 ods. 2 písm. c) a d) a článok 103 ods. 7, správna rada prijíma rozhodnutia väčšinou hlasov svojich členov s hlasovacím právom. Rozhodnutie podľa článku 98 ods. 2 písm. k) sa na žiadosť člena správnej rady prijíma jednomyseľne.

2. Každý člen vymenovaný podľa článku 99 ods. 1 má jeden hlas. V neprítomnosti člena je oprávnený uplatňovať jeho hlasovacie právo jeho náhradník. Pozorovatelia ani výkonný riaditeľ agentúry nemajú právo hlasovať.

3. V rokovacom poriadku správnej rady sa stanovia podrobnejšie pravidlá hlasovania, najmä podmienky, za ktorých môže člen konať v mene iného člena, a prípadne aj požiadavky týkajúce sa uznášaniaschopnosti.

4. Na prijatie rozhodnutí o záležitostiach, ktoré sa týkajú rozpočtu alebo ľudských zdrojov, najmä o záležitostiach uvedených v článku 98 ods. 2 písm. d), f), h), m), n), o) a q), sa vyžaduje kladné hlasovanie zástupcu Komisie.

Článok 103

Výkonný riaditeľ

1. Výkonný riaditeľ pôsobí ako dočasný zamestnanec agentúry podľa článku 2 písm. a) podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov.

2. Výkonného riaditeľa vymenúva zo zoznamu kandidátov navrhnutých Komisiou v otvorenom a transparentnom výberovom konaní správna rada na základe zásluh a zdokladovaných schopností a skúseností relevantných pre civilné letectvo.

Na účely uzatvorenia zmluvy s výkonným riaditeľom zastupuje agentúru predseda správnej rady.

Kandidát, ktorého vybrala správna rada, sa pred vymenovaním vyzve, aby sa vyjadril pred príslušným výborom Európskeho parlamentu a odpovedal na otázky jeho členov.

3. Funkčné obdobie výkonného riaditeľa je päť rokov. Komisia vykoná na konci tohto obdobia posúdenie, v ktorom zohľadní hodnotenie výsledkov činnosti výkonného riaditeľa a budúce úlohy a výzvy agentúry. V polovici tohto obdobia môže byť výkonný riaditeľ vyzvaný, aby urobil vyhlásenie pred príslušným výborom Európskeho parlamentu a odpovedal na otázky jeho členov týkajúce sa výsledkov činnosti výkonného riaditeľa.

4. Správna rada konajúca na návrh Komisie, v ktorom sa zohľadní posúdenie uvedené v odseku 3, môže predĺžiť funkčné obdobie výkonného riaditeľa jedenkrát najviac o päť rokov. Pred predĺžením funkčného obdobia výkonného riaditeľa správna rada informuje Európsky parlament o tom, že má v úmysle predĺžiť funkčné obdobie výkonného riaditeľa. Mesiac pred predĺžením funkčného obdobia môže byť výkonný riaditeľ vyzvaný, aby sa vyjadril pred príslušným parlamentným výborom a odpovedal na otázky jeho členov.

5. Výkonný riaditeľ, ktorého funkčné obdobie bolo predĺžené, sa na konci celého funkčného obdobia nesmie zúčastniť ďalšieho výberového konania na tú istú pozíciu.

6. Výkonný riaditeľ môže byť odvolaný z funkcie len na základe rozhodnutia správnej rady konajúcej na návrh Komisie.

7. Správna rada prijíma rozhodnutia o vymenovaní výkonného riaditeľa, predĺžení jeho funkčného obdobia alebo o jeho odvolaní z funkcie na základe dvojtretinovej väčšiny svojich členov s hlasovacím právom.

8. Výkonnému riaditeľovi môže pomáhať jeden alebo viacerí riaditelia. Ak nie je výkonný riaditeľ prítomný alebo nemôže vykonávať svoju funkciu, nahradí ho jeden z riaditeľov.

Článok 104

Povinnosti výkonného riaditeľa

1. Agentúru riadi výkonný riaditeľ. Výkonný riaditeľ sa zodpovedá správnej rade. Bez toho, aby boli dotknuté právomoci Komisie a správnej rady, výkonný riaditeľ koná pri výkone svojich povinností nezávisle a nesmie požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády alebo akéhokoľvek iného orgánu.

2. Výkonný riaditeľ podáva Európskemu parlamentu správy o plnení svojich povinností, ak je k tomu vyzvaný. Rada môže vyzvať výkonného riaditeľa, aby podal správu o plnení svojich povinností.

3. Výkonný riaditeľ zodpovedá za plnenie úloh, ktoré agentúre ukladá toto nariadenie alebo iné akty Únie. Výkonný riaditeľ zodpovedá najmä za:

a) schvaľovanie opatrení agentúry, ako sú vymedzené v článku 76, v rámci obmedzení určených týmto nariadením a delegovanými a vykonávacími aktmi prijatými na jeho základe;

b) rozhodovanie o vyšetrovaniach, inšpekciách a iných monitorovacích činnostiach, ako je ustanovené v článkoch 83 a 85;

c) rozhodovanie o prideľovaní úloh oprávneným subjektom v súlade s článkom 69 ods. 1 a o vykonávaní vyšetrovaní v mene agentúry príslušnými vnútroštátnymi orgánmi alebo oprávnenými subjektmi v súlade s článkom 83 ods. 1;

d) prijímanie potrebných opatrení týkajúcich sa činnosti agentúry v rámci medzinárodnej spolupráce v súlade s článkom 90;

e) prijímanie všetkých potrebných krokov vrátane prijímania vnútorných administratívnych pokynov a uverejňovania oznámení s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie agentúry v súlade s týmto nariadením;

f) vykonávanie rozhodnutí prijatých správnou radou;

g) prípravu konsolidovanej výročnej správy o činnostiach agentúry a jej predloženie správnej rade na prijatie;

h) prípravu návrhu správy agentúry o odhade príjmov a výdavkov podľa článku 120 a plnenie jej rozpočtu podľa článku 121;

i) delegovanie právomocí výkonného riaditeľa na ostatných zamestnancov agentúry. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví pravidlá uplatniteľné na takéto delegovania. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 127 ods. 2;

j) prípravu programového dokumentu uvedeného v článku 117 ods. 1 a jeho predloženie správnej rade na prijatie po získaní stanoviska Komisie;

k) vykonávanie programového dokumentu uvedeného v článku 117 ods. 1 a predloženie správy o jeho vykonávaní správnej rade;

l) prípravu akčného plánu v nadväznosti na závery správ o vnútornom alebo vonkajšom audite a hodnotení v rámci vnútorného alebo vonkajšieho auditu, ako aj vyšetrovania OLAF-u a predkladanie správy o pokroku dvakrát ročne Komisii a v pravidelných intervaloch správnej rade;

m) ochranu finančných záujmov Únie uplatňovaním preventívnych opatrení proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam, účinnými kontrolami a vymáhaním neoprávnene vyplatených súm v prípadoch, keď sú zistené nezrovnalosti, a prípadne účinnými, primeranými a odradzujúcimi správnymi a finančnými sankciami;

n) vypracovanie stratégie agentúry pre boj proti podvodom a jej predloženie správnej rade na prijatie;

o) prípravu návrhu rozpočtových pravidiel uplatniteľných na agentúru;

p) prípravu európskeho plánu pre bezpečnosť letectva a jeho následných aktualizácií a ich predloženie správnej rade na prijatie;

q) predkladanie správ o vykonávaní európskeho plánu pre bezpečnosť letectva správnej rade;

r) reagovanie na žiadosti Komisie o pomoc v súlade s týmto nariadením;

s) akceptovanie prenosu zodpovednosti na agentúru v súlade s článkami 64 a 65;

t) každodennú správu agentúry;

u) prijímanie všetkých rozhodnutí týkajúcich sa zriadenia vnútorných štruktúr agentúry a v prípade potreby rozhodnutí týkajúcich sa ich zmien, okrem rozhodnutí o štruktúrach na úrovni riaditeľov, ktoré schváli správna rada;

v) prijímanie pravidiel na predchádzanie konfliktom záujmov vo vzťahu k účastníkom pracovných skupín a skupín odborníkov a iným zamestnancom, na ktorých sa nevzťahuje služobný poriadok, a na riešenie týchto konfliktov, pričom tieto pravidlá zahŕňajú ustanovenia týkajúce sa vyhlásení o záujmoch a prípadne o pracovnej činnosti po skončení pracovného pomeru.

4. Výkonný riaditeľ je zodpovedný aj za rozhodnutie, či je na účely plnenia úloh agentúry efektívnym a účinným spôsobom potrebné zriadiť jednu alebo viaceré miestne kancelárie v jednom alebo viacerých členských štátoch alebo či budú zamestnanci agentúry využívať kancelárie delegácií Únie v tretích krajinách na základe príslušných dohôd s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť. Uvedené rozhodnutie si vyžaduje predchádzajúce schválenie zo strany Komisie, správnej rady a prípadne členského štátu, v ktorom sa má zriadiť miestna kancelária. V uvedenom rozhodnutí sa špecifikuje rozsah činností, ktoré sa majú vykonávať v miestnej kancelárii alebo ktoré majú vykonávať uvedení zamestnanci využívajúci kancelárie delegácií Únie, spôsobom, ktorý zabraňuje zbytočným nákladom a duplicite administratívnych funkcií agentúry.

Článok 105

Právomoci odvolacej rady

1. Ako súčasť administratívnej štruktúry agentúry sa zriadi odvolacia rada. Komisia je splnomocnená prijať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom určiť organizáciu a zloženie odvolacej rady.

2. Odvolacia rada zodpovedá za rozhodovanie o odvolaniach voči rozhodnutiam uvedeným v článku 108. Odvolacia rada sa zvoláva podľa potreby.

Článok 106

Členovia odvolacej rady

1. Členov a ich náhradníkov vymenúva správna rada zo zoznamu kvalifikovaných kandidátov zostaveného Komisiou.

2. Funkčné obdobie členov odvolacej rady vrátane jej predsedu a všetkých náhradníkov je päť rokov a môže sa predĺžiť o ďalších päť rokov.

3. Členovia odvolacej rady sú nezávislí. Pri rozhodovaní nesmú požadovať ani prijímať pokyny od žiadnej vlády ani iného orgánu.

4. Členovia odvolacej rady nesmú v agentúre vykonávať žiadne iné úlohy. Členovia odvolacej rady môžu pracovať na čiastočný úväzok.

5. Členovia odvolacej rady nesmú byť v priebehu svojho funkčného obdobia zbavení funkcie ani vylúčení zo zoznamu kvalifikovaných kandidátov, pokiaľ na to nie sú vážne dôvody a pokiaľ o tom nerozhodne Komisia po získaní stanoviska správnej rady.

6. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 128 s cieľom určiť požadované kvalifikácie členov odvolacej rady, ich postavenie a zmluvný vzťah s agentúrou, právomoci jednotlivých členov v prípravnej fáze rozhodnutí a pravidlá a postupy hlasovania.

Článok 107

Vylúčenie a námietka

1. Členovia odvolacej rady sa nesmú zúčastniť na žiadnom odvolacom konaní, ak sú na ňom osobne zainteresovaní, ak predtým konali ako zástupcovia jedného z účastníkov konania alebo ak sa podieľali na prijatí rozhodnutia, ktoré je predmetom odvolania.

2. Ak v dôsledku jedného z dôvodov uvedených v odseku 1 alebo akýchkoľvek iných dôvodov člen odvolacej rady usúdi, že by sa nemal zúčastniť na niektorom z konaní, informuje o tom odvolaciu radu.

3. Každý účastník odvolacieho konania môže namietať proti každému členovi odvolacej rady z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v odseku 1, alebo ak je člen podozrivý zo zaujatosti. Takáto námietka nie je prípustná, ak účastník odvolacieho konania, ktorý si bol vedomý dôvodu pre námietku, urobil procesný krok. Žiadna námietka sa nemôže zakladať na štátnej príslušnosti členov.

4. Odvolacia rada rozhodne o krokoch, ktoré treba podniknúť v prípadoch uvedených v odsekoch 2 a 3, bez účasti dotknutého člena. Na účely prijatia uvedeného rozhodnutia zastúpi dotknutého člena v odvolacej rade jeho náhradník.

Článok 108

Rozhodnutia, voči ktorým sa možno odvolať

1. Odvolať sa možno voči rozhodnutiam agentúry, ktoré boli prijaté podľa článku 64, 65, článku 76 ods. 6, článku 77 až 83, 85 alebo 126.

2. Odvolanie podané podľa odseku 1 nemá odkladný účinok. Výkonný riaditeľ môže pozastaviť uplatňovanie rozhodnutia, voči ktorému sa podalo odvolanie, ak sa domnieva, že to okolnosti umožňujú.

3. Odvolanie voči rozhodnutiu, ktoré nezastaví konanie voči jednému z účastníkov, sa môže podať len v spojení s odvolaním voči konečnému rozhodnutiu, pokiaľ sa v rozhodnutí neumožňuje samostatné odvolanie.

Článok 109

Osoby oprávnené odvolať sa

Každá fyzická osoba alebo právnická osoba sa môže odvolať voči rozhodnutiu, ktoré je jej určené, alebo voči rozhodnutiu, ktoré sa jej priamo a individuálne týka napriek tomu, že má formu rozhodnutia určeného inej osobe. Účastníci konania môžu byť účastníkmi odvolacieho konania.

Článok 110

Lehota a forma

Odvolanie sa spolu s odôvodnením podáva v písomnej forme na sekretariát odvolacej rady do dvoch mesiacov od oznámenia opatrenia dotknutej osobe alebo, ak k tomu nedôjde, odo dňa, keď sa o ňom táto osoba dozvedela.

Článok 111

Predbežné preskúmanie

1. Pred preskúmaním odvolania odvolacia rada poskytne agentúre možnosť prehodnotiť jej rozhodnutie. Ak výkonný riaditeľ považuje odvolanie za opodstatnené, opraví rozhodnutie do dvoch mesiacov od oznámenia odvolacej rady. Neplatí to, ak odvolávajúcemu sa účastníkovi odporuje iný účastník odvolacieho konania.

2. Ak sa rozhodnutie neopraví, agentúra bezodkladne rozhodne, či pozastaví uplatňovanie rozhodnutia podľa článku 108 ods. 2

Článok 112

Preskúmanie odvolaní

1. Odvolacia rada posúdi, či je odvolanie prípustné a opodstatnené.

2. Pri preskúmaní odvolania podľa odseku 1 odvolacia rada koná urýchlene. Vyzve účastníkov odvolacieho konania, tak často, ako je to potrebné, aby v rámci stanovených lehôt predložili svoje písomné stanoviská k oznámeniam odvolacej rady alebo k informáciám iných účastníkov odvolacieho konania. Odvolacia rada môže rozhodnúť o uskutočnení ústneho vypočutia, buď z vlastnej iniciatívy, alebo na základe odôvodnenej žiadosti jedného z účastníkov odvolacieho konania.

Článok 113

Rozhodnutia o odvolaní

Ak odvolacia rada zistí, že odvolanie nie je prípustné alebo že dôvody odvolania nie sú opodstatnené, odvolanie zamietne. Ak odvolacia rada zistí, že odvolanie je prípustné a že dôvody odvolania sú opodstatnené, prípad vráti agentúre. Agentúra prijme nové odôvodnené rozhodnutie zohľadňujúce rozhodnutie odvolacej rady.

Článok 114

Žaloby podané na Súdny dvor

1. Na Súdny dvor možno podávať žaloby o neplatnosť aktov agentúry, ktorých zamýšľaným dôsledkom sú právne účinky voči tretím stranám, žaloby proti nečinnosti a, v súlade s článkom 97, žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť a, na základe rozhodcovskej doložky, o zmluvnú zodpovednosť za škody spôsobené aktmi agentúry.

2. Žaloby o neplatnosť rozhodnutí agentúry, ktoré boli prijaté podľa článkov 64 a 65, článku 76 ods. 6 a článkov 77 až 83, 85 alebo 126, sa môžu podávať na Súdny dvor len po tom, ako sa vyčerpali všetky postupy odvolania v rámci agentúry.

3. Inštitúcie Únie a členské štáty môžu podávať žaloby proti rozhodnutiam agentúry priamo Súdnemu dvoru, a to bez toho, aby bolo potrebné vyčerpať všetky postupy odvolania v rámci agentúry.

4. Agentúra prijme všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s rozsudkom Súdneho dvora.

ODDIEL III

Pracovné metódy

Článok 115

Postupy na vypracovanie stanovísk, certifikačných špecifikácií a iných podrobných špecifikácií, prijateľných spôsobov dosiahnutia súladu a poradenského materiálu

1. Správna rada stanoví transparentné postupy vydávania stanovísk, certifikačných špecifikácií a iných podrobných špecifikácií, prijateľných spôsobov dosiahnutia súladu a poradenského materiálu uvedených v článku 76 ods. 1 a 3. V rámci uvedených postupov:

a) sa vychádza z odborných znalostí orgánov civilného a vo vhodných prípadoch aj vojenského letectva členských štátov;

b) sa vždy, keď je to potrebné, využívajú odborníci príslušných zainteresovaných strán alebo odborné znalosti príslušných európskych normalizačných orgánov alebo iných špecializovaných orgánov;

c) sa zabezpečí, aby agentúra v súlade s harmonogramom a postupom, ktorý obsahuje jej povinnosť písomne reagovať na konzultačný proces, uverejňovala dokumenty a viedla rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami.

2. Keď agentúra v súlade s článkom 76 ods. 1 a 3 vypracúva stanoviská, certifikačné špecifikácie a iné podrobné špecifikácie, prijateľné spôsoby dosiahnutia súladu a poradenský materiál, stanoví postup predchádzajúcej konzultácie s členskými štátmi. Na uvedené účely môže vytvoriť pracovnú skupinu, do ktorej je každý členský štát oprávnený vymenovať odborníka. Keď sa vyžaduje konzultácia týkajúca sa vojenských aspektov, agentúra vedie konzultácie s členskými štátmi aj s Európskou obrannou agentúrou a inými príslušnými vojenskými odborníkmi určenými členskými štátmi. Ak sa vyžaduje konzultácia týkajúca sa možného sociálneho vplyvu uvedených opatrení agentúry, agentúra do nej zapojí sociálnych partnerov Únie a iné relevantné zainteresované strany.

3. Agentúra uverejňuje stanoviská, certifikačné špecifikácie a iné podrobné špecifikácie, prijateľné spôsoby dosiahnutia súladu a poradenský materiál vypracované podľa článku 76 ods. 1 a 3 a postupy stanovené podľa odseku 1 tohto článku v úradnej publikácii agentúry.

Článok 116

Postupy prijímania rozhodnutí

1. Správna rada stanoví transparentné postupy prijímania jednotlivých rozhodnutí uvedených v článku 76 ods. 4

Týmito postupmi sa predovšetkým:

a) zabezpečí vypočutie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorej je rozhodnutie určené, alebo každej ďalšej strany, ktorej sa priamo a individuálne týka;

b) zabezpečí oznámenie rozhodnutia fyzickej osobe alebo právnickej osobe a jeho uverejnenie podľa požiadaviek článku 123 a článku 132 ods. 2;

c) zabezpečí informovanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorej je rozhodnutie určené, a každého ďalšieho účastníka konania o opravných prostriedkoch, ktoré majú podľa tohto nariadenia k dispozícii;

d) zabezpečí, aby rozhodnutie obsahovalo odôvodnenie.

2. Správna rada stanoví postupy špecifikujúce podmienky, za ktorých sa rozhodnutia oznamujú dotknutým osobám, vrátane informácií o dostupných postupoch odvolania, ako je ustanovené v tomto nariadení.

Článok 117

Ročné a viacročné plánovanie

1. Správna rada v súlade s článkom 98 ods. 2 písm. c) každoročne do 31. decembra prijme programový dokument obsahujúci viacročný a ročný program založený na návrhu, ktorý predloží výkonný riaditeľ šesť týždňov pred prijatím programového dokumentu, pričom zohľadní stanovisko Komisie, a pokiaľ ide o viacročný program, po konzultácii s Európskym parlamentom. Správna rada ho postúpi Európskemu parlamentu, Rade a Komisii. Programový dokument nadobúda konečnú platnosť po konečnom prijatí všeobecného rozpočtu, pričom sa v prípade potreby zodpovedajúcim spôsobom upraví.

2. Ročný pracovný program zahŕňa podrobné ciele a očakávané výsledky vrátane ukazovateľov výkonnosti a zohľadňujú sa v ňom ciele európskeho plánu pre bezpečnosť letectva. Obsahuje aj opis opatrení, ktoré sa majú financovať, finančné a ľudské zdroje vyčlenené na každé opatrenie v súlade so zásadami zostavovania rozpočtu a riadenia podľa činností, pričom sa v ňom uvedie, aké činnosti sa majú financovať prostredníctvom rozpočtu na regulačné opatrenia, a aké činnosti sa majú financovať prostredníctvom poplatkov a platieb prijatých agentúrou. Ročný pracovný program je v súlade s viacročným pracovným programom uvedeným v odseku 4 tohto článku. Jasne sa v ňom musia uviesť úlohy, ktoré boli doplnené, zmenené alebo vypustené v porovnaní s predchádzajúcim rozpočtovým rokom. Ročné plánovanie zahŕňa stratégiu činností agentúry týkajúcich sa medzinárodnej spolupráce v súlade s článkom 90 a opatrenia agentúry súvisiace s touto stratégiou.

3. Správna rada zmení prijatý ročný pracovný program, keď sa agentúre uloží nová úloha. Všetky významné zmeny v ročnom pracovnom programe sa prijímajú rovnakým postupom ako pôvodný ročný pracovný program. Správna rada môže delegovať právomoc prijímať menej podstatné zmeny v ročnom pracovnom programe na výkonného riaditeľa.

4. Vo viacročnom pracovnom programe sa stanoví strategické plánovanie vrátane cieľov, očakávaných výsledkov a ukazovateľov výkonnosti. Ďalej sa v ňom stanoví plánovanie zdrojov vrátane viacročného rozpočtu a personálu.

Plánovanie zdrojov sa každoročne aktualizuje. Strategické plánovanie sa aktualizuje v prípade potreby, a najmä s cieľom reagovať na výsledky hodnotenia uvedeného v článku 124.

Článok 118

Konsolidovaná výročná správa o činnosti

1. V konsolidovanej výročnej správe o činnosti sa opisuje spôsob, akým agentúra vykonávala svoj ročný pracovný program, plnila rozpočet a zabezpečovala ľudské zdroje. Jasne sa v nej uvedie, ktoré právomoci a úlohy agentúry sa doplnili, zmenili alebo vypustili v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

2. Správa uvádza prehľad činností, ktoré agentúra vykonala, a hodnotí ich výsledky vzhľadom na stanovené ciele, ukazovatele výkonnosti a harmonogram, riziká spojené s týmito činnosťami, využívanie zdrojov a všeobecné činnosti agentúry, ako aj efektívnosť a účinnosť systémov vnútornej kontroly. Taktiež sa v nej uvedie, ktoré činnosti boli financované prostredníctvom rozpočtu na regulačné opatrenia a ktoré činnosti boli financované prostredníctvom poplatkov a platieb prijatých agentúrou.

Článok 119

Transparentnosť a poskytovanie informácií

1. Na dokumenty, ktoré má agentúra v držbe, sa vzťahuje nariadenie (ES) č. 1049/2001. Nie sú tým dotknuté pravidlá týkajúce sa prístupu k údajom a informáciám uvedené v nariadení (EÚ) č. 376/2014 a vo vykonávacích aktoch prijatých na základe článkov 72 ods. 5 a 74 ods. 8 tohto nariadenia.

2. Agentúra môže v oblasti svojej pôsobnosti vykonávať komunikačné činnosti z vlastnej iniciatívy. Predovšetkým zabezpečí, aby okrem uverejňovania podľa článku 115 ods. 3 bola široká verejnosť a akákoľvek zainteresovaná strana urýchlene objektívne, spoľahlivo a zrozumiteľným spôsobom informovaná o jej práci. Agentúra zabezpečí, aby prideľovaním svojich zdrojov na komunikačné činnosti negatívne neovplyvňovala účinné plnenie úloh uvedených v článku 75.

3. Agentúra vo vhodných prípadoch preloží propagačné materiály týkajúce sa bezpečnosti do úradných jazykov Únie.

4. Príslušné vnútroštátne orgány pomáhajú agentúre tým, že účinne oznamujú relevantné bezpečnostné informácie v rámci svojich príslušných právomocí.

5. Každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo písomne sa obrátiť na agentúru v ktoromkoľvek z úradných jazykov Únie a má právo dostať odpoveď v tom istom jazyku.

6. Prekladateľské služby potrebné na fungovanie agentúry poskytuje Prekladateľské stredisko pre orgány Európskej únie.

ODDIEL IV

Finančné poŽiadavky

Článok 120

Rozpočet

1. Bez toho, aby boli dotknuté iné príjmy, príjmy agentúry tvorí:

a) príspevok Únie;

b) príspevok ktorejkoľvek európskej tretej krajiny, s ktorou Únia uzavrela medzinárodné dohody uvedené v článku 129;

c) poplatky hradené žiadateľmi o osvedčenia vydávané agentúrou, ich držiteľmi a osobami, ktoré si u agentúry zaregistrovali vyhlásenia;

d) poplatky za publikácie, odbornú prípravu a akékoľvek iné služby, ktoré poskytuje agentúra, a za spracovanie odvolaní vykonávané agentúrou;

e) akýkoľvek dobrovoľný finančný príspevok členských štátov, tretích krajín alebo iných subjektov pod podmienkou, že takýto príspevok neohrozuje nezávislosť a nestrannosť agentúry;

f) granty.

2. Výdavky agentúry zahŕňajú výdavky na zamestnancov, administratívu, infraštruktúru a operačné výdavky. Pokiaľ ide o operačné výdavky, rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na činnosti trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa v prípade potreby môžu rozdeliť na ročné splátky počas viacerých rokov.

3. Príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe.

4. Rozpočty na regulačné opatrenia, poplatky stanovené a vyzbierané za činnosti spojené s osvedčovaním a platby vyberané agentúrou sa v účtovníctve agentúry vykazujú osobitne.

5. Počas rozpočtového roka agentúra prispôsobuje svoje personálne plánovanie a riadenie činností financovaných zo zdrojov súvisiacich s poplatkami a platbami tak, aby mohla rýchlo reagovať na pracovnú záťaž a kolísanie týchto príjmov.

6. Výkonný riaditeľ každoročne vypracuje návrh výkazu odhadov príjmov a výdavkov agentúry na nasledujúci rozpočtový rok a spolu s plánom pracovných miest a materiálom, ktorý vysvetľuje rozpočtovú situáciu, ho predkladá správnej rade. Tento návrh plánu pracovných miest vychádza v súvislosti s pracovnými miestami financovanými z poplatkov a platieb z obmedzeného súboru ukazovateľov na meranie pracovnej záťaže a efektívnosti agentúry schváleného Komisiou a musia sa v ňom určiť zdroje potrebné na efektívne a včasné plnenie požiadaviek na osvedčovanie a iné činnosti agentúry vrátane tých, ktoré vyplývajú z prenosu zodpovednosti v súlade s článkami 64 a 65.

Na základe tohto návrhu prijíma správna rada predbežný návrh odhadu príjmov a výdavkov agentúry na nasledujúci rozpočtový rok. Predbežný návrh odhadu príjmov a výdavkov agentúry sa Komisii predkladá každý rok do 31. januára.

7. Správna rada zašle konečný návrh odhadu príjmov a výdavkov agentúry, ktorý musí obsahovať návrh plánu pracovných miest spolu s predbežným pracovným programom, najneskôr do 31. marca Komisii a európskym tretím krajinám, s ktorými Únia uzavrela medzinárodné dohody podľa článku 129.

8. Komisia zašle tento výkaz odhadov príjmov a výdavkov Európskemu parlamentu a Rade spolu s návrhom všeobecného rozpočtu Európskej únie.

9. Na základe výkazu odhadov príjmov a výdavkov Komisia v návrhu všeobecného rozpočtu Európskej únie, ktorý predloží Európskemu parlamentu a Rade v súlade s článkami 313 a 314 ZFEÚ, stanoví odhady, ktoré považuje za potrebné pre plán pracovných miest, a výšku príspevku zo všeobecného rozpočtu.

10. Európsky parlament a Rada schvália rozpočtové prostriedky na príspevok pre agentúru a prijmú plán pracovných miest agentúry, pričom zohľadnia ukazovatele týkajúce sa pracovnej záťaže a efektívnosti agentúry uvedené v odseku 6.

11. Rozpočet prijíma správna rada. Rozpočet sa stáva konečným po prijatí všeobecného rozpočtu Únie s konečnou platnosťou. Ak to bude vhodné, zodpovedajúcim spôsobom sa upraví.

12. Správna rada čo najskôr oznámi Európskemu parlamentu a Rade svoj zámer uskutočniť akýkoľvek projekt, ktorý môže mať značné finančné dôsledky na financovanie rozpočtu, najmä ak ide o projekt súvisiaci s majetkom, ako napríklad prenájom alebo kúpa budov, a informuje o tom Komisiu. Na akékoľvek stavebné projekty, ktoré by mohli mať značný vplyv na rozpočet agentúry, sa vzťahuje delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1271/2013 ([1]).

Ak Európsky parlament alebo Rada oznámili svoj zámer zaujať stanovisko, pošle svoje stanovisko správnej rade do šiestich týždňov od dátumu oznámenia daného projektu.

Článok 121

Plnenie a kontrola rozpočtu

1. Rozpočet agentúry plní výkonný riaditeľ.

2. Do 1. marca po skončení každého rozpočtového roku predloží účtovník agentúry účtovníkovi Komisie a Dvoru audítorov predbežnú účtovnú závierku. Účtovník agentúry do 1. marca po skončení každého rozpočtového roku zašle účtovníkovi Komisie aj správu o rozpočtovom a finančnom hospodárení za uvedený rozpočtový rok. Účtovník Komisie vykoná konsolidáciu predbežnej účtovnej závierky inštitúcií a decentralizovaných orgánov v súlade s článkom 147 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 ([2]).

3. Výkonný riaditeľ do 31. marca po každom rozpočtovom roku pošle správu o rozpočtovom a finančnom hospodárení za daný rozpočtový rok Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a Dvoru audítorov.

4. Po doručení pripomienok Dvora audítorov k predbežnej účtovnej závierke agentúry podľa článku 148 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 vypracuje účtovník na vlastnú zodpovednosť konečnú účtovnú závierku agentúry a výkonný riaditeľ ju predloží správnej rade na vyjadrenie.

5. Správna rada zaujme ku konečnej účtovnej závierke agentúry stanovisko.

6. Účtovník agentúry do 1. júla po skončení každého rozpočtového roku predloží konečnú účtovnú závierku spolu so stanoviskom správnej rady Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a Dvoru audítorov.

7. Konečná účtovná závierka sa uverejní do 15. novembra po skončení každého rozpočtového roku v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

8. Výkonný riaditeľ zašle Dvoru audítorov odpoveď na jeho pripomienky do 30. septembra po skončení každého rozpočtového roku. Túto odpoveď pošle aj správnej rade a Komisii.

9. Výkonný riaditeľ predloží Európskeho parlamentu na jeho žiadosť akékoľvek informácie potrebné pre bezproblémový priebeh postupu udelenia absolutória za príslušný rozpočtový rok, ako sa stanovuje v článku 165 ods. 3 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012.

10. Európsky parlament na odporúčanie Rady konajúcej kvalifikovanou väčšinou prijíma do 15. mája roku n + 2 rozhodnutie o udelení absolutória výkonnému riaditeľovi v súvislosti s plnením rozpočtu za rok n.

([1]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 1271/2013 z 30. septembra 2013 o rámcovom nariadení o rozpočtových pravidlách pre subjekty uvedené v článku 208 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 328, 7.12.2013, s. 42).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 26.10.2012, s. 1).

Článok 122

Boj proti podvodom

1. V záujme boja proti podvodom, korupcii a inému protiprávnemu konaniu sa bez obmedzenia uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 ([1]).

2. Agentúra pristúpi k Medziinštitucionálnej dohode z 25. mája 1999 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Komisiou Európskych spoločenstiev, ktorá sa týka vnútorných vyšetrovaní Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) ([2]), do šiestich mesiacov od 11. septembra 2018 a prijme vhodné ustanovenia uplatniteľné na svojich zamestnancov s využitím vzoru stanoveného v prílohe k uvedenej dohode.

3. Dvor audítorov má právomoc vykonávať audit na základe dokumentov a inšpekcií na mieste u všetkých príjemcov grantov, dodávateľov a subdodávateľov, ktorým agentúra poskytla finančné prostriedky Únie.

4. OLAF môže vykonávať vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste v súlade s ustanoveniami a postupmi ustanovenými v nariadení (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ([3]) na účely zistenia, či v súvislosti s grantom alebo zmluvou financovanou agentúrou nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie.

5. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 až 4, dohody agentúry o spolupráci s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami, jej zmluvy a dohody a rozhodnutia o grante obsahujú ustanovenia, ktoré Dvoru audítorov a OLAF-u výslovne udeľujú právo na vykonávanie takýchto auditov a vyšetrovaní v rámci ich príslušných právomocí.

Článok 123

Bezpečnostné pravidlá v oblasti ochrany utajovaných skutočností a citlivých neutajovaných skutočností

Agentúra prijme vlastné bezpečnostné pravidlá rovnocenné bezpečnostným predpisom Komisie na ochranu utajovaných skutočností Európskej únie (EUCI) a citlivých neutajovaných skutočností v zmysle rozhodnutí Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 ([4]) a (EÚ, Euratom) 2015/444 ([5]). Bezpečnostné pravidlá agentúry obsahujú okrem iného ustanovenia týkajúce sa výmeny, spracovania a uchovávania uvedených skutočností.

Článok 124

Hodnotenie

1. Najneskôr do 12. septembra 2023 a potom každých päť rokov Komisia vykoná hodnotenie v súlade s usmerneniami Komisie s cieľom posúdiť výkonnosť agentúry so zreteľom na jej ciele, mandát a úlohy. Pri hodnotení sa posúdi vplyv tohto nariadenia, agentúry a jej pracovných postupov, pokiaľ ide o zaistenie vysokej úrovne bezpečnosti civilného letectva. V rámci hodnotenia sa rieši aj prípadná potreba zmeniť mandát agentúry a finančný vplyv každej takejto zmeny. Pri hodnotení sa vezmú do úvahy stanoviská správnej rady a zainteresovaných strán na úrovni Únie a vnútroštátnej úrovni.

2. Ak Komisia dospeje k záveru, že existencia agentúry už nie je so zreteľom na jej ciele, mandát a úlohy odôvodnená, môže navrhnúť, aby sa toto nariadenie zodpovedajúcim spôsobom zmenilo alebo zrušilo.

3. Komisia predkladá zistenia uvedené v hodnotení spolu so svojimi závermi Európskemu parlamentu, Rade a správnej rade. V prípade potreby sa pripojí akčný plán s harmonogramom. Zistenia uvedené v hodnotení a odporúčania sa zverejňujú.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

([2]) Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 15.

([3]) Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

([4]) Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/443 z 13. marca 2015 o bezpečnosti v Komisii (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 41).

([5]) Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53).

Článok 125

Rozpočtové pravidlá

Rozpočtové pravidlá uplatniteľné na agentúru prijíma správna rada po konzultácii s Komisiou. Nesmú sa odchyľovať od delegovaného nariadenia (EÚ) č. 1271/2013, okrem prípadov, keď je takáto odchýlka nevyhnutne potrebná z dôvodu prevádzky agentúry a keď s tým Komisia vopred súhlasila.

Článok 126

Poplatky a platby

1. Poplatky a platby sa vyberajú za:

a) vydávanie a obnovovanie osvedčení a registráciu vyhlásení agentúrou podľa tohto nariadenia, ako aj za jej dohľad nad činnosťami, na ktoré sa tieto osvedčenia a vyhlásenia vzťahujú;

b) publikácie, odbornú prípravu a akékoľvek iné služby poskytované agentúrou, a to tak, aby odrážali skutočné náklady každej jednotlivej poskytnutej služby;

c) spracovanie odvolaní.

Všetky poplatky a platby sa uvádzajú a sú splatné v eurách.

2. Výška poplatkov a platieb sa stanoví tak, aby sa zabezpečilo, že príjem z nich pokryje celkové náklady na činnosti súvisiace s poskytovanými službami, a aby nedochádzalo k výraznému hromadeniu prebytkov. V uvedených nákladoch sa musia odrážať všetky výdavky agentúry na zamestnancov podieľajúcich sa na činnostiach uvedených v odseku 1, predovšetkým pomerné príspevky zamestnávateľa do systému dôchodkového zabezpečenia. Tieto poplatky a platby sú pripísanými príjmami agentúry za činnosti týkajúce sa služieb, za ktoré sa poplatky a platby platia.

3. Rozpočtové prebytky vytvorené prostredníctvom poplatkov a platieb sa použijú na financovanie budúcich činností súvisiacich s poplatkami a platbami alebo na vyrovnanie strát. Ak sa výrazne kladný alebo záporný rozpočtový výsledok opakuje, výška poplatkov a platieb sa upraví.

4. Komisia prijme, po konzultáciách s agentúrou v súlade s článkom 98 ods. 2 písm. i), vykonávacie akty, v ktorých stanoví podrobné pravidlá týkajúce sa poplatkov a platieb, ktoré vyberá agentúra, pričom upresní najmä záležitosti, za ktoré treba vyberať poplatky a platby podľa článku 120 ods. 1 písm. c) a d) a výšku týchto poplatkov a platieb a spôsob, akým sa majú uhrádzať. Uvedené vykonávacie akty sa prijmú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 127 ods. 3

KAPITOLA VI

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 127

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s článkom 4 uvedeného nariadenia.

Článok 128

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61, článku 62 ods. 13, článku 68 ods. 3, článku 84 ods. 4, článkov 105 a 106 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 11. septembra 2018. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61, článku 62 ods. 13, článku 68 ods. 3, článku 84 ods. 4, článkoch 105 a 106 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi, v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt uvedený v článkoch 19, 28, 32, 39, 47, 54, 58, 61, článku 62 ods. 13, článku 68 ods. 3, článku 84 ods. 4, článkoch 105 a 106 prijatý podľa tohto nariadenia nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 129

Účasť európskych tretích krajín

Agentúra je otvorená účasti európskych tretích krajín, ktoré sú zmluvnými stranami Chicagského dohovoru a ktoré podpísali medzinárodné dohody s Úniou, v dôsledku čoho prijali a uplatňujú právo Únie v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie.

Uvedené medzinárodné dohody môžu zahŕňať ustanovenia, v ktorých sa špecifikuje najmä povaha a rozsah účasti dotknutej európskej tretej krajiny na práci agentúry vrátane ustanovení týkajúcich sa finančných príspevkov a zamestnancov. Agentúra môže v súlade s článkom 90 ods. 2 uzavrieť pracovné dojednania s príslušným orgánom dotknutej európskej tretej krajiny s cieľom zabezpečiť účinnosť uvedených ustanovení.

Článok 130

Dohoda o sídle a prevádzkové podmienky

1. Potrebné dojednania o poskytnutí sídla agentúre v hostiteľskom členskom štáte a o zariadeniach, ktoré má tento členský štát sprístupniť, ako aj osobitné pravidlá, ktoré sa v hostiteľskom členskom štáte agentúry vzťahujú na výkonného riaditeľa, členov správnej rady, zamestnancov agentúry a členov ich rodín, sa vymedzia v dohode o sídle uzatvorenej medzi agentúrou a členským štátom, v ktorom sa sídlo nachádza.

2. Hostiteľský členský štát agentúry zabezpečí potrebné podmienky na zaistenie hladkého fungovania agentúry vrátane viacjazyčného a primeraného vzdelávania a primeraných dopravných spojení.

Článok 131

Sankcie

Členské štáty stanovia pravidlá pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia a delegovaných a vykonávacích aktov prijatých na jeho základe a prijmú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

Článok 132

Spracúvanie osobných údajov

1. Pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov v rámci tohto nariadenia, členské štáty plnia svoje úlohy podľa tohto nariadenia v súlade s vnútroštátnymi zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679.

2. Pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov v rámci tohto nariadenia, Komisia a agentúra plnia svoje úlohy podľa tohto nariadenia v súlade s nariadením (ES) č. 45/2001.

Článok 133

Zmeny nariadenia (ES) č. 2111/2005

V článku 15 nariadenia (ES) č. 2111/2005 sa odseky 1 až 3 nahrádzajú takto:

„1. Komisii pomáha výbor („Výbor pre leteckú bezpečnosť EÚ“). Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.“.

Článok 134

Zmeny nariadenia (ES) č. 1008/2008

Nariadenie (ES) č. 1008/2008 sa mení takto:

1. V článku 4 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) je držiteľom platného AOC, ktoré v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2018/1139 (*) vydal buď vnútroštátny orgán členského štátu, viaceré vnútroštátne orgány členských štátov spoločne podľa článku 62 ods. 5 uvedeného nariadenia, alebo Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a ktorým sa zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1).“;

2. Článok 6 sa nahrádza takto:

„*Článok 6*

Osvedčenie leteckého prevádzkovateľa

1. Udelenie a platnosť prevádzkovej licencie závisia od držby platného AOC, v ktorom sa špecifikujú činnosti, na ktoré sa vzťahuje uvedená prevádzková licencia.

2. Akákoľvek zmena AOC leteckého dopravcu Spoločenstva sa v prípade potreby zohľadní v jeho prevádzkovej licencii.

Orgán zodpovedný za AOC informuje príslušný licenčný úrad čo najskôr o každej relevantnej navrhovanej zmene AOC.

3. Orgán zodpovedný za AOC a príslušný licenčný úrad sa dohodnú na opatreniach na proaktívnu výmenu informácií, ktoré sú dôležité z hľadiska posudzovania a udržiavania AOC a prevádzkovej licencie.

Uvedená výmena môže zahŕňať okrem iného aj informácie, ktoré sa týkajú finančných dojednaní, dojednaní v oblasti vlastníctva alebo organizačných dojednaní leteckého dopravcu Spoločenstva a ktoré môžu ovplyvniť bezpečnosť alebo platobnú schopnosť jeho prevádzky alebo ktoré môžu pomôcť orgánu zodpovednému za AOC pri vykonávaní jeho činností dohľadu týkajúcich sa bezpečnosti. Ak sa poskytujú dôverné informácie, prijmú sa opatrenia, ktorými sa zabezpečí primeraná ochrana týchto informácií.

3a. Ak je pravdepodobné, že budú potrebné opatrenia na presadzovanie práva, orgán zodpovedný za AOC a príslušný licenčný orgán sa čo najskôr navzájom poradia pred tým, ako prijmú takéto opatrenia, a pred ich prijatím spolupracujú pri hľadaní riešení daných otázok. Ak sa opatrenia prijmú, orgán zodpovedný za AOC a príslušný licenčný orgán sa navzájom čo najskôr informujú o prijatí opatrení.“;

3. V článku 12 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Lietadlo, ktoré používa letecký dopravca Spoločenstva, je registrované podľa toho, ako určí členský štát, ktorého príslušný orgán vydáva prevádzkovú licenciu, buď v jeho národnom registri, alebo v národnom registri iného členského štátu. Ak sa však používa na základe dohody o prenájme lietadla bez posádky („dry lease“) alebo s posádkou („wet lease“) v súlade s článkom 13, také lietadlo môže byť registrované v národnom registri hociktorého členského štátu alebo tretej krajiny.“.

Článok 135

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 996/2010

Článok 5 nariadenia (EÚ) č. 996/2010 sa nahrádza takto:

„*Článok 5*

Vyšetrovacia povinnosť

1. Každá nehoda alebo vážny incident, na ktorých sa podieľalo lietadlo, na ktoré sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 (*), sú predmetom bezpečnostného vyšetrovania v členskom štáte, v ktorom došlo k nehode alebo vážnemu incidentu.

2. Ak sa lietadlo, na ktoré sa uplatňuje nariadenie (EÚ) 2018/1139 a ktoré je registrované v členskom štáte, podieľalo na nehode alebo vážnom incidente na mieste, ktoré sa nedá s konečnou platnosťou určiť ako územie niektorého štátu, bezpečnostné vyšetrovanie vedie orgán bezpečnostného vyšetrovania členského štátu registrácie.

3. Rozsah bezpečnostných vyšetrovaní uvedených v odsekoch 1, 2 a 4 a postup pri vedení takýchto bezpečnostných vyšetrovaní určuje orgán bezpečnostného vyšetrovania, pričom zohľadňuje dôsledky nehody alebo vážneho incidentu a poznatky, ktoré by sa z takéhoto vyšetrovania mali dať vyvodiť na účely zvýšenia bezpečnosti letectva.

4. Orgány bezpečnostného vyšetrovania sa môžu rozhodnúť vyšetriť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi členských štátov incidenty, ktoré nie sú uvedené v odsekoch 1 a 2, ako aj nehody alebo vážne incidenty týkajúce sa iných typov lietadiel v prípade, že by sa z tohto vyšetrovania mali dať vyvodiť poznatky pre bezpečnosť.

5. Odchylne od odsekov 1 a 2 tohto článku, zodpovedný orgán bezpečnostného vyšetrovania môže rozhodnúť, berúc do úvahy očakávané poučenia pre zlepšenie bezpečnosti letectva, že nezačne bezpečnostné vyšetrovanie v prípade nehody alebo vážneho incidentu, ktorý sa týka bezpilotného lietadla, pre ktoré sa nevyžaduje osvedčenie alebo vyhlásenie podľa článku 56 ods. 1 a 5 nariadenia (EÚ) 2018/1139, alebo pilotovaného lietadla s maximálnou vzletovou hmotnosťou najviac 2 250 kg, ak pri tejto nehode alebo vážnom incidente nebola nijaká osoba smrteľne alebo vážne zranená.

6. Bezpečnostné vyšetrovania uvedené v odsekoch 1, 2 a 4 sa v žiadnom prípade netýkajú určovania podielu viny ani zodpovednosti. Tieto vyšetrovania sa vedú nezávisle od súdnych alebo správnych konaní vedených v súvislosti s určením viny alebo zodpovednosti, oddelene od nich a bez toho, aby boli nimi dotknuté.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1).“.

Článok 136

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 376/2014

V článku 3 nariadenia (EÚ) č. 376/2014 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. Toto nariadenie sa vzťahuje na udalosti a iné informácie súvisiace s bezpečnosťou zahŕňajúce civilné lietadlá, na ktoré sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 (*).

Toto nariadenie sa však nevzťahuje na udalosti a iné informácie súvisiace s bezpečnosťou zahŕňajúce bezpilotné lietadlá, v prípade ktorých sa nevyžaduje osvedčenie alebo vyhlásenie podľa článku 56 ods. 1 a 5 nariadenia (EÚ) 2018/1139, ak tieto udalosti alebo iné informácie súvisiace s bezpečnosťou zahŕňajúce takéto bezpilotné lietadlá neviedli k smrteľnému alebo vážnemu zraneniu osoby a nezahŕňali iné lietadlá než bezpilotné lietadlá.

Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa toto nariadenie bude uplatňovať aj na udalosti a iné informácie súvisiace s bezpečnosťou zahŕňajúce lietadlá, na ktoré sa nevzťahuje nariadenie (EÚ) 2018/1139.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a ktorým sa zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1).“.

Článok 137

Zmeny smerníc 2014/30/EÚ

V článku 2 ods. 2 smernice 2014/30/EÚ sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) toto letecké vybavenie, ak patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 (*) a je určené výlučne na letecké použitie:

i) lietadlá, okrem bezpilotných lietadiel, ako aj príslušné motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie;

ii) bezpilotné lietadlá, ako aj príslušné motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie, ktorých projekt sa osvedčuje v súlade s článkom 56 ods. 1 uvedeného nariadenia a ktoré sú určené na prevádzku výlučne na frekvenciách pridelených v Rádiokomunikačnom poriadku Medzinárodnej telekomunikačnej únie pre chránené letecké účely.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a ktorým sa zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1).“.

Článok 138

Zmeny smernice 2014/53/EÚ

V prílohe I k smernici 2014/53/EÚ sa bod 3 nahrádza takto:

„3. Toto letecké vybavenie, ak patrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 (*) a je určené výlučne na letecké použitie:

a) lietadlá, okrem bezpilotných lietadiel, ako aj príslušné motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie;

b) bezpilotné lietadlá, ako aj príslušné motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie, ktorých projekt sa osvedčuje v súlade s článkom 56 ods. 1 uvedeného nariadenia a ktoré sú určené na prevádzku výlučne na frekvenciách pridelených v Rádiokomunikačnom poriadku Medzinárodnej telekomunikačnej únie pre chránené letecké účely.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a ktorým sa zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 (Ú. v. EÚ L 212, 22.8.2018, s. 1).“.

Článok 139

Zrušenie

1. Nariadenie (ES) č. 216/2008 sa zrušuje s účinnosťou od 11. septembra 2018.

2. Nariadenie (ES) č. 552/2004 sa zrušuje s účinnosťou od 11. septembra 2018. Avšak články 4, 5, 6, 6a a 7 uvedeného nariadenia a jeho prílohy III a IV sa naďalej uplatňujú do dátumu začatia uplatňovania delegovaných aktov uvedených v článku 47 tohto nariadenia, pokiaľ sa dané akty vzťahujú na predmet úpravy príslušných ustanovení nariadenia (ES) č. 552/2004, no v žiadnom prípade nie dlhšie než do 12. septembra 2023.

3. Nariadenie (EHS) č. 3922/91 sa zrušuje od dátumu uplatňovania podrobných pravidiel prijatých podľa článku 32 ods. 1 písm. a), ktoré sa týkajú obmedzenia času letu a času v službe a požiadaviek na odpočinok so zreteľom na prevádzku aerotaxi, pohotovostných lekárskych služieb a jednopilotnej obchodnej leteckej dopravy letúnmi.

4. Odkazy na zrušené nariadenia uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 sa považujú za odkazy na toto nariadenie a podľa vhodnosti znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe X.

Článok 140

Prechodné ustanovenia

1. Osvedčenia, zvláštne špecifikácie letovej spôsobilosti a vyhlásenia, ktoré sa vydali alebo boli uznané v súlade s nariadením (ES) č. 216/2008 a jeho vykonávacími predpismi, sú naďalej platné a považujú sa za vydané a uznané podľa zodpovedajúcich ustanovení tohto nariadenia vrátane na účely uplatňovania článku 67.

2. Najneskôr do12. septembra 2023 sa vykonávacie predpisy prijaté na základe nariadení (ES) č. 216/2008 a (ES) č. 552/2004 prispôsobia tomuto nariadeniu. Až do prispôsobenia sa všetky odkazy v týchto vykonávacích predpisoch na:

a) „obchodnú prevádzku“ chápu ako odkaz na článok 3 písm. i) nariadenia (ES) č. 216/2008;

b) „zložité motorové lietadlo“ chápu ako odkaz na článok 3 písm. j) nariadenia (ES) č. 216/2008;

c) „zariadenia“ chápu ako odkaz na článok 3 bod 29 tohto nariadenia;

d) „preukaz spôsobilosti rekreačného pilota“ chápu ako odkaz na článok 7 ods. 7 nariadenia (ES) č. 216/2008.

3. Agentúra najneskôr do dvoch rokov po 11. septembri 2018 vydá v súlade s článkom 76 ods. 1 a 3 tohto nariadenia stanoviská k návrhom zmien nariadení Komisie (EÚ) č. 748/2012 ([1]), (EÚ) č. 1321/2014 ([2]), (EÚ) č. 1178/2011 ([3]) a (EÚ) č. 965/2012 ([4]) a uplatniteľných certifikačných špecifikácií s cieľom prispôsobiť tomuto nariadeniu, pokiaľ ide o lietadlá určené najmä na letecký šport a rekreačné lietanie.

4. Agentúra môže do 12. septembra 2021 vydať poradenský materiál, ktorý môžu členské štáty využívať s cieľom podporovať rozvoj primeraných vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa projektovania, výroby, údržby a prevádzky lietadiel uvedených v prílohe I.

5. Odchylne od článkov 55 a 56 sa príslušné ustanovenia nariadenia (ES) č. 216/2008 naďalej uplatňujú dovtedy, kým nenadobudnú účinnosť delegované akty uvedené v článku 58 a vykonávacie akty uvedené v článku 57 tohto nariadenia.

6. Členské štáty vypovedajú alebo upravia existujúce bilaterálne dohody, ktoré uzatvorili s tretími krajinami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia a v každom prípade do 12. septembra 2021.

Článok 141

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

([1]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 748/2012 z 3. augusta 2012 stanovujúce vykonávacie pravidlá osvedčovania letovej spôsobilosti a environmentálneho osvedčovania lietadiel a prislúchajúcich výrobkov, častí a zariadení, ako aj osvedčovania projekčných a výrobných organizácií (Ú. v. EÚ L 224, 21.8.2012, s. 1).

([2]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1321/2014 z 26. novembra 2014 o zachovaní letovej spôsobilosti lietadiel a výrobkov, súčastí a zariadení leteckej techniky a o schvaľovaní organizácií a personálu zapojených do týchto činností (Ú. v. EÚ L 362, 17.12.2014, s. 1).

([3]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1178/2011 z 3. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (Ú. v. EÚ L 311, 25.11.2011, s. 1).

([4]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 965/2012 z 5. októbra 2012, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa leteckej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 (Ú. v. EÚ L 296, 25.10.2012, s. 1).

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu, 4. júla 2018

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predsedníčka*
A. TAJANI	K. EDTSTADLER

PRÍLOHA I

Lietadlá uvedené v článku 2 ods. 3 písm. d)

1. Kategórie lietadiel s posádkou, na ktoré sa toto nariadenie nevzťahuje:

a) historické lietadlá, ktoré spĺňajú tieto kritériá:

i) lietadlá, ktorých:

— pôvodný projekt bol vytvorený pred 1. januárom 1955 a

— výroba bola zastavená pred 1. januárom 1975,

alebo

ii) lietadlá s jednoznačným historickým významom:

— vyplývajúcim z účasti na významnej historickej udalosti,

— súvisiacim s významným krokom vo vývoji letectva alebo

— súvisiacim s významnou úlohou, ktorú zohrali v ozbrojených silách členského štátu;

alebo

b) lietadlá konkrétne naprojektované alebo upravené na výskumné, experimentálne alebo vedecké účely a pravdepodobne vyrábané vo veľmi obmedzenom počte;

c) lietadlá, vrátane tých, ktoré sú dodávané vo forme stavebnice, pri ktorých minimálne 51 % úloh súvisiacich s výrobou a montážou vykonáva amatér alebo nezisková organizácia amatérov na svoje vlastné účely a bez akéhokoľvek obchodného zámeru;

d) lietadlá, ktoré boli v službách ozbrojených síl, pokiaľ nejde o typ lietadla, pre ktorý agentúra prijala projektovú normu;

e) jednomiestne alebo dvojmiestne letúny, ktorých merateľná kritická rýchlosť alebo najmenšia rýchlosť ustáleného letu pri pristávacej konfigurácii nepresahuje 35 uzlov kalibrovanej rýchlosti letu (CAS), vrtuľníky, motorové padáky, vetrone a motorové vetrone s maximálnou vzletovou hmotnosťou (MTOM) podľa záznamov členských štátov, ktorá nepresahuje:

	Letúny/vrtuľníky/motorové padáky/motorové vetrone	Vetrone	Obojživelný letún alebo plavákový letún/vrtuľník	Celkový záchranný padák namontovaný na drak lietadla
Jednomiestny	300 kg MTOM	250 kg MTOM	Dodatočných 30 kg MTOM	Dodatočných 15 kg MTOM
Dvojmiestny	450 kg MTOM	400 kg MTOM	Dodatočných 45 kg MTOM	Dodatočných 25 kg MTOM

Ak sa obojživelný letún alebo plavákový letún/vrtuľník prevádzkuje ako plavákový letún/vrtuľník aj ako pozemný letún/vrtuľník, jeho MTOM musí byť nižšia než uplatniteľný limit MTOM.

f) jednomiestne a dvojmiestne gyroplány s MTOM, ktorá nepresahuje 600 kg;

g) repliky lietadiel, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v písmene a) alebo d), ktorých konštrukčný projekt je podobný originálnemu lietadlu;

h) balóny a vzducholode pre jedného alebo dvoch pasažierov s maximálnym projektovaným objemom najviac 1 200 m^3 v prípade horúceho vzduchu a najviac 400 m^3 v prípade iného nosného plynu;

i) akékoľvek iné lietadlá s posádkou s maximálnou hmotnosťou prázdneho lietadla vrátane paliva najviac 70 kg.

2. Toto nariadenie sa ďalej neuplatňuje na:

a) pripútané lietadlá bez pohonného systému, pri ktorých je maximálna dĺžka popruhu 50 m a:

i) MTOM lietadla vrátane jeho užitočného zaťaženia je menšia ako 25 kg alebo

ii) v prípade lietadiel ľahších ako vzduch je maximálny projektovaný objem lietadla menší ako 40 m^3;

b) pripútané lietadlá s MTOM, ktorá nepresahuje 1 kg.

PRÍLOHA II

Základné požiadavky letovej spôsobilosti

1. INTEGRITA VÝROBKU

Integrita výrobku, vrátane ochrany proti hrozbám súvisiacim s bezpečnosťou informácií, musí byť zabezpečená za všetkých predpokladaných letových podmienok počas doby prevádzkovej životnosti lietadla. Splnenie všetkých požiadaviek sa musí preukázať posudkom alebo analýzou a v prípade potreby doložiť skúškami.

1.1. Konštrukcie a materiály

1.1.1. Integrita konštrukcie vrátane pohonného systému musí byť zabezpečená v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu letovej obálky lietadla a musí byť zachovaná počas prevádzkovej životnosti lietadla.

1.1.2. Všetky časti lietadla, ktorých porucha by mohla znížiť integritu konštrukcie, musia spĺňať nasledujúce podmienky bez nežiaducej deformácie alebo poruchy. Zahŕňa to všetky prvky so značnou hmotnosťou a prostriedky, ktoré ich funkcie obmedzujú.

a) Musia sa vziať do úvahy všetky kombinácie zaťaženia, o ktorých sa odôvodnene predpokladá, že sa môžu vyskytnúť v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu hmotnosti, umiestnenia ťažiska, letovej obálky a životnosti lietadla. Zahŕňa to zaťaženie spôsobené poryvmi vetra, manévre, vytváranie pretlaku, pohyblivé plochy v kabíne, riadiaci a pohonný systém počas letu aj na zemi.

b) Musia sa zohľadniť zaťaženia a pravdepodobné poruchy spôsobené núdzovými pristátiami na zemi alebo na vode.

c) Podľa typu prevádzky musia byť dynamické účinky vyrovnávané reakciami konštrukcie na uvedené zaťaženia s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla.

1.1.3. Lietadlo nesmie vykazovať žiadnu aeroelastickú nestabilitu a žiadne nadmerné vibrácie.

1.1.4. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe lietadla musia vykazovať známe a reprodukovateľné konštrukčné vlastnosti. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu týkajúce sa prevádzkového prostredia.

1.1.5. Ak je to uskutočniteľné, je potrebné zabezpečiť, aby účinky opakovaného zaťažovania, zhoršovanie životného prostredia, náhodné poškodenie a poškodenie z diskrétnych zdrojov nezničovali integritu konštrukcie pod prijateľnú úroveň zostatkovej pevnosti. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.

1.2. Pohon

1.2.1. Integrita pohonného systému (t. j. motora a prípadne vrtule) musí byť preukázaná v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu letovej obálky pohonného systému a musí byť zachovaná počas prevádzkovej životnosti pohonného systému, pričom sa zohľadní úloha pohonného systému v celkovej bezpečnostnej koncepcii lietadla.

1.2.2. Pohonný systém musí v rámci svojich stanovených limitov a s ohľadom na environmentálne účinky a podmienky poskytovať ťah alebo výkon, aký sa od neho požaduje za všetkých požadovaných letových podmienok.

1.2.3. Výrobné procesy a materiály použité pri stavbe pohonného systému musia vykazovať známe a reprodukovateľné konštrukčné správanie. Musia sa brať do úvahy akékoľvek zmeny v správaní sa materiálu týkajúce sa prevádzkového prostredia.

1.2.4. Účinky opakovaného zaťažovania, zhoršovanie životného prostredia a prevádzkových podmienok a pravdepodobné následné poruchy súčastí nesmú znižovať integritu pohonného systému pod prijateľnú úroveň. V tomto zmysle sa musia vyhlásiť všetky potrebné pokyny na zabezpečenie zachovania letovej spôsobilosti.

1.2.5. Musia sa vyhlásiť všetky potrebné pokyny, informácie a požiadavky týkajúce sa bezpečného a správneho prepojenia medzi pohonným systémom a lietadlom.

1.3. Systémy a vybavenie (okrem nenainštalovaného vybavenia):

1.3.1. Lietadlo nesmie vykazovať projektové riešenie alebo detaily, ktoré sa v praxi ukázali ako nebezpečné.

1.3.2. Lietadlo vrátane uvedených systémov a vybavenie, ktoré sa požaduje na posúdenie typového návrhu alebo na základe prevádzkových pravidiel, musí fungovať tak, ako je určené za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok v rozsahu a v dostatočnej miere mimo rozsahu letovej obálky lietadla, pričom sa musí zobrať do úvahy prevádzkové prostredie systému alebo vybavenia. Ostatné systémy alebo vybavenie, ktoré sa nepožadujú na typové osvedčovanie alebo na základe prevádzkových pravidiel, či už pri ich správnom alebo nesprávnom fungovaní, nesmú znižovať bezpečnosť a nesmú negatívne ovplyvňovať riadne fungovanie akéhokoľvek iného systému alebo vybavenia. Systémy a vybavenie musia byť prevádzkyschopné bez toho, aby boli potrebné mimoriadne zručnosti alebo sila.

1.3.3. Systémy a vybavenie lietadla, posudzované samostatne a vo vzájomnom vzťahu, sa musia naprojektovať tak, aby žiadna jednotlivá porucha, pri ktorej nebola preukázaná jej mimoriadna nepravdepodobnosť, nemala za následok žiadny katastrofálny poruchový stav, a pravdepodobnosť jedného poruchového stavu musí byť v obrátenom pomere k závažnosti jeho následkov pre lietadlo a jeho osadenstvo. S ohľadom na uvedené kritérium jednotlivej poruchy je prijateľné predpokladať primeranú toleranciu s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla, čo môže viesť k tomu, že niektoré časti a niektoré systémy na vrtuľníkoch a malých letúnoch by nemuseli tomuto kritériu vyhovovať.

1.3.4. Posádke alebo prípadne pracovníkom údržby sa musia poskytnúť jasné, úplné a jednoznačné informácie potrebné na bezpečné vykonanie letu a informácie týkajúce sa nebezpečných podmienok. Systémy, vybavenie a ovládacie prvky vrátane optických a akustických signalizačných zariadení musia byť naprojektované a usporiadané tak, aby minimalizovali chyby, ktoré by mohli prispievať k vzniku nebezpečenstva.

1.3.5. Musia sa prijať predbežné projektové opatrenia na minimalizovanie nebezpečenstva pre lietadlo a osadenstvo v dôsledku hrozieb, ktoré možno očakávať s primeranou pravdepodobnosťou, vrátane hrozieb súvisiacich s bezpečnosťou informácií, vnútri aj mimo lietadla, vrátane ochrany pred možnosťou závažného zlyhania alebo poruchy ktoréhokoľvek nenainštalovaného vybavenia.

1.4. Nenainštalované vybavenie

1.4.1. Nenainštalované vybavenie musí plniť svoju bezpečnostnú funkciu alebo funkciu týkajúcu sa bezpečnosti tak, ako je určené pre akékoľvek predvídateľné prevádzkové podmienky, s výnimkou prípadov, keď túto funkciu možno plniť aj inými prostriedkami.

1.4.2. Nenainštalované vybavenie musí byť prevádzkyschopné bez toho, aby boli potrebné mimoriadne zručnosti alebo sila.

1.4.3. Nenainštalované vybavenie, či už pri správnom alebo nesprávnom fungovaní, nesmie znižovať bezpečnosť a nesmie negatívne ovplyvňovať riadne fungovanie akéhokoľvek iného vybavenia, systému alebo zariadenia.

1.5. Zachovanie letovej spôsobilosti

1.5.1. Musia sa stanoviť a sprístupniť všetky potrebné dokumenty vrátane pokynov na zachovanie letovej spôsobilosti, aby sa zaistilo, že sa počas prevádzkovej životnosti lietadla dodržiava norma letovej spôsobilosti týkajúca sa typu lietadla a všetkých súvisiacich súčastí.

1.5.2. Musia sa zabezpečiť prostriedky umožňujúce inšpekciu, nastavenie, mazanie, odstránenie alebo výmenu súčastí a nenainštalovaného vybavenia potrebných na zachovanie letovej spôsobilosti.

1.5.3. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia mať v závislosti od množstva uvedených údajov podobu jednej príručky alebo viacerých príručiek. Príručky musia v praktickom formáte obsahovať pokyny na údržbu a opravu, informácie o obsluhe, postupy odstraňovania porúch a vykonávania inšpekcií.

1.5.4. Pokyny na zachovanie letovej spôsobilosti musia obsahovať obmedzenia letovej spôsobilosti, v ktorých sa stanoví každý povinný termín výmeny, interval inšpekcií a súvisiaci postup vykonávania inšpekcií.

2. PREVÁDZKA VÝROBKU Z HĽADISKA LETOVEJ SPÔSOBILOSTI

2.1. Je potrebné preukázať, že v záujme zabezpečenia bezpečnosti osôb na palube alebo na zemi sa v priebehu prevádzky výrobku zaistilo toto:

a) Musia sa stanoviť druhy prevádzky, na ktoré je lietadlo schválené, ako aj obmedzenia a informácie potrebné na bezpečnú prevádzku vrátane obmedzení týkajúcich sa životného prostredia a výkonnosti.

b) Lietadlo musí byť bezpečne riaditeľné a ovládateľné za všetkých predpokladaných prevádzkových podmienok vrátane tých, ktoré nastanú po zlyhaní jedného alebo prípadne viacerých pohonných systémov, s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla. Náležitá pozornosť sa musí venovať sile pilota, prostrediu pilotného priestoru, pracovnému zaťaženiu pilota a iným závažným ľudským faktorom, ako aj fáze letu a jeho trvaniu.

c) Za akýchkoľvek pravdepodobných prevádzkových podmienok musí byť možné vykonať plynulý prechod z jednej fázy letu do druhej bez toho, aby si to vyžadovalo výnimočnú zručnosť pilota, jeho ostražitosť, silu alebo pracovné zaťaženie.

d) Lietadlo musí mať takú stabilitu, ktorá zabezpečí, aby požiadavky na pilota neboli nadmerné s ohľadom na fázu letu a jeho trvanie.

e) Musia sa stanoviť postupy pre podmienky normálnej prevádzky a pre poruchové a núdzové stavy.

f) Podľa typu lietadla sa musia zabezpečiť výstražné zariadenia alebo iné varovné zariadenia určené na zabránenie prekročeniu normálnej letovej obálky.

g) Charakteristiky lietadla a jeho systémov musia umožniť bezpečný návrat z prípadného hraničného bodu letovej obálky.

2.2. Členovia posádky musia mať k dispozícii údaje o prevádzkových obmedzeniach a iné informácie potrebné na bezpečnú prevádzku.

2.3. Prevádzka výrobkov musí byť chránená pred nebezpečenstvami spôsobenými nepriaznivými vonkajšími a vnútornými podmienkami vrátane podmienok životného prostredia.

a) Podľa typu prevádzky nesmú nastať najmä žiadne nebezpečné podmienky spôsobené vystavením sa javom, ako je napríklad nepriaznivé počasie, blesk, nálet vtákov, vysokofrekvenčné rádioaktívne polia, ozón a pod., ktorých výskyt sa s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla môže v priebehu prevádzky výrobku odôvodnene očakávať.

b) Podľa typu prevádzky musia palubné priestory poskytovať cestujúcim vhodné podmienky na prepravu a primeranú ochranu pred akýmkoľvek očakávaným nebezpečenstvom, ktoré vznikne počas letovej prevádzky alebo v núdzových situáciách, vrátane nebezpečenstva požiaru, vzniku dymu, toxických plynov a náhleho zníženia tlaku, s ohľadom na veľkosť a konfiguráciu lietadla. Musia sa prijať opatrenia, aby malo osadenstvo všetky primerané možnosti vyhnúť sa vážnemu zraneniu, byť rýchlo evakuované z lietadla a chránené pred účinkom deceleračných síl v prípade núdzového pristátia na zemi alebo na vode. Podľa potreby sa musia vydať jasné a jednoznačné znamenia alebo oznámenia, prostredníctvom ktorých sa osadenstvu poskytnú informácie o primeranom bezpečnom správaní a o umiestnení a správnom používaní bezpečnostného vybavenia. Požadované bezpečnostné vybavenie musí byť ľahko dostupné.

c) Podľa typu prevádzky musia byť priestory pre posádku usporiadané tak, aby uľahčovali letovú prevádzku, ako aj možnosti poskytovania informácií o situácii a zvládnutie akejkoľvek očakávanej situácie a núdzových stavov. Prostredie priestorov pre posádku nesmie ohrozovať schopnosť posádky plniť si svoje úlohy a musí byť usporiadané tak, aby sa zabránilo vzájomnému ovplyvňovaniu počas prevádzky a nesprávnemu používaniu ovládacích prvkov.

3. ORGANIZÁCIE (VRÁTANE FYZICKÝCH OSÔB) ČINNÉ V RÁMCI PROJEKTOVANIA, VÝROBY, RIADENIA ZACHOVANIA LETOVEJ SPÔSOBILOSTI ALEBO ÚDRŽBY

3.1. Podľa typu činnosti musí byť schválenie organizácie vydané za predpokladu, že boli splnené tieto podmienky:

a) organizácia musí mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah práce. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia o úlohách, povinnostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí organizácia zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;

c) organizácia podľa potreby uzavrie dojednania s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovanie súladu so základnými požiadavkami letovej spôsobilosti uvedenými v tejto prílohe;

d) organizácia zavedie systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa písmena b) a v rámci dojednaní podľa písmena c) s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Systém hlásenia udalostí musí byť v súlade s uplatniteľným právom Únie.

3.2. Na organizácie pre výcvik údržby sa nevzťahujú podmienky podľa bodov 3.1 písm. c) a d).

3.3. Fyzické osoby, ktoré vykonávajú údržbu, musia získať a udržiavať si úroveň teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností zodpovedajúcu danému druhu činnosti.

PRÍLOHA III

Základné požiadavky na environmentálnu kompatibilitu v súvislosti s výrobkami

1. Výrobky musia byť naprojektované tak, aby v čo najväčšej možnej miere minimalizovali hluk, pričom sa vezme do úvahy bod 4.

2. Výrobky musia byť naprojektované tak, aby v čo najväčšej možnej miere minimalizovali emisie, pričom sa vezme do úvahy bod 4.

3. Výrobky musia byť naprojektované tak, aby minimalizovali emisie spôsobené odparovaním alebo vypúšťaním kvapalín, pričom sa vezme do úvahy bod 4.

4. Musia sa zohľadniť prípadné kompromisy medzi projektovými opatreniami, ktorých cieľom je minimalizácia hluku, rôznych druhov emisií a vypúšťania kvapalín.

5. Pri minimalizácii hluku a emisií sa zohľadní celkový rozsah bežných prevádzkových podmienok a zemepisných oblastí, v ktorých treba riešiť hluk a emisie z lietadiel.

6. Systémy a vybavenie lietadla potrebné na ochranu životného prostredia musia byť naprojektované, vyrobené a udržiavané tak, aby za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok fungovali zamýšľaným spôsobom. Ich spoľahlivosť musí byť primeraná ich zamýšľanému účinku na environmentálnu kompatibilitu výrobku.

7. Je nevyhnutné stanoviť akékoľvek pokyny, postupy, prostriedky, príručky, obmedzenia a inšpekcie potrebné na zaistenie zachovania súladu leteckého výrobku so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe a musia sa zrozumiteľným spôsobom poskytnúť zamýšľaným používateľom.

8. Organizácie zapojené do projektovania, výroby a údržby leteckých výrobkov musia:

   a) mať všetky prostriedky potrebné na zaistenie súladu leteckého výrobku so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe a

   b) uzatvárať podľa potreby dojednania s inými príslušnými organizáciami na zaistenie súladu leteckého výrobku so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe.

PRÍLOHA IV

Základné požiadavky na posádku

1. VÝCVIK PILOTOV

1.1. Všeobecne

Osoba zúčastňujúca sa na výcviku pilotovania lietadla musí byť dostatočne vyspelá z hľadiska vzdelania, fyzicky a duševne spôsobilá na získanie, udržiavanie a preukázanie príslušných teoretických vedomostí a praktických zručností.

1.2. Teoretické vedomosti

Pilot musí získať a udržiavať si úroveň vedomostí zodpovedajúcu funkciám, ktoré vykonáva v lietadle, a úmernú rizikám súvisiacim s týmto druhom činnosti. Medzi tieto vedomosti musia patriť aspoň:

a) letecké právne predpisy;

b) všeobecné vedomosti o lietadlách;

c) technické záležitosti súvisiace s kategóriou lietadla;

d) vykonanie a plánovanie letu;

e) ľudská výkonnosť a ľudské obmedzenia;

f) meteorológia;

g) navigácia;

h) prevádzkové postupy vrátane riadenia zdrojov;

i) zásady letu;

j) komunikácia a

k) zručnosti netechnickej povahy vrátane rozpoznávania a zvládania hrozieb a chýb.

1.3. Preukázanie a udržiavanie teoretických vedomostí

1.3.1. Získanie a zachovávanie teoretických vedomostí sa musí preukazovať priebežným posudzovaním počas výcviku a, ak je to vhodné, preskúšaniami.

1.3.2. Musí sa udržiavať zodpovedajúca úroveň spôsobilosti v oblasti teoretických vedomostí. Plnenie tejto požiadavky sa musí preukazovať pravidelným posudzovaním, preskúšaniami, skúškami alebo previerkami. Frekvencia preskúšaní, skúšok alebo previerok musí byť úmerná úrovni rizika súvisiaceho s činnosťou.

1.4. Praktická zručnosť

Pilot musí získať a udržiavať si praktické zručnosti zodpovedajúce vykonávaniu jeho funkcií v lietadle. Takéto zručnosti musia byť úmerné rizikám súvisiacim s týmto druhom činnosti a musia, ak je to vhodné pre funkcie vykonávané v lietadle, zahŕňať:

a) predletové a letové činnosti vrátane výkonnosti lietadla, určenia hmotnosti a vyváženia lietadla, inšpekcie a obsluhy lietadla, plánovania doplnenia paliva/energie, hodnotenia poveternostných podmienok, plánovania trate, obmedzení vzdušného priestoru a použiteľnosti vzletovej a pristávacej dráhy;

b) prevádzku na letisku a na okruhu;

c) preventívne opatrenia a postupy na zabránenie zrážkam;

d) riadenie lietadla pomocou vonkajšej vizuálnej orientácie;

e) letové manévre aj v kritických situáciách a s tým súvisiace manévre pri vyberaní neobvyklej polohy lietadla, ak je to technicky možné;

f) normálne vzlety a pristátia a vzlety a pristátia s bočným vetrom;

g) let výhradne s použitím prístrojov podľa druhu činnosti;

h) prevádzkové postupy vrátane tímových zručností a riadenia zdrojov podľa typu prevádzky, či už ide o jednočlennú alebo viacčlennú posádku;

i) navigáciu a dodržiavanie pravidiel lietania a súvisiacich postupov, prípadne aj pomocou vizuálnej orientácie alebo navigačných pomôcok;

j) mimoriadne a núdzové operácie vrátane simulovaných porúch vybavenia lietadla;

k) dodržiavanie postupov letových prevádzkových služieb a komunikačných postupov;

l) špecifické aspekty daného typu alebo triedy lietadla;

m) ďalší výcvik zameraný na získanie praktických zručností, ktoré môžu byť potrebné na zmiernenie rizík súvisiacich so špecifickými činnosťami, a

n) zručnosti netechnickej povahy vrátane rozpoznávania a zvládania hrozieb a chýb, s použitím primeranej metodiky posudzovania v súčinnosti s posudzovaním technických zručností.

1.5. Preukazovanie a udržiavanie praktických zručností

1.5.1. Pilot musí preukázať schopnosť vykonávať postupy a manévre so stupňom spôsobilosti zodpovedajúcim funkciám vykonávaným v lietadle:

a) prevádzkovaním lietadla v rámci jeho obmedzení;

b) preukázaním dobrého úsudku a leteckej profesionality;

c) uplatňovaním leteckých vedomostí;

d) neustálym udržiavaním kontroly nad lietadlom takým spôsobom, aby sa zabezpečil úspešný výsledok postupu alebo manévru, a

e) zručnosti netechnickej povahy vrátane rozpoznávania a zvládania hrozieb a chýb, s použitím primeranej metodiky posudzovania v súčinnosti s posudzovaním technických zručností.

1.5.2. Musí sa udržiavať zodpovedajúca úroveň spôsobilosti v oblasti praktických zručností. Plnenie tejto požiadavky sa musí preukazovať pravidelným posudzovaním, preskúšaniami, skúškami alebo previerkami. Frekvencia preskúšaní, skúšok alebo previerok musí byť úmerná úrovni rizika súvisiaceho s činnosťou.

1.6. Jazyková spôsobilosť

Pilot musí ovládať jazyk na úrovni, ktorá zodpovedá funkciám vykonávaným v lietadle. Takáto znalosť jazyka zahŕňa:

a) schopnosť porozumieť dokumentom o poveternostných informáciách;

b) používanie leteckých traťových, odletových a približovacích máp a súvisiacich leteckých informačných dokumentov a

c) schopnosť komunikovať s posádkami iných lietadiel a leteckými navigačnými službami počas všetkých fáz letu, vrátane prípravy na let, v jazyku, ktorý sa používa počas letu pri rádiovej komunikácii.

1.7. Výcvikové zariadenia na simuláciu letu

Ak sa výcvik či preukázanie získania alebo udržiavania praktických zručností uskutočňuje na výcvikovom zariadení na simuláciu letu (FSTD), musí toto FSTD dosahovať príslušnú úroveň výkonnosti v oblastiach, ktoré sa týkajú plnenia súvisiacej úlohy. Lietadlu musí primerane zodpovedať najmä replikovanie konfigurácie, kvalita ovládania, výkonnosť lietadla a správanie sa systémov.

1.8. Výcvikový kurz

1.8.1. Výcvik sa musí vykonávať prostredníctvom výcvikového kurzu.

1.8.2. Výcvikový kurz musí spĺňať tieto podmienky:

a) pre každý druh kurzu sa musí vypracovať učebný plán a

b) výcvikový kurz musí v prípade potreby zahŕňať rozpis teoretických vedomostí a praktického letového výcviku (vrátane výcviku na syntetickom výcvikovom zariadení).

1.9. Inštruktori

1.9.1. Teoretický výcvik

Teoretický výcvik musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori. Inštruktori musia:

a) mať príslušné vedomosti z oblasti, v ktorej sa má poskytovať výcvik; a

b) byť schopní používať primerané vyučovacie metódy.

1.9.2. Letový výcvik a výcvik pomocou simulácie letu

Letový výcvik a výcvik pomocou simulácie letu musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori, ktorí majú tieto kvalifikácie:

a) spĺňajú požiadavky na teoretické vedomosti a skúsenosti zodpovedajúce poskytovanému výcviku;

b) sú schopní používať zodpovedajúce vyučovacie metódy;

c) majú skúsenosti s vyučovacími metódami pri letových manévroch a postupoch, o ktorých sa má poskytovať letový výcvik;

d) preukázali schopnosť poskytovať výcvik v oblastiach, v ktorých sa má poskytovať letový výcvik, vrátane výcviku pred letom a po lete a pozemného výcviku a

e) absolvujú pravidelný opakovací výcvik, aby sa zabezpečila neustála aktualizácia vyučovacích noriem.

Letoví inštruktori vykonávajúci výcvik v lietadle musia mať takisto oprávnenie na vykonávanie funkcie veliteľa lietadla, pre ktoré sa poskytuje výcvik, s výnimkou výcviku na nových typoch lietadiel.

1.10. Examinátori

Osoby zodpovedné za posudzovanie zručnosti pilotov musia:

a) spĺňať požiadavky na letových inštruktorov alebo inštruktorov simulácie letu a

b) byť schopné posúdiť výkon pilotov a vykonávať letové skúšky a previerky.

2. POŽIADAVKY NA PRAX – PILOTI

Osoba, ktorá je členom letovej posádky, inštruktorom alebo examinátorom, musí získať a udržiavať si dodatočné skúsenosti s vykonávanými funkciami, ak sa vo vykonávacích aktoch prijatých na základe tohto nariadenia nestanovuje, že spôsobilosť sa má preukázať v súlade s bodom 1.5.

3. ZDRAVOTNÁ SPÔSOBILOSŤ – PILOTI

3.1. Zdravotné kritériá

3.1.1. Všetci piloti musia s prihliadnutím na druh činnosti pravidelne preukazovať, že sú zdravotne spôsobilí uspokojivo vykonávať svoje funkcie. Plnenie tejto požiadavky sa musí preukázať pomocou zodpovedajúceho posúdenia na základe najlepších postupov leteckého lekárstva s prihliadnutím na druh činnosti a možné zhoršenie duševnej a fyzickej spôsobilosti kvôli veku.

Zdravotná spôsobilosť, ktorá zahŕňa fyzickú a duševnú spôsobilosť, znamená, že pilot nemá žiadnu chorobu ani zdravotné postihnutie, ktoré by viedlo k jeho neschopnosti:

a) vykonávať úlohy potrebné na riadenie lietadla;

b) kedykoľvek plniť pridelené povinnosti alebo

c) správne vnímať svoje prostredie.

3.1.2. Ak zdravotná spôsobilosť nie je plne preukázaná, je možné zaviesť zmierňujúce opatrenia, pomocou ktorých sa zabezpečí rovnocenná letová bezpečnosť.

3.2. Poverení leteckí lekári

Poverený letecký lekár musí:

a) mať kvalifikáciu a oprávnenie na vykonávanie lekárskej praxe;

b) mať absolvovanú odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva a pravidelnú opakovaciu odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva, aby sa zabezpečila aktualizácia noriem posudzovania, a

c) mať praktické vedomosti a skúsenosti, pokiaľ ide o podmienky, v ktorých piloti vykonávajú svoje povinnosti.

3.3. Poverené letecké zdravotnícke zariadenia

Poverené letecké zdravotnícke zariadenia musia spĺňať tieto podmienky:

a) mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s ich oprávneniami. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a

c) uzatvárať podľa potreby dojednania s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovanie súladu s uvedenými požiadavkami.

4. PALUBNÍ SPRIEVODCOVIA

4.1. Všeobecne

Palubní sprievodcovia musia:

a) byť pravidelne školení a preverovaní, aby dosiahli a udržiavali si zodpovedajúcu úroveň spôsobilosti na plnenie im pridelených bezpečnostných povinností, a

b) byť pravidelne posudzovaní z hľadiska ich zdravotnej spôsobilosti bezpečne vykonávať im pridelené bezpečnostné povinnosti. Plnenie týchto požiadaviek sa musí preukázať pomocou príslušného posúdenia na základe najlepších postupov leteckého lekárstva.

4.2. Výcvikový kurz

4.2.1. Ak je to vhodné pre daný typ prevádzky alebo oprávnení, výcvik sa musí vykonávať prostredníctvom výcvikového kurzu.

4.2.2. Výcvikový kurz musí spĺňať tieto podmienky:

a) pre každý druh kurzu sa musí vypracovať učebný plán a

b) výcvikový kurz musí v prípade potreby zahŕňať rozpis teoretických vedomostí a praktického výcviku (vrátane výcviku na syntetickom výcvikovom zariadení).

4.3. Inštruktori pre palubných sprievodcov

Výcvik musia poskytovať primerane kvalifikovaní inštruktori. Uvedení inštruktori musia:

a) mať príslušné vedomosti z oblasti, v ktorej sa má poskytovať výcvik;

b) sú schopní používať primerané vyučovacie metódy a

c) absolvujú pravidelný opakovací výcvik, aby sa zabezpečila neustála aktualizácia vyučovacích noriem.

4.4. Examinátori pre palubných sprievodcov

Osoby zodpovedné za preskúšanie palubných sprievodcov musia:

a) spĺňať požiadavky na inštruktorov pre palubných sprievodcov a

b) byť schopné posúdiť výkonnosť palubných sprievodcov a vykonať preskúšania.

5. VÝCVIKOVÉ ORGANIZÁCIE

Výcviková organizácia, ktorá zabezpečuje výcvik pilotov alebo palubných sprievodcov, musí spĺňať tieto požiadavky:

a) mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s jej činnosťou. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) podľa poskytovaného výcviku a veľkosti organizácie musí organizácia zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká vrátane rizík súvisiacich so zhoršením vo výcvikovej norme a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a

c) uzatvárať podľa potreby dojednania s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovanie súladu s uvedenými požiadavkami.

PRÍLOHA V

Základné požiadavky na leteckú prevádzku

1. VŠEOBECNE

1.1. Let sa nesmie vykonať, ak členovia posádky a v prípade potreby všetci ďalší prevádzkoví pracovníci podieľajúci sa na jeho príprave a vykonaní nie sú oboznámení s príslušnými zákonmi, inými právnymi predpismi a postupmi týkajúcimi sa plnenia ich povinností stanovených pre oblasti, ktorými sa má preletieť, pre letiská, ktoré sa majú použiť, a súvisiace zariadenia leteckej navigácie.

1.2. Let sa musí vykonať tak, aby sa pri príprave a vykonaní letu dodržali prevádzkové postupy uvedené v letovej príručke alebo prípadne v prevádzkovej príručke.

1.3. Pred každým letom sa musia určiť úlohy a povinnosti každého člena posádky. Veliteľ lietadla musí byť zodpovedný za prevádzku a bezpečnosť lietadla a za bezpečnosť všetkých členov posádky, cestujúcich a nákladu na palube.

1.4. Tovar alebo látky, ktoré môžu predstavovať značné riziko pre zdravie, bezpečnosť, majetok alebo životné prostredie, ako sú nebezpečný tovar, zbrane a strelivo, sa nesmú prepravovať v žiadnom lietadle, pokiaľ nie sú uplatnené osobitné bezpečnostné postupy a pokyny na zmenšenie súvisiacich rizík.

1.5. Pre každý let sa musia uchovávať všetky potrebné údaje, dokumenty, záznamy a informácie na zaznamenanie dodržiavania podmienok stanovených v bode 5.3 a musia byť k dispozícii a chránené proti neoprávnenej zmene počas minimálneho obdobia zodpovedajúceho typu prevádzky.

2. PRÍPRAVA NA LET

Let sa nesmie začať, pokiaľ sa primeranými dostupnými prostriedkami nezistilo, že boli splnené všetky tieto podmienky:

a) Na uskutočnenie letu sú dostupné primerané zariadenia, ktoré sú priamo potrebné na let a bezpečnú prevádzku lietadla, vrátane komunikačných zariadení a navigačných pomôcok, s prihliadnutím na dostupnú dokumentáciu leteckých informačných služieb.

b) Posádka musí byť oboznámená s umiestnením a použitím príslušného núdzového vybavenia a cestujúci musia byť o jeho umiestnení a použití informovaní. Pokiaľ ide o núdzové postupy a použitie bezpečnostného vybavenia kabíny, posádka a cestujúci musia mať k dispozícii dostatočné informácie o prevádzke a špecifické informácie týkajúce sa nainštalovaného vybavenia.

c) Veliteľ lietadla sa musí ubezpečiť, že:

i) lietadlo je spôsobilé na let, ako je uvedené v bode 6,

ii) lietadlo je riadne registrované a na palube lietadla sa nachádzajú príslušné osvedčenia o tejto registrácii,

iii) prístroje a zariadenia uvedené v bode 5, ktoré sú potrebné na vykonanie letu, sú nainštalované v lietadle a sú funkčné, pokiaľ nie je uvedené inak v príslušnom zozname minimálneho vybavenia alebo v rovnocennom dokumente,

iv) hmotnosť lietadla a umiestnenie ťažiska sú také, že let sa môže vykonať v rámci limitov predpísaných v dokumentácii o letovej spôsobilosti,

v) všetky kusy príručnej batožiny, cestovnej batožiny a náklad sú riadne naložené a zabezpečené a

vi) prevádzkové obmedzenia lietadla uvedené v bode 4 sa počas celého letu v žiadnom okamihu neprekročia.

d) Letová posádka musí mať k dispozícii informácie o meteorologických podmienkach na letisku odletu, na cieľovom letisku a, ak je to uplatniteľné, na náhradných letiskách, ako aj o podmienkach na trati. Osobitná pozornosť sa musí venovať prípadným nebezpečným atmosférickým podmienkam.

e) Musia sa zaviesť vhodné opatrenia na zníženie rizika alebo plány náhradných postupov zamerané na riešenie prípadných nebezpečných atmosferických podmienok, ktoré sa očakávajú počas letu.

f) Pre let na základe pravidiel letu za viditeľnosti musia byť meteorologické podmienky na trati také, aby bolo možné dodržiavanie týchto pravidiel letu. Pre let na základe pravidiel letu podľa prístrojov sa musí zvoliť cieľové letisko a, ak je to uplatniteľné, náhradné letisko (-á), kde môže lietadlo pristáť, s prihliadnutím najmä na predpoveď meteorologických podmienok, dostupnosť leteckých navigačných služieb, dostupnosť pozemných zariadení a na postupy pre let podľa prístrojov schválené štátom, v ktorom sa nachádza cieľové a/alebo náhradné letisko.

g) Množstvo paliva/energie na pohon a prevádzkových médií na palube musí byť dostatočné na to, aby sa zabezpečilo, že plánovaný let sa môže bezpečne uskutočniť s prihliadnutím na meteorologické podmienky, akékoľvek prvky, ktoré ovplyvňujú výkonnosť lietadla a akékoľvek oneskorenia, ktoré sa očakávajú počas letu. Okrem toho sa musí prepravovať aj rezerva paliva/energie na nepredvídané udalosti. V prípade potreby sa musia zaviesť postupy pre hospodárenie s palivom/energiou počas letu.

3. LETOVÁ PREVÁDZKA

Pokiaľ ide o letovú prevádzku, musia byť splnené všetky tieto podmienky:

a) ak sa to vzťahuje na daný typ lietadla, každý člen posádky musí počas vzletu a pristátia a kedykoľvek to veliteľ lietadla považuje v záujme bezpečnosti za potrebné zaujať svoje vyhradené miesto a používať zádržné systémy, ktoré sú k dispozícii;

b) ak sa to vzťahuje na daný typ lietadla, všetci členovia letovej posádky, ktorí vykonávajú povinnosti v pilotnom priestore, sa musia zdržiavať na svojom mieste s upevnenými bezpečnostnými pásmi, s výnimkou prípadov fyziologických alebo prevádzkových potrieb na trati;

c) ak sa to vzťahuje na daný na typ lietadla a typ prevádzky, veliteľ lietadla musí pred vzletom a pristátím, počas rolovania a kedykoľvek to považuje v záujme bezpečnosti za potrebné, zabezpečiť, aby bol každý cestujúci riadne usadený a pripútaný;

d) let sa musí vykonať takým spôsobom, aby sa počas všetkých fáz letu dodržiavala primeraná vzdialenosť od iných lietadiel a aby sa zabezpečila primeraná vzdialenosť od prekážok. Takáto vzdialenosť musí byť aspoň taká veľká, ako sa vyžaduje v príslušných pravidlách lietania podľa typu prevádzky;

e) let nesmie pokračovať, pokiaľ známe podmienky nie sú aspoň rovnocenné s podmienkami uvedenými v bode 2. Okrem toho v prípade letu na základe pravidiel letu podľa prístrojov nesmie približovanie k letisku pokračovať pod určitou špecifikovanou výškou alebo za určitou polohou, ak nie sú splnené predpísané kritériá viditeľnosti;

f) pri núdzových situáciách musí veliteľ lietadla zabezpečiť, aby boli všetci cestujúci poučení o núdzových úkonoch vhodných pre dané okolnosti;

g) veliteľ lietadla musí prijať všetky opatrenia potrebné na minimalizovanie následkov rušivého správania cestujúcich na let;

h) lietadlo nesmie rolovať po pohybovej ploche letiska ani sa nesmie zapnúť jeho rotor, pokiaľ osoba pri ovládacích zariadeniach nie je príslušne spôsobilá;

i) ak je to vhodné, počas letu sa musia používať príslušné postupy hospodárenia s palivom/energiou.

4. VÝKONNOSŤ LIETADLA A PREVÁDZKOVÉ OBMEDZENIA

4.1. Lietadlo sa musí prevádzkovať v súlade s jeho dokumentáciou o letovej spôsobilosti a so všetkými súvisiacimi prevádzkovými postupmi a obmedzeniami uvedenými v jeho schválenej letovej príručke alebo prípadne v rovnocennej dokumentácii. Letová príručka alebo rovnocenná dokumentácia musí byť k dispozícii posádke a musí sa pre každé lietadlo udržiavať v aktualizovanej podobe.

4.2. Bez ohľadu na bod 4.1. možno pri prevádzke vrtuľníkov povoliť let, ktorý krátkodobo prekračuje výškové a rýchlostné limity letovej obálky, pokiaľ je zaručená bezpečnosť.

4.3. Lietadlo sa musí prevádzkovať v súlade s príslušnou environmentálnou dokumentáciou.

4.4. Let sa nesmie začať ani nesmie pokračovať, pokiaľ plánovaná výkonnosť lietadla po zvážení všetkých faktorov, ktoré významne ovplyvňujú jeho úroveň výkonnosti, neumožňuje uskutočniť všetky fázy letu v rámci príslušných vzdialeností/oblastí a vzdialeností od prekážok pri plánovanej prevádzkovej hmotnosti. Faktory, ktoré významne ovplyvňujú výkonnosť pri vzlete, na trati a pri približovaní/pristátí, sú najmä:

a) prevádzkové postupy;

b) tlaková výška letiska;

c) poveternostné podmienky (teplota, vietor, zrážky a dohľadnosť);

d) veľkosť, sklon a stav vzletovej/pristávacej plochy a

e) stav draku lietadla, pohonnej jednotky alebo systémov s prihliadnutím na možné opotrebovanie.

4.5. Takéto faktory sa musia zohľadňovať priamo ako prevádzkové parametre alebo nepriamo pomocou tolerancií alebo medzných hodnôt, ktoré môžu byť uvedené v plánovaní výkonnostných údajov, ak je to vhodné pre typ prevádzky.

5. PRÍSTROJE, ÚDAJE A ZARIADENIA

5.1. Lietadlo musí byť vybavené všetkými navigačnými, komunikačnými a inými zariadeniami potrebnými pre plánovaný let s prihliadnutím na predpisy týkajúce sa letovej prevádzky a pravidlá lietania uplatniteľné počas akejkoľvek fázy letu.

5.2. Pre prípad potreby musí byť lietadlo vybavené všetkými potrebnými bezpečnostnými, zdravotníckymi, evakuačnými a záchrannými zariadeniami s prihliadnutím na riziká súvisiace s oblasťami prevádzky, letovými traťami, letovou výškou a trvaním letu.

5.3. Všetky údaje potrebné pre posádku na vykonanie letu musia byť aktuálne a dostupné na palube lietadla s prihliadnutím na príslušné predpisy týkajúce sa letovej prevádzky, pravidlá lietania, letové výšky a oblasti prevádzky.

6. ZACHOVANIE LETOVEJ SPÔSOBILOSTI A ENVIRONMENTÁLNA KOMPATIBILITA VÝROBKOV

6.1. Lietadlo sa nesmie prevádzkovať, pokiaľ nie sú splnené tieto podmienky:

a) lietadlo je spôsobilé na let a v stave zaručujúcom bezpečnú a environmentálne kompatibilnú prevádzku;

b) prevádzkové a núdzové vybavenie potrebné pre plánovaný let je funkčné;

c) dokument o letovej spôsobilosti lietadla a prípadne jeho hlukové osvedčenie sú platné a

d) údržba lietadla sa uskutočňuje v súlade s jeho platnými požiadavkami.

6.2. Pred každým letom alebo sériou nadväzujúcich letov sa musí vykonať inšpekcia v rámci predletovej kontroly, aby sa zistilo, či je spôsobilé na plánovaný let.

6.3. Lietadlo sa nesmie prevádzkovať, pokiaľ ho po údržbe do prevádzky neuvoľnia kvalifikované osoby alebo organizácie. Podpísané uvoľnenie do prevádzky musí obsahovať najmä základné podrobné údaje o vykonanej údržbe.

6.4. Záznamy potrebné na preukázanie letovej spôsobilosti lietadla a štatútu jeho environmentálnej kompatibility sa musia uchovávať a chrániť proti neoprávnenej zmene počas obdobia zodpovedajúceho uplatniteľným požiadavkám na zachovanie letovej spôsobilosti, kým sa informácie, ktoré obsahujú, nenahradia novými informáciami, ktoré sú svojím rozsahom a podrobnými údajmi rovnocenné, ale v každom prípade najmenej 24 mesiacov.

6.5. Všetky zmeny a úpravy musia byť v súlade so základnými požiadavkami na letovú spôsobilosť a prípadne na environmentálnu kompatibilitu výrobkov. Údaje potvrdzujúce splnenie požiadaviek na letovú spôsobilosť a požiadaviek na environmentálnu kompatibilitu výrobkov sa musia uchovať a chrániť proti neoprávnenej zmene.

6.6. Letecký prevádzkovateľ je zodpovedný za zabezpečenie toho, aby tretia strana vykonávajúca údržbu spĺňala požiadavky prevádzkovateľa na bezpečnosť a bezpečnostnú ochranu.

7. ČLENOVIA POSÁDKY

7.1. Počet členov a zloženie posádky sa musia určiť s prihliadnutím na:

a) certifikované obmedzenia lietadla vrátane prípadnej príslušnej demonštrácie núdzovej evakuácie;

b) konfiguráciu lietadla a

c) typ a trvanie prevádzky.

7.2. Veliteľ lietadla musí mať právomoc vydávať všetky príkazy a prijímať akékoľvek vhodné opatrenia na zabezpečenie prevádzky a bezpečnosti lietadla, osôb a/alebo majetku prepravovaných v lietadle.

7.3. V núdzovej situácii, ktorá ohrozuje prevádzku alebo bezpečnosť lietadla a/alebo osôb na palube lietadla, musí veliteľ lietadla prijať všetky opatrenia, ktoré považuje za potrebné v záujme bezpečnosti. Ak takéto opatrenia zahŕňajú porušenie miestnych predpisov alebo postupov, veliteľ lietadla zodpovedá za bezodkladné oznámenie tejto skutočnosti príslušným miestnym úradom.

7.4. Bez toho, aby bol dotknutý bod 8.12, sa vždy, keď sú na palube iné osoby, núdzové alebo mimoriadne situácie môžu simulovať len vtedy, ak uvedené osoby boli o tejto skutočnosti náležite informované a sú si vedomé súvisiacich rizík pred nástupom do lietadla.

7.5. Žiaden člen posádky nesmie dovoliť, aby sa plnenie jeho úloh/rozhodovanie zhoršilo do takej miery, že by to ohrozilo bezpečnosť letu v dôsledku únavy, s prihliadnutím okrem iného na nárast únavy, nedostatok spánku, počet preletených úsekov letu, nočné služby alebo zmeny časových pásiem. Doba odpočinku musí poskytovať dostatok času na to, aby sa členovia posádky mohli zotaviť z účinkov predchádzajúcich povinností a aby boli pred začiatkom ďalšej služby dobre odpočinutí.

7.6. Člen posádky nesmie vykonávať pridelené povinnosti na palube lietadla, ak je pod vplyvom psychoaktívnych látok alebo alkoholu, alebo ak nie je spôsobilý na výkon služby kvôli zraneniu, únave, vplyvu liekov, chorobe alebo z iných podobných dôvodov.

8. ĎALŠIE POŽIADAVKY TÝKAJÚCE SA OBCHODNEJ LETECKEJ DOPRAVY A INÝCH PREVÁDZOK, KTORÉ PODLIEHAJÚ POŽIADAVKE OSVEDČOVANIA ALEBO POŽIADAVKE VYHLÁSENIA A KTORÉ SA VYKONÁVAJÚ POMOCOU LETÚNOV, VRTUĽNÍKOV A LIETADIEL S PREKLOPNÝMI MOTORMI

8.1. Prevádzka sa nesmie vykonávať, pokiaľ nie sú splnené tieto podmienky:

a) letecký prevádzkovateľ musí mať priamo alebo prostredníctvom dohôd s tretími stranami k dispozícii prostriedky nevyhnutné pre rozsah a účel prevádzky. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného: lietadlá, zariadenia, riadiaca štruktúra, pracovníci, vybavenie, dokumentácia o úlohách, povinnostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) letecký prevádzkovateľ musí využívať len vhodne kvalifikovaných a vyškolených pracovníkov a realizovať a udržiavať výcvikové a preverovacie programy pre členov posádky a ostatných príslušných pracovníkov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie platnosti ich osvedčení, kvalifikačných kategórií a kvalifikácií;

c) podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí letecký prevádzkovateľ zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;

d) letecký prevádzkovateľ musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa písmena c) s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Systém hlásenia udalostí musí byť v súlade s uplatniteľným právom Únie.

8.2. Prevádzka sa musí uskutočňovať len v súlade s prevádzkovou príručkou leteckého prevádzkovateľa. Takáto príručka musí obsahovať všetky potrebné pokyny, informácie a postupy pre všetky prevádzkované lietadlá a pre prevádzkových pracovníkov na účely plnenia ich povinností. Musia sa stanoviť obmedzenia uplatniteľné na čas letu, dobu letovej služby a dobu odpočinku pre členov posádky. Prevádzková príručka a jej revízie musia byť v súlade so schválenou letovou príručkou a môžu sa podľa potreby meniť.

8.3. Ak je to vhodné, letecký prevádzkovateľ vypracuje postupy na minimalizovanie následkov rušivého správania cestujúcich na bezpečnú prevádzku letu.

8.4. Letecký prevádzkovateľ musí vypracovať a udržiavať programy bezpečnostnej ochrany prispôsobené lietadlu a typu prevádzky, ktoré zahŕňajú najmä:

a) bezpečnostnú ochranu priestoru vyhradeného pre letovú posádku;

b) kontrolný zoznam postupu prehľadávania lietadla;

c) výcvikové programy a

d) ochranu elektronických a počítačových systémov na zabránenie úmyselného a neúmyselného rušenia a poškodenia systémov.

8.5. Ak môžu mať opatrenia bezpečnostnej ochrany nepriaznivý vplyv na bezpečnosť prevádzky, musia sa posúdiť riziká a vypracovať vhodné postupy na zníženie bezpečnostných rizík, čo si môže vyžadovať použitie špeciálneho vybavenia.

8.6. Letecký prevádzkovateľ musí určiť jedného pilota letovej posádky za veliteľa lietadla.

8.7. Únave sa musí predchádzať prostredníctvom systému zvládania únavy. Je potrebné, aby v rámci takéhoto systému boli vzhľadom na let alebo sériu letov zohľadnené otázky času letu, doby letovej služby, povinnej a upravenej doby odpočinku. Obmedzenia v rámci systému zvládania únavy sa musia zavádzať s prihliadnutím na všetky príslušné faktory, ktoré prispievajú k únave, ako je najmä počet preletených úsekov letu, prekročenie časových pásiem, nedostatok spánku, narušenie denného cyklu, práca v noci, premiestňovanie, kumulatívna doba služby pre dané obdobia, rozdelenie pridelených úloh medzi členov posádky a tiež zabezpečenie rozšírenej posádky.

8.8. Letecký prevádzkovateľ musí zabezpečiť, aby úlohy vymedzené v bode 6.1 a úlohy opísané v bodoch 6.4 a 6.5 kontrolovala organizácia zodpovedná za riadenie zachovania letovej spôsobilosti, ktorá musí spĺňať požiadavky stanovené v prílohe II bode 3.1 a prílohe III bodoch 7 a 8.

8.9. Letecký prevádzkovateľ musí zabezpečiť, aby uvoľnenie do prevádzky požadované podľa bodu 6.3 vydala organizácia oprávnená na údržbu výrobkov, súčastí a nenainštalovaného vybavenia. Táto organizácia musí spĺňať požiadavky stanovené v prílohe II bode 3.1.

8.10. Organizácia uvedená v bode 8.8 vypracuje príručku organizácie s usmerneniami pre príslušných pracovníkov, v ktorej sa opíšu všetky postupy organizácie na zachovanie letovej spôsobilosti.

8.11. Musí sa zaviesť systém kontrolných zoznamov, ktoré používajú podľa okolností členovia posádky vo všetkých fázach prevádzky lietadla za normálnych, mimoriadnych a núdzových podmienok a situácií. Musia sa stanoviť postupy pre každú primerane predvídateľnú núdzovú situáciu.

8.12. Núdzové alebo mimoriadne situácie sa nesmú simulovať, ak sa prepravujú cestujúci alebo náklad.

PRÍLOHA VI

Základné požiadavky na oprávnené subjekty

1. Oprávnený subjekt, jeho riaditeľ a zamestnanci zodpovední za plnenie úloh súvisiacich s osvedčovaním alebo dohľadom sa nesmú zúčastňovať, či už priamo alebo ako splnomocnení zástupcovia, na projektovaní, výrobe, predaji alebo údržbe výrobkov, súčastí, nenainštalovaného vybavenia, komponentov alebo systémov ani na ich prevádzke, poskytovaní služieb alebo používaní. Tým nie je vylúčená možnosť výmeny technických informácií medzi zúčastnenými organizáciami a oprávneným subjektom.

   Ustanovenia v prvom pododseku nebránia organizácii vytvorenej s cieľom podporovať letecký šport alebo rekreačné lietanie v tom, aby bola spôsobilá na akreditáciu ako oprávnený subjekt pod podmienkou, že preukáže k spokojnosti akreditačného orgánu, že zaviedla primerané dojednania zamerané na predchádzanie konfliktu záujmov.

2. Oprávnený subjekt a zamestnanci zodpovední za úlohy súvisiace s osvedčovaním a dohľadom musia plniť svoje povinnosti s najvyššou možnou mierou profesionálnej čestnosti a technickej spôsobilosti a nesmú na nich pôsobiť tlaky a stimuly akéhokoľvek druhu, najmä finančné, ktoré by mohli ovplyvniť ich úsudok a rozhodnutia alebo výsledky ich úloh súvisiacich s osvedčovaním a dohľadom, najmä zo strany osôb alebo skupín osôb, ktorých sa tieto výsledky týkajú.

3. Oprávnený subjekt musí zamestnávať zamestnancov a mať k dispozícii prostriedky potrebné na primerané plnenie technických a administratívnych úloh súvisiacich s procesom osvedčovania a dohľadu; musí mať aj prístup k vybaveniu potrebnému na mimoriadne previerky.

4. Oprávnený subjekt a jeho zamestnanci poverení vykonávaním preskúmania musia mať:

   a) náležitý technický a odborný výcvik alebo dostatočné odborné znalosti získané praktickým vykonávaním príslušných činností;

   b) vyhovujúce znalosti o požiadavkách spojených s úlohami súvisiacimi s osvedčovaním a dohľadom, ktoré plnia, a primerané skúsenosti s takými postupmi;

   c) schopnosti potrebné na vypracovanie vyhlásení, záznamov a správ potvrdzujúcich plnenie úloh súvisiacich s osvedčovaním a dohľadom.

5. Musí byť zaručená nestrannosť zamestnancov zodpovedných za úlohy súvisiace s osvedčovaním a dohľadom. Ich odmena sa nesmie určovať v závislosti od počtu vykonaných preskúmaní ani výsledkov týchto preskúmaní.

6. Oprávnený subjekt musí uzavrieť poistenie zodpovednosti za škodu, pokiaľ jeho zodpovednosť neprevezme jeden členský štát v súlade s jeho vnútroštátnym právom.

7. Zamestnanci oprávneného subjektu musia zachovávať služobné tajomstvo v súvislosti so všetkými informáciami, ktoré získajú pri plnení svojich úloh na základe tohto nariadenia.

PRÍLOHA VII

Základné požiadavky na letiská

1. FYZICKÉ CHARAKTERISTIKY, INFRAŠTRUKTÚRA A VYBAVENIE

1.1. Pohybová plocha

1.1.1. Letiská musia mať plochu určenú na pristávanie a vzlet lietadiel, ktorá spĺňa tieto podmienky:

a) pristávacia a vzletová plocha musí mať vhodné rozmery a charakteristiky pre určené lietadlá, ktoré majú zariadenie používať;

b) pristávacia a vzletová plocha musí mať tam, kde je to uplatniteľné, dostatočnú únosnosť vzhľadom na stálu prevádzku určených lietadiel. Plochy, ktoré nie sú určené na stálu prevádzku, musia byť len schopné uniesť lietadlo;

c) pristávacia a vzletová plocha musí mať naprojektované odvodnenie, ktoré zabráni, aby sa povrchová voda stala neprijateľným rizikom pre prevádzku lietadiel;

d) sklon a zmeny sklonu pristávacej a vzletovej plochy nesmú vytvárať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel;

e) povrchové charakteristiky pristávacej a vzletovej plochy musia byť vhodné na použitie určenými lietadlami a

f) na pristávacej a vzletovej ploche nesmú byť objekty, ktoré by mohli tvoriť neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel.

1.1.2. Ak je na letisku určených viac pristávacích a vzletových plôch, musia byť usporiadané tak, aby netvorili neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel.

1.1.3. Okolo určenej pristávacej a vzletovej plochy musia byť vymedzené plochy. Uvedené plochy sú určené na ochranu lietadla, ktoré ponad ne letí počas vzletových alebo pristávacích manévrov, alebo na zmiernenie následkov predčasného pristátia, vybočenia z pristávacej a vzletovej plochy alebo jej prekročenia, a musia spĺňať tieto podmienky:

a) tieto plochy musia mať rozmery primerané predpokladanej prevádzke lietadiel;

b) sklon a zmeny sklonu týchto plôch nesmú vytvárať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel;

c) na týchto plochách nesmú byť objekty, ktoré by mohli tvoriť neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel. To nevylučuje možnosť umiestniť na týchto plochách krehké vybavenie, ak je to potrebné na uľahčenie prevádzky lietadiel a

d) každá z týchto plôch musí mať dostatočnú únosnosť na svoj účel.

1.1.4. Plochy letiska, ktoré sa majú používať na rolovanie alebo parkovanie lietadiel, a ich bezprostredne súvisiace okolie musia byť naprojektované tak, aby za všetkých plánovaných podmienok umožňovali bezpečnú prevádzku lietadiel, ktoré majú používať konkrétne zariadenie, a musia spĺňať tieto podmienky:

a) tieto plochy musia mať dostatočnú únosnosť na zaistenie stálej prevádzky určených lietadiel okrem plôch, ktoré sú určené len na príležitostné využívanie a ktoré musia byť iba schopné lietadlá uniesť;

b) tieto plochy musia mať naprojektované odvodnenie, ktoré zabráni, aby sa stojatá voda stala neprijateľným rizikom pre prevádzku lietadiel;

c) sklon a zmeny sklonu týchto plôch nesmú vytvárať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel;

d) povrchové charakteristiky týchto plôch musia byť vhodné na použitie určenými lietadlami a

e) a na týchto plochách nesmú byť objekty, ktoré by mohli tvoriť neprijateľné riziko pre lietadlá. To nevylučuje možnosť, aby sa na presne stanovených stanovištiach alebo zónach parkovalo vybavenie potrebné pre uvedenú plochu.

1.1.5. Iná infraštruktúra určená na používanie lietadlami musí byť naprojektovaná tak, aby jej používanie nevytváralo neprijateľné riziko pre lietadlá, ktoré ju používajú.

1.1.6. Stavby, budovy, vybavenie alebo skladovacie priestory musia byť umiestnené a naprojektované tak, aby nevytvárali neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel.

1.1.7. Vhodnými prostriedkami sa musí zabrániť vstupu nepovolaných osôb na pohybovú plochu, ako aj vjazdu nepovolených vozidiel alebo vniknutiu zvierat, ktoré sú dosť veľké, aby mohli predstavovať neprijateľné riziko pre prevádzku lietadiel, a to bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne alebo medzinárodné ustanovenia na ochranu zvierat.

1.2. Bezpečná výška nad prekážkami

1.2.1. Na ochranu lietadiel približujúcich sa k letisku na účely pristátia alebo vzlietajúcich z letiska musia byť stanovené príletové a odletové trate alebo priestory. Tieto trate alebo priestory musia lietadlám poskytovať požadovanú bezpečnú výšku nad prekážkami nachádzajúcimi sa v okolí letiska s prihliadnutím na miestne fyzikálne charakteristiky.

1.2.2. Takáto bezpečná výška nad prekážkami musí zodpovedať fáze letu a typu uskutočňovanej prevádzky. Musí zohľadňovať aj vybavenie používané na určenie polohy lietadiel.

1.3. Vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou vrátane vizuálnych a nevizuálnych prostriedkov

1.3.1. Prostriedky musia byť vhodné na daný účel, musia byť rozpoznateľné a musia poskytovať používateľom jednoznačné informácie za všetkých prevádzkových podmienok.

1.3.2. Vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou musí fungovať tak, ako má, pri všetkých prevádzkových podmienkach, ktoré možno očakávať. Vybavenie letiska súvisiace s bezpečnosťou nesmie za prevádzkových podmienok ani v prípade poruchy spôsobiť neprijateľné ohrozenie leteckej bezpečnosti.

1.3.3. Prostriedky a systém ich napájania elektrickou energiou musia byť naprojektované tak, aby v dôsledku poruchy ich používatelia nedostali zavádzajúce, nesprávne alebo nedostatočné informácie a aby nedošlo k prerušeniu základných služieb.

1.3.4. K dispozícii musia byť vhodné spôsoby ochrany na zabránenie poškodeniu alebo rušeniu takýchto prostriedkov.

1.3.5. Zdroje žiarenia ani prítomnosť pohyblivých alebo pevných objektov nesmú narúšať ani nepriaznivo ovplyvňovať výkonnosť leteckých komunikačných, navigačných a prehľadových systémov.

1.3.6. Informácie o prevádzke a používaní vybavenia letiska súvisiaceho s bezpečnosťou musia byť dostupné príslušným zamestnancom vrátane zrozumiteľného uvedenia podmienok, za ktorých by mohlo dôjsť k neprijateľnému ohrozeniu leteckej bezpečnosti.

1.4. Údaje o letisku

1.4.1. Príslušné údaje týkajúce sa letiska a dostupných služieb sa musia zisťovať a aktualizovať.

1.4.2. Údaje musia byť presné, zrozumiteľné, úplné a jednoznačné. Musí sa zachovať pravosť a náležité úrovne integrity.

1.4.3. Údaje sa musia užívateľom a príslušným poskytovateľom ANS sprístupňovať včas a s využitím dostatočne zabezpečenej a rýchlej metódy komunikácie.

2. PREVÁDZKA A RIADENIE

2.1. Povinnosti prevádzkovateľa letiska

Za prevádzku letiska zodpovedá prevádzkovateľ letiska. Prevádzkovateľ letiska má tieto povinnosti:

a) prevádzkovateľ letiska musí mať priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami k dispozícii všetky prostriedky potrebné na zaistenie bezpečnej prevádzky lietadiel na letisku. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného zariadenia, pracovníci, vybavenie a materiál, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) prevádzkovateľ letiska musí overiť, či sa priebežne plnia požiadavky bodu 1, alebo prijať primerané opatrenia na zmiernenie rizík súvisiacich s neplnením požiadaviek. Musí vypracovať a uplatňovať postupy, prostredníctvom ktorých sa používatelia včas upovedomia o týchto opatreniach;

c) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami vypracovať a zaviesť vhodný program riadenia rizík súvisiacich s voľne žijúcimi živočíchmi;

d) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zabezpečiť koordináciu pohybu vozidiel a osôb na pohybových plochách a iných prevádzkových plochách s pohybom lietadiel tak, aby sa zabránilo zrážkam s lietadlami a ich poškodeniu;

e) prevádzkovateľ letiska musí podľa potreby zabezpečiť vypracovanie a uplatňovanie postupov na zmiernenie rizík súvisiacich s prevádzkou letiska v zime, za nepriaznivých poveternostných podmienok, zníženej viditeľnosti alebo v noci;

f) prevádzkovateľ letiska musí uzavrieť dojednania s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovanie súladu so základnými požiadavkami pre letiská uvedenými v tejto prílohe. Medzi uvedené organizácie patria okrem iného prevádzkovatelia lietadiel, poskytovatelia ANS, poskytovatelia služieb pozemnej obsluhy, poskytovatelia služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) a iné organizácie, ktorých činnosť alebo výrobky môžu ovplyvniť bezpečnosť lietadla;

g) prevádzkovateľ letiska musí overiť, či organizácie podieľajúce sa na skladovaní a vydávaní paliva/energie na pohon lietadla majú zavedené postupy, prostredníctvom ktorých sa zabezpečí, že palivo/energia na pohon lietadla, ktorými je zásobované, nie sú znečistené a vyhovujú príslušnej špecifikácii;

h) k dispozícii musia byť príručky na prevádzku a údržbu vybavenia letiska, ktoré sa uplatňujú v praxi a obsahujú pokyny na údržbu a opravy, informácie o obsluhe, postupy odstraňovania porúch a vykonávania inšpekcií;

i) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami vypracovať a uplatňovať núdzový plán letiska zahŕňajúci núdzové situácie, ktoré sa na letisku alebo v jeho okolí môžu vyskytnúť. Tento plán musí byť v prípade potreby koordinovaný s núdzovým plánom spoločenstva;

j) prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zabezpečiť poskytovanie zodpovedajúcich záchranných a hasičských služieb na letisku. Takéto služby musia pohotovo reagovať na incident alebo nehodu a musia disponovať aspoň technickým vybavením, hasiacimi prostriedkami a dostatočným počtom pracovníkov;

k) prevádzkovateľ letiska musí na prevádzku a údržbu letiska využívať výhradne vyškolených a kvalifikovaných pracovníkov a musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zaviesť a udržiavať výcvikové programy a preverovacie programy na účely zachovávania spôsobilosti všetkých príslušných pracovníkov;

l) prevádzkovateľ letiska musí zabezpečiť, aby každá osoba, ktorá má povolený vstup na pohybovú alebo inú prevádzkovú plochu bez sprievodu, bola na taký vstup primerane vyškolená a kvalifikovaná;

m) pracovníci záchrannej a hasičskej služby musia byť riadne vyškolení a kvalifikovaní na činnosť v prostredí letiska. Prevádzkovateľ letiska musí priamo alebo prostredníctvom dojednaní s tretími stranami zaviesť a udržiavať výcvikové a preverovacie programy na účely zachovávania spôsobilosti týchto pracovníkov a

n) všetci pracovníci záchrannej a hasičskej služby, v prípade ktorých sa predpokladá plnenie úloh v núdzových leteckých situáciách, musia s prihliadnutím na druh činnosti pravidelne preukazovať, že sú zdravotne spôsobilí uspokojivo vykonávať svoje funkcie. V tejto súvislosti sa pod zdravotnou spôsobilosťou, ktorá zahŕňa aj fyzickú a psychickú spôsobilosť, rozumie, že netrpia žiadnou chorobou ani postihnutím, ktoré by týmto pracovníkom znemožňovali:

— vykonávať úlohy nevyhnutné pri zvládaní núdzových leteckých situácií;

— kedykoľvek plniť pridelené povinnosti alebo

— správne vnímať svoje prostredie.

2.2. Systémy riadenia

2.2.1. Primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí prevádzkovateľ letiska zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému.

2.2.2. Prevádzkovateľ letiska musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa bodu 2.2.1 s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Analýza informácií z tohto systému hlásenia udalostí musí podľa potreby zahŕňať strany, ktoré sú uvedené v bode 2.1 písm. f). Systém hlásenia udalostí musí byť v súlade s uplatniteľným právom Únie.

2.2.3. Prevádzkovateľ letiska musí vypracovať letiskovú príručku a prevádzkovať letisko podľa nej. Takáto príručka musí obsahovať všetky potrebné pokyny, informácie a postupy týkajúce sa letiska, systému riadenia a pracovníkov poverených prevádzkou a údržbou na účely plnenia ich povinností.

3. OKOLIE LETISKA

3.1.1. Vzdušný priestor v okolí pohybových plôch letiska musí byť chránený pred prekážkami tak, aby umožňoval uskutočňovať plánovanú prevádzku lietadiel na letiskách bez toho, aby sa v okolí letiska objavili prekážky, ktoré by predstavovali neprijateľné riziko. Preto sa musia vytvoriť, zaviesť a nepretržite sledovať plochy na monitorovanie prekážok s cieľom odhaliť každé narušenie.

3.1.2. Pri každom narušení uvedených plôch je nutné posúdiť, či objekt predstavuje neprijateľné riziko. Každý objekt, ktorý predstavuje neprijateľné riziko, sa odstráni alebo sa prijme príslušné opatrenie na zmiernenie rizika s cieľom ochrániť lietadlo využívajúce letisko.

3.1.3. Akékoľvek zostávajúce prekážky sa uverejnia, podľa potreby označia a prípadne zviditeľnia prostredníctvom osvetlenia.

3.2. Je potrebné sledovať nebezpečenstvá súvisiace s ľudskými činnosťami a využívaním pôdy, okrem iného napríklad tie, ktoré sú uvedené v nasledujúcom zozname. Riziko, ktoré vzniká v ich dôsledku, sa musí posúdiť a prípadne zmierniť:

a) každá výstavba alebo zmena využívania pôdy v oblasti letiska;

b) možnosť vyvolania turbulencie prekážkou;

c) použitie nebezpečného, klamlivého a zavádzajúceho osvetlenia;

d) oslnenie spôsobené rozsiahlymi a vysoko reflexnými plochami;

e) vytvorenie priestorov, ktoré by mohli zvýšiť aktivitu voľne žijúcich živočíchov v okolí pohybových plôch letiska; alebo

f) zdroje neviditeľného žiarenia alebo prítomnosť pohyblivých alebo pevných objektov, ktoré by mohli rušiť alebo nepriaznivo ovplyvňovať výkonnosť leteckých komunikačných, navigačných a prehľadových systémov.

3.3. Členské štáty zabezpečia, že pre prípad núdzových leteckých situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť v okolí letiska, sa vypracuje núdzový plán.

4. SLUŽBY POZEMNEJ OBSLUHY

4.1. Povinnosti poskytovateľa služieb pozemnej obsluhy

Poskytovateľ služieb pozemnej obsluhy je zodpovedný za bezpečnú prevádzku svojich činností na letisku. Poskytovateľ má tieto povinnosti:

a) poskytovateľ musí mať k dispozícii všetky prostriedky potrebné na zaistenie bezpečného poskytovania služieb na letisku. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného zariadenia, pracovníci, vybavenie a materiál;

b) poskytovateľ musí dodržiavať postupy uvedené v letiskovej príručke vrátane postupov, ktoré sa týkajú pohybov jeho vozidiel, vybavenia a pracovníkov a rizík súvisiacich s prevádzkou letiska v zime, v noci a za nepriaznivých poveternostných podmienok;

c) poskytovateľ musí poskytovať služby pozemnej obsluhy v súlade s postupmi a pokynmi leteckého prevádzkovateľa, pre ktorého pracuje;

d) poskytovateľ musí zabezpečiť, aby boli k dispozícii príručky na prevádzku a údržbu vybavenia pozemnej obsluhy, aby sa uplatňovali v praxi a obsahovali pokyny na prevádzku, údržbu a opravu, informácie o obsluhe, postupy odstraňovania porúch a vykonávania inšpekcií;

e) poskytovateľ musí využívať výhradne vyškolených a kvalifikovaných pracovníkov a musí zabezpečiť zavedenie a udržiavanie výcvikových a preverovacích programov na účely zachovávania spôsobilosti všetkých príslušných pracovníkov;

f) poskytovateľ musí zabezpečiť, aby boli pracovníci fyzicky a duševne spôsobilí uspokojivo vykonávať svoje funkcie, a to s ohľadom na typ činnosti a najmä jej možný vplyv na bezpečnosť a bezpečnostnú ochranu.

4.2. Systémy riadenia

4.2.1. Primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí poskytovateľ zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému. Takýto systém musí byť koordinovaný so systémom riadenia prevádzkovateľa letiska.

4.2.2. Poskytovateľ musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa bodu 4.2.1 s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Bez toho, aby boli dotknuté iné ohlasovacie povinnosti, musí poskytovateľ zaslať informácie o všetkých udalostiach do systému hlásenia prevádzkovateľa letiska a leteckého prevádzkovateľa a v prípade potreby do systému poskytovateľa letových prevádzkových služieb. Systém hlásenia udalostí musí byť v súlade s uplatniteľným právom Únie.

4.2.3. Poskytovateľ musí vypracovať príručku služieb pozemnej obsluhy a zabezpečovať prevádzku v súlade s ňou. Takáto príručka musí obsahovať všetky potrebné pokyny, informácie a postupy týkajúce sa služieb, systému riadenia a pracovníkov služieb na účely plnenia ich povinností.

5. SLUŽBY RIADENIA PREVÁDZKY NA ODBAVOVACEJ PLOCHE (AMS)

5.1. Poskytovateľ služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) musí poskytovať svoje služby v súlade s prevádzkovými postupmi uvedenými v letiskovej príručke;

5.2. Primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí poskytovateľ služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) zaviesť a udržiavať systém riadenia vrátane bezpečnosti, ktorým zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe.

5.3. Poskytovateľ služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) musí uzavrieť formálne dojednania s leteckým prevádzkovateľom a poskytovateľom letových prevádzkových služieb, v ktorých sa opíše rozsah poskytovaných služieb.

5.4. Poskytovateľ služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa bodu 5.2 s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Bez toho, aby boli dotknuté iné ohlasovacie povinnosti, musí poskytovateľ zaslať informácie o všetkých udalostiach do systému hlásenia prevádzkovateľa letiska a v prípade potreby do systému poskytovateľa letových prevádzkových služieb.

5.5. Poskytovateľ služieb riadenia prevádzky na odbavovacej ploche (AMS) sa musí zúčastňovať na programoch bezpečnosti, ktoré vypracoval prevádzkovateľ letiska.

6. INÉ

Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti leteckého prevádzkovateľa, musí prevádzkovateľ letiska zabezpečiť, aby s výnimkou núdzových leteckých situácií, keď lietadlo smeruje na náhradné letisko, alebo za iných podmienok, ktoré sa spresnia pre každý prípad, letisko ani jeho časti nevyužívali lietadlá, pre ktoré nie sú letisko ani prevádzkové postupy za bežných podmienok určené.

PRÍLOHA VIII

Základné požiadavky na ATM/ANS a riadiacich letovej prevádzky

1. POUŽÍVANIE VZDUŠNÉHO PRIESTORU

1.1. Všetky lietadlá okrem lietadiel zapojených do činností uvedených v článku 2 ods. 3 písm. a) sa vo všetkých fázach letu alebo na pohybovej ploche letiska musia prevádzkovať v súlade so spoločnými všeobecnými prevádzkovými predpismi a akýmkoľvek uplatniteľným postupom stanoveným pre využívanie vzdušného priestoru.

1.2. Všetky lietadlá okrem lietadiel zapojených do činností uvedených v článku 2 ods. 3 písm. a) musia byť vybavené požadovanými komponentmi a zodpovedajúcim spôsobom prevádzkované. Komponenty používané v systéme ATM/ANS musia spĺňať aj požiadavky uvedené v bode 3.

2. SLUŽBY

2.1. Letecké informácie a údaje pre používateľov vzdušného priestoru na účely leteckej navigácie

2.1.1. Údaje používané ako zdroj leteckých informácií musia byť dostatočne kvalitné, úplné a aktuálne a musia sa poskytovať včas.

2.1.2. Letecké informácie musia byť presné, úplné, aktuálne a jednoznačné, musia pochádzať z legitímneho zdroja, mať náležitú úroveň integrity a takisto byť vo formáte, ktorý vyhovuje používateľom.

2.1.3. Musí sa zabezpečiť včasné šírenie takýchto leteckých informácií používateľom vzdušného priestoru, pričom sa využívajú dostatočne spoľahlivé a rýchle komunikačné prostriedky, ktoré sú chránené pred úmyselným i neúmyselným rušením a poškodením.

2.2. Meteorologické informácie

2.2.1. Údaje používané ako zdroj leteckých meteorologických informácií musia byť dostatočne kvalitné, úplné a aktuálne.

2.2.2. Letecké meteorologické informácie musia byť čo najviac presné, úplné a aktuálne, musia mať náležitú úroveň integrity a byť jednoznačné, aby spĺňali potreby používateľov vzdušného priestoru. Letecké meteorologické informácie musia pochádzať z legitímneho zdroja,

2.2.3. Musí sa zabezpečiť včasné šírenie takýchto leteckých meteorologických informácií používateľom vzdušného priestoru, pričom sa využívajú dostatočne spoľahlivé a rýchle komunikačné prostriedky, ktoré sú chránené pred rušením a poškodením.

2.3. Letové prevádzkové služby

2.3.1. Údaje používané ako zdroj na poskytovanie letových prevádzkových služieb musia byť správne, úplné a aktuálne.

2.3.2. Poskytovanie letových prevádzkových služieb musí byť dostatočne presné, úplné, aktuálne a jednoznačné, aby spĺňalo bezpečnostné potreby používateľov.

2.3.3. Automatizované nástroje poskytujúce informácie alebo rady používateľom musia byť vhodne naprojektované, vyrobené a udržiavané tak, aby plnili svoj plánovaný účel.

2.3.4. Služby riadenia letovej prevádzky a súvisiace procesy musia zabezpečovať primerané rozstupy medzi lietadlami a na prevádzkovej ploche letiska zabraňovať zrážkam medzi lietadlom a prekážkami a v prípade potreby musia pomáhať pri ochrane pred inými nebezpečenstvami vo vzduchu a zabezpečovať rýchlu a včasnú koordináciu so všetkými príslušnými používateľmi a susediacimi blokmi vzdušného priestoru.

2.3.5. Komunikácia medzi letovými prevádzkovými službami a lietadlami a medzi príslušnými stanovišťami letových prevádzkových služieb navzájom musí byť včasná, jasná, správna a jednoznačná, chránená pred rušením a všeobecne zrozumiteľná a prípadne ju musia potvrdiť všetky dotknuté strany.

2.3.6. Musia existovať prostriedky na detekciu možných núdzových stavov a prípadné začatie efektívnej pátracej a záchrannej akcie. Takéto prostriedky musia prinajmenšom zahŕňať primerané mechanizmy varovania, koordinačné opatrenia a postupy, prostriedky a pracovníkov na efektívne pokrytie danej oblasti zodpovednosti.

2.4. Komunikačné služby

Komunikačné služby musia dosiahnuť a udržiavať dostatočnú výkonnosť, pokiaľ ide o ich dostupnosť, integritu, kontinuitu a včasnosť. Musia byť rýchle a chránené pred poškodením a rušením.

2.5. Navigačné služby

Navigačné služby musia dosiahnuť a udržiavať dostatočnú úroveň výkonnosti, pokiaľ ide o informácie týkajúce sa vedenia, určovania polohy a prípadne času. Medzi kritériá výkonnosti patrí presnosť, integrita, legitímnosť zdroja, dostupnosť a kontinuita služby.

2.6. Prehľadové služby

Prehľadové služby musia určovať príslušnú polohu lietadiel vo vzduchu, ako aj polohy ostatných lietadiel a pozemných vozidiel na plochách letiska s dostatočnou úrovňou výkonnosti, pokiaľ ide o ich presnosť, integritu, legitímnosť zdroja, kontinuitu a pravdepodobnosť detekcie.

2.7. Manažment toku letovej prevádzky

Taktický manažment tokov letovej prevádzky na úrovni Únie musí využívať a poskytovať dostatočne presné a aktuálne informácie o objeme a povahe plánovanej letovej prevádzky, ktorá má vplyv na poskytovanie služieb, a musí koordinovať a vyjednávať presmerovanie alebo časový posun tokov prevádzky s cieľom znížiť riziko vzniku preťaženia vo vzduchu alebo na letiskách. Manažment toku sa vykonáva s cieľom optimalizovať dostupnú kapacitu pri využívaní vzdušného priestoru a zlepšiť postupy manažmentu toku letovej prevádzky. Musí byť založený na bezpečnosti, transparentnosti a efektívnosti, pričom musí zabezpečovať, aby sa kapacita poskytovala pružne a včas v súlade s európskym leteckým navigačným plánom.

Opatrenia uvedené v článku 43 súvisiace s manažmentom toku letovej prevádzky musia poskytovateľom leteckých navigačných služieb, prevádzkovateľom letísk a používateľom vzdušného priestoru poskytovať podporu pri operatívnych rozhodnutiach a musia zahŕňať tieto oblasti:

a) plánovanie letu;

b) využívanie dostupnej kapacity vzdušného priestoru počas všetkých fáz letu vrátane prideľovania traťových prevádzkových intervalov;

c) využívanie smerovania vo všeobecnej letovej prevádzke, vrátane:

— vytvorenia jednotnej publikácie pre organizáciu tratí a letovej prevádzky;

— možností odklonenia všeobecnej letovej prevádzky od preťažených oblastí a

— pravidiel prednosti týkajúcich sa prístupu všeobecnej letovej prevádzky do vzdušného priestoru, najmä v obdobiach preťaženia a krízovej situácie; a

d) súladu letových plánov a letiskových prevádzkových intervalov a prípadne potrebnej koordinácie s priľahlými regiónmi.

2.8. Riadenie vzdušného priestoru

Priradenie konkrétnych blokov vzdušného priestoru na určité využitie sa musí monitorovať, koordinovať a včas vyhlásiť s cieľom znížiť za všetkých okolností riziko straty rozstupu medzi lietadlami. S ohľadom na organizáciu vojenských činností a súvisiacich aspektov, za ktoré sú zodpovedné členské štáty, musí riadenie vzdušného priestoru prispievať aj k jednotnému uplatňovaniu koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru, ktorú stanovila organizácia ICAO a ktorá sa vykonáva podľa nariadenia (ES) č. 551/2004, s cieľom uľahčiť riadenie vzdušného priestoru a manažment letovej prevádzky v rámci spoločnej dopravnej politiky.

2.9. Navrhovanie letového postupu

Letové postupy musia byť riadne navrhnuté, overené a schválené pred tým, ako sa zavedú a začnú ich používať lietadlá.

3. SYSTÉMY A KOMPONENTY

3.1. Všeobecne

Systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS, ktoré poskytujú príslušné informácie lietadlám, z lietadiel a na zemi, musia byť riadne naprojektované, vyrobené, nainštalované, udržiavané, chránené pred neoprávneným rušením a prevádzkované tak, aby plnili svoj účel.

Ide najmä o systémy a postupy, ktoré sú potrebné na podporu týchto funkcií a služieb:

a) riadenie vzdušného priestoru;

b) manažment toku letovej prevádzky;

c) letové prevádzkové služby, najmä systémy spracovania letových údajov, systémy spracovania prehľadových údajov a systémy rozhrania človek-stroj;

d) komunikácie vrátane komunikácie typu zem-zem/vesmír, vzduch-zem a vzduch-vzduch/vesmír;

e) navigačné služby;

f) prehľadové služby;

g) letecké informačné služby a

h) meteorologické služby.

3.2. Integrita, výkonnosť a spoľahlivosť systémov a komponentov

Integrita a bezpečnostná výkonnosť systémov a komponentov v lietadle, na zemi a vo vesmíre musia zodpovedať ich plánovanému účelu. Systémy a komponenty musia dosahovať požadovanú úroveň výkonnosti pre všetky svoje predvídateľné prevádzkové podmienky a po celú dobu životnosti.

Systémy ATM/ANS a komponenty ATM/ANS musia byť naprojektované, skonštruované, udržiavané a prevádzkované s použitím primeraných a schválených postupov tak, aby bola vždy a vo všetkých fázach letu zaručená plynulá prevádzka európskej siete manažmentu letovej prevádzky (EATMN). Plynulá prevádzka sa vyznačuje predovšetkým poskytovaním a spoločným využívaním informácií vrátane príslušných informácií o stave prevádzky, jednotným chápaním informácií, porovnateľnou výkonnosťou spracovania a prislúchajúcimi postupmi umožňujúcimi jednotnú výkonnosť prevádzky dohodnutú pre celú európsku sieť manažmentu letovej prevádzky (EATMN) alebo jej časti.

Európsku sieť manažmentu letovej prevádzky (EATMN), jej systémy a ich komponenty musia na koordinovanom základe podporovať nové dohodnuté a schválené koncepcie prevádzky, ktoré zvýšia kvalitu, udržateľnosť a efektívnosť leteckých navigačných služieb, najmä z hľadiska bezpečnosti a kapacity.

Európskej siete manažmentu letovej prevádzky (EATMN), jej systémy a ich komponenty musia podporovať postupnú realizáciu koordinácie medzi civilnými a vojenskými službami v rozsahu nevyhnutnom na účinné riadenie vzdušného priestoru a manažment toku letovej prevádzky, ako aj bezpečné a efektívne využívanie vzdušného priestoru všetkými používateľmi, uplatňovaním koncepcie pružného využívania vzdušného priestoru.

Na účely dosiahnutia uvedených cieľov musí európska sieť manažmentu letovej prevádzky (EATMN), jej systémy a ich komponenty podporovať včasné spoločné využívanie správnych a konzistentných informácií civilnými a vojenskými službami pre všetky fázy letu bez toho, aby boli dotknuté politické záujmy v oblasti bezpečnostnej ochrany alebo obrany vrátane požiadaviek na dôvernosť.

3.3. Projektovanie systémov a komponentov

3.3.1. Systémy a komponenty musia byť naprojektované tak, aby spĺňali príslušné požiadavky na bezpečnosť a bezpečnostnú ochranu.

3.3.2. Systémy a komponenty, posudzované ako celok, jednotlivo a vo vzájomnom vzťahu, musia byť naprojektované tak, aby existovala nepriama úmernosť medzi pravdepodobnosťou, že porucha môže viesť k celkovému zlyhaniu systému, a závažnosťou jej vplyvu na bezpečnosť služieb.

3.3.3. Systémy a komponenty, posudzované ako celok, jednotlivo a vo vzájomnom vzťahu, musia byť naprojektované so zreteľom na obmedzenia týkajúce sa ľudských schopností a výkonnosti.

3.3.4. Systémy a komponenty musia byť naprojektované tak, aby boli ony aj údaje, ktoré prenášajú, chránené pred škodlivými interakciami s vnútornými a vonkajšími prvkami.

3.3.5. Informácie potrebné na výrobu, inštaláciu, prevádzku a údržbu systémov a komponentov, ako aj informácie týkajúce sa nebezpečných podmienok sa musia poskytnúť pracovníkom jasným, jednotným a jednoznačným spôsobom.

3.4. Zachovanie úrovne služby

Úrovne bezpečnosti systémov a komponentov sa musia udržiavať počas poskytovania služby a pri akýchkoľvek zmenách v jej poskytovaní.

4. KVALIFIKÁCIA RIADIACICH LETOVEJ PREVÁDZKY

4.1. Všeobecne

Osoba zúčastňujúca sa na výcviku určenom pre riadiaceho letovej prevádzky alebo študenta-riadiaceho letovej prevádzky musí byť dostatočne vzdelanostne, fyzicky a duševne vyspelá na získanie, udržanie a preukázanie príslušných teoretických vedomostí a praktických zručností.

4.2. Teoretické vedomosti

4.2.1. Riadiaci letovej prevádzky musí nadobudnúť a udržiavať si úroveň vedomostí, ktorá je primeraná vykonávaným funkciám a úmerná rizikám spojeným s daným druhom služby.

4.2.2. Získanie a udržiavanie teoretických vedomostí sa preukazuje priebežným posudzovaním počas výcviku alebo primeranými preskúšaniami.

4.2.3. Musí byť zachovaná príslušná úroveň teoretických vedomostí. Plnenie tejto požiadavky sa preukazuje pravidelným posudzovaním alebo preskúšaniami. Periodicita preskúšaní musí byť úmerná úrovni rizika spojeného s daným druhom služby.

4.3. Praktická zručnosť

4.3.1. Riadiaci letovej prevádzky musí nadobudnúť a udržiavať si praktické zručnosti zodpovedajúce vykonávaným funkciám. Uvedené zručnosti musia byť úmerné rizikám spojeným s daným druhom služby, a ak je to vhodné pre vykonávané funkcie, musia zahŕňať aspoň tieto prvky:

a) prevádzkové postupy;

b) aspekty špecifické pre vykonávanú úlohu;

c) mimoriadne a núdzové situácie a

d) ľudské faktory.

4.3.2. Riadiaci letovej prevádzky musí preukázať schopnosť vykonávať súvisiace postupy a úlohy na takej odbornej úrovni, ktorá je primeraná vykonávaným funkciám.

4.3.3. Musí byť zachovaná dostatočná úroveň spôsobilosti v praktických zručnostiach. Plnenie tejto požiadavky sa overuje pravidelným posudzovaním. Periodicita uvedených posúdení musí byť úmerná zložitosti a úrovni rizika spojeného s daným druhom služby a vykonávanými úlohami.

4.4. Jazyková spôsobilosť

4.4.1. Riadiaci letovej prevádzky musí preukázať spôsobilosť hovoriť a rozumieť po anglicky v takej miere, aby bol schopný efektívne komunikovať len hlasovou formou (telefonicky/rádiotelefonicky) a v situáciách priameho kontaktu o konkrétnych témach súvisiacich s prácou, a to aj v núdzových situáciách.

4.4.2. Ak je to potrebné v určenom bloku vzdušného priestoru na účely poskytovania letových prevádzkových služieb (ATS), musí byť riadiaci letovej prevádzky spôsobilý hovoriť aj jazykom alebo jazykmi príslušného štátu a rozumieť im v miere uvedenej vyššie.

4.5. Syntetické výcvikové zariadenia (STD)

Syntetické výcvikové zariadenia (STD), ktoré sa používajú na praktický výcvik v oblasti situačného uvedomovania si a ľudského faktora alebo na preukázanie nadobudnutia alebo udržiavania zručností, musia dosahovať úroveň výkonnosti umožňujúcu primeranú simuláciu pracovného prostredia a prevádzkových situácií, ktoré zodpovedajú poskytovanému výcviku.

4.6. Výcvikový kurz

4.6.1. Výcvik sa poskytuje formou výcvikového kurzu, ktorý môže zahŕňať teoretický a praktický výcvik vrátane, ak je to potrebné, výcviku na syntetickom výcvikovom zariadení (STD).

4.6.2. Pre každý druh výcviku sa určí a schváli kurz.

4.7. Inštruktori

4.7.1. Teoretický výcvik poskytujú primerane kvalifikovaní inštruktori. Inštruktori musia:

a) mať príslušné vedomosti z oblasti, v ktorej sa má poskytovať výcvik; a

b) preukázať schopnosť používať primerané vyučovacie metódy.

4.7.2. Výcvik praktických zručností poskytujú primerane kvalifikovaní inštruktori, ktorí majú tieto kvalifikácie:

a) spĺňajú požiadavky na teoretické vedomosti a skúsenosti primerané výcviku, ktorý poskytujú;

b) preukázali schopnosť vyučovať a používať primerané vyučovacie metódy;

c) majú skúsenosti s vyučovacími metódami, ktoré sa týkajú postupov, ktoré majú byť predmetom výcviku; a

d) absolvujú pravidelný opakovací výcvik s cieľom zabezpečiť aktualizáciu vyučovacej spôsobilosti.

4.7.3. V prípade inštruktorov, ktorí vyučujú praktické zručnosti, sa takisto vyžaduje, aby boli v súčasnosti alebo v minulosti oprávnení pôsobiť ako riadiaci letovej prevádzky.

4.8. Hodnotitelia

4.8.1. Osoby zodpovedné za posudzovanie zručností riadiacich letovej prevádzky musia:

a) preukázať schopnosť posúdiť výkonnosť riadiacich letovej prevádzky a vykonávať skúšky a previerky riadiacich letovej prevádzky a

b) absolvovať pravidelný opakovací výcvik na zabezpečenie aktualizácie noriem posudzovania.

4.8.2. Hodnotitelia praktických zručností musia alebo museli byť oprávnení pôsobiť aj ako riadiaci letovej prevádzky v oblastiach, v ktorých sa má uskutočniť posudzovanie.

4.9. Zdravotná spôsobilosť riadiacich letovej prevádzky

4.9.1. Všetci riadiaci letovej prevádzky musia pravidelne preukazovať zdravotnú spôsobilosť uspokojivo vykonávať svoje funkcie. Splnenie podmienok spôsobilosti sa preukazuje primeraným posúdením so zreteľom na možné duševné a fyzické zhoršenie v dôsledku veku.

4.9.2. Preukázanie zdravotnej spôsobilosti vrátane fyzickej a psychickej spôsobilosti zahŕňa dokázanie skutočnosti, že osoba, ktorá poskytuje službu riadenia letovej prevádzky (ATC), nemá žiadnu chorobu ani postihnutie, ktoré jej znemožňuje:

a) riadne vykonávať úlohy potrebné na poskytovanie služby riadenia letovej prevádzky (ATC),

b) kedykoľvek plniť pridelené povinnosti alebo

c) správne vnímať svoje prostredie.

4.9.3. Keď zdravotnú spôsobilosť nemožno úplne preukázať, možno zaviesť zmierňujúce opatrenia, ktorými sa zaistí rovnocenná úroveň bezpečnosti.

5. POSKYTOVATELIA SLUŽIEB A VÝCVIKOVÉ ORGANIZÁCIE

5.1. Služby sa nesmú poskytovať, kým nie sú splnené tieto podmienky:

a) prevádzkovateľ služieb musí mať priamo alebo prostredníctvom dohôd s tretími stranami k dispozícii prostriedky nevyhnutné pre rozsah a účel služby. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného: systémy, zariadenia vrátane zdroja energie, riadiaca štruktúra, pracovníci, vybavenie a jeho údržba, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) poskytovateľ služieb vypracuje a uchováva aktuálne riadiace a prevádzkové príručky týkajúce sa poskytovania jeho služieb a postupuje v súlade s týmito príručkami. Takéto príručky obsahujú všetky potrebné pokyny, informácie a postupy pre prevádzku, systém riadenia a pre prevádzkových pracovníkov na plnenie ich povinností;

c) primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie musí poskytovateľ služieb zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému;

d) poskytovateľ služieb využíva len primerane kvalifikovaných a vyškolených pracovníkov a zavedie a udržiava výcvikové a preverovacie programy pre týchto pracovníkov;

e) poskytovateľ služieb nadviaže formálne kontakty so všetkými zainteresovanými stranami, ktoré môžu mať priamy vplyv na bezpečnosť ich služieb, s cieľom zaistiť súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe;

f) poskytovateľ služieb vypracuje a zavedie plán náhradných postupov, ktorý zahŕňa núdzové a mimoriadne situácie, ktoré sa môžu vyskytnúť v súvislosti s jeho službami, a to aj v prípade udalostí, ktoré spôsobia výrazné zhoršenie alebo prerušenie jeho prevádzky;

g) poskytovateľ služieb zavedie systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia podľa písmena c) s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Systém hlásenia udalostí musí byť v súlade s uplatniteľným právom Únie; a

h) poskytovateľ služieb prijme opatrenia, na základe ktorých overí, či sú kedykoľvek splnené požiadavky na výkonnosť súvisiace s bezpečnosťou akéhokoľvek systému a komponentu, ktoré prevádzkuje.

5.2. Služby riadenia letovej prevádzky (ATC) sa neposkytujú, ak nie sú splnené tieto podmienky:

a) únave pracovníkov, ktorí poskytujú službu riadenia letovej prevádzky (ATC), sa predchádza prostredníctvom systému rozpisovania služieb. Tento systém rozpisovania služieb sa musí zameriavať na čas služby, čas v službe a prispôsobený čas odpočinku. Obmedzenia určené v systéme rozpisovania služieb musia zohľadňovať príslušné faktory, ktoré prispievajú k únave, ako je najmä nedostatok spánku, narušenie denného cyklu, práca v noci, kumulatívny čas služby za dané obdobia, ako aj rozdelenie pridelených úloh medzi pracovníkov,

b) stresu pracovníkov, ktorí poskytujú službu riadenia letovej prevádzky (ATC), sa musí predchádzať vzdelávacími a preventívnymi programami,

c) poskytovateľ služby riadenia letovej prevádzky (ATC) musí mať zavedené postupy, na základe ktorých overí, či nie je zhoršená schopnosť úsudku pracovníkov, ktorí poskytujú službu riadenia letovej prevádzky (ATC), alebo či je dostatočná ich zdravotná spôsobilosť, a

d) poskytovateľ služby riadenia letovej prevádzky (ATC) musí pri plánovaní a prevádzke zohľadňovať jej prevádzkové a technické obmedzenia, ako aj zásady týkajúce sa ľudského faktora.

5.3. Komunikačné, navigačné a/alebo prehľadové služby sa nesmú poskytovať, ak nie je splnená táto podmienka:

Poskytovateľ služieb musí včas informovať príslušných používateľov vzdušného priestoru a stanovištia letových prevádzkových služieb (ATS) o prevádzkovom stave svojich služieb poskytovaných na účely letových prevádzkových služieb (ATS) (a jeho zmenách).

5.4. Výcvikové organizácie

Výcviková organizácia zabezpečujúca výcvik pracovníkov, ktorí poskytujú službu riadenia letovej prevádzky (ATC), musí spĺňať tieto požiadavky:

a) mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s jej činnosťou. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, metodika, dokumentácia o úlohách, povinnostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) primerane podľa poskytovaného výcviku a veľkosti organizácie musí organizácia zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká vrátane rizík súvisiacich so zhoršením vo výcvikovej norme a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a

c) uzatvárať podľa potreby dojednania s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovanie súladu so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe.

6. POVERENÍ LEKÁRI A POVERENÉ ZDRAVOTNÍCKE ZARIADENIA

6.1. Poverení leteckí lekári

Poverený letecký lekár musí:

a) mať kvalifikáciu a oprávnenie na vykonávanie lekárskej praxe;

b) mať absolvovanú odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva a pravidelnú opakovaciu odbornú prípravu v oblasti leteckého lekárstva, aby sa zabezpečila aktualizácia noriem posudzovania, a

c) nadobudnúť praktické vedomosti a skúsenosti týkajúce sa podmienok, v ktorých riadiaci letovej prevádzky vykonávajú svoje povinnosti.

6.2. Poverené letecké zdravotnícke zariadenia

Poverené letecké zdravotnícke zariadenia musia spĺňať tieto podmienky:

a) mať všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah povinností spojených s ich oprávneniami. Medzi uvedené prostriedky patria okrem iného: zariadenia, pracovníci, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentácia úloh, povinností a postupov, prístup k príslušným údajom a vedenie záznamov;

b) primerane podľa typu vykonávanej činnosti a veľkosti organizácie zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým sa zaistí súlad so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému a

c) uzatvárať podľa potreby dojednania s inými príslušnými organizáciami s cieľom zaistiť zachovanie súladu so základnými požiadavkami uvedenými v tejto prílohe.

PRÍLOHA IX

Základné požiadavky na bezpilotné lietadlá

1. ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY NA PROJEKTOVANIE, VÝROBU, ÚDRŽBU A PREVÁDZKU BEZPILOTNÝCH LIETADIEL

1.1. Prevádzkovateľ bezpilotného lietadla a jeho pilot na diaľku musia poznať uplatniteľné pravidlá Únie a vnútroštátne pravidlá týkajúce sa plánovanej prevádzky, najmä so zreteľom na bezpečnosť, súkromie, ochranu údajov, zodpovednosť, poistenie, bezpečnostnú ochranu a ochranu životného prostredia. Prevádzkovateľ a pilot na diaľku musia byť schopní zaistiť bezpečnosť prevádzky a bezpečný odstup bezpilotného lietadla od ľudí na zemi a od ostatných používateľov vzdušného priestoru. V rámci toho musí mať dobré vedomosti, pokiaľ ide o prevádzkové pokyny, ktoré poskytol výrobca, o bezpečné používanie bezpilotného lietadla vo vzdušnom priestore šetrné k životnému prostrediu a všetky príslušné funkcie bezpilotného lietadla a uplatniteľné pravidlá lietania a postupy ATM/ANS.

1.2. Bezpilotné lietadlo musí byť naprojektované a skonštruované tak, aby spĺňalo funkciu, na ktorú je určené, a aby ho bolo možné prevádzkovať, nastaviť a udržiavať bez ohrozenia osôb.

1.3. Ak je potrebné zmierniť riziká týkajúce sa bezpečnosti, súkromia, ochrany osobných údajov, bezpečnostnej ochrany alebo životného prostredia vyplývajúce z prevádzky, bezpilotné lietadlo musí mať zodpovedajúce a špecifické vlastnosti a funkcie, ktoré zohľadňujú zásady ochrany súkromia a osobných údajov už na úrovni projektu a štandardného nastavenia. V závislosti od potrieb musia uvedené vlastnosti a funkcie zabezpečovať ľahkú identifikáciu lietadla, povahy a účelu prevádzky a musia zabezpečiť dodržiavanie uplatniteľných obmedzení, zákazov alebo podmienok, najmä s ohľadom na prevádzku v konkrétnych zemepisných oblastiach, prevádzku nad určitú vzdialenosť od prevádzkovateľa alebo v určitých nadmorských výškach.

1.4. Organizácia zodpovedná za výrobu alebo odbyt bezpilotných lietadiel musí prevádzkovateľovi bezpilotného lietadla a prípadne organizácii vykonávajúcej údržbu poskytovať informácie o type prevádzky, pre ktorú je bezpilotné lietadlo naprojektované, spolu s obmedzeniami a informáciami potrebnými na jeho bezpečnú prevádzku vrátane prevádzkovej výkonnosti a vplyvu na životné prostredie, obmedzení letovej spôsobilosti a núdzových postupov. Tieto informácie musia byť jasné, jednotné a jednoznačné. Prevádzkové schopnosti bezpilotných lietadiel, ktoré možno využívať pri prevádzke, ktorá si nevyžaduje osvedčenie ani vyhlásenie, musia umožňovať zavedenie obmedzení, ktoré spĺňajú pravidlá vzdušného priestoru uplatniteľné na takúto prevádzku.

2. ĎALŠIE ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY NA PROJEKTOVANIE, VÝROBU, ÚDRŽBU A PREVÁDZKU BEZPILOTNÉHO LIETADLA UVEDENÉ V ČLÁNKU 56 ODS. 1 A 5

So zreteľom na ciele stanovené v článku 1 musia byť splnené nasledovné požiadavky s cieľom zaručiť bezpečnosť pre ľudí na zemi a ostatných používateľov vzdušného priestoru musia byť splnené tieto požiadavky, pričom sa podľa potreby zohľadní úroveň rizika prevádzky:

2.1. Letová spôsobilosť

2.1.1. Bezpilotné lietadlá musia byť naprojektované tak, alebo musia mať také vlastnosti alebo detaily, aby bolo možné uspokojivo preukázať bezpečnosť prevádzkovateľa alebo tretích strán vo vzduchu alebo na zemi vrátane majetku.

2.1.2. Bezpilotné lietadlá musia vykazovať integritu výrobku, ktorá je za všetkých predpokladaných letových podmienok úmerná riziku.

2.1.3. Bezpilotné lietadlá musia byť podľa potreby bezpečne riaditeľné a ovládateľné za všetkých predpokladaných prevádzkových podmienok vrátane tých, ktoré nastanú po zlyhaní jedného alebo prípadne viacerých systémov. Náležite sa musí zohľadniť ľudský faktor, najmä dostupné poznatky o faktoroch prispievajúcich k bezpečnému používaniu technológii človekom.

2.1.4. Bezpilotné lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti, nenainštalované vybavenie a vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel musia fungovať tak, ako je určené za akýchkoľvek predvídateľných prevádzkových podmienok počas celej doby prevádzky, na ktorú bolo lietadlo naprojektované, a dostatočne dlho po nej.

2.1.5. Bezpilotné lietadlá a ich motory, vrtule, súčasti, nenainštalované vybavenie a vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotných lietadiel posudzované jednotlivo a vo vzájomnom vzťahu musia byť naprojektované tak, aby sa znížila pravdepodobnosť poruchového stavu a zmiernila závažnosť jeho následkov pre ľudí na zemi a ostatných používateľov vzdušného priestoru na základe zásad stanovených v článku 4 ods. 2

2.1.6. Akékoľvek vybavenie na diaľkové ovládanie bezpilotného lietadla, ktoré sa používa pri prevádzke, musí uľahčovať tak letovú prevádzku, vrátane možností získania situačného vedomia, ako aj zvládnutie akejkoľvek očakávanej situácie a núdzových stavov.

2.1.7. Organizácie zapojené do projektovania bezpilotných lietadiel, motorov a vrtúľ musia prijať preventívne opatrenia, aby minimalizovali nebezpečenstvo hroziace bezpilotným lietadlám a ich systémom, ktoré vyplýva z vonkajších aj vnútorných podmienok, v prípade ktorých zo skúseností vyplynulo, že majú vplyv na bezpečnosť. Tieto opatrenia zahŕňajú ochranu proti vzájomnému ovplyvňovaniu elektronickými prostriedkami.

2.1.8. Výsledkom použitia výrobných procesov, materiálov a súčastí na výrobu bezpilotného lietadla musia byť primerané a reprodukovateľné vlastnosti a výkon, ktoré sú v súlade s konštrukčnými vlastnosťami.

2.2. Organizácie

Organizácie zapojené do projektovania, výroby, údržby a prevádzky bezpilotných lietadiel, do súvisiacich služieb a do výcviku musia spĺňať tieto podmienky:

a) Organizácia musí mať k dispozícii všetky prostriedky nevyhnutné pre rozsah jej práce a zaistiť súlad so základnými požiadavkami a delegovaným aktom uvedeným v článku 58 a vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57, ktoré sú relevantné pre jej činnosť.

b) Organizácia musí zaviesť a udržiavať systém riadenia, ktorým zaistí súlad s príslušnými základnými požiadavkami, riadiť bezpečnostné riziká a snažiť sa o trvalé zdokonaľovanie tohto systému. Takýto systém riadenia musí byť primeraný typu činnosti a veľkosti organizácie.

c) Organizácia musí zaviesť systém hlásenia udalostí ako súčasť systému riadenia bezpečnosti s cieľom prispieť k trvalému zvyšovaniu bezpečnosti. Takýto systém hlásenia musí byť primeraný typu činnosti a veľkosti organizácie.

d) Organizácia musí podľa potreby uzatvárať dojednania s inými organizáciami s cieľom zaistiť zachovanie súladu s príslušnými základnými požiadavkami.

2.3. Osoby zapojené do prevádzky bezpilotných lietadiel

Každá osoba zapojená do prevádzky bezpilotného lietadla vrátane pilota na diaľku musí mať požadované znalosti a zručnosti potrebné na zaistenie bezpečnosti prevádzky a úmerné rizikám, s ktorými sa spája daný typ prevádzky. Táto osoba musí taktiež preukázať zdravotnú spôsobilosť, ak je to nevyhnutné na zmiernenie rizík spojených s príslušnou prevádzkou.

2.4. Prevádzka

2.4.1. Prevádzkovateľ bezpilotného lietadla je zodpovedný za prevádzku a musí prijať akékoľvek vhodné opatrenia na zaistenie bezpečnosti prevádzky.

2.4.2. Let sa musí uskutočniť v súlade s platnými zákonmi, inými právnymi predpismi a postupmi týkajúcimi sa plnenia povinností, ktoré sú predpísané pre oblasť, vzdušný priestor, letiská alebo lokality, ktorých použitie sa plánuje, a prípadne súvisiacich systémov ATM/ANS.

2.4.3. Pri prevádzke bezpilotných lietadiel musí byť zaistená bezpečnosť tretích strán na zemi a ostatných používateľov vzdušného priestoru a musia sa minimalizovať riziká vyplývajúce z nepriaznivých vonkajších a vnútorných podmienok vrátane environmentálnych podmienok dodržiavaním primeranej vzdialenosti počas všetkých fáz letu.

2.4.4. Bezpilotné lietadlo musí byť v prevádzke, len ak je spôsobilé na let a ak sú vybavenie a ďalšie súčasti a služby nevyhnutné pre plánovanú prevádzku dostupné a prevádzkyschopné.

2.4.5. Bezpilotné lietadlá a ich prevádzka musia rešpektovať príslušné práva zaručené právom Únie.

2.4.6. Prevádzkovateľ bezpilotného lietadla musí zabezpečiť, aby bolo lietadlo vybavené potrebným navigačným, komunikačným, prehľadovým vybavením, vybavením na detekciu a vyhýbanie sa prekážkam, ako aj akýmkoľvek iným vybavením považovaným za nevyhnutné pre bezpečnosť plánovaného letu s prihliadnutím na povahu prevádzky, predpisy týkajúce sa letovej prevádzky a pravidlá lietania uplatniteľné počas akejkoľvek fázy letu.

2.5. Základné požiadavky týkajúce sa elektromagnetickej kompatibility a rádiového frekvenčného spektra pre bezpilotné lietadlá, ako aj príslušné motory, vrtule súčasti a nenainštalované vybavenie, ktorých projekt sa osvedčuje v súlade s článkom 56 ods. 1 a ktoré sú určené na prevádzku výlučne na frekvenciách pridelených v Rádiokomunikačnom poriadku Medzinárodnej telekomunikačnej únie pre chránené letecké účely.

2.5.1. Uvedené bezpilotné lietadlá, motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie musia byť naprojektované a vyrobené tak, aby sa pri zohľadnení súčasného stavu zaručilo, že:

a) elektromagnetické rušenie, ktoré spôsobujú, nepresahuje hladinu, pri presiahnutí ktorej nemôžu rádiové a telekomunikačné zariadenia či iné zariadenia pracovať v súlade so zamýšľaným účelom; a

b) dosahujú úroveň odolnosti voči elektromagnetickému rušeniu, ktorá im umožňuje pracovať bez neprijateľného zhoršenia zamýšľaného používania.

2.5.2. Uvedené bezpilotné lietadlá, motory, vrtule, súčasti a nenainštalované vybavenie musia byť naprojektované a vyrobené tak, aby sa pri zohľadnení súčasného stavu zaručilo, že účinne využívajú rádiové frekvenčné spektrum a podporujú jeho účinné využívanie s cieľom zabrániť škodlivému rušeniu.

3. ZÁKLADNÉ ENVIRONMENTÁLNE POŽIADAVKY NA BEZPILOTNÉ LIETADLÁ

Bezpilotné lietadlá musia spĺňať požiadavky na environmentálnu výkonnosť uvedené v prílohe III.

4. ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY NA REGISTRÁCIU BEZPILOTNÝCH LIETADIEL A ICH PREVÁDZKOVATEĽOV A OZNAČOVANIE BEZPILOTNÝCH LIETADIEL

4.1. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov podľa Chicagského dohovoru, sa bezpilotné lietadlo, ktorého projekt podlieha osvedčovaniu podľa článku 56 ods. 1, registruje v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57.

4.2. Prevádzkovatelia bezpilotných lietadiel sa registrujú v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57 v prípade, že prevádzkujú niektoré z týchto lietadiel:

a) bezpilotné lietadlo, ktoré môže v prípade nárazu preniesť na človeka kinetickú energiu nad 80 joulov;

b) bezpilotné lietadlo, ktorého prevádzka predstavuje riziko z hľadiska súkromia, ochrany osobných údajov, bezpečnosti alebo životného prostredia;

c) bezpilotné lietadlo, ktorého projekt podlieha osvedčovaniu podľa článku 56 ods. 1;

4.3. V prípade, že sa uplatňuje požiadavka na registráciu podľa bodu 4.1 alebo bodu 4.2, sa dotknuté bezpilotné lietadlo individuálne označí a identifikuje v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 57.

PRÍLOHA X

Tabuľka zhody

Nariadenie (ES) č. 216/2008	Toto nariadenie
Článok 1 ods. 1	Článok 2 ods. 1 a 2
Článok 1 ods. 2	Článok 2 ods. 3
Článok 1 ods. 3	Článok 2 ods. 5
Článok 2	Článok 1
Článok 3	Článok 3
Článok 4 ods. 1 písm. a)	Článok 2 ods. 1 písm. a)
Článok 4 ods. 1 písm. b)	Článok 2 ods. 1 písm. b) bod i)
Článok 4 bod 1 písm. c)	Článok 2 ods. 1 písm. b) bod ii)
—	Článok 2 ods. 1 písm. b) bod iii)
Článok 4 ods. 1 písm. d)	Článok 2 bod 1 písm. c)
Článok 4 ods. 2	Článok 2 ods. 2
Článok 4 ods. 3	Článok 2 ods. 1 písm. b) a c)
Článok 4 ods. 3a	Článok 2 ods. 1 písm. d) a e) a článok 2 ods. 2
—	Článok 2 ods. 4
—	Článok 2 ods. 6
Článok 4 ods. 3b	Článok 2 ods. 7
Článok 4 ods. 3c	Článok 2 ods. 1 písm. g) a ods. 2
Článok 4 ods. 4 a 5	Článok 2 ods. 3 písm. d)
Článok 4 ods. 6	—
—	Článok 2 ods. 8 až 11
—	Článok 4
—	Článok 5
—	Článok 6
—	Článok 7
—	Článok 8
Článok 5 ods. 1, 2 a 3	Články 9 až 16
Článok 5 ods. 4 písm. a) a b)	Článok 18 ods. 2
Článok 5 ods. 4 písm. c)	Článok 18 ods. 1 písm. b)
—	Článok 18 ods. 1 písm. a)
Článok 5 ods. 5	Článok 17 a 19
Článok 5 ods. 6	Článok 4
Článok 6	Článok 9 ods. 2 a článok 19 ods. 3
Článok 7 ods. 1 a 2	Články 20 a 21
Článok 8 ods. 4	Článok 22
Článok 7 ods. 3 až 7	Články 23 až 28
Článok 8 ods. 1 až 3	Článok 29 a článok 30 ods. 1 až 3
—	Článok 30 ods. 4 až 7
Článok 8 ods. 5	Článok 31 a 32

Nariadenie (ES) č. 216/2008	Toto nariadenie
Článok 8 ods. 6	Článok 4
Článok 8a ods. 1 až 5	Články 33 až 39
Článok 8a ods. 6	Článok 4
Článok 8b ods. 1 až 6	Článok 40 až 47
Článok 8b ods. 7	Článok 4
Článok 8c ods. 1 až 10	Články 48 až 54
Článok 8c ods. 11	Článok 4
—	Články 55 až 58
Článok 9	Články 59 až 61
Článok 10 ods. 1 až 3	Článok 62 ods. 1 a 2
—	Článok 62 ods. 3 až 8
Článok 10 ods. 4	Článok 62 ods. 9
—	Článok 62 ods. 10 až 12
Článok 10 ods. 5	Článok 62 ods. 13 až 15
—	Článok 63
—	Článok 64
—	Článok 65
—	Článok 66
Článok 11 ods. 1 až 3	Článok 67 ods. 1 až 3
Článok 11 ods. 4 až 5b	—
Článok 11 ods. 6	Článok 67 ods. 4
Článok 12	Článok 68
Článok 13	Článok 69
Článok 14 ods. 1 až 3	Článok 70
Článok 14 ods. 4 až 7	Článok 71
Článok 15	Článok 72
Článok 16	Článok 73
—	Článok 74
Článok 17	Článok 75
Článok 18	Článok 76 ods. 1 až 5
Článok 19	Článok 76 ods. 1 až 5
Článok 20	Článok 77
Článok 21	Článok 78
Článok 22 ods. 1	Článok 76 ods. 6
Článok 22 ods. 2	Článok 76 ods. 7
—	Článok 79
Článok 22a	Článok 80
Článok 22b	Článok 81
Článok 23	Článok 82 ods. 1 a 2
—	Článok 82 ods. 3

Nariadenie (ES) č. 216/2008	Toto nariadenie
Články 24 a 54	Článok 85
Článok 25	Článok 84
Článok 26	Článok 86 ods. 1 až 4
—	Článok 86 ods. 5
—	Článok 87
—	Článok 88
—	Článok 89
Článok 27	Článok 90 ods. 1 až 3
—	Článok 90 ods. 4 až 6
—	Článok 91
—	Článok 92
—	Článok 93
Článok 28 ods. 1 a 2	Článok 94 ods. 1 a 2
—	Článok 94 ods. 3
Článok 28 ods. 3 a 4	Článok 94 ods. 4 a 5
Článok 29 ods. 1	Článok 95 ods. 1
Článok 29 ods. 2	Článok 98 ods. 2 písm. m) a ods. 6
Článok 29 ods. 3	—
—	Článok 95 ods. 2
Článok 30	Článok 96
Článok 31	Článok 97
Článok 32 ods. 1	Článok 119 ods. 3
Článok 32 ods. 2	Článok 119 ods. 6
Článok 33	Článok 98 ods. 1 až 5
Článok 34 ods. 1	Článok 99 ods. 1 a 2
—	Článok 99 ods. 3
Článok 34 ods. 2 a 3	Článok 99 ods. 4 a 5
Článok 35	Článok 100
Článok 36	Článok 101
Článok 37 ods. 1 až 3	Článok 102 ods. 1 až 3
—	Článok 102 ods. 4
Článok 38 ods. 1 až 3	Článok 104 ods. 1 až 3
—	Článok 104 ods. 4
Článok 39	—
—	Článok 103
Článok 40	Článok 105
Článok 41 ods. 1	—
Článok 41 ods. 2 a 3	Článok 106 ods. 1
Článok 41 ods. 4	—
Článok 41 ods. 5	Článok 106 ods. 6
Článok 42	Článok 106 ods. 2 až 5

Nariadenie (ES) č. 216/2008	Toto nariadenie
Článok 43	Článok 107
Článok 44	Článok 108
Článok 45	Článok 109
Článok 46	Článok 110
Článok 47	Článok 111
Článok 48	Článok 112
Článok 49	Článok 113
Článok 50	Článok 114 ods. 1, 2 a 4
Článok 51	Článok 114 ods. 3
Článok 52 ods. 1 až 3	Článok 115
Článok 52 ods. 4	Článok 76 ods. 6
Článok 53 ods. 1 a 2	Článok 116
Článok 53 ods. 3	Článok 76 ods. 6
Článok 54	Článok 85
Článok 55	Článok 83
Článok 56	Článok 117
Článok 57	Článok 118
Článok 58 ods. 1 a 2	Článok 119 ods. 1 a 2
—	Článok 119 ods. 4
Článok 58 ods. 3	Článok 119 ods. 5
Článok 58 ods. 4	Článok 132 ods. 2
Článok 59 ods. 1 až 4	Článok 120 ods. 1 až 4
—	Článok 120 ods. 5
Článok 59 ods. 5 až 11	Článok 120 ods. 6 až 12
Článok 60	Článok 121
Článok 61	Článok 122
—	Článok 123
Článok 62	Článok 124
Článok 63	Článok 125
Článok 64 ods. 1 a 3	Článok 126 ods. 4
Článok 64 ods. 2	—
Článok 64 ods. 4	Článok 126 ods. 1
Článok 64 ods. 5	Článok 126 ods. 2
—	Článok 126 ods. 3
Článok 65	Článok 127
Článok 65a	—
—	Článok 128
Článok 66	Článok 129
—	Článok 130
Článok 67	—

Nariadenie (ES) č. 216/2008	Toto nariadenie
Článok 68	Článok 131
—	Článok 132 ods. 1
Článok 58 ods. 4	Článok 132 ods. 2
Článok 69	—
—	Článok 133
—	Článok 134
—	Článok 135
—	Článok 136
—	Článok 137
—	Článok 138
—	Článok 139
—	Článok 140
Článok 70	Článok 141